

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
DSP.WPP.4621.30.2024

Druk nr 967

Warszawa, 10 stycznia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

przekazuję przyjęty przez Radę Ministrów dokument:

- Raport o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku wraz z Raportem o pomocy de minimis w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku.

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Prezesa Rady Ministrów do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Z wyrazami szacunku

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT O POMOCY PUBLICZNEJ W POLSCE UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM W 2023 ROKU

Warszawa, grudzień 2024 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP - POMOC PUBLICZNA I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK	5
II. METODOLOGIA PRZYGOTOWANIA RAPORTU	8
1. Źródła informacji o udzielonej pomocy - sprawozdania podmiotów udzielających pomocy	8
2. Formy pomocy	8
3. Wartość pomocy	10
4. Przeznaczenie pomocy publicznej	11
5. Pozostałe założenia metodologiczne	12
III. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA (Z WYŁĄCZENIEM POMOCY KRYZYSOWEJ)	14
1. Synteza wyników za 2023 rok	14
2. Tendencje w kształtowaniu się wielkości pomocy publicznej w latach 2019-2023 ...	15
IV. POMOC PUBLICZNA (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU I POMOCY KRYZYSOWEJ) W UJĘCIU PRZEKROJOWYM.....	18
1. Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy	18
2. Pomoc publiczna w podziale według przeznaczenia pomocy	23
3. Pomoc publiczna w podziale według podmiotów udzielających pomocy	27
4. Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjenta	45
5. Pomoc publiczna w podziale według sektora działalności beneficjenta	49
6. Najwięksi beneficjenci pomocy	50
V. OPIS POSZCZEGÓLNYCH PRZEZNACZEŃ POMOCY (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU I POMOCY KRYZYSOWEJ)	52
1. Pomoc horyzontalna	52
1.1. Badania, rozwój i innowacje	52
1.2. Ochrona środowiska i cele związane z energią	54
1.3. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	58
1.4. Zatrudnienie	59
1.5. Ratowanie i restrukturyzacja	61
1.6. Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	62
1.7. Pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów	64
1.8. Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania	64
1.9. Infrastruktura lokalna	66
1.10. Działalność sportowa i rekreacyjna	67
1.11. Europejska Współpraca Terytorialna	68
2. Pomoc regionalna	69
3. Pomoc sektorowa	73
3.1. Sektor górnictwa węgla	73
3.2. Sektor wytwarzania energii elektrycznej	74
3.3. Sektor kinematografii	75
3.4. Sektor telekomunikacyjny	75
3.5. Sektor bankowy	76
4. Inne przeznaczenia	77
4.1. Pomoc stanowiąca rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych	77

VI. POMOC PUBLICZNA W SEKTORZE TRANSPORTU.....	79
1. Informacje ogólne.....	79
2. Transport lądowy.....	81
3. Transport morski	82
4. Transport śródlądowy	82
5. Transport lotniczy.....	82
6. Transport intermodalny	82
7. Najwięksi beneficjenci pomocy w transporcie	83
VII. POMOC KRYZYSOWA W 2023 ROKU.....	84
1. Pomoc kryzysowa udzielana w związku z wystąpieniem COVID-19.....	86
1.1. Programy pomocy kryzysowej covidowej	86
1.2. Przeznaczenia pomocy kryzysowej covidowej	88
1.3. Formy pomocy kryzysowej covidowej	90
1.4. Podmioty udzielające pomocy covidowej	92
1.5. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według wielkości beneficjenta	96
1.6. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według sektora działalności beneficjenta	98
1.7. Źródła finansowania pomocy kryzysowej covidowej.....	100
2. Pomoc kryzysowa wojenna udzielana w związku z agresją Rosji wobec Ukrainy....	101
2.1. Programy pomocy kryzysowej wojennej.....	102
2.2. Przeznaczenia pomocy kryzysowej wojennej	103
2.3. Formy pomocy kryzysowej wojennej	105
2.4. Podmioty udzielające pomocy kryzysowej wojennej.....	108
2.5. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według wielkości beneficjentów	110
2.6. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według sektora działalności beneficjenta.....	112
2.7. Źródła finansowania pomocy kryzysowej wojennej.....	114
VIII. PODSUMOWANIE I OCENA WPLYWU POMOCY NA KONKURENCJĘ.....	116
SPIS TABEL	124
SPIS WYKRESÓW	126
ZAŁĄCZNIKI	127
Załącz. 1. Lista programów pomocowych (z wyłączeniem programów pomocy kryzysowej), w ramach których udzielono pomocy publicznej w 2023 roku*.....	127
Załącz. 2. Lista beneficjentów pomocy indywidualnej udzielonej w 2023 roku	153
Załącz. 3. Lista programów pomocowych, w ramach których udzielono pomocy kryzysowej covidowej w 2023 r.....	159
Załącz. 4. Lista programów pomocowych, w ramach których udzielono pomocy kryzysowej wojennej w 2023 r.....	161

I. WSTĘP - POMOC PUBLICZNA I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK

Zgodnie z art. 107 ust. 1 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE) **pomoc publiczna** to pomoc udzielana przez państwo członkowskie lub ze źródeł państwowych, w jakiegokolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji przez uprzywilejowanie niektórych przedsiębiorstw lub produkcji niektórych towarów, w zakresie, w jakim wpływa ona negatywnie na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi.

Na podstawie art. 31 *ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej* (Dz. U. z 2023 r. poz. 702), **Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Prezes UOKiK) jest organem monitorującym pomoc publiczną w Polsce** (z wyłączeniem pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie). Monitorowanie pomocy publicznej obejmuje gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji o udzielonej pomocy publicznej, w szczególności o jej rodzajach, formach i wielkości.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 *ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*, na podstawie zgromadzonych sprawozdań i informacji przesłanych przez podmioty udzielające pomocy, **Prezes UOKiK, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów sprawozdanie zawierające wyniki monitorowania pomocy publicznej w danym roku**. Niniejszy raport stanowi wypełnienie tego obowiązku i zawiera wyniki monitorowania **pomocy publicznej udzielonej w Polsce w 2023 roku**, tj. w szczególności dane dotyczące wartości, form i przeznaczenia pomocy publicznej, a także ocenę skutków udzielonej pomocy w sferze konkurencji. **Raport nie uwzględnia natomiast pomocy udzielonej w sektorze rolnictwa** (w rozumieniu art. 38 TFUE), za monitorowanie której odpowiedzialny jest minister właściwy do spraw rolnictwa.

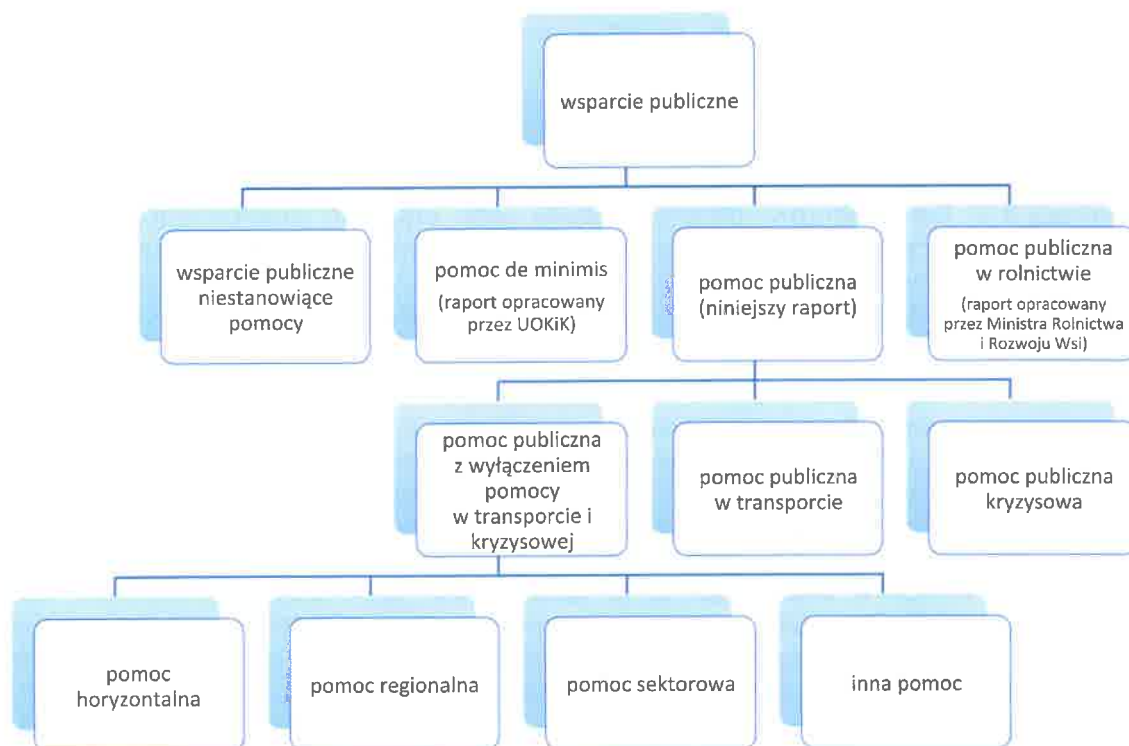
Jednocześnie, zgodnie z *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.) oraz *rozporządzeniem Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym* (Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.), pomoc której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat kalendarzowych nie przekracza 200 tys. euro (lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów lub 500 tys. euro w przypadku rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym), czyli tzw. *pomoc de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji i dlatego nie wchodzi w zakres przepisu art. 107 ust. 1 TFUE. W związku z powyższym, **pomoc de minimis nie została uwzględniona w niniejszym raporcie**. Informacje o pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku zostały przedstawione w przygotowanym przez Prezesa UOKiK odrębnym raporcie, pn. „*Raport o pomocy de minimis w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku*”.

Ponadto, podobnie jak w dokumentach dotyczących perspektywy finansowej 2014-2020, również w przypadku perspektywy 2021-2027 Komisja Europejska wyraźnie wskazała na konieczność zapewnienia zgodności udzielanego wsparcia ze środkami unijnych z obowiązującymi przepisami prawa, w tym o pomocy publicznej¹. Zapewnienie takiej

¹ Dla przykładu można wskazać art. 58 ust. 2 *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe*

zgodności w praktyce wymaga przygotowania odpowiednich programów pomocowych, w ramach których będzie udzielane wsparcie finansowane lub współfinansowane z funduszy unijnych.

Wykres 1. Rodzaje wsparcia publicznego w kontekście przepisów o pomocy publicznej

Z uwagi na to, że środki unijne stanowią dochód budżetu państwa, w sytuacji gdy beneficjent środków pochodzących z funduszy unijnych prowadzi działalność gospodarczą i spełnione są pozostałe przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE (korzyść, selektywność, groźba zakłócenia lub zakłócenie konkurencji oraz wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi UE), **środki te stanowią pomoc publiczną w rozumieniu art. 107 ust. 1 TFUE**. Oznacza to, że mają do nich zastosowanie przepisy art. 32 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Tak więc organy udzielające wsparcia ze środków unijnych mają obowiązek przekazywania Prezesowi UOKiK sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej. Ze względu na powyższe w niniejszym raporcie (podobnie jak w raportach za lata 2008-2022), do całkowitej wartości udzielonej pomocy publicznej wliczono środki unijne finansujące programy pomocowe lub udzielone jako pomoc indywidualna.

Rola Prezesa UOKiK w zakresie pomocy publicznej, poza wspomnianym powyżej monitorowaniem, polega na zapewnieniu zgodności projektów tej pomocy

na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159), który stanowi, iż „Instrumenty finansowe zapewniają wsparcie ostatecznym odbiorcom wyłącznie na inwestycje zarówno w rzeczowe aktywa trwałe, jak i w wartości niematerialne i prawne, a także kapitał obrotowy, które uznaje się jako finansowo wykonalne i które nie uzyskują wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych. Wsparcie takie musi być zgodne z mającymi zastosowanie unijnymi zasadami pomocy państwa. [...]”

z odpowiednimi przepisami unijnymi (wynikającymi z przepisów TFUE oraz regulacji wydanych przede wszystkim przez Komisję Europejską, która jest organem odpowiedzialnym za kontrolę pomocy publicznej). Swoje kompetencje w zakresie pomocy publicznej Prezes UOKiK realizuje poprzez:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do projektów aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy (zgłaszanie uwag i propozycji sformułowań konkretnych przepisów),
- wydawanie opinii o projektach programów pomocowych i projektach pomocy indywidualnej w zakresie ich zgodności z prawem unijnym dotyczącym pomocy publicznej,
- zgłaszanie (notyfikowanie) Komisji Europejskiej projektów programów pomocowych i projektów pomocy indywidualnej, a następnie działanie na rzecz uzyskania jej formalnej akceptacji,
- gromadzenie i przetwarzanie danych na temat pomocy publicznej i opracowywanie zbiorczych raportów dla Komisji Europejskiej oraz Rady Ministrów,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w udzielaniu pomocy (niezgodność z przepisami unijnymi lub przepisami zatwierdzonego programu pomocowego) oraz jej sprawozdaniu (brak sprawozdań, niezgodność sprawozdań z przepisami sprawozdawczymi).

Co do zasady, Prezes UOKiK nie posiada kompetencji w zakresie inicjowania, projektowania, wprowadzania w życie oraz realizowania instrumentów polityki gospodarczej państwa takich jak wspieranie określonych grup przedsiębiorców². Uprawnienia w tym zakresie posiadają ministrowie i/lub inne organy państwa odpowiedzialne za kształtowanie i realizowanie polityki gospodarczej, posiadające w dyspozycji odpowiednie zasoby budżetowe pozwalające im na udzielanie takiego wsparcia. Natomiast działania Prezesa UOKiK w zakresie pomocy publicznej są zawsze pochodną aktywności tych organów i ograniczają się do zapewnienia zgodności projektów pomocy z przepisami o pomocy publicznej oraz jej monitorowania.

W konsekwencji Prezes UOKiK nie dokonuje również oceny efektywności i skuteczności udzielanej przedsiębiorcom pomocy. Natomiast zgromadzone i przetworzone dane o udzielonej pomocy (czyli sposobie realizacji poszczególnych instrumentów pomocowych) oraz dokonane na ich podstawie i zawarte w raporcie analizy wielkości pomocy w różnych aspektach (np. ze względu na przeznaczenie, formę, rodzaj beneficjenta, region itp.), mogą służyć organowi, który jest właściwy jeśli chodzi o określony instrument wsparcia, do przeprowadzenia dogłębnych analiz co do celowości, skuteczności i efektywności danego instrumentu w obszarze gospodarki, na który ten organ chciał wywrzeć określony wpływ. Wynikiem tych analiz może być podjęcie decyzji o kontynuacji udzielania danej pomocy, jej zmianie bądź zakończeniu jej udzielania czy też ewentualnie przygotowaniu nowych lepszych lub komplementarnych instrumentów.

² Jedynym wyjątkiem, w którym Prezes UOKiK może udzielać pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* jest sytuacja wskazana w art. 113 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275, z późn. zm.) w odniesieniu do nałożonych przez siebie kar (odroczenie, rozłożenie na raty). Przepis ten nie stanowi jednak instrumentu polityki gospodarczej państwa, lecz ma na celu incydentalne ułatwienie spłaty kary przedsiębiorcy, na którego została nałożona znaczna kara. W 2023 roku Prezes UOKiK udzielił 4 podmiotom pomocy *de minimis* w łącznej wysokości 73,7 tys. zł.

II. METODOLOGIA PRZYGOTOWANIA RAPORTU

1. Źródła informacji o udzielonej pomocy - sprawozdania podmiotów udzielających pomocy

Informacje zawarte w raporcie pochodzą ze sprawozdań przekazywanych przez podmioty udzielające pomocy publicznej do Prezesa UOKiK. Obowiązek składania sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej wynika z art. 32 ust. 1 *ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*. W celu zapewnienia kompletności danych, na podstawie których opracowywany jest niniejszy raport, na mocy ww. przepisu podmioty posiadające kompetencje do udzielenia pomocy, tj. organy administracji publicznej i inne podmioty dysponujące środkami publicznymi, są zobowiązane do sporządzania i przedstawiania Prezesowi UOKiK:

- sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej innej niż pomoc publiczna w rolnictwie lub rybołówstwie albo
- informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym.

Sprawozdania o udzielonej pomocy przekazywane są wyłącznie poprzez System Harmonogramowania, Rejestracji i Monitorowania Pomocy SHRIMP. Jest to aplikacja informatyczna umożliwiająca wprowadzanie przez podmioty udzielające pomocy informacji o udzielonej pomocy bezpośrednio do centralnej bazy danych na zasadzie dostępu *on-line*. Poprzez aplikację SHRIMP przekazywana jest także roczna informacja o nieudzieleniu pomocy publicznej przez podmioty, które w danym okresie sprawozdawczym były uprawnione do udzielania pomocy publicznej, a które jej nie udzieliły. Zatem, na mocy art. 32 ust. 1 *ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej*, zapewniona została kompletność danych o udzielonej pomocy publicznej w 2023 roku. W przypadku zidentyfikowania podmiotów uchylających się od obowiązków sprawozdawczych, podjęto wobec nich działania mające na celu uzyskanie odpowiednich sprawozdań lub informacji.

2. Formy pomocy

Przedmiotem analizy raportu są formy pomocy zgrupowane zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej w cztery grupy oznaczone literami A, B, C i D. Dodatkowo kolejnym literom przypisano cyfrę 1 lub 2 w zależności od źródła pochodzenia pomocy (odpowiednio stanowiące wydatek z budżetu lub uszczuplenie wpływu do budżetu). W tabeli wymieniono formy pomocy przypisane do poszczególnych podgrup i grup.

Tabela 1. Formy pomocy publicznej

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
Grupa A dotacje i ulgi podatkowe	A1 dotacje	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacja
		rekompensata
	A2 ulgi podatkowe	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		zaniechanie poboru opłaty lub odstąpienie od dochodzenia należności cywilnoprawnych
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie podatku
		umorzenie w całości lub części odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie w całości lub w części opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej) wraz z odsetkami za zwłokę
		umorzenie w całości lub części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej, kary)
		umorzenie kar lub odstąpienie od nałożenia kary
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
		umorzenie kosztów procesu sądowego
		odpis na fundusz na cele inwestycyjne
Grupa B subsydia kapitałowo- inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału
	B2	konwersja wierzytelności na kapitał
Grupa C tzw. „miękkie kredytowanie”	C1 pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	pożyczki preferencyjne
		kredyty preferencyjne
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (dla banków)
		pożyczki lub kredyty warunkowo umorzone (w całości lub w części)
		zaliczka zwrotna
	C2 odroczenia i rozłożenia na raty	odroczenie terminu płatności podatku
		odroczenie terminu zapłaty zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		rozłożenie na raty płatności podatku

		rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		odroczenie terminu płatności opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej)
		odroczenie terminu zapłaty zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej, kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej, kary) wraz z odsetkami
		rozłożenie na raty opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej)
		rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej, kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej, kary) wraz z odsetkami
		odroczenie terminu płatności kary
		rozłożenie na raty kary
		rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		rozłożenie na raty odsetek
		odroczenie terminu płatności kosztów egzekucyjnych
		odroczenie terminu płatności odsetek
		odroczenie terminu płatności kosztów procesu sądowego
		rozłożenie na raty kosztów procesu sądowego
Grupa D poręczenia i gwarancje	D1	poręczenia i gwarancje

3. Wartość pomocy

Ze względu na fakt, iż pomoc publiczna udzielana jest w różnych formach (dotacje, pożyczki, gwarancje, odroczenia), których kwoty, w aspekcie związanej z nimi korzyści ekonomicznej, nie są ze sobą porównywalne³, aby możliwe było agregowanie, a następnie dokonywanie analiz zagregowanych wielkości, konieczne jest najpierw sprowadzenie wartości poszczególnych przypadków udzielenia pomocy w różnych formach do wspólnego mianownika poprzez przeliczenie ich na równą każdej formie pomocy wartość dotacji, czyli przeliczenie jej na tzw. ekwiwalent dotacji brutto (EDB). **Ekwiwalent dotacji brutto wyraża rzeczywistą korzyść ekonomiczną, jaką otrzymał przedsiębiorca w danej formie pomocy.** W związku z powyższym wszystkie wartości pomocy zawarte w raporcie zostały przedstawione w postaci EDB, obliczonego zgodnie z przepisami *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczania wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach (Dz. U. z 2018 r. poz. 461)*.

Jednocześnie, wartość udzielonej pomocy jest przedstawiana zgodnie z zasadą ustalania wartości pomocy na dzień jej udzielenia. Przez **dzień udzielenia pomocy należy rozumieć dzień, w którym podmiot ubiegający się o pomoc publiczną nabył prawo do jej otrzymania**, w szczególności jest to dzień zawarcia umowy lub dzień wydania decyzji⁴. Oznacza to, iż wartość udzielonej pomocy w danym roku to inaczej wartość zobowiązań budżetowych podjętych w tym roku, która nie zawsze pokrywa się z wartością poniesionych wydatków lub uszczupień wpływów do budżetu w danym roku. Przykładowo, w przypadku

³ Oczywiście jest, iż większą korzyścią dla przedsiębiorcy jest uzyskanie np. 100 tys. zł dotacji niż pożyczki w wysokości 100 tys. zł (którą to pożyczkę będzie musiał zwrócić wraz z oprocentowaniem) czy też uzyskanie odroczenia spłaty zaległości podatkowej w wysokości 100 tys. zł (zaległość tę ostatecznie i tak będzie musiał spłacić).

⁴ Wyjątkiem jest pomoc udzielana w formie ulgi podatkowej na podstawie aktu normatywnego, bez wymogu wydania decyzji, gdzie za dzień udzielenia pomocy uznaje się dzień, w którym upływa termin złożenia deklaracji podatkowej lub zeznania podatkowego.

pomocy udzielanej w formie wieloletnich pożyczek lub gwarancji, faktyczna wartość „obciążeń budżetu” z tego tytułu jest rozłożona na kilka lat, a w sprawozdaniu o udzielonej pomocy publicznej widnieje jako całkowita wartość pomocy udzielona w danym dniu (dniu udzielenia pomocy).

W niniejszym raporcie, w celu przedstawienia trendów w kształtowaniu się wielkości, form udzielonej pomocy i jej przeznaczenia, przedstawiono dane historyczne o udzielonej pomocy. **Dokonano aktualizacji danych o pomocy publicznej za rok poprzedni w stosunku do roku, którego raport dotyczy, czyli 2022.** W konsekwencji dane za 2022 i 2023 rok zostały podane według stanu z dnia 31 lipca 2024 roku. Dane te nie uwzględniają zatem zmian wartości udzielonej pomocy ani nowych informacji o udzielonej pomocy przekazanych do Prezesa UOKiK w terminie późniejszym. W wyniku aktualizacji danych za 2022 rok przedstawionych w raporcie za 2022 rok wartość pomocy publicznej (bez transportu i pomocy kryzysowej) zwiększyła się o 1,3 mld zł. Dane za lata wcześniejsze (2019-2022) również przedstawiono w wersjach zaktualizowanych po roku (przykładowo, źródłem danych o wartości pomocy udzielonej w 2021 roku był raport za 2022 rok).

4. Przeznaczenie pomocy publicznej

Przeznaczenie pomocy czyli dopuszczalne na mocy przepisów unijnych cele, na których realizację pomoc może być udzielona, pogrupowane według poszczególnych rodzajów pomocy (pomoc horyzontalna, regionalna, sektorowa), zostały przedstawione w tabeli 2. Wyodrębnienie pomocy sektorowej związane jest z obowiązywaniem pewnych szczególnych zasad udzielania pomocy w odniesieniu do danego sektora gospodarki. Wskazując wielkość pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w tym sektorze nie uwzględnia się pomocy udzielonej im na zasadach ogólnych (tj. pomocy horyzontalnej czy regionalnej).

Tabela 2. Przeznaczenie i rodzaje pomocy publicznej (z wyłączeniem pomocy udzielonej w sektorze transportu i pomocy kryzysowej)

Grupa	Przeznaczenie pomocy
Pomoc horyzontalna	Badania, rozwój i innowacje
	Ochrona środowiska i cele związane z energią
	Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
	Zatrudnienie, szkolenia
	Ratowanie
	Restrukturyzacja, w tym tymczasowa pomoc na restrukturyzację
	Wsparcie krajowych przedsiębiorców działających w ramach przedsięwzięcia gospodarczego podejmowanego w interesie europejskim
	Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
	Pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów
	Kapitał podwyższonego ryzyka
	Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania
	Ułatwienie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych
	Pomoc na rzecz Europejskiej Współpracy Terytorialnej
	Infrastruktura lokalna
	Działalność sportowa i rekreacyjna
	Pomoc zawarta w produktach finansowych wspieranych przez Fundusz InvestEU

Pomoc sektorowa	Sektor górnictwa węgla
	Sektor energetyki
	Sektor kinematografii
	Sektor gazu ziemnego
	Sektor telekomunikacyjny
	Sektor bankowy
Pomoc regionalna	Wspieranie nowych inwestycji
	Pomoc operacyjna
	Pomoc na rzecz rozwoju obszarów miejskich
Inne tytuły	Rekompensata za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

5. Pozostałe założenia metodologiczne

Dane o pomocy publicznej, które posłużyły do opracowania raportu są również przekazywane Komisji Europejskiej w ramach realizacji obowiązku sprawozdawczego wynikającego z rozporządzenia Komisji (WE) nr 794/2004 z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (UE) 2015/1589 ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 140 z 30.04.2004, str. 1, z późn. zm.). Dane te służą Komisji do opracowania przez nią raportu o pomocy publicznej udzielanej w krajach UE, tzw. *State Aid Scoreboard*⁵.

Niemniej jednak, porównując dane z raportu z danymi przedstawianymi w *State Aid Scoreboard*, należy mieć na uwadze występujące różnice metodologiczne. Niniejszy raport uwzględnia pomoc udzielaną jako rekompensata z tytułu realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, natomiast w raportach Komisji Europejskiej pomoc ta nie jest uwzględniana z uwagi na różnice w podejściu państw członkowskich co do kwalifikowania niektórych rekompensat jako pomocy publicznej.

W niniejszym raporcie (tak jak w raportach z lat poprzednich) z ogólnej wartości pomocy publicznej wyodrębniono pomoc udzieloną w sektorze transportu i opisano ją osobno w rozdziale VI. Ponadto ze względu na wprowadzenie w ostatnich latach programów pomocowych mających na celu zaradzenie negatywnym konsekwencjom gospodarczym spowodowanym epidemią COVID-19 oraz agresją Rosji wobec Ukrainy, w raporcie wyodrębniono pomoc kryzysową i opisano ją osobno w rozdziale VII.

Do pomocy publicznej w sektorze transportu zaliczono:

- pomoc w sektorze żeglugi morskiej, żeglugi śródlądowej, lotnictwa, kolejowym, transportu multimodalnego i intermodalnego,
- pomoc w pozostałych sektorach transportu,
- pomoc stanowiącą rekompensatę z tytułu realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, udzieloną beneficjentom prowadzącym działalność w sektorze transportu (posiadającym klasy PKD zaczynające się od liczb 49, 50, 51 lub 52).

Nie uwzględniono w tym rozdziale natomiast pomocy udzielonej przedsiębiorcom z ww. sektorów na zasadach ogólnych (np. w ramach pomocy horyzontalnej, regionalnej) lub zgodnie z Komunikatem Komisji - *Wytyczne dotyczące pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji* (Dz. Urz. UE C 249 z 31.07.2014, str. 1).

⁵ https://competition-policy.ec.europa.eu/state-aid/scoreboard_en

Wszystkie tabele, zestawienia i wykresy przedstawione w raporcie stanowią opracowania własne UOKiK przygotowane w oparciu o dane pochodzące ze sprawozdań podmiotów udzielających pomocy. Przedstawiane w raporcie zaokrąglone sumy poszczególnych kwot są obliczane z uwzględnieniem ich pełnego rozwinięcia (przed zaokrągleniem) i nie zawsze są równe sumie poszczególnych kwot zaokrąglonych.

W tabelach użyto następujących oznaczeń: „–” - nie dotyczy, „0,0” - nie udzielono pomocy, „b.d.” - brak danych.

III. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA (Z WYŁĄCZENIEM POMOCY KRYZYSOWEJ)

Zgodnie z przyjętą metodologią, analiza w niniejszym rozdziale nie obejmuje pomocy kryzysowej.

1. Synteza wyników za 2023 rok

Tabela 3. Informacje ogólne o pomocy publicznej udzielonej w 2023 roku

Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy	505
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	44,0 tys.
Liczba aktów pomocy*	381,6 tys.
Liczba aktów pomocy przypadających średnio na jednego beneficjenta	8,7
Liczba przypadków pomocy	401,2 tys.**
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	9,1
Wartość pomocy przypadająca średnio na jednego beneficjenta	1 043,6 tys. zł

* Aktem pomocy jest zazwyczaj umowa lub decyzja.

** Liczba przypadków pomocy jest kilkakrotnie wyższa od liczby beneficjentów m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z pomocy o różnym przeznaczeniu czy formie,
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości,
- wykazywania pomocy na dzień zatwierdzenia wniosku o płatność lub realizacji płatności w przypadku, gdy w dniu zawarcia aktu stanowiącego podstawę realizacji tych płatności brak jest możliwości ustalenia wartości udzielonej pomocy lub pomoc wypłaca jest bezpośrednio na podstawie wniosku bez zawierania umów czy wydawania decyzji.

Tabela 4. Wielkość pomocy publicznej w 2023 roku

	mln zł	mln euro	%	% PKB
Ogólna wartość pomocy* w tym:	45 949,4	10 114,3	100,0	1,35
Wartość pomocy z wyłączeniem transportu	35 737,0	7 866,4	77,8	1,05
Wartość pomocy w sektorze transportu	10 212,4	2 247,9	22,2	0,30

* Powyższe kwoty nie uwzględniają pomocy udzielonej w formie wynagrodzeń przedsiębiorstwu Gdańsk Transport Company S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A1 na odcinku Gdańsk - Toruń, przedsiębiorstwu Autostrada Wielkopolska II S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A2 na odcinku Świecko - Nowy Tomyśl, z uwagi na brak określenia jaka część ww. wynagrodzeń stanowi pomoc publiczną w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie pomocy nr N 151/2009 i N 152/2009 oraz w decyzji z dnia 2 grudnia 2009 r. w sprawie pomocy nr N 462/2009.

Ogólna wartość pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku wyniosła 45 949,4 mln zł, co stanowi 10 114,3 mln euro (przyjmując średni kurs z 2023 roku 1 euro = 4,5430 zł). Udzielona w 2023 roku pomoc publiczna stanowiła 1,35 procent PKB (równego 3 410 137 mln zł). Wartość udzielonej pomocy z wyłączeniem pomocy w transporcie wyniosła 35 737,0 mln zł (1,05 procent PKB), natomiast wartość pomocy publicznej udzielonej w sektorze transportu wyniosła 10 212,4 mln zł (0,30 procent PKB). Więcej informacji na temat pomocy udzielonej w sektorze transportu przedstawiono w rozdziale VI.

2. Tendencje w kształtowaniu się wielkości pomocy publicznej w latach 2019-2023

Tabela 5. Wielkość pomocy publicznej w latach 2019-2023

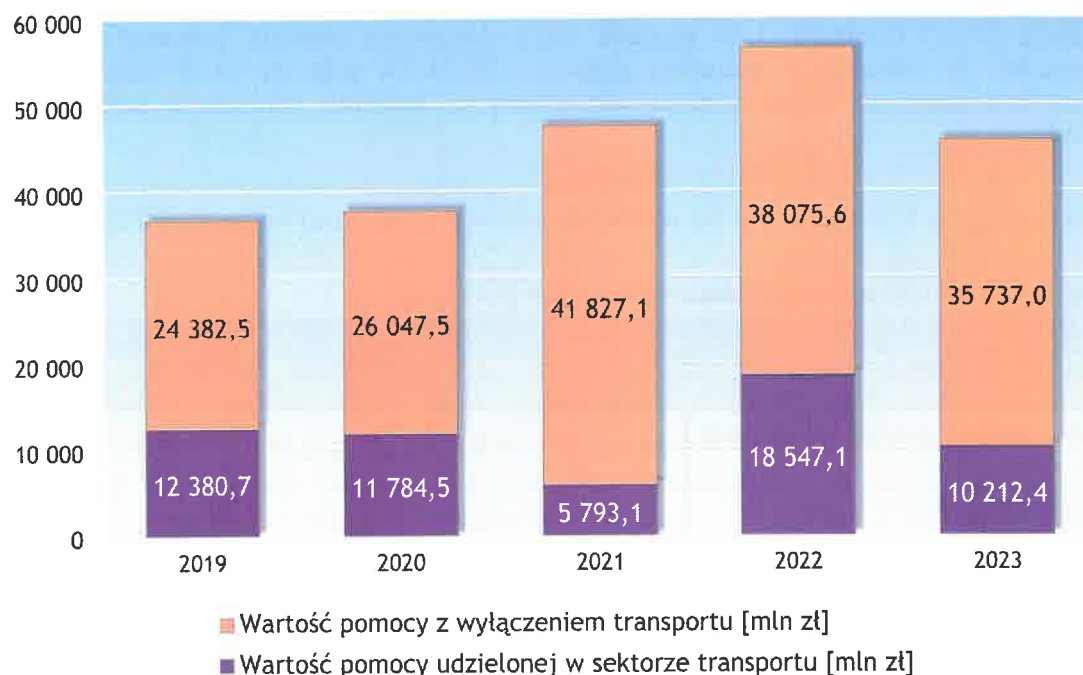
Rok	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*
Ogólna wartość udzielonej pomocy [mln zł], w tym:	36 763,2	37 832,0	47 620,2	56 622,7	45 949,4
Wartość pomocy z wyłączeniem transportu [mln zł]	24 382,5	26 047,5	41 827,1	38 075,6	35 737,0
Wartość pomocy udzielonej w sektorze transportu [mln zł]	12 380,7	11 784,5	5 793,1	18 547,1	10 212,4
Udział wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu w ogólnej wartości pomocy	33,7%	31,1%	12,2%	32,8%	22,2%
Udział ogólnej wartości pomocy w PKB, w tym:	1,60%	1,62%	1,81%	1,84%	1,35%
Udział wartości pomocy z wyłączeniem transportu w PKB	1,06%	1,11%	1,59%	1,24%	1,05%
Udział wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu w PKB	0,54%	0,50%	0,22%	0,60%	0,30%

* Powyższe kwoty nie uwzględniają pomocy udzielonej w formie wynagrodzeń przedsiębiorstwu Gdańsk Transport Company S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A1 na odcinku Gdańsk - Toruń, przedsiębiorstwu Autostrada Wielkopolska II S.A. z tytułu budowy i eksploatacji autostrady A2 na odcinku Świecko - Nowy Tomyśl, z uwagi na brak określenia jaka część ww. wynagrodzeń stanowi pomoc publiczną w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 13 maja 2009 r. w sprawie pomocy nr N 151/2009 i N 152/2009 oraz w decyzji z dnia 2 grudnia 2009 r. w sprawie pomocy nr N 462/2009.

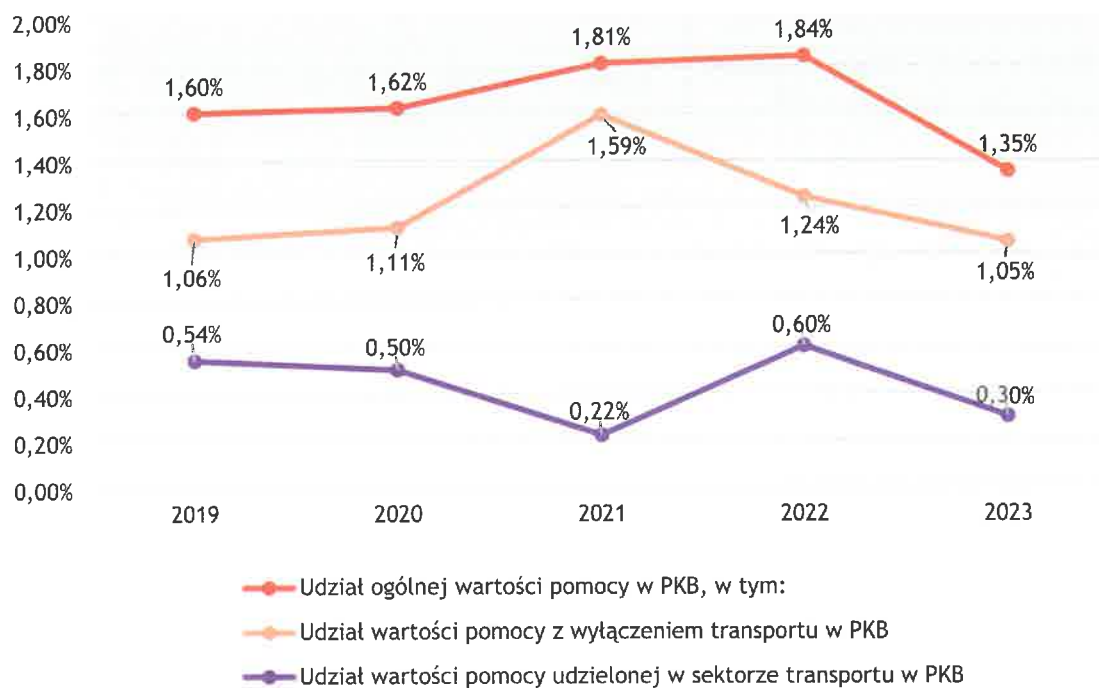
Analizując wartość pomocy w latach 2019-2023 można zauważyć, że do 2022 całkowita wartość pomocy wzrastała. W 2021 roku była wyższa prawie o 26 proc. w stosunku do roku poprzedniego, przy czym wzrost ten spowodowany był wówczas w dużej mierze wzrostem wartości pomocy udzielonej w sektorze bankowym w ramach programu przymusowej restrukturyzacji banków. Natomiast wzrost wartości pomocy w 2022 roku wynikał przede wszystkim ze znacznej wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu⁶, jako że wartość pomocy poza transportem spadła o niecałe 14 proc. W 2023 roku wartość pomocy była niższa niż rok wcześniej, zarówno w sektorze transportu, jak i poza nim (całkowita wartość pomocy spadła o prawie 19 proc.).

⁶ Wysoka wartość pomocy w sektorze transportu w niektórych latach wynika zazwyczaj z faktu podpisania przez podmiot udzielający pomocy umowy wieloletniej na znaczną kwotę, która zgodnie z zasadami sprawozdawczości wykazywana jest w całości jako pomoc udzielona w dniu zawarcia umowy.

Wykres 2. Wartość udzielonej pomocy z wyodrębnieniem sektora transportu w latach 2019-2023

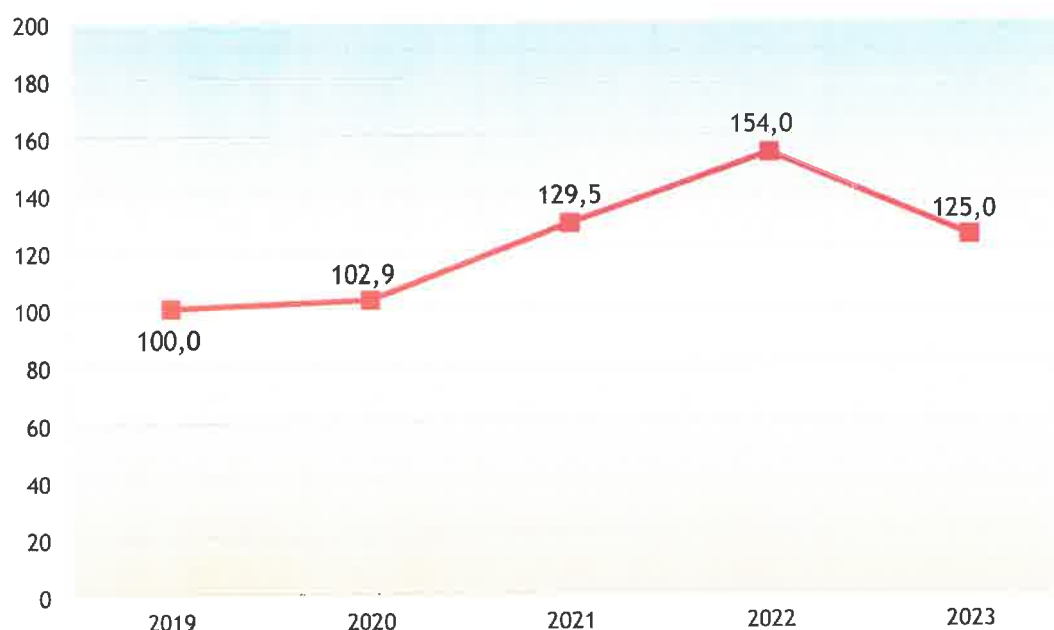
Wykres 3. Udział pomocy publicznej w produkcie krajowym brutto w latach 2019-2023

Ogólna wartość udzielonej pomocy publicznej stanowiła 1,35 proc. produktu krajowego brutto w 2023 roku, zatem udział ten spadł o 0,49 punktu procentowego w porównaniu z 2022 rokiem.

Analizując udział wartości pomocy publicznej w wartości PKB w poszczególnych latach można zauważyć, że udział całkowitej wartości udzielonej pomocy w PKB wzrastał niemal w całym analizowanym okresie, dopiero w 2023 roku nastąpił jego znaczny spadek. Udział pomocy w transporcie w PKB zmniejszył się istotnie w 2021 roku, do czego przyczynił się także wzrost wartości pomocy udzielonej w sektorach innych niż w transport. W 2022 roku udział wartości pomocy w transporcie ponownie wzrósł, osiągając 0,60 proc., czyli najwyższą wartość w analizowanym okresie, natomiast już w kolejnym roku spadł do poziomu 0,30 proc. PKB.

Wykres 4. Dynamika wartości udzielonej pomocy w latach 2019-2023 (2019 r. = 100)

Przyjmując za punkt odniesienia wartość pomocy udzielonej w 2019 roku można zaobserwować, że wartość pomocy stale wzrastała do 2022 roku, przy czym w roku 2020 wzrost ten był wolniejszy niż w pozostałych latach. Udzielano bowiem wówczas głównie pomocy kryzysowej związanej z COVID-19, która nie jest uwzględniona na powyższym wykresie⁷. W kolejnych latach nastąpił powrót do szybszego wzrostu wartości udzielanej pomocy. W rezultacie wartość pomocy udzielonej w 2022 roku była o ponad połowę wyższa niż w roku 2019. Spadek wartości udzielonej pomocy w 2023 roku spowodował jednak, że była ona wyższa już tylko o 1/4 niż w 2019 roku.

⁷ Zgodnie z metodologią raportu (zob. rozdział II.5) pomoc kryzysowa została wyodrębniona z całości pomocy i opisana osobno w rozdziale VII.

IV. POMOC PUBLICZNA (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU I POMOCY KRYZYSOWEJ) W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

Zgodnie z przyjętą metodologią, analiza w niniejszym rozdziale nie obejmuje pomocy udzielonej w sektorze transportu i pomocy kryzysowej.

1. Pomoc publiczna w podziale według formy pomocy

Tabela 6. Formy pomocy publicznej w latach 2019-2023

Podział pomocy publicznej	Wartość pomocy (w mln zł)				
	2019	2020	2021	2022	2023
Ogółem	24 382,5	26 047,5	41 827,1	38 075,6	35 737,0
Grupa A	23 874,4	24 644,3	27 354,6	29 609,4	33 958,4
Podgrupa A1	20 914,0	21 577,8	23 790,0	24 981,7	29 330,6
Podgrupa A2	2 960,4	3 066,5	3 564,6	4 627,7	4 627,8
Grupa B	63,8	1 217,4	1 738,2	1 534,5	1 069,4
Podgrupa B1	63,8	1 217,40	1 736,1	1 530,0	1 060,6
Podgrupa B2	0,0	0,0	2,1	4,5	8,8
Grupa C	116,2	155,1	210,4	312,1	480,3
Podgrupa C1	116,2	155,1	210,4	312,1	480,3
Podgrupa C2	0,0001	0,0	0,0	0,0	0,0
Grupa D	326,1	30,7	12 521,5	6 515,6	131,8
Podgrupa D1	326,1	30,7	12 521,5	6 515,6	131,8
Grupa E	2,0	0,0	2,4	104,0	97,0

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje; grupa E - inne.

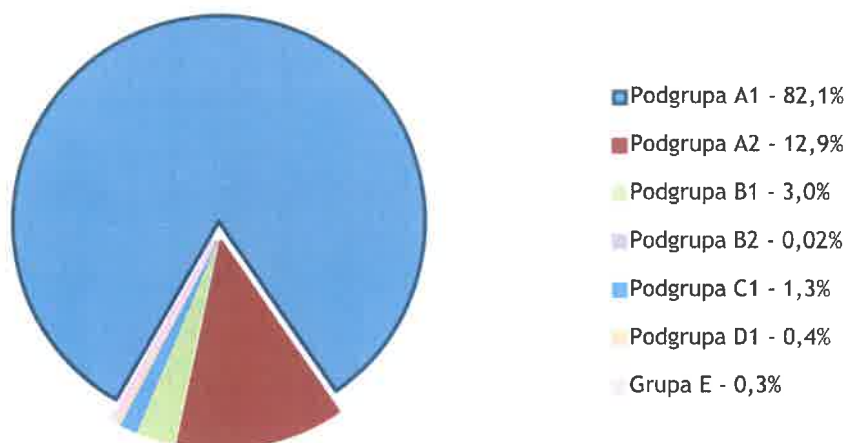
W 2023 roku, podobnie jak w latach poprzednich, największą część pomocy stanowiła pomoc udzielona w formach należących do podgrupy A1 (dotacje i inne bezzwrotne świadczenia, refundacje, rekompensaty). Wartość tej pomocy wyniosła 29 330,6 mln zł i była wyższa o ponad 17,4 proc. w porównaniu do 2022 roku (zwiększenie o 4 349 mln zł). W przypadku podgrupy A2 (ulgi podatkowe) - wartość pomocy utrzymała się na niemal niezmiennym poziomie (4 627,8 mln zł).

Wartość pomocy udzielonej w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1) w 2023 roku spadła o 469,3 mln zł w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 1 060,6 mln zł (zmniejszenie o prawie 31 proc.). W przypadku pomocy udzielonej w formie pożyczek preferencyjnych

i warunkowo umorzonych (podgrupa C1) wartość w 2023 roku wyniosła 480,3 mln zł i była o prawie 54 proc. wyższa niż w roku poprzednim (zwiększenie o 168,2 mln zł).

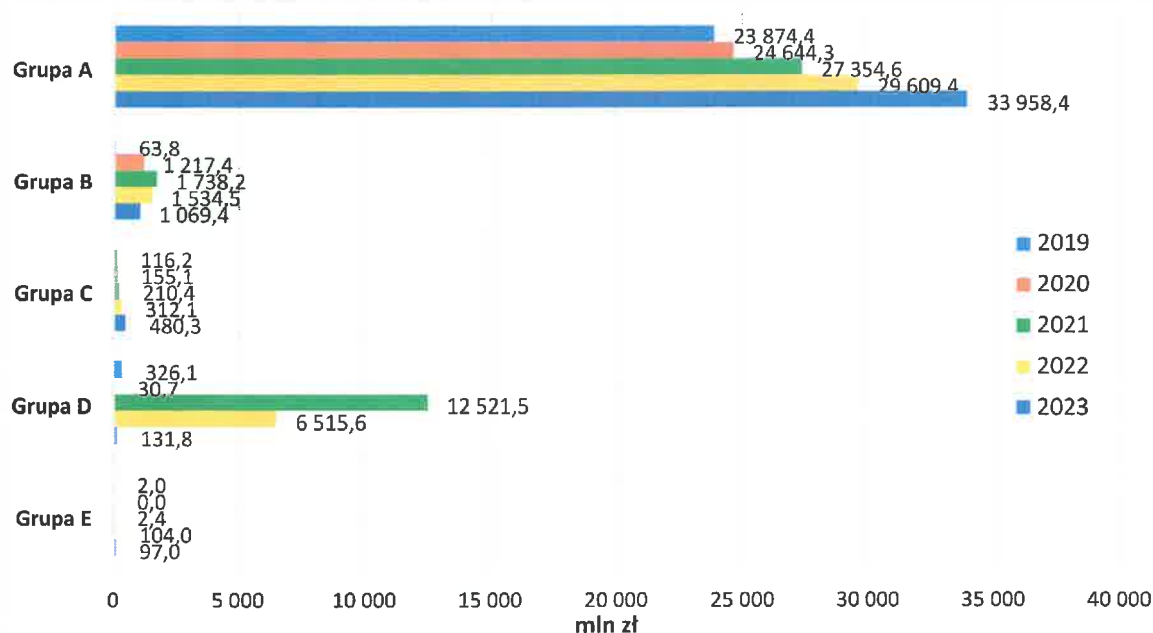
Wartość pomocy udzielonej w formie poręczenia i gwarancji (podgrupa D1) w 2023 roku wyniosła 131,8 mln zł, co stanowiło 0,4 proc. całości pomocy tym roku. Tym samym udział powrócił do poziomów notowanych przed 2021 rokiem.

Wykres 5. Formy pomocy publicznej w 2023 roku

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje; grupa E - inne.

Wykres 6. Formy pomocy publicznej w latach 2019-2023

Grupy: A - dotacje i ulgi podatkowe, B - subsydia kapitałowo-inwestycyjne, C - „miękkie kredytowanie”, D - poręczenia i gwarancje, E - inne.

Tabela 7. Dynamika i udział form pomocy publicznej w latach 2019-2023

Podział pomocy publicznej	Dynamika (rok poprzedni = 100)				Udział (%)				
	'20/'19	'21/'20	'22/'21	'23/'22	'19	'20	'21	'22	'23
Grupy ogółem:	106,8	160,6	91,0	93,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Grupa A:	103,2	111,0	108,2	114,7	97,9	94,6	65,4	77,8	95,0
- Podgrupa A1	103,2	110,3	105,0	117,4	85,8	82,8	56,9	65,6	82,1
- Podgrupa A2	103,6	116,2	129,8	100,0	12,1	11,8	8,5	12,2	12,9
Grupa B:	1 908,2	142,8	88,3	69,7	0,3	4,7	4,2	4,0	3,0
- Podgrupa B1	1 908,2	142,6	88,1	69,3	0,3	4,7	4,2	4,0	3,0
- Podgrupa B2	0,0	0,0	215,2	194,2	0,0	0,0	0,005	0,012	0,02
Grupa C:	133,5	135,7	148,3	153,9	0,5	0,6	0,5	0,8	1,3
- Podgrupa C1	133,5	135,7	148,3	153,9	0,5	0,6	0,5	0,8	1,3
- Podgrupa C2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0000004	0,0	0,0	0,0	0,0
Grupa D:	9,4	40 786,6	52,0	2,0	1,3	0,1	29,9	17,1	0,4
- Podgrupa D1	9,4	40 786,6	52,0	2,0	1,3	0,1	29,9	17,1	0,4
Grupa E	0,0	0,0	4 333,3	93,3	0,008	0,0	0,01	0,27	0,3

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje, E - inne.

Pomoc udzielana w formach takich jak **dotacje, refundacje, rekompensaty** (podgrupa A1) stanowiła **82 proc.** ogólnej wartości pomocy udzielonej w 2023 roku. Jej udział **zanotował wzrost o ponad 17 punktów procentowych** w porównaniu z 2022 rokiem.

Największy wzrost wartości pomocy udzielonej w formach z podgrupy A1 odnotowano w zakresie pomocy udzielonej przez:

- Dyrektora Centrum Projektów Polska Cyfrowa (wzrost o 2 732,7 mln zł),
- Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (wzrost o 1 656,4 mln zł),
- Prezesa Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (wzrost o 1 143,9 mln zł),
- Ministra Aktywów Państwowych (wzrost o 1 123,5 mln zł),
- Prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego (wzrost o 1 057,9 mln zł).

W przypadku niektórych podmiotów udzielających pomocy wartość pomocy udzielanej w formie dotacji, refundacji lub rekompensat była niższa niż w roku poprzednim. Największy spadek wartości pomocy nastąpił w przypadku pomocy udzielonej przez:

- Bankowy Fundusz Gwarancyjny (spadek o 6 516,0 mln zł),
- Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (spadek o 281,5 mln zł),
- Ministra Rozwoju i Technologii (spadek o 123,2 mln zł),
- marszałków województw (spadek o 113,9 mln zł).

Udział pomocy udzielonej w 2023 roku w formie **ulg podatkowych** (podgrupa A2) wyniósł **prawie 13 proc.**, co oznacza **niewielki wzrost udziału tej formy pomocy w stosunku do roku poprzedniego** (12,2 proc. w 2022 roku). Pomocy publicznej w formie ulg podatkowych udzielały przede wszystkim organy podatkowe (prawie 81 proc. wartości pomocy udzielonej w tej formie).

Pomoc udzielona w formie **wniesienia kapitału** (podgrupa B1) stanowiła w 2023 roku **3,0 proc.** ogólnej wartości pomocy. Udział ten **spadł o 1 punkt procentowy** w stosunku do roku poprzedniego. Wynikało to głównie z faktu, że w 2023 roku pomocy w tej formie udzielono mniej o 543,2 mln zł przez wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast, a także mniej o 357,0 mln zł przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Wartość udzielonej pomocy w formie tzw. „**miękkiego kredytowania**” (podgrupa C1), czyli przysporzenia związanego z udzieleniem preferencyjnych pożyczek i kredytów lub pożyczek warunkowo umorzonych stanowiła **1,3 proc.** wartości pomocy ogółem, tj. **wzrosła o 0,5 punktu procentowego**. Wynikało to głównie ze zwiększenia wartości pomocy udzielanej w tej formie przez Bank Gospodarstwa Krajowego (wzrost o 87,6 mln zł).

Udział pomocy publicznej w formie **poręczeń i gwarancji** (podgrupa D1) w roku 2023 wyniósł **0,3 proc.** Pomoc została udzielona głównie przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny (111,2 mln zł) oraz przez Prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego (20,6 mln zł).

Tabela 8. Sposób finansowania pomocy państwa w Polsce w latach 2014-2023⁸

Rok	Bezpośrednie wydatki (głównie dotacje)	Pozostałe formy (głównie uszczuplenia wpływów do budżetu)
2023	85,0%	15,0%
2022	69,6%	30,4%
2021	61,0%	39,0%
2020	87,5%	12,5%
2019	86,0%	14,0%
2018	85,6%	14,4%
2017	90,5%	9,5%
2016	85,4%	14,6%
2015	79,1%	20,9%
2014	82,5%	17,5%

W 2023 roku, podobnie jak latach poprzednich, zdecydowanie więcej pomocy udzielono w formie bezpośrednich wydatków (85 proc.) niż w formie uszczupleń wpływów do budżetu (15 proc.). Udział bezpośrednich wydatków w stosunku do poprzedniego roku uległ zwiększeniu o ponad 15 punktów procentowych (69,6 proc. w 2022 roku).

⁸ Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (podgrupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (podgrupa B1).

Analizując pomoc udzieloną na przestrzeni kilku ostatnich lat należy zauważyć utrzymywanie się **dotacji jako głównej formy udzielanej pomocy oraz przewagę pomocy publicznej udzielanej w tzw. „aktywnych” formach** (np. w formie dotacji) nad pomocą udzielaną w tzw. „pasywnych” formach (np. w formie ulgi podatkowej).

Wzrosty i spadki wartości pomocy udzielanej w formie dotacji, a tym samym udziały tej formy w ogólnej wartości pomocy, związane są przede wszystkim z procesem wydatkowania środków z funduszy unijnych i jego cyklicznością wynikającą z 7-letnich okresów programowania i planowania budżetu (perspektyw finansowych). I tak w 2016 roku rozpoczęto wdrażanie programów operacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014-2020 i w konsekwencji nastąpił zauważalny wzrost udziału wydatków bezpośrednich, głównie dotacji. Udział wydatków bezpośrednich osiągnął najwyższą wartość w 2017 roku (90,5 proc.), a w 2019 roku powrócił do poziomu 86 proc. W 2020 roku poziom bezpośrednich wydatków wzrósł nieznacznie - o 1,5 punktu procentowego, osiągając poziom 87,5 proc. W 2021 roku odnotowano spadek udziału wydatków bezpośrednich do najniższego poziomu w okresie 2014-2021 - 61 proc., co było konsekwencją udzielenia pomocy o dużej wartości w formie gwarancji. Podobna sytuacja wystąpiła w 2022 roku, lecz pomoc udzielona w formie gwarancji była mniejsza niż w 2021 roku, w związku z czym ponownie wzrósł udział form bezpośrednich, osiągając niemal 69,6 proc. W roku 2023 udział wydatków bezpośrednich wzrósł do poziomu 85 proc., co spowodowane było głównie przez zmniejszenie wartości udzielonej pomocy w formie m.in. gwarancji. Poziom uszczupień wpływów do budżetu oscylował w granicach 15 proc. wartości udzielonej pomocy.

2. Pomoc publiczna w podziale według przeznaczenia pomocy

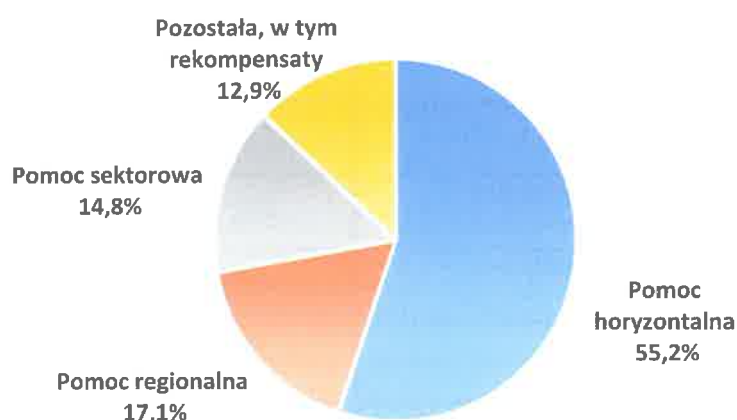
Tabela 9. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2022-2023

Przeznaczenie pomocy	2022		2023	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]
OGÓŁEM, w tym:	38 075,6	100,0	35 737,0	100,0
POMOC HORYZONTALNA, w tym:	15 374,1	40,4	19 726,6	55,2
• badania, rozwój i innowacje	895,8	2,4	2 503,3	7,0
• ochrona środowiska i cele związane z energią	9 018,0	23,7	12 695,4	35,5
• rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	7,7	0,02	6,7	0,02
• zatrudnienie	3 540,3	9,3	3 705,0	10,4
• ratowanie i restrukturyzacja	152,9	0,4	78,3	0,2
• wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	982,2	2,6	364,5	1,0
• pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów	0,7	0,002	0,7	0,002
• dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania	723,5	1,9	302,0	0,8
• pomoc na rzecz Europejskiej Współpracy Terytorialnej	0,0	0,0	29,8	0,1
• infrastruktura lokalna	26,7	0,1	37,2	0,1
• działalność sportowa i rekreacyjna	25,3	0,1	3,6	0,01
POMOC REGIONALNA, w tym:	4 872,8	12,8	6 099,0	17,1
• inwestycyjna	4 855,0	12,8	6 083,2	17,0
• rozwój obszarów miejskich	17,8	0,05	15,8	0,04
POMOC SEKTOROWA, w tym:	13 999,1	36,8	5 295,6	14,8
• sektor górnictwa węgla	220,8	0,6	1 976,7	5,5
• sektor energetyki*	172,1	0,5	114,2	0,3
• sektor kinematografii	199,7	0,5	307,0	0,9
• sektor telekomunikacyjny	33,5	0,1	2 786,5	7,8
• sektor bankowy	13 373,0	35,1	111,2	0,3
POZOSTAŁA, w tym:	3 829,7	10,1	4 615,9	12,9
• pomoc stanowiąca rekompensatę dla przedsiębiorcy z tytułu realizacji zadań publicznych	3 829,7	10,1	4 615,9	12,9

* Kwoty obejmują pomoc udzieloną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki na pokrycie kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej. Udzielenie przez Prezesa URE pomocy na podstawie ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów

długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1874, z późn. zm.) następuje poprzez wypłatę zaliczek na poczet kosztów osieroconych, których wysokość określa wytwórca we wniosku. Następnie Prezes URE, działając na podstawie ww. ustawy, do dnia 31 lipca każdego roku, wydaje decyzje administracyjne o korektach rocznych wartości udzielonej pomocy publicznej w formie zaliczek, nakazujące np. częściowy zwrot wypłaconych zaliczek albo wypłatę dodatkowej rekompensaty za rok poprzedni. Po upływie okresu korygowania, trwającym od momentu uruchomienia programu pomocy do czasu wygaśnięcia najdłuższej umowy długoterminowej danego wytwórcy, lecz nie dłużej niż do końca 2025 roku, Prezes URE w terminie do 31 sierpnia roku następnego, dokonuje ostatecznego rozliczenia tego programu. W wyniku tego procesu wytwórca zobowiązany jest do zwrotu części otrzymanych środków lub otrzymuje dopłatę. Maksymalna kwota środków możliwa do otrzymania przez każdego beneficjenta programu pomocy publicznej określonego ww. ustawą została wpisana w tej ustawie. Beneficjenci mają prawo złożenia odwołania od decyzji Prezesa URE do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W związku z powyższym kwoty za 2022 i 2023 rok uwzględniają, oprócz zaliczek, również korekty wynikające z ostatecznych decyzji Prezesa URE, tj. takich, od których wytwórca się nie odwołał, a upłynął już termin na wniesienie odwołania lub takich, w odniesieniu do których, w wyniku odwołania, sąd wydał prawomocny wyrok. Natomiast ze względu na fakt, iż raport zawiera, zgodnie z przyjętą metodologią, dane aktualne na 31 lipca 2024 roku, kwoty za 2023 rok uwzględniają wyłącznie zaliczki wypłacone przez Zarządcę Rozliczeń S.A. Ostateczna kwota udzielonej pomocy w 2023 roku będzie znana dopiero po wydaniu decyzji korygujących Prezesa URE oraz po wydaniu i uprawomocnieniu się wyroków sądu w sprawach wniesionych ewentualnych odwołań.

Wykres 7. Przeznaczenie pomocy publicznej w 2023 roku

W 2023 roku, podobnie jak w latach wcześniejszych, udzielono **najwięcej pomocy horyzontalnej (19 726,6 mln zł)**, która **stanowiła ponad 55 procent ogólnej wartości udzielonej pomocy**. Największa część pomocy horyzontalnej została przeznaczona na:

- ochronę środowiska i cele związane z energią – 12 695,4 mln zł,
- zatrudnienie – 3 705,0 mln zł,
- prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne – 2 503,3 mln zł.

Udział pomocy przeznaczonej na trzy wyżej wymienione cele horyzontalne wyniósł 95,8 procent łącznej wartości udzielonej pomocy horyzontalnej (wzrost o 8,3 pkt proc. w porównaniu z rokiem poprzednim). W porównaniu z 2022 rokiem wartość pomocy horyzontalnej **zwiększyła się o 4 352,4 mln zł**. Największy wzrost odnotowano na ochronę środowiska i cele związane z energią (wzrost o 3 677,4 mln zł). Największy zaś spadek - na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (spadek o 618,77 mln zł).

Drugim co do wartości przeznaczeniem była **pomoc regionalna (6 099,0 mln zł)**. Wartość w porównaniu do roku poprzedniego wzrosła o 1 226,2 mln zł, co było wynikiem zwiększenia udziału związanego ze wspieraniem nowych inwestycji (o 1 228,3 mln zł). Stosunkowo

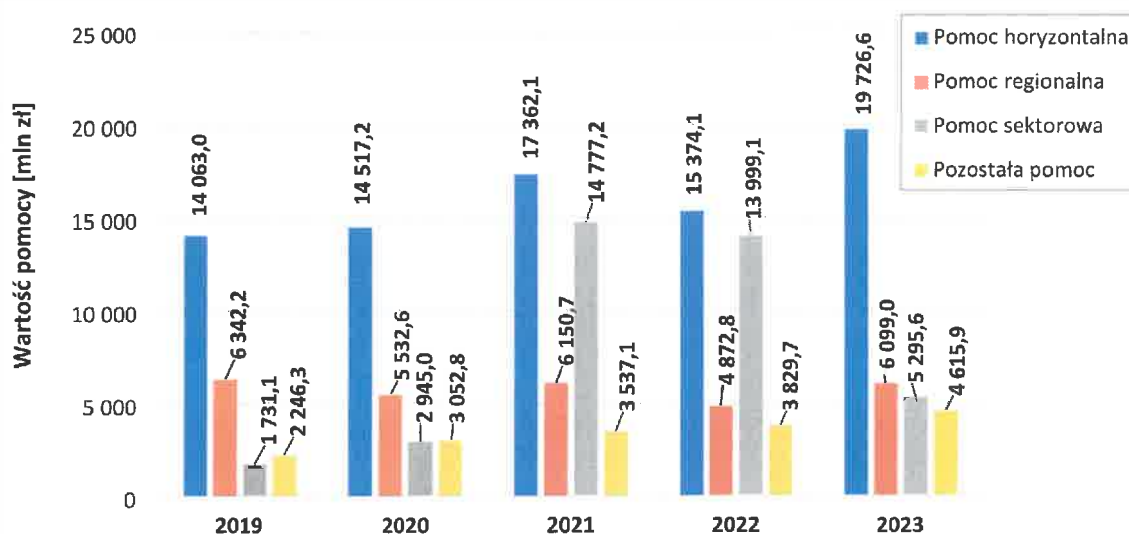
wysoka wartość pomocy regionalnej jest związana m.in. z utrzymującą się możliwością korzystania z ulg w podatku dochodowym przez przedsiębiorców na podstawie ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych i ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji.

Wartość pomocy, która nie została zakwalifikowana do żadnej z ww. grup przeznaczeń, wyniosła 4 615,9 mln zł, co oznacza wzrost o 786,2 mln zł w stosunku do 2022 roku. W ujęciu względnym jej udział wyniósł 12,9 proc. (wzrost o 2,8 pkt. proc.). Pomoc ta stanowiła rekompensatę dla przedsiębiorców z tytułu realizacji zadań publicznych. 71,9 proc. wartości tej pomocy stanowiła rekompensata udzielona jednostkom radiofonii i telewizji przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji.

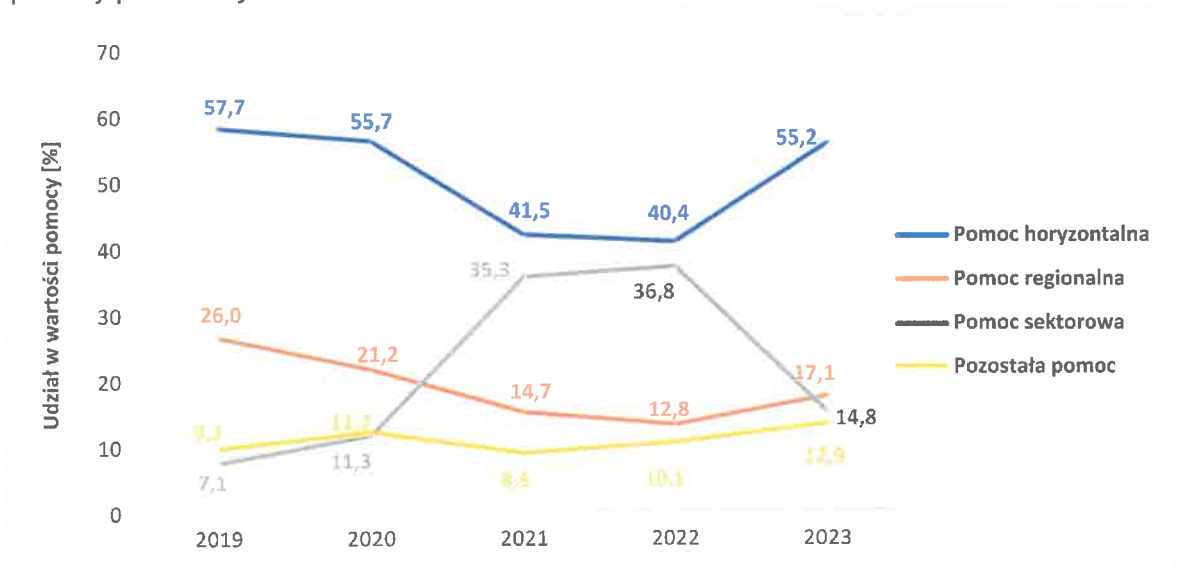
Tabela 10. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2019-2023

Rodzaj pomocy	2019		2020		2021		2022		2023	
	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]	Wartość [mln zł]	Udział [%]
Pomoc horyzontalna	14 063,0	57,7	14 517,2	55,7	17 362,1	41,5	15 374,1	40,4	19 726,6	55,2
Pomoc regionalna	6 342,2	26,0	5 532,6	21,2	6 150,7	14,7	4 872,8	12,8	6 099,0	17,1
Pomoc sektorowa	1 731,1	7,1	2 945,0	11,3	14 777,2	35,3	13 999,1	36,8	5 295,6	14,8
Pozostała pomoc	2 246,3	9,2	3 052,8	11,7	3 537,1	8,5	3 829,7	10,1	4 615,9	12,9
Suma	24 382,5	100	26 047,5	100	41 827,1	100	38 075,6	100	35 737,0	100

Wykres 8. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2019-2023

Wykres 9. Udział poszczególnych przeznaczeń pomocy w ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej w latach 2019-2023

Analizując kształtowanie się wartości poszczególnych przeznaczeń pomocy publicznej w latach 2019-2023 należy zauważyć, że w całym tym okresie największą część stanowiła **pomoc horyzontalna**. W ciągu pierwszych dwóch lat omawianego okresu jej udział przekraczał połowę wartości pomocy ogółem, osiągając prawie 58 proc. w 2019 roku i o 2 punkty procentowe mniej w kolejnym roku. Największa część tej pomocy przeznaczona była na ochronę środowiska i cele związane z energią (głównie pomoc w formie przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych), ponadto znaczną część stanowiła pomoc na zatrudnienie oraz na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne.

W latach 2021-2022 udział pomocy horyzontalnej był o kilkanaście punktów procentowych niższy niż w latach 2018-2020: wyniósł 41,5 proc. w 2021 roku i 40,4 proc. w 2022 roku. Spadek udziału w 2021 roku miał jednak charakter względny i wynikał z faktu udzielenia w latach 2021-2022 pomocy sektorowej o znacznej wartości. Pomoc horyzontalna osiągnęła bowiem w 2021 roku najwyższą wartość (rozpoczęto wtedy udzielanie pomocy przeznaczonej na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych w ramach tzw. rynku mocy). W 2023 roku poziom wartości pomocy horyzontalnej wzrósł osiągając udział porównywalny do udziału z 2020 roku, tzn. 55,2 proc. ogólnej wartości pomocy publicznej.

Udział **pomocy regionalnej** zmniejszał się stopniowo od poziomu 26 proc. w 2019 roku do 12,8 proc. w 2022 roku, a następnie wzrósł do 17,1 proc. w roku 2023. Udział **pomocy sektorowej** zwiększał się od początku analizowanego okresu do 2022 roku. W 2020 roku wzrósł on do 11,7 proc. (z 9,2 proc. w 2019 roku) ze względu na większą wartość pomocy udzielonej w sektorze górnictwa węgla, natomiast w 2021 roku nastąpił jeszcze szybszy wzrost udziału pomocy sektorowej do poziomu 35,3 proc., który był wynikiem udzielenia pomocy o wysokiej wartości w sektorze bankowym. Również w 2022 roku w sektorze tym udzielono pomocy o znacznej wartości, co wpłynęło na dalszy wzrost udziału pomocy sektorowej (do 36,8 proc.). W roku 2023 zanotowano kolejną tendencję spadkową, wartość pomocy sektorowej zmniejszyła się do poziomu 14,8 proc.

3. Pomoc publiczna w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Pomocy publicznej (z wyłączeniem transportu) w 2023 roku udzieliło 419 podmiotów z ogólnej liczby ok. 6 tys. podmiotów uprawnionych do udzielania pomocy. Wśród jednostek samorządu terytorialnego pomocy publicznej udzieliło:

- 15 spośród 16 województw,
- 8 spośród 314 powiatów,
- 169 spośród 2 477 gmin.

Najwięksi dysponenti pomocy publicznej w 2023 roku to:

- grupa Pozostałe, w tym przedsiębiorcy (m.in. agencje rozwoju, parki technologiczne, stowarzyszenia, fundacje, firmy, które zazwyczaj realizują projekty dofinansowane ze środków unijnych) - 19,8 proc.
- organy podatkowe - 10,6 proc.
- Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji - 9,3 proc.
- Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - 9,1 proc.

Wartości pomocy udzielonej przez poszczególne podmioty lub grupy podmiotów w podziale na formy jej udzielenia przedstawiono w tabeli 11.

Tabela 11. Pomoc publiczna (wartość i formy) udzielana przez poszczególne podmioty w latach 2023-2022

Nazwa instytucji	Grupa A				Grupa B				Grupa C				Grupa D		Grupa E		Ogółem			
	Podgrupa A1		Podgrupa A2		Podgrupa B1		Podgrupa B2		Podgrupa C1		Podgrupa C2		Podgrupa D1		Inne		Wartość pomocy [mln zł]		Udział [%]	
	Dotacje		Ulgi podatkowe		Wnieście kapitału		Konwersja wierzytelności na kapitał		Pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone		Odroczenia i rozłożenia na raty		Poręczenia i gwarancje							
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	6 862,2	6 648,6			153,8	198,8	8,8	4,5	43,8	26,9							7 068,6	6 878,8	19,8	18,1
Organy podatkowe	43,5	24,5	3 741,1	3 917,3													3 784,6	3 941,7	10,6	10,4
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	3 320,0	2 575,7															3 320,0	2 575,7	9,3	6,8
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 258,9	3 081,4	4,0	4,5													3 262,9	3 086,0	9,1	8,1
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	2 732,7																2 732,7	0,0	7,6	0,0
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2 263,7	607,3							148,9	105,7							2 412,6	713,0	6,8	1,9
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	1 746,3	785,3	658,6	509,8													2 404,9	1 295,1	6,7	3,4
Minister Aktywów Państwowych	1 259,4	135,8			476,2												1 735,6	135,8	4,9	0,4
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	1 603,3	459,4															1 603,3	459,4	4,5	1,2
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	1 280,2	890,7			3,4	3,8											1 283,7	894,5	3,6	2,3
Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	1 060,2	2,3							189,5	101,9			20,6	15,6			1 270,4	119,8	3,6	0,3

Nazwa Instytucji	Grupa A				Grupa B				Grupa C				Grupa D		Grupa E		Ogółem			
	Podgrupa A1		Podgrupa A2		Podgrupa B1		Podgrupa B2		Podgrupa C1		Podgrupa C2		Podgrupa D1		Inne		Wartość pomocy [mln zł]		Udział [%]	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	605,1	602,7	131,3	132,5	427,2	970,5			1,6	1,2							1 165,2	1 706,8	3,3	4,5
Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	1 084,5	421,4															1 084,5	421,4	3,0	1,1
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	444,3	457,5															444,3	457,5	1,2	1,2
Marszałkowie Województw	431,7	545,6															431,7	545,7	1,2	1,4
Prezes Agencji Badań Medycznych	401,1	177,8															401,1	177,8	1,1	0,5
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	323,5	138,7															323,5	138,7	0,9	0,4
Polski Instytut Sztuki Filmowej	307,0	199,7															307,0	199,7	0,9	0,5
Minister Rozwoju i Technologii	195,8	319,1															195,8	319,1	0,5	0,8
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	64,6	346,2													84,0		148,7	346,2	0,4	0,9
Bankowy Fundusz Gwarancyjny		6 516,0				357,0							111,2	6 500,0			111,2	13 373,0	0,3	35,1
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.		2,3		28,8					65,3	48,9					13,0	104,0	78,3	184,0	0,2	0,5
Minister Sportu i Turystyki			56,5														56,5	0,0	0,2	0,0
Prezesi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	9,6	13,7							31,2	27,5							40,8	41,2	0,1	0,1

Nazwa instytucji	Grupa A				Grupa B				Grupa C				Grupa D		Grupa E		Ogółem			
	Podgrupa A1		Podgrupa A2		Podgrupa B1		Podgrupa B2		Podgrupa C1		Podgrupa C2		Podgrupa D1		Inne		Wartość pomocy [mln zł]		Udział [%]	
	Dotacje		Ulgi podatkowe		Wnieście- nie kapitału		Konwersja wierzytelno- ści na kapitał		Pożyczki preferencyjne i warunkowo- umorzone		Odroczenia i rozłożenia na raty		Poreczenio- nia i gwarancje				2023	2022	2023	2022
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie			36,3	34,9													36,3	34,9	0,1	0,1
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	29,8																29,8	0,0	0,1	0
Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	2,8	2,0															2,8	2,0	0,01	0,01
Starostowie powiatów	0,3	0,3															0,3	0,3	0,001	0,001
Minister Klimatu i Środowiska		27,4																27,4	0,0	0,1
Pomoc publiczna ogółem	29 330,6	24 981,7	4 627,8	4 627,7	1 060,6	1 530,0	8,8	4,5	480,3	312,1	0,0	0,0	131,8	6 515,6	97,0	104,0	35 737,0	38 075,6	100	100

W 2023 roku pomocy publicznej o największej wartości udzieliły podmioty z grupy **Pozostałe**, w tym **przedsiębiorcy (7 068,6 mln zł)** to m.in. spółki Skarbu Państwa, agencje rozwoju, parki technologiczne, stowarzyszenia, fundacje, firmy, które zazwyczaj realizują projekty dofinansowane ze środków unijnych. Wśród podmiotów z grupy **Pozostałe**, w tym **przedsiębiorcy** głównym podmiotem udzielającym pomocy były Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. (6 747,9 mln zł). Podmioty te udzieliły pomocy głównie w formie dotacji (6 862,2 mln zł), wniesienia kapitału (153,8 mln zł), pożyczek preferencyjnych (43,8 mln zł) oraz konwersji wierzytelności na akcje lub udziały (8,8 mln zł). Pomoc udzielona przez ww. podmioty przeznaczona była przede wszystkim na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych (6 747,9 mln zł). Największa część pomocy została udzielona w ramach programów pomocowych:

- nr SA.46100(2017/N) - *Polski mechanizm rynku mocy* (6 747,9 mln zł);
- nr SA.60659(2020/X) - *Pomoc w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność* (162,5 mln zł);
- nr SA.104902 - *Pomoc udzielana w ramach pobrewitowej rezerwy dostosowawczej* (46,5 mln zł);
- nr SA.101605 - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (37,1 mln zł);
- nr SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (28,6 mln zł).

Organy podatkowe udzieliły łącznie pomocy o wartości **3 784,6 mln zł**. W porównaniu do 2022 roku wartość **zmniejszyła się** o 157,1 mln zł. Pomoc została udzielona w formie ulg w podatku dochodowym głównie w ramach programów pomocowych:

- nr PL 39/2004, XR98/2007, X193/2009 i SA.40523(2015/X) - *Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych* (3 000,6 mln zł);
- nr SA.52028(2018/X), SA.60914(2020/X) - *Program pomocy regionalnej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowej inwestycji* (602,1 mln zł).

Organy podatkowe udzieliły również 69,7 mln zł w ramach tzw. pomocy istniejącej (przyznanej przed wejściem Polski do Unii Europejskiej). Ponadto 43,5 mln zł zostało udzielone na podstawie *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie dotacji przedmiotowych do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1318, z późn. zm.)*.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji udzieliła pomocy na podstawie *ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji*, której wartość wyniosła **3 320,0 mln zł** (wzrost o 744,3 mln zł w porównaniu do roku poprzedniego). Pomoc tę otrzymali: Telewizja Polska S.A.

(2 662,0 mln zł), Polskie Radio S.A. w Warszawie (337,9 mln zł) oraz 17 rozgłośni regionalnych Polskiego Radia (320,1 mln zł).

Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych udzielił pomocy o wartości **3 262,9 mln zł**, czyli o 176,9 mln zł więcej niż w roku poprzednim (3 086,0 mln zł w 2022 roku). Pomoc ta została udzielona w formie dotacji oraz zwolnień z podatku głównie na podstawie programów pomocowych:

- nr SA.64119(2021/X) - *Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych* (3 249,6 mln zł);
- nr SA.64078(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* (7,9 mln zł);
- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (4,0 mln zł).

Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa udzielił pomocy o wartości **2 732,7 mln zł**. Pomoc została udzielona w formie dotacji na podstawie programu pomocowego nr SA.105848 - *Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności* (2 732,7 mln zł).

Wartość pomocy udzielonej w 2023 roku przez **Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** wyniosła **2 412,6 mln zł** i była prawie trzykrotnie wyższa w stosunku do roku poprzedniego (wzrost o 1 699,6 mln zł). Pomoc ta została udzielona w formie dotacji (2 263,7 mln zł) i pożyczek preferencyjnych (148,9 mln zł), przede wszystkim w ramach programów pomocowych na ochronę środowiska i cele związane z energią:

- nr SA.101484 - *Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska* (959,7 mln zł);
- nr SA.63718(2021/N) - *Rozwój infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i stacji tankowania wodoru* (741,2 mln zł);
- nr SA.110668 - *Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska* (550,3 mln zł);
- nr SA.101482 - *Program regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska* (149,8 mln zł);
- nr SA.59383(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 23 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy sieci ciepłowniczej lub chłodniczej będącej częścią*

efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (6,7 mln zł);

- nr SA.101555 - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (4,7 mln zł).*

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki udzielił pomocy o wartości **2 404,9 mln zł** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.64719(2022/N) - *Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych 2021-2030 (1 746,3 mln zł);*
- nr SA.37345(2015/NN) - *Polski system świadectw pochodzenia w celu wsparcia odnawialnych źródeł energii i zmniejszenia obciążeń związanych z OZE dla odbiorców energochłonnych (593,2 mln zł);*
- nr SA.52530(2019/N) - *Ulgi w opłacie kogeneracyjnej dla odbiorców przemysłowych (53,3 mln zł);*
- nr SA.43697(2015/N) - *Polski system wspierania rozwoju OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników - dotyczy aukcji OZE rozstrzygniętych do 31.12.2021 r. oraz ulg dla przedsiębiorstw energochłonnych udzielonych do 30.06.2026 r. (12,0 mln zł);*
- nr SA.53850(2019/N) - *Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych (0,1 mln zł).*

Minister Aktywów Państwowych udzielił pomocy o wartości **1 735,6 mln zł** w formach dotacji (1 259,4 mln zł) oraz wniesienia kapitału (476,2 mln zł) głównie w ramach środków pomocowych:

- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023 (1 129,8 mln zł);*
- nr SA.100533(2021/NN) - *Pomoc państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023 (476,2 mln zł);*
- nr SA.106401 - *Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli „Wieliczka” (83,5 mln zł);*
- nr SA.106521 - *Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli „Bochnia” (24,5 mln zł);*
- nr SA.106584 - *Dotacja przeznaczona na prace zabezpieczające prowadzone przez Muzeum Górnictwa Węglowego (18,8 mln zł);*
- nr SA.101365(2021/N) - *Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (2022-2025) (2,4 mln zł).*

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o wartości **1 603,3 mln zł** (zwiększenie o 1 143,9 mln zł w stosunku do 2022 roku) w ramach programów pomocowych:

- nr SA.105827 - Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (1 497,9 mln zł);
- nr SA.101633 - Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (89,0 mln zł);
- nr SA.64954(2021/X) - Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (16,4 mln zł);

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy o wartości 1 283,7 mln zł, czyli wartość udzielonej pomocy uległa zwiększeniu o 1 143,9 mln zł w stosunku do 2022 roku. Pomoc została udzielona w formie dotacji (1 280,2 mln zł) oraz wniesień kapitału (3,4 mln zł) w ramach dwóch programów pomocowych:

- nr SA.58757(2020/X) - Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (1 025,4 mln zł);
- nr SA.106534 - Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (258,2 mln zł).

Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy o wartości 1 270,4 mln zł (zwiększenie o 1 150,6 mln zł w stosunku do roku poprzedniego). Pomoc udzielona została w formie dotacji (1 060,2 mln zł), pożyczek preferencyjnych (189,5 mln zł) oraz gwarancji (20,6 mln zł), głównie na podstawie środków pomocowych:

- nr SA.105611 - Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027” - Kredyt Technologiczny, Kredyt Ekologiczny, Fundusz Gwarancyjny, Zielony Fundusz Gwarancyjny oraz Instrumenty Kapitałowe (1 060,2 mln zł);
- nr SA.101508 - Pomoc publiczna udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (20,6 mln zł);
- nr SA.101604 - Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich (14,6 mln zł);
- nr SA.107261 - Fordońska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Bydgoszczy - Umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-00260 z 23.02.2023, aneks nr 1 z 18.04.2023 (zmiana kwoty pomocy publicznej). Projekt: Modernizacja dźwigów osobowych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych wraz z zakresem niezbędnych robót budowlanych w zasobach Fordońskiej Spółdzielni Mieszkaniowej (4,7 mln zł);
- nr SA.109934 - Spółdzielnia Mieszkaniowa "Kolejarz" w Słupsku - Umowa inwestycyjna na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-02356 z dnia

28.09.2023 r. Projekt: „Program 1 - Zapewnienie dostępności budynków - Osiedle Piastów w Słupsku, ul. Szczecińska 64 i 69” (4,3 mln zł);

- nr SA.101606 - Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (3,2 mln zł);
- nr SA.107263 - Opolska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przyszłość” w Opolu - Umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-00801 z dnia 19.04.2023 r. Projekt: Wymiana wind na nieruchomości Administracji Centrum, Chabry, Zaodrze stanowiących własność Spółdzielni Mieszkaniowej „Przyszłość” w Opolu (3,0 mln zł);
- nr SA.112079 - Spółdzielnia Mieszkaniowa „Centrum” w Lublinie - Umowa inwestycyjna na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-03820 z dnia 21.12.2023 r. Projekt: „Fundusz Dostępności - likwidacja barier dostępności do trzech budynków mieszkalnych przy ulicy Narutowicza 80A, Glinianej 2 oraz Czwartaków 9 w Lublinie” (2,1 mln zł).

Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego udzielił również pomocy stanowiącej rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym o wartości 150,6 mln zł.

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin (1 165,2 mln zł) udzielili przede wszystkim pomocy stanowiącej rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (1 024,6 mln zł), głównie na podstawie:

- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (431,8 mln zł);
- ustawy z dnia 26 października 1995 r. o społecznych formach rozwoju mieszkalnictwa (155,9 mln zł);
- ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (117,3 mln zł);
- ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (110,9 mln zł).

Ponadto, prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin **udzielali pomocy w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości** w ramach programów pomocowych (uchwał gminnych), przede wszystkim:

- nr SA.41495(2015/X), SA.50427(2018/X), SA.60913(2020/X) - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów (93,6 mln zł).

Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A. (1 084,5 mln zł) udzielił pomocy w formie dotacji w ramach programów pomocowych:

- nr SA.51192(2019/N) - System wsparcia wysokosprawnej kogeneracji (859,3 mln zł);

- nr C43/2005 - *Umowy długoterminowe sprzedaży mocy i energii elektrycznej* (114,2 mln zł);
- nr SA.63449(2021/X) - *Taryfy i premie dla mikro i małych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)* (66,2 mln zł);
- nr SA.43697(2015/N) - *Polski system wspierania rozwoju OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników - dotyczy aukcji OZE rozstrzygniętych do 31.12.2021 r. oraz ulg dla przedsiębiorstw energochłonnych udzielonych do dnia 30.06.2026 r.* (44,7 mln zł).

Dyrektor Generalny Służby Więziennej udzielił pomocy o wartości 444,3 mln zł (spadek o 13,2 mln zł w stosunku do 2022 roku) w ramach programu:

- nr SA.46134(2016/N) - *Program pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności* (444,3 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy o wartości 431,7 mln zł, z czego połowa stanowiła pomoc horyzontalną (204,7 mln zł); 25 proc. stanowiło pomoc regionalną (166,4 mln zł), 5 proc. - rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym (20,3 mln zł), 9 proc. - pomoc sektorowa (40,3 mln zł).

Pomoc horyzontalna udzielona przez marszałków województw obejmowała głównie pomoc przeznaczoną na: ochronę środowiska i cele związane z energią (71,5 mln zł), działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną (41,5 mln zł), wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego (64,6 mln zł), infrastrukturę lokalną (4,9 mln zł). Pomoc ta była udzielana przede wszystkim w ramach programów pomocowych:

- nr SA.59558(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (72,8 mln zł);
- nr SA.101607 - *Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (34,7 mln zł);
- nr SA.108646 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027* (30,3 mln zł);
- nr SA.60908(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (34,2 mln zł);
- nr SA.109469 - *Pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027* (12,1 mln zł);
- nr SA.59139(2020/X) - *Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (7,8 mln zł);

- nr SA.59212(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)* (4,9 mln zł);
- nr SA.59140(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (2,0 mln zł).

Pomoc regionalna o wartości 166,4 mln zł została udzielona przez marszałków województw w ramach programów pomocowych:

- nr SA.101605 - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (107,8 mln zł);
- nr SA.105825 - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027* (36,7 mln zł);
- nr SA.101609 - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (19,3 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili ponadto rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym o wartości 20,3 mln zł, a także pomocy sektorowej w ramach programu pomocowego:

- nr SA.46203(2017/N) - *Modyfikacje w programie pomocy dotyczącym projektu pt. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej* (SA.33438, SA.33439, SA.33441, SA.30851, SA.33440) (40,3 mln zł).

Łączna wartość pomocy udzielonej w 2023 roku przez marszałków województw spadła o 114 mln zł w porównaniu z wartością pomocy udzielonej w 2022 roku (545,7 mln zł).

Prezes Agencji Badań Medycznych udzielił w 2023 roku pomocy publicznej w wysokości **401,1 mln zł**. Pomoc udzielona była w formie dotacji na podstawie programów pomocowych:

- nr SA.63179(2021/X) - *Pomoc publiczna udzielana za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych* (253,8 mln zł);
- nr SA.108684 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027* (93,8 mln zł);
- nr SA.109222 - *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych* (53,5 mln zł).

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (323,5 mln zł) udzielił pomocy w formie dotacji w ramach programu pomocowego:

- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (323,5 mln zł).

Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej (307,0 mln zł) udzielił pomocy w formie dotacji w sektorze kinematografii w ramach programów pomocowych:

- nr N 292/2009 - *Program dofinansowania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przedsięwzięć z zakresu kinematografii* (180,8 mln zł);
- nr SA.54399(2019/X) - *Wsparcie finansowe produkcji audiowizualnej* (126,2 mln zł).

Minister Rozwoju i Technologii udzielił pomocy indywidualnej w formie dotacji o łącznej wartości **195,8 mln zł**. Pomoc została udzielona w formie dotacji, głównie na podstawie środków pomocowych:

- nr SA.110098 - *Jacobs Douwe Egberts OPS PL Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji* (73,2 mln zł);
- nr SA.111497 - *Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita - Dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji* (27,3 mln zł);
- nr SA.111498 - *Mignen Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji* (18,8 mln zł);
- nr SA.107452 - *Erwin Hymer Group Nowa Sól Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji* (18,2 mln zł);
- nr SA.110480 - *Boneselect - Pro sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji* (16,3 mln zł);
- nr SA.106751 - *UMA Investments Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji* (13,9 mln zł).

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego udzielił pomocy o wartości **148,7 mln zł** (o 197,5 mln zł mniej niż w 2022 roku). Pomoc udzielona była na podstawie programów pomocowych:

- nr SA.107111 - *Skarbowe papiery wartościowe dla Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu* (84,0 mln zł);
- nr SA.58400(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (61,1 mln zł);
- nr SA.58909(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury* (3,6 mln zł).

Bankowy Fundusz Gwarancyjny udzielił pomocy o wartości **111,2 mln zł**, w formie gwarancji na podstawie środka pomocowego:

- nr SA.109418(2023/N) - *Zmiana pomocy na likwidację dla Getin Noble Bank S.A. w ramach przymusowej restrukturyzacji* (111,2 mln zł).

Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. udzielił pomocy o wartości **78,3 mln zł**, Pomoc udzielona została w ramach programu pomocowego:

- nr SA.58255(2020/N) - *Przedłużenie polskiego programu pomocy na ratowanie i restrukturyzację MŚP* (78,3 mln zł).

Minister Sportu i Turystyki w 2023 roku udzielił pomocy o wartości 56,5 mln zł. Pomoc udzielona została w formie zwolnienia podatkowego, w całości jako rekompensata za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym.

Prezesi Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielili pomocy o łącznej wartości **40,8 mln zł**, w tym 31,2 mln zł w formie pożyczek preferencyjnych i 9,6 mln zł w formie dotacji. W porównaniu do 2022 roku wartość pomocy uległa zmniejszeniu o 0,4 mln zł. Pomoc została udzielona na podstawie programów pomocowych:

- nr SA.101484 - *Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska* (32,5 mln zł);
- nr SA.101482 - *Program regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska* (5,9 mln zł);
- nr SA.59386(2020/X) - *Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne służące poprawie efektywności energetycznej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (4,7 mln zł).

Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (36,3 mln zł) udzielił pomocy w formie zwolnienia z opłat, na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (36,3 mln zł).

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej udzielił pomocy w 2023 roku o wartości **29,8 mln zł**. Pomoc udzielona była w formie dotacji i dotyczyła programu pomocowego:

- nr SA.105830 - *Pomoc publiczna w ramach programów Interreg na lata 2021-2027* (29,8 mln zł).

Pomocy publicznej w 2023 roku udzielili także: **Dyrektor Narodowego Centrum Nauki** (2,8 mln zł) oraz **starostowie powiatów** (304,6 tys. zł).

Tabela 12. Przeznaczenie pomocy udzielanej przez poszczególne podmioty w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	pomoc na rzecz bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, w tym pomoc na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych	6 747,9
	pomoc na zakup i leasing pojazdów ekologicznie czystych lub pojazdów bezemisyjnych oraz na doposażenie pojazdów	159,2
	pomoc inwestycyjna	83,9
	pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	30,0
	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	25,9
	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	9,7
	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	5,6
	pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	1,8
	pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach	1,4
	pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich	1,2
	pomoc szkoleniowa	1,1
	pomoc na udział w targach	0,6
	pomoc na usługi doradcze	0,6
	Ogółem	7 068,6
Organy podatkowe	pomoc inwestycyjna	3 725,9
	pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	43,5
	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe	6,0
	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	3,8
	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	3,4
	pomoc w formie ulg podatkowych na ochronę środowiska na mocy dyrektywy 2003/96/WE	1,9
	Ogółem	3 784,6
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	3 320,0
	Ogółem	3 320,0
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu	pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych	3 249,6
	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	7,9

Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - sektor górnictwa węgla	4,0
	pomoc szkoleniowa	1,4
	Ogółem	3 262,9
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	pomoc na stałe sieci szerokopasmowe	2 732,7
	Ogółem	2 732,7
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pomoc na wysokosprawną kogenerację	801,5
	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę ładowania lub tankowania	741,2
	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	375,3
	pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze	308,7
	pomoc inwestycyjna	149,8
	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	23,7
	pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - sektor górnictwa węgla	6,9
	pomoc na gospodarowanie odpadami lub wspieranie przejścia na gospodarkę w obiegu zamkniętym	4,8
	pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska	0,7
	Ogółem	2 412,6
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	pomoc w postaci systemów przydziałów emisji gazów cieplarnianych	1 746,3
	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	605,2
	pomoc na wysokosprawną kogenerację	53,3
	Ogółem	2 404,9
Minister Aktywów Państwowych	pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - sektor górnictwa węgla	1 606,0
	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	128,6
	pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów	0,7
	pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	0,4
	Ogółem	1 735,6
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych	714,3
	pomoc inwestycyjna	596,0
	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	265,8
	pomoc dla klastrów innowacyjnych	9,9

	pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	6,4
	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	3,2
	pomoc na udział w targach	3,2
	pomoc na zamknięcie zakładów wykorzystujących węgiel, torf i łupki bitumiczne	2,0
	pomoc na usługi doradcze	1,2
	pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych	0,7
	pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze	0,3
	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	0,3
	pomoc szkoleniowa	0,1
	Ogółem	1 603,3
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	507,7
	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	489,9
	pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	101,8
	pomoc inwestycyjna	76,1
	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	55,9
	pomoc na studia wykonalności	27,7
	pomoc na projekty, którym przyznano znak jakości w postaci pieczęci doskonałości	21,1
	pomoc na finansowanie ryzyka	3,4
	pomoc na usługi doradcze	0,1
	Ogółem	1 283,7
Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna	968,0
	pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	150,6
	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	76,1
	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	33,4
	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	21,1
	pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich	14,6
	pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach	3,2
	pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze	2,2
	pomoc na usługi doradcze	1,1
	Ogółem	1 270,4

Wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	1 024,6
	pomoc inwestycyjna	115,7
	pomoc na stałe sieci szerokopasmowe	13,4
	pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	5,6
	pomoc na działalność sportową i rekreacyjną	3,6
	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	1,5
	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	0,4
	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	0,4
	pomoc szkoleniowa	0,02
	Ogółem	1 165,2
Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	pomoc na wysokosprawną kogenerację	859,3
	pomoc na pokrycie kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	114,2
	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	110,9
	Ogółem	1 084,5
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	pomoc w formie subsydiów płacowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji	444,3
	Ogółem	444,3
Marszałkowie Województw	pomoc inwestycyjna	166,4
	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	86,8
	pomoc na stałe sieci szerokopasmowe	40,3
	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	34,7
	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną	34,2
	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	28,3
	pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	20,3
	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	10,4
	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	4,9
	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą	2,9
	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	2,5
	pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - sektor górnictwa węgla	0,02
	Ogółem	431,7

Prezes Agencji Badań Medycznych	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe	228,8
	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe	163,8
	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe	8,5
	pomoc na usługi doradcze	0,02
	Ogółem	401,1
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - sektor górnictwa węgla	323,5
	Ogółem	323,5
Polski Instytut Sztuki Filmowej	pomoc dotycząca kinematografii i innych przedsięwzięć audiowizualnych	307,0
	Ogółem	307,0
Minister Rozwoju i Technologii	pomoc inwestycyjna	195,8
	Ogółem	195,8
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	148,7
	Ogółem	148,7
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	sektor bankowy	111,2
	Ogółem	111,2
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	pomoc na restrukturyzację	66,3
	tymczasowa pomoc na restrukturyzację	12,0
	Ogółem	78,3
Minister Sportu i Turystyki	pomoc stanowiąca rekompensatę za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym lub rekompensatę za realizację usług publicznych w sektorze transportu lądowego	56,5
	Ogółem	56,5
Prezesa Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	33,2
	pomoc inwestycyjna	5,9
	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	0,8
	pomoc na wysokosprawną kogenerację	0,7
	pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze	0,2
	Ogółem	40,8
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych - sektor górnictwa węgla	36,3
	Ogółem	36,3
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	pomoc na udział w projektach w ramach EWT	29,8
	Ogółem	29,8
Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe	2,8
	Ogółem	2,8
Starostowie powiatów	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	0,3

	pomoc szkoleniowa	0,004
	Ogółem	0,3
Pomoc publiczna ogółem		35 737,0

4. Pomoc publiczna w podziale według wielkości beneficjenta

Wykres 10. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku

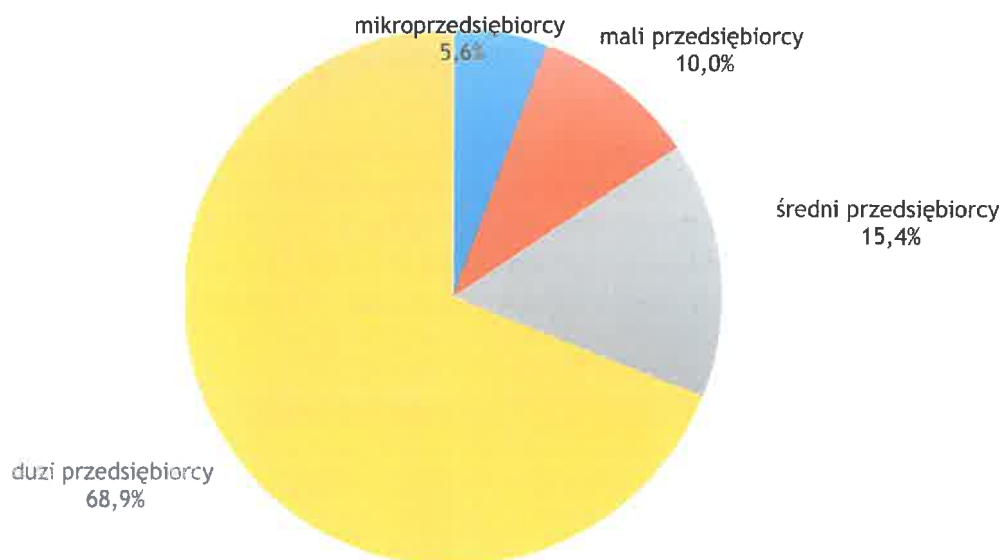

Tabela 13. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2019-2023

Wielkość przedsiębiorcy	Wartość pomocy publicznej [mln zł]				
	2019	2020	2021	2022	2023
Podmioty spoza sektora MŚP, w tym duzi przedsiębiorcy	13 010,0	14 684,0	31 491,1	31 902,9	24 627,1
Średni przedsiębiorcy	3 812,2	4 096,5	4 336,6	2 689,5	5 520,0
Mali przedsiębiorcy	2 768,4	3 227,3	3 231,9	1 623,3	3 576,4
Mikroprzedsiębiorcy	2 526,4	4 039,8	2 767,4	1 860,0	2 013,5
Suma	22 116,9	26 047,5	41 827,1	38 075,6	35 737,0

Podobnie jak w latach wcześniejszych, największa część pomocy publicznej (24 627,1 mln zł) została udzielona beneficjentom niespełniającym kryteriów opisujących podmioty z sektora MŚP, w tym dużym przedsiębiorcom (dalej duzi przedsiębiorcy) - prawie 69 procent ogólnej wartości pomocy). Duzi przedsiębiorcy otrzymali znaczną pomoc w ramach programów pomocowych, z czego najwięcej na podstawie programów:

- nr SA.46100(2017/X) - *Polski mechanizm rynku mocy* (6 576,08 mln zł). Pomoc została udzielona w niemal 98 proc. dużym przedsiębiorcom;
- nr SA.64719(2022/N) - *Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych 2021-2030* (1 589,81 mln zł), co stanowiło 91 proc. pomocy udzielonej na podstawie tego środka.
- nr SA.52832(2019/N) - *Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (1 500,46 mln zł). Pomoc została udzielona w całości dla dużych przedsiębiorców.

Pomoc udzielona dużym przedsiębiorcom w formie rekompensaty za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym w 2023 roku wyniosła 3 698,34 mln zł, co stanowiło 80 proc. wartości tego rodzaju pomocy.

Spośród 10 przedsiębiorców, którzy otrzymali pomoc o największej wartości, wszyscy posiadali status dużego przedsiębiorcy, a otrzymana przez nich w 2023 roku pomoc (10 621,43 mln zł) stanowiła prawie 30 proc. ogólnej wartości pomocy udzielonej w danym roku. Szczegółowe informacje na temat pomocy uzyskanej przez największych beneficjentów pomocy publicznej zostały przedstawione w rozdziale **IV.6 Najwięksi beneficjenci pomocy**.

Tabela 14. Udział w pomocy publicznej w latach 2019-2023 w podziale według wielkości przedsiębiorcy

Wielkość przedsiębiorcy	Udział w pomocy publicznej [%]				
	2019	2020	2021	2022	2023
Podmioty spoza sektora MŚP, w tym duzi przedsiębiorcy	54,9	56,4	75,3	83,8	68,9
Średni przedsiębiorcy	19,4	15,7	10,4	7,1	15,4
Mali przedsiębiorcy	14,2	12,4	7,7	4,3	10,0
Mikroprzedsiębiorcy	11,5	15,5	6,6	4,9	5,6

W 2023 roku odnotowano wzrost wartości pomocy udzielonej mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom o 4 937,13 mln zł - z poziomu 6 172,74 mln zł w 2022 roku do 11 109,87 mln zł w 2023 roku. Mikroprzedsiębiorcy otrzymali pomoc o wartości 2 013,44 mln zł, mali - 3 576,44 mln zł, a średni - 5 519,99 mln zł. Największy spadek odnotowano w 2023 roku w wartości pomocy udzielonej dużym przedsiębiorcom (o 7 275,79 mln zł w porównaniu do roku poprzedniego). Udział wartości pomocy udzielonej beneficjentom z sektora MŚP w 2023 roku wyniósł 31,1 procent całkowitej wartości udzielonej pomocy i wzrósł o prawie 15 punktów procentowego w porównaniu do udziału z 2022 roku (16,2 procent). Podmioty z tego sektora otrzymały najwięcej pomocy w ramach programów pomocowych:

- nr SA.64119(2021/X) - *Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych* (1 981,55 mln zł). Pomoc została udzielona w 61 proc. przedsiębiorcom o statusie MŚP;
- nr SA.105827 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027* (1 490,65 mln zł). Pomoc została udzielona w ponad 99 proc. przedsiębiorcom o statusie MŚP;
- nr SA.105848 - *Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności* (1 413,14 mln zł). Pomoc została udzielona w ponad 51 proc. przedsiębiorcom o statusie MŚP;
- nr SA.105611 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027” - Kredyt Technologiczny, Kredyt Ekologiczny, Fundusz Gwarancyjny, Zielony Fundusz Gwarancyjny oraz Instrumenty Kapitałowe* (990,38 mln zł). Pomoc została udzielona w ponad 93 proc. przedsiębiorcom o statusie MŚP;

- nr SA.58757(2020/X) - *Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (921,04 mln zł). Pomoc została udzielona w prawie 90 proc. przedsiębiorcom o statusie MŚP.

Mikro-, mali i średni przedsiębiorcy otrzymali także pomoc w formie rekompensaty za usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (917,53 mln zł). Rekompensata udzielona MŚP stanowiła jednak tylko 19,6 proc. wartości tego rodzaju pomocy.

Analizując powyższe dane należy również pamiętać, że **nie uwzględniają one pomocy *de minimis*, której raport nie obejmuje**. Niemniej jednak, ze względu na:

- proste reguły jej udzielania (brak powiązania z konkretnymi projektami, jedynie limit kwotowy),
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału małych i średnich przedsiębiorców

pomoc *de minimis* jest szczególnie często udzielana mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom. Z tego względu, w celu zobrazowania całkowitego poziomu wsparcia ze środków państwowych, które otrzymali przedsiębiorcy z sektora MŚP, w poniższej tabeli (wyjątkowo) przedstawiono sytuację z uwzględnieniem otrzymanej pomocy *de minimis*.

Tabela 15. Wartość udzielonej pomocy z uwzględnieniem pomocy *de minimis* w podziale według wielkość beneficjenta w 2023 roku

Grupa beneficjentów	Pomoc publiczna [mln zł]	Pomoc <i>de minimis</i> * [mln zł]	Pomoc ogółem [mln zł]	Udział w pomocy ogółem [%]
Podmioty spoza sektora MŚP, w tym duzi przedsiębiorcy	24 627,1	309,8	24 936,9	54,1
Średni przedsiębiorcy	5 520,0	1 277,3	6 797,3	14,8
Mali przedsiębiorcy	3 576,4	2 460,7	6 037,1	13,1
Mikroprzedsiębiorcy	2 013,5	6 289,5	8 303,0	18,0
Suma	35 737,0	10 337,3	46 074,3	100,0

* Wartość pomocy *de minimis* obejmuje pomoc w sektorze transportu

Po uwzględnieniu całkowitego wsparcia udzielonego beneficjentom (pomoc publiczna i pomoc *de minimis*), **udział pomocy udzielonej mikroprzedsiębiorcom w całkowitej wartości pomocy jest wyższy o 12,4 punktu procentowego i wynosi 18 procent**. Natomiast udział pomocy udzielonej całemu sektorowi MŚP (tj. mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom) jest wyższy o 14,8 punktu procentowego i wynosi 45,9 procent. Oznacza to, że udział pomocy udzielonej podmiotom spoza sektora MŚP w ogólnej wartości pomocy jest o 14,8 punktów procentowych niższy (wynosi on 54,1 procent).

5. Pomoc publiczna w podziale według sektora działalności beneficjenta

Podmioty prowadzące działalność w poszczególnych sektorach otrzymywały pomoc nie tylko na szczególnych warunkach określonych dla danego sektora (w ramach pomocy sektorowej), lecz korzystały również z pomocy udzielanej na zasadach ogólnych (np. pomocy horyzontalnej lub regionalnej). Ponad połowę (62,3 procent) całkowitej wartości pomocy publicznej w 2023 roku udzielono przedsiębiorcom prowadzącym działalność w 10 sektorach, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 16. Wartość udzielonej pomocy w podziale na sektor działalności beneficjenta w 2023 roku

Główne sektory działalności beneficjenta (dział PKD)*	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy [%]
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	7 492,6	21,0
Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych	3 351,2	9,4
Telekomunikacja	2 853,0	8,0
Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	1 993,9	5,6
Działalność firm centralnych (head offices); Doradztwo związane z zarządzaniem	1 254,8	3,5
Produkcja metali	1 226,6	3,4
Działalność detektywistyczna i ochroniarska	1 133,7	3,2
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1 117,2	3,1
Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; Odzysk surowców	1 005,8	2,8
Badania naukowe i prace rozwojowe	829,0	2,3
Pozostałe	13 479,2	37,7
Ogółem	35 737,0	100,0

* Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

W 2023 roku najwięcej pomocy otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze **wytwarzania i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych** (7 492,6 mln zł), a udział dla tego sektora wyniósł 21 procent. Drugim rodzajem działalności, w zakresie której przedsiębiorcy otrzymali pomoc o największej wartości było **nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych** (3 351,2 mln zł), a udział pomocy dla tego sektora w ogólnej wartości pomocy osiągnął niemal 9,5 proc. Przedsiębiorcom w sektorze **telekomunikacji** udzielono pomocy o wartości 2 853,0 mln zł, co stanowiło ponad 8 proc. całkowitej wartości pomocy udzielonej w 2023 roku. Pomoc o wartości powyżej 1 mld zł została udzielona również przedsiębiorcom w sektorach: **wydobywania węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)**, **działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związane z zarządzaniem**, **produkcji metali**,

działalności detektywistycznej i ochroniarskiej, produkcji papieru i wyrobów z papieru, działalności związanej ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzyskiem surowców.

6. Najwięksi beneficjenci pomocy

W 2023 roku pomoc o największej wartości otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze telekomunikacyjnym, radiowo-telewizyjnym i energetycznym. Kwota pomocy udzielonej 10 beneficjentom, którzy otrzymali pomoc o największej wartości, stanowiła prawie 30 proc. całkowitej wartości udzielonej pomocy publicznej.

Tabela 17. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2023 roku

Lp.	Nazwa beneficjenta	Wartość pomocy [mln zł]
1.	Telewizja Polska S.A.	2 663,4
2.	Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	1 894,6
3.	PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	1 517,5
4.	PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	1 228,0
5.	Enea Wytwarzanie sp. z o. o.	947,6
6.	Orange Polska S.A.	566,8
7.	PGE Energia Ciepła S.A.	544,5
8.	Tauron Wytwarzanie S.A.	437,4
9.	Nexera sp. z o. o.	425,9
10.	Orlen S.A.	395,8
Pomoc dla 10 największych beneficjentów ogółem		10 621,4

Beneficjentem pomocy publicznej o największej wartości była w 2023 roku **Telewizja Polska S.A.**, która otrzymała pomoc o wartości 2 662,0 mln zł w ramach rekompensaty za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym na podstawie *ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji* oraz 1,4 mln zł na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*.

Przedsiębiorcy działający w sektorze wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych otrzymywali pomoc głównie na podstawie *ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy* (5 300,5 mln zł) oraz *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska* (1 020,2 mln zł) i *ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji* (829,4 mln zł).

W grupie największych beneficjentów pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom w tym sektorze znalazły się spółki:

- **PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.** - 1 517,4 mln zł (w całości na podstawie *ustawy o rynku mocy*);
- **PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.** - 1 228,0 mln zł (w całości na podstawie *ustawy o rynku mocy*);
- **Enea Wytwarzanie sp. z o. o.** - 947,6 mln zł (w całości na podstawie *ustawy o rynku mocy*);
- **TAURON Wytwarzanie S.A.** - 437,4 mln zł (w całości na podstawie *ustawy o rynku mocy*);
- **PGE Energia Odnawialna S.A.** - 332,2 mln zł na podstawie *ustawy o rynku mocy*, 1,3 mln zł na podstawie *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska* oraz 2,5 tys. zł na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii*.
- **PGE Energia Ciepła S.A.** - 269,2 mln zł na podstawie *ustawy o rynku mocy*, 264,3 mln zł na podstawie *ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji* oraz 10,9 mln zł na podstawie *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska*.
- **Orlen S.A.** - 104,0 mln zł na podstawie *ustawy o rynku mocy*, 97,7 mln zł na podstawie *ustawy o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych*, 87,0 mln zł na podstawie *ustawy - Prawo ochrony środowiska* oraz niewielką pomoc w wysokości ok. 130 tys. zł i 11 tys. zł na podstawie odpowiednio *ustawy o odnawialnych źródłach energii* oraz *ustawy o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji*.

Przedsiębiorcy działający w sektorze związanym z **telekomunikacją** otrzymali pomoc głównie na podstawie *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (2 732,7 mln zł) oraz ustawach: *o samorządzie województwa* (40,30 mln zł); *o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju* (38,4 mln zł); *o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości* (23,5 mln zł). W grupie największych beneficjentów pomocy publicznej udzielonej przedsiębiorcom w tym sektorze znalazły się spółki:

- **Orange Polska S.A.** - 566,8 mln zł (w całości na podstawie *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*);
- **Nexera Sp. z o.o.** - 425,9 mln zł (w całości na podstawie *ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju*).

V. OPIS POSZCZEGÓLNYCH PRZEZNACZEŃ POMOCY (Z WYŁĄCZENIEM TRANSPORTU I POMOCY KRYZYSOWEJ)

Zgodnie z przyjętą metodologią, analiza w niniejszym rozdziale nie obejmuje pomocy udzielonej w sektorze transportu i pomocy kryzysowej.

1. Pomoc horyzontalna

19 726,6 mln zł

Wartość pomocy horyzontalnej udzielonej w 2023 roku wyniosła 19 726,6 mln zł i była o 4 352,4 mln zł wyższa niż w 2022 roku (wyniosła wówczas 15 374,1 mln zł). Analizując poszczególne przeznaczenia pomocy horyzontalnej można dostrzec zarówno znaczne wzrosty, jak i spadki wartości tej pomocy. Najbardziej wzrosła pomoc przeznaczona na ochronę środowiska i cele związane z energią - o 3 677,4 mln zł, zwiększyła się też wartość pomocy na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne - o 1 607,5 mln zł, pomocy na zatrudnienie - o 164,7 mln zł, pomocy przeznaczonej na rzecz Europejskiej Współpracy Terytorialnej - o 29,8 mln zł, pomocy na infrastrukturę lokalną - o 10,5 mln zł, oraz pomocy o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów - o 14,2 tys. zł. Największy spadek wartości odnotowano natomiast w pomocy na wspieranie kultury i dziedzictwa narodowego - o 618,8 mln zł, zmniejszyła się też wartość pomocy na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw - o 421,5 mln zł, pomocy na ratowanie i restrukturyzację - o 74,6 mln zł, pomocy na działalność sportową i rekreacyjną - o 21,7 mln zł, pomocy na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw - o 1,0 mln zł.

1.1. Badania, rozwój i innowacje

Tabela 18. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	1 046,4	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1 046,4
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	996,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	996,5
Prezes Agencji Badań Medycznych	401,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	401,1
Marszałkowie województw	41,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	41,5
Organy podatkowe	13,2	ulga podatkowa	13,2
Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	2,8	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	2,8
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	1,8	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,8
Suma	2 503,3		

W 2023 roku wartość udzielonej pomocy publicznej na **działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną** wyniosła **2 503,3 mln zł**, co oznacza wzrost o 1 607,5 mln zł w stosunku do 2022 roku. Największa część tej pomocy została przeznaczona na badania przemysłowe (1 482,5 mln zł) oraz eksperymentalne prace rozwojowe (933,7 mln zł). Udzielono również pomocy na studia wykonalności (27,7 mln zł), projekty, którym przyznano znak jakości w postaci pieczęci doskonałości (21,1 mln zł), badania podstawowe (17,3 mln zł), klastry innowacyjne (9,9 mln zł), wspieranie innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw (8,3 mln zł) oraz pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą (2,9 mln zł).

Największa pomoc na działalność badawczą rozwojową i innowacyjną (1 046,4 mln zł) została udzielona przez **Dyrektora Narodowego Centrum Badań i Rozwoju** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.58757(2020/X) - *Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (920,1 mln zł);
- nr SA.106534 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027* (126,3 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o wartości 996,5 mln zł w ramach programów pomocowych:

- nr SA.105827 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027* (995,3 mln zł);
- nr SA.101633 - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości* (1,2 mln zł).

Prezes Agencji Badań Medycznych udzielił pomocy o wartości 401,1 mln zł na podstawie programów pomocowych:

- nr SA.63179(2021/X) - *Pomoc publiczna udzielana za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych* (253,8 mln zł);
- nr SA.108684, SA.109222 - *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych* (147,3 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy o wartości 41,5 mln zł w ramach programów pomocowych:

- nr SA.108646 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027* (30,9 mln zł);
- nr SA.59139(2020/X) - *Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (7,8 mln zł);
- nr SA.59140(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (2,0 mln zł);

- nr SA.108683 - Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (0,9 mln zł).

Organy podatkowe udzieliły pomocy o wartości 13,2 mln zł przede wszystkim w ramach programu pomocowego:

- nr SA.58899(2020/X) - Ulga w podatku dochodowym od osób prawnych na działalność B+R dla przedsiębiorców posiadających status centrum badawczo-rozwojowego (13,2 mln zł).

Dyrektor Narodowego Centrum Nauki udzielił pomocy o wartości 2,8 mln zł w ramach programu pomocowego:

- nr SA.102525 - Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Nauki (2,8 mln zł).

Pozostałe podmioty, w tym przedsiębiorcy, udzieliły pomocy na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną o łącznej wartości 1,8 mln zł w ramach programu pomocowego:

- nr SA.60012(2020/X) - Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (1,8 mln zł);

Pomoc na działalność badawczo-rozwojową i innowacyjną o największej wartości otrzymały spółki:

- Recyklon Sp. z o.o. - 148,3 mln zł;
- BS Biotechna S.A. - 77,7 mln zł;
- Pure Biologics S.A. - 64,9 mln zł;
- Bart Sp. z o.o. - 64,0 mln zł;
- Ryvu Therapeutics S.A. - 62,3 mln zł;
- Energia Pomorze Sp. z o.o. - 61,3 mln zł.

1.2. Ochrona środowiska i cele związane z energią

Tabela 19. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ochronę środowiska i cele związane z energią w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	6 780,7	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	6 747,9
		pożyczka preferencyjna	32,9
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	2 404,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1 746,3
		obniżenie wysokości opłaty	658,6
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2 256,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	2 118,4
		pożyczka warunkowo umorzona	101,3
		pożyczka preferencyjna	36,3
Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	970,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	970,2

Bank Gospodarstwa Krajowego	115,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	111,8
		pożyczka preferencyjna	3,2
Marszałkowie województw	71,5	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	71,5
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	55,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	55,9
Prezesi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	18,4	pożyczka preferencyjna	18,4
		dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	9,6
		pożyczka warunkowo umorzona	7,0
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	4,4	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	4,4
Organy podatkowe	1,9	ulga podatkowa	1,9
Suma	12 695,4		

Wartość pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią wyniosła **12 695,4 mln zł⁹** i była wyższa o 3 677,4 mln zł w stosunku do poprzedniego roku (wyniosła wówczas 8 243,7 mln zł).

Najwięcej pomocy o tym przeznaczeniu udzieliły podmioty z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** - 6 780,7 mln zł. Pomoc ta została niemal w całości udzielona przez **Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.** (6 747,9 mln zł) w ramach programu pomocowego:

- nr SA.46100(2017/N) - *Polski mechanizm rynku mocy* (6 747,9 mln zł).

Podmioty z tej grupy udzieliły również pomocy w ramach innych programów:

- nr SA.101607 - *Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (25,9 mln zł);
- nr SA.101606 - *Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (7,0 mln zł).

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki udzielił pomocy o łącznej wartości 2 404,9 mln zł na podstawie programów pomocowych:

- nr SA.64719(2022/N) - *Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych 2021-2030* (1 746,3 mln zł);
- nr SA.37345(2015/NN) - *Polski system świadectw pochodzenia w celu wsparcia odnawialnych źródeł energii i zmniejszenia obciążeń związanych z OZE dla odbiorców energochłonnych* (593,2 mln zł);
- nr SA.52530(2019/N) - *Ulgi w opłacie kogeneracyjnej dla odbiorców przemysłowych* (53,3 mln zł);
- nr SA.43697(2015/N) - *Polski system wspierania rozwoju OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników - dotyczy aukcji OZE rozstrzygniętych do*

⁹ Do całkowitej kwoty pomocy z przeznaczeniem na ochronę środowiska zaliczono również pomoc spełniającą kryteria zgodności ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (czyli pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych), której celem była ochrona środowiska.

31.12.2021 r. oraz ulg dla przedsiębiorstw energochłonnych udzielonych do 30.06.2026 r. (12,0 mln zł);

- nr SA.53850(2019/N) - Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych (0,1 mln zł).

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (2 256,0 mln zł) oraz **Prezesi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** (34,9 mln zł) udzielili w 2023 roku pomocy w ramach programów pomocowych:

- nr SA.101484, SA.110668 - Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska (1 545,0 mln zł);
- nr SA.63718(2021/N) - Rozwój infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i stacji tankowania wodoru (741,2 mln zł);
- nr SA.101555 - Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 (4,7 mln zł).

Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A. udzielił pomocy o wartości 970,2 mln zł w ramach programów pomocowych:

- nr SA.51192(2019/N) - System wsparcia wysokosprawnej kogeneracji (859,3 mln zł);
- nr SA.63449(2021/X) - Taryfy i premie dla mikro i małych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) (66,2 mln zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy publicznej o wartości 115,0 mln zł w ramach programów:

- nr SA.105611 - Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027” - Kredyt Technologiczny, Kredyt Ekologiczny, Fundusz Gwarancyjny, Zielony Fundusz Gwarancyjny oraz Instrumenty Kapitałowe (111,8 mln zł);
- nr SA.101606 - Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (3,2 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią (71,5 mln zł) w ramach programów pomocowych:

- nr SA.101607 - Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (34,7 mln zł);
- nr SA.60908(2020/X) - Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie) (34,2 mln zł);
- nr SA.101606 - Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (2,5 mln zł).

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy o wartości 55,9 mln zł na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.106534 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (55,9 mln zł).*

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o wartości 4,4 mln zł w ramach programu:

- nr SA.105827 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (2,5 mln zł);*
- nr SA.101633 - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (1,9 mln zł).*

Organy podatkowe udzieliły pomocy publicznej w ramach programu pomocowego:

- nr SA.60120(2020/X) - *Zerowa stawka akcyzy na gaz ziemny o kodach CN 2711 11 00 i 2711 21 00 (LNG i CNG) oraz biogaz, wodór i biowodór przeznaczone do napędu silników spalinowych (1,9 mln zł).*

Najwięcej pomocy na ochronę środowiska i cele związane z energią otrzymały spółki:

- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. - 1 517,4 mln zł;
- PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. - 1 228,0 mln zł;
- Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. - 947,6 mln zł;
- PGE Energia Ciepła S.A. - 544,5 mln zł;
- Tauron Wytwarzanie S.A. - 437,4 mln zł;
- Polski Koncern Naftowy ORLEN S.A. - 393,1 mln zł;
- PGE Energia Odnawialna S.A. - 333,4 mln zł;
- Enea Elektrownia Połaniec S.A. - 208,4 mln zł;
- ZE PAK S.A. (Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.) - 207,4 mln zł.

1.3. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw

Tabela 20. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	4,4	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	4,4
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	1,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,2
Bank Gospodarstwa Krajowego	1,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,1
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	0,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,1
Prezes Agencji Badań Medycznych	0,02	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,02
Suma	6,7		

Wartość pomocy udzielonej w 2023 roku na **rozwój małych i średnich przedsiębiorstw** wyniosła **6,7 mln zł¹⁰** i była niższa od kwoty pomocy udzielonej w 2022 roku o 1,0 mln zł (wyniosła wówczas 7,7 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy o wartości 4,4 mln zł w ramach programów pomocowych:

- nr SA.105827 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027* (4,1 mln zł);
- nr SA.101633 - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości* (0,3 mln zł).

W grupie **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** udzielono pomocy na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw o wartości 1,2 mln zł w ramach programu:

- nr SA.60660(2020/X) - *Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (1,2 mln zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy o wartości 1,1 mln zł na podstawie programu:

¹⁰ Kwota pomocy na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw nie jest równoznaczna z kwotą pomocy, z której skorzystały małe i średnie przedsiębiorstwa. Część pomocy udzielonej takim przedsiębiorstwom kwalifikowana jest jako regionalna pomoc inwestycyjna, pomoc na zatrudnienie, pomoc na szkolenia czy pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania.

- nr SA.105611 - Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027” - Kredyt Technologiczny, Kredyt Ekologiczny, Fundusz Gwarancyjny, Zielony Fundusz Gwarancyjny oraz Instrumenty Kapitałowe (1,1 mln zł).

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy publicznej o wartości 0,1 mln zł w ramach programu pomocowego:

- nr SA.58757(2020/X) - Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (0,1 mln zł).

Prezes Agencji Badań Medycznych udzielił pomocy o wartości 15 tys. zł w ramach programu:

- nr SA.63179(2021/X) - Pomoc publiczna udzielana za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych (15 tys. zł).

Pomoc o największej wartości z przeznaczeniem na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw otrzymali:

- JRC Group - 0,7 mln zł;
- „INCAT” Sp. z o.o. - 0,7 mln zł;
- Łukasz Otremba SWIMER - 0,6 mln zł.

1.4. Zatrudnienie

Tabela 21. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na zatrudnienie w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 258,9	refundacja	3 249,6
		dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	9,2
Dyrektor Generalny Służby Więziennej	444,3	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	332,3
		rekompensata	112,0
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	1,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	1,1
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	0,4	refundacja	0,4
Starostowie powiatów	0,3	refundacja	0,4
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	0,1	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,1
Suma	3 705,0		

Wartość udzielonej w 2023 roku pomocy publicznej na zatrudnienie wyniosła 3 705,0 mln zł¹¹ i wzrosła o 164,7 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (wynosiła wówczas 3 540,3 mln zł).

Okolo 88 procent pomocy na zatrudnienie stanowiły refundacje i dotacje udzielone przez Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (3 258,9 mln zł) w ramach programów pomocowych:

- nr SA.64119(2021/X) - *Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych* (3 249,6 mln zł);
- nr SA.64078(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych* (7,9 mln zł);
- nr SA.63131(2021/X) - *Pomoc de minimis oraz pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* (1,4 mln zł).

Pomocy na zatrudnienie udzielił również Dyrektor Generalny Służby Więziennej w ramach programu pomocowego:

- nr SA.46134(2016/N) - *Program pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności* (444,3 mln zł).

Podmioty z grupy Pozostałe, w tym przedsiębiorcy udzieliły pomocy o wartości 1,1 mln zł głównie w ramach programów pomocowych:

- nr SA.63132(2021/X) - *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój* (1,0 mln zł);
- nr SA.63131(2021/X) - *Pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020* (0,1 mln zł).

Prezydenci, burmistrzowie miast i wójtowie gmin (378,8 tys. zł) oraz starostowie powiatów (308,4 tys. zł) udzieliли pomocy w ramach programów pomocowych:

- nr SA.64079(2021/X) - *Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych* (659,6 tys. zł);
- nr SA.64120(2021/X) - *Refundacja kosztów szkolenia pracowników niepełnosprawnych* (27,6 tys. zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy publicznej na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.105827 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027* (87,2 tys. zł).

Pomoc o największej wartości przeznaczoną na zatrudnienie otrzymali:

- Areszt Śledczy w Warszawie-Służewcu - 172,0 mln zł;

¹¹ Do całkowitej kwoty pomocy z przeznaczeniem na zatrudnienie zaliczono również pomoc spełniającą kryteria zgodności ze wspólnym rynkiem zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (czyli pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych), która miała na celu wsparcie przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności.

- Zakład Karny w Raciborzu - 45,6 mln zł;
- Ast Południe Sp. z o.o. - 32,7 mln zł;
- Simply Poland Group Sp. z o.o. - 31,8 mln zł.

1.5. Ratowanie i restrukturyzacja

Tabela 22. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ratowanie i restrukturyzację w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A.	78,3	pożyczka preferencyjna	65,3
		inne	13,0
Suma	78,3		

Wartość pomocy na ratowanie i restrukturyzację wyniosła w 2023 roku **78,3 mln zł**, co oznacza spadek o 74,6 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (wynosiła wówczas 152,9 mln zł).

Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. udzielił w 2023 roku pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ww. cele o wartości 78,3 mln zł (w tym 66,3 mln zł na restrukturyzację i 12,0 mln zł tymczasowej pomocy na restrukturyzację). Pomoc ta została udzielona na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.58255(2020/N) - *Przedłużenie polskiego programu pomocy na ratowanie i restrukturyzację MŚP* (78,3 mln zł).

Największymi beneficjentami pomocy na ratowanie i restrukturyzację byli:

- Fabryka Mebli Ryś Sp. z o.o. - 36,0 mln zł;
- Zakłady Sprzętu Mechanicznego „URSUS” Sp. z o.o. - 13,0 mln zł;
- „STALMECH” Bogumił Książkowski - 12,0 mln zł;
- MBS Sp. z o.o. - 10,6 mln zł.

1.6. Wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Tabela 23. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	148,7	inne	84,0
		dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	64,6
Minister Aktywów Państwowych	128,6	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	128,6
Marszałkowie województw	86,8	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	86,8
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	0,4	oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku	0,3
		zwolnienie z podatku	0,1
Suma	364,5		

Wartość pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego wyniosła w 2023 roku **364,5 mln zł** i spadła o 618,8 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (wynosiła wówczas 983,2 mln zł).

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego udzielił o łącznej wartości 148,7 mln zł, z czego najwięcej w ramach pomocy indywidualnej:

- nr SA.107111 - *Skarbowe papiery wartościowe dla Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze* (84,0 mln zł).

Pozostała część pomocy została udzielona w ramach dwóch programów pomocowych:

- nr SA.58400(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020* (61,1 mln zł);
- nr SA.58909(2020/X) - *Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury* (3,6 mln zł).

Minister Aktywów Państwowych udzielił pomocy o łącznej wartości 128,6 mln zł, głównie w ramach pomocy indywidualnej:

- nr SA.106401 - *Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli "Wieliczka"* (83,5 mln zł);
- nr SA.106521 - *Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli "Bochnia"* (24,5 mln zł);

- nr SA.106584 - *Dotacja przeznaczona na prace zabezpieczające prowadzone przez Muzeum Górnictwa Węglowego (18,8 mln zł).*

Pozostała część pomocy została udzielona w ramach programu pomocowego:

- nr SA.101365(2021/N) - *Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (2022-2025) (1,8 mln zł).*

Marszałkowie województw udzielili pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego o wartości 86,8 mln zł, głównie w ramach programów pomocowych:

- nr SA.59558(2020/X) - *Pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie) (72,8 mln zł);*
- nr SA.109469 - *Pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (12,1 mln zł);*
- nr SA.101509 - *Uchwała Nr XXVI/576/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze województwa dolnośląskiego (1,7 mln zł).*

Pozostałą część pomocy stanowiła pomoc indywidualna udzielona przez **Marszałka Województwa Małopolskiego**:

- nr SA.107877 - *COGITEON - Pomoc operacyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego dla Małopolskiego Centrum Nauki COGITEON (0,3 mln zł).*

Prezydent Miasta Krakowa udzielił pomocy indywidualnej w formie oddania do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego:

- nr SA.108239 - *ARENA KRAKÓW S.A. - Pomoc operacyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego (0,3 mln zł).*

Prezydent Miasta Gliwice udzielił pomocy w formie zwolnienia z podatku w ramach programu pomocowego:

- nr SA.41495(2015/X) - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną (0,1 mln zł).*

Największymi beneficjentami pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2023 roku byli:

- Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze - 115,1 mln zł;
- Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A. - 83,5 mln zł;
- Kopalnia Soli Bochnia Sp. z o.o. - 24,5 mln zł;
- Ogrody Przelewice - Zachodniopomorskie Centrum Kultury Obszarów Wiejskich i Edukacji Ekologicznej - 17,1 mln zł;
- Muzeum Historyczno-Archeologiczne w Ostrowcu Świętokrzyskim - 14,6 mln zł;
- Morskie Centrum Nauki im. prof. Jerzego Stelmacha - 14,1 mln zł.

1.7. Pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów

Tabela 24. Wartość i formy pomocy horyzontalnej o charakterze socjalnym przeznaczonej dla indywidualnych konsumentów w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Minister Aktywów Państwowych	0,7	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	0,7
Suma	0,7		

Wartość pomocy o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów wyniosła w 2023 roku 0,7 mln zł i była zbliżona do wartości z roku poprzedniego (wartość po zaokrągleniu nie zmieniła się).

Minister Aktywów Państwowych udzielił Poczcie Polskiej S.A. pomocy o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów w ramach programu pomocowego:

- nr SA.101365(2021/N) - *Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (2022-2025)* (0,7 mln zł).

1.8. Dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania

Tabela 25. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	189,3	wniesienie kapitału	153,8
		dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	26,7
		konwersja wierzytelności na akcje lub udziały	8,8
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	105,2	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	101,8
		wniesienie kapitału	3,4
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	5,6	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	5,6
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	2,0	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	2,0
Suma	302,0		

Udzielona w 2023 roku pomoc na **dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania** wyniosła 302,0 mln zł i była o 421,5 mln zł niższa od pomocy o tym przeznaczeniu udzielonej w 2022 roku (wynosiła wówczas 723,5 mln zł).

Podmioty z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy** udzieliły w 2023 roku pomocy o takim przeznaczeniu o wartości 189,3 mln zł, z czego największa pomoc została udzielona przez **PFR Ventures Sp. z o.o.** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.60659(2020/X) - *Pomoc w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność* (162,5 mln zł).

Inne podmioty z tej grupy udzieliły pomocy w ramach programu:

- nr SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (26,7 mln zł).

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.58757(2020/X) - *Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju* (105,2 mln zł).

Prezydent Miasta Kielce udzielił pomocy w ramach programu:

- nr SA.60012(2020/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (5,6 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy w ramach programu pomocowego:

- SA.64594(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (2,0 mln zł).

Największymi beneficjentami pomocy na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania były spółki:

- nCage Therapeutics Sp. z o.o. - 10,0 mln zł;
- Inuru Poland Sp. z o.o. - 9,4 mln zł;
- MIM Solutions Sp. z o.o. - 8,2 mln zł.

1.9. Infrastruktura lokalna

Tabela 26. Wartość i formy pomocy horyzontalnej na infrastrukturę lokalną w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Bank Gospodarstwa Krajowego	21,1	pożyczka preferencyjna	21,1
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	9,7	pożyczka preferencyjna	9,7
Marszałkowie województw	4,9	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	4,9
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	1,5	zwolnienie z podatku	1,5
Suma	37,2		

Wartość pomocy horyzontalnej na **infrastrukturę lokalną** udzielonej w 2023 roku wyniosła **37,2 mln zł** i wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 10,5 mln zł (wynosiła wówczas 26,7 mln zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy indywidualnej spółdzielniom mieszkaniowym na zapewnienie dostępności budynków dla osób niepełnosprawnych. Pomoc ta była udzielana w formie pożyczek preferencyjnych. Wartość pomocy wyniosła 21,1 mln zł, z czego najwięcej otrzymały:

- *Fordońska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Bydgoszczy - Umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-00260 z 23.02.2023, aneks nr 1 z 18.04.2023 (zmiana kwoty pomocy publicznej). Projekt: Modernizacja dźwigów osobowych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych wraz z zakresem niezbędnych robót budowlanych w zasobach Fordońskiej Spółdzielni Mieszkaniowej - sprawa nr SA.107261 (4,7 mln zł);*
- *Spółdzielnia Mieszkaniowa „Kolejarz” w Słupsku - Umowa inwestycyjna na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-02356 z dnia 28.09.2023 r. Projekt: „Program 1 - Zapewnienie dostępności budynków - Osiedle Piastów w Słupsku, ul. Szczecińska 64 i 69” - sprawa nr SA.109934 (4,3 mln zł);*
- *Opolska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przyszłość” w Opolu - Umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-00801 z dnia 19.04.2023 r. Projekt: Wymiana wind na nieruchomości Administracji Centrum, Chabry, Zaodrże stanowiących własność Spółdzielni Mieszkaniowej „Przyszłość” w Opolu - sprawa nr SA.107263 (3,0 mln zł).*

Pomoc tego samego rodzaju była udzielana również przez podmioty z grupy **Pozostałe, w tym przedsiębiorcy**. Udzieliły one łącznie 9,7 mln zł pomocy (z tego najwięcej - Polska Fundacja Przedsiębiorczości - 5,4 mln zł). Pomoc o największej wartości otrzymały:

- *Spółdzielnia Mieszkaniowa „Polne” w Lubinie - Umowa pożyczki nr 366/602/001/2023 z dnia 26.05.2023 r. Pożyczka z Funduszu Dostępności na realizację Projektu pod nazwą: „Wymiana dźwigów osobowych ul. Leszczynowa 7-15, 17-25 - poprawa dostępności poprzez likwidację barier architektonicznych” - sprawa nr SA.108017 (1,2 mln zł);*

- Spółdzielnia Mieszkaniowa „NASZ DOM” w Radomiu - Umowa pożyczki na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) nr. TARR7/8/OP/FD/TARR/XII/2023 z dnia 21 grudnia 2023 roku Projekt: Poprawa dostępności w budynkach przy ul. Struga 40/42, ul. Niedziałkowskiego 19/21 i ul. Żeromskiego 116 w Radomiu należących do Spółdzielni Mieszkaniowej „NASZ DOM” dzięki modernizacji dźwigów osobowych - sprawa nr SA.111499 (1,2 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy w ramach programu pomocowego:

- nr SA.59212(2020/X) - Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (4,9 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin udzielili pomocy o wartości 1,5 mln zł w ramach programów:

- nr SA.41495(2015/X), SA.50427(2018/X) - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną (1,5 mln zł).

Pomoc horyzontalną przeznaczoną na infrastrukturę lokalną o największej wartości otrzymali¹²:

- Fordońska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Bydgoszczy - 4,7 mln zł;
- Gmina Michałowo - 4,4 mln zł;
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Kolejarz” w Słupsku - 4,3 mln zł;
- Opolska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przyszłość” - 3,0 mln zł.

1.10. Działalność sportowa i rekreacyjna

Tabela 27. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność sportową i rekreacyjną w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	3,6	zwolnienie z podatku	3,6
Suma	3,6		

W 2023 roku pomoc na działalność sportową i rekreacyjną wyniosła 3,6 mln zł i była o 21,7 mln zł niższa niż rok wcześniej (w 2022 roku wynosiła 25,2 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast udzielili pomocy w formie zwolnienia z podatku w ramach programów pomocowych:

¹² W przypadku projektów z przeznaczeniem na infrastrukturę lokalną beneficjentem pomocy może być jedynie właściciel wybudowanej infrastruktury.

- nr SA.41495(2015/X), SA.50427(2018/X), SA.105216 - *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów (3,6 mln zł).*

Wśród beneficjentów, którym udzielono pomocy w ramach tego przeznaczenia, największą pomoc otrzymali¹³:

- Legia Warszawa S.A. - 1,8 mln zł;
- Zakład Administracji Mieszkaniami Gminnymi Gminy Miejskiej Kłodzko Sp. z o.o. w Kłodzku - 0,6 mln zł;
- Górniczy Klub Sportowy „Górnik” Łęczna - 0,6 mln zł.

1.11. Europejska Współpraca Terytorialna

Tabela 28. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na rzecz Europejskiej Współpracy Terytorialnej w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	29,8	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	29,8
Suma	29,8		

W 2023 roku wartość pomocy na rzecz Europejskiej Współpracy Terytorialnej wyniosła **29,8 mln zł** (rok wcześniej nie udzielono pomocy na ten cel).

Minister Funduszy i Polityki Regionalnej udzielił pomocy o tym przeznaczeniu w formie dotacji w ramach programu pomocowego:

- nr SA.105830 - *Pomoc publiczna w ramach programów Interreg na lata 2021-2027 (29,8 mln zł).*

Największymi beneficjentami pomocy na rzecz Europejskiej Współpracy Terytorialnej były:

- University of Rostock (1,9 mln zł);
- Roskilde University, Department of Social Sciences and Business (1,8 mln zł);
- Politechnika Gdańska (1,7 mln zł);
- Witen GmbH (1,2 mln zł).

¹³ W przypadku projektów z przeznaczeniem na infrastrukturę sportową i rekreacyjną beneficjentem pomocy może być właściciel infrastruktury, operator zarządzający infrastrukturą oraz użytkownicy końcowi. Celem uproszczenia zasad sprawozdawczych i niepowielania wartości udzielonej pomocy jako beneficjenta pomocy wskazuje się jedynie właściciela wybudowanej infrastruktury albo jej operatora (jeśli doszło do przetransferowania całej korzyści, wiążącej się z jej użytkowaniem, w wyniku bezterminowego i preferencyjnego jej udostępnienia).

2. Pomoc regionalna

6 099,0 mln zł

Tabela 29. Wartość i formy pomocy regionalnej udzielonej przez poszczególne podmioty w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Organy podatkowe	3 725,9	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	3 725,9
Bank Gospodarstwa Krajowego	982,6	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	947,4
		pożyczka preferencyjna	14,6
		gwarancja	20,6
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	596,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	596,0
Minister Rozwoju i Technologii	195,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	195,8
Marszałkowie województw	166,4	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	166,4
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	149,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	138,5
		pożyczka preferencyjna	5,7
		pożyczka warunkowo umorzona	5,6
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	115,7	zwolnienie z podatku	115,7
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy	84,8	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	83,6
		pożyczka preferencyjna	1,2
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	76,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	76,1
Prezesi Zarządów Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	5,9	pożyczka warunkowo umorzona	5,9
Suma	6 099,0		

Wartość pomocy regionalnej udzielonej w 2023 roku wyniosła 6 099,0 mln zł i była o 1 226,2 mln zł wyższa niż w 2022 roku (wynosiła wówczas 4 872,8 mln zł).

Najwięcej pomocy o tym przeznaczeniu udzieliły organy podatkowe (3 725,9 mln zł) w formie ulg w podatku dochodowym i zwolnień z podatku. Pomoc ta została udzielona na podstawie:

- programów zatwierdzonych przed akcesją Polski do UE oraz nr PL 39/2004, XR98/2007, X193/2009 i SA.40523(2015/X) - Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych (3 070,3 mln zł);

- nr SA.52028(2018/X), SA.60914(2020/X), SA.101510 i SA.106420 - *Program pomocy regionalnej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowej inwestycji* (655,6 mln zł).

Wśród beneficjentów tej pomocy ulgi lub zwolnienia o największej wartości uzyskały spółki: LG Energy Solution Wrocław Sp. z o.o. (134,5 mln zł), Zakłady Farmaceutyczne „Polpharma” S.A. (122,3 mln zł), Euroglas Polska Sp. z o.o. (84,6 mln zł), Kronospan Polska Sp. z o.o. (81,6 mln zł), ZF Steering Systems Poland Sp. z o.o. (76,0 mln zł).

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił pomocy regionalnej o wartości **982,6 mln zł** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.105611 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027” - Kredyt Technologiczny, Kredyt Ekologiczny, Fundusz Gwarancyjny, Zielony Fundusz Gwarancyjny oraz Instrumenty Kapitałowe* (947,4 mln zł);
- nr SA.101508 - *Pomoc publiczna udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020* (20,6 mln zł);
- nr SA.101604 - *Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich* (14,6 mln zł).

Wśród beneficjentów tej pomocy najwięcej otrzymali: Zakład Piekarniczy OMAR Paweł Okólski (74,1 mln zł), PEBEK Sp. z o.o. (57,1 mln zł), STYLBURK Adrian Bieniek Sp.k. (30,5 mln zł), AGROCOMPLEX Sp. z o.o. (30,1 mln zł).

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości udzielił pomocy regionalnej o wartości **596,0 mln zł** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.105827 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027* (495,8 mln zł);
- nr SA.101633 - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości* (85,7 mln zł);
- nr SA.64594(2021/X) - *Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020* (14,4 mln zł).

Największymi beneficjentami pomocy udzielanej w formie dotacji przez Prezesa PARP byli: BIELDRUK Dąbrowscy Sp.j. (62,6 mln zł), Grembox Sp. z o.o. (54,8 mln zł), Flukar Sp. z o.o. (39,0 mln zł).

Minister Rozwoju i Technologii udzielił pomocy regionalnej o wartości **195,8 mln zł**. Była to pomoc indywidualna w formie dotacji celowej z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji. Najwięcej pomocy udzielono spółkom:

- Jacobs Douwe Egberts OPS PL Sp. z o.o. - sprawa nr SA.110098 (73,2 mln zł);
- Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita - sprawa nr SA.111497 (27,3 mln zł);
- Mignen Sp. z o.o. - sprawa nr SA.111498 (18,8 mln zł);
- Erwin Hymer Group Nowa Sól Sp. z o.o. - sprawa nr SA.107452 (18,2 mln zł).

Kwota pomocy regionalnej udzielonej przez marszałków województw wyniosła **166,4 mln zł**. Marszałkowie województw udzielili pomocy regionalnej w formie dotacji ponad 100 przedsiębiorcom w ramach programów pomocowych:

- nr SA.101605 - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (107,8 mln zł);
- nr SA.105825 - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027* (36,7 mln zł);
- nr SA.101609 - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020* (19,3 mln zł);
- nr SA.106817 - *Regionalna pomoc inwestycyjna udzielana ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027* (2,7 mln zł).

Pomocy regionalnej o największej wartości marszałkowie udzielili następującym beneficjentom: Koleje Małopolskie Sp. z o.o. (10,2 mln zł), Jazon Sp. z o.o. (4,6 mln zł), Art-Motor Leszczyńscy, Rutkowscy Sp.j. (4,5 mln zł), ATLANT Michał Mioduszeński (4,2 mln zł).

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzielił pomocy regionalnej o łącznej wartości **149,8 mln zł** w ramach programu pomocowego:

- nr SA.101482 - *Program regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska* (149,8 mln zł).

Pomoc o największej wartości otrzymali: MO-BRUK S.A. (38,2 mln zł), Agencja Komunalna Sp. z o.o. w Brzeszczach (19,8 mln zł), SABA Sp. z o.o. (13,4 mln zł).

Pomocy w ramach ww. programu udzielił również **Prezes Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi** (5,9 mln zł). Jej beneficjentem była spółka „EKO-REGION” Sp. z o.o. (5,9 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin udzielili pomocy regionalnej o wartości **115,7 mln zł** w formie ulg w podatkach na podstawie:

- ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (112,2 mln zł);
- ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych (3,5 mln zł).

Największą pomoc otrzymały spółki: Eko-Okna S.A. (11,7 mln zł), LG Energy Solution Wrocław Sp. z o.o. (7,4 mln zł), BIOAGRA S.A. (7,0 mln zł).

W grupie podmiotów „**Pozostałe, w tym przedsiębiorcy**” pomocy regionalnej udzieliła Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. (46,5 mln zł), Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Olsztynie (34,7 mln zł), Agencja Rozwoju Pomorza (2,4 mln zł) i Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. (1,2 mln zł). Wsparcie to zostało udzielone na podstawie programów:

- nr SA.104902 - *Pomoc udzielana w ramach pobrewitowej rezerwy dostosowawczej* (46,5 mln zł);
- nr SA.101605 - *Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich*

przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (37,1 mln zł);

- nr SA.101604 - *Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich (1,2 mln zł).*

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju udzielił pomocy regionalnej o wartości 76,1 mln zł na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.106534 - *Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (76,1 mln zł).*

Pomoc tę otrzymały trzy spółki: Sante Sp. z o.o. (57,4 mln zł), Hanplast Sp. z o.o. (11,4 mln zł) i Metall-Expres Sp. z o.o. (7,3 mln zł).

Pomoc regionalną o największej wartości otrzymały spółki:

- LG Energy Solution Wrocław Sp. z o.o. (d. LG Chem Wrocław Energy Sp. z o.o.) (141,9 mln zł);
- Zakłady Farmaceutyczne „Polpharma” S.A. (122,3 mln zł);
- Euroglas Polska Sp. z o.o. (84,6 mln zł);
- Kronospan Polska Sp. z o.o. (81,6 mln zł);
- ZF Steering Systems Poland Sp. z o.o. (76,0 mln zł);
- Zakład Piekarniczy OMAR Paweł Okólski (74,1 mln zł);
- Jacobs Douwe Egberts OPS PL Sp. z o.o. (73,2 mln zł).

3. Pomoc sektorowa

5 295,6 mln zł

Zgodnie z przyjętą metodologią, do pomocy sektorowej zaliczono jedynie pomoc udzieloną na szczególnych zasadach obowiązujących w określonych sektorach (wynikających ze specyfiki tych sektorów), tj. pomoc ograniczoną jedynie dla danego sektora i niedostępną dla przedsiębiorców działających w pozostałych sektorach. Nie uwzględniono natomiast pomocy udzielonej przedsiębiorcom z tych sektorów na zasadach ogólnych (np. w ramach pomocy horyzontalnej lub regionalnej) lub takiej, która posiada wyraźny cel horyzontalny. Do pomocy sektorowej zaliczono również ograniczoną do jednego sektora pomoc uznaną za zgodną ze wspólnym rynkiem wprost na podstawie art. 107 ust. 3 lit. c *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (czyli pomoc przeznaczoną na ułatwianie rozwoju niektórych działań gospodarczych lub niektórych regionów gospodarczych).

Wartość pomocy sektorowej udzielonej w 2023 roku wyniosła 5 295,6 mln zł. W porównaniu z rokiem poprzednim oznaczało to spadek o 8 703,4 mln zł (w 2022 roku wyniosła 13 999,1 mln zł). Wzrost nastąpił w sektorze telekomunikacyjnym - o 2 753,0 mln zł, sektorze górnictwa węgla - o 1 755,9 mln zł i sektorze kinematografii - o 107,3 mln zł. Wartość pomocy spadła: w sektorze bankowym o 13 261,8 mln zł i sektorze wytwarzania energii elektrycznej o 57,9 mln zł.

3.1. Sektor górnictwa węgla

Tabela 30. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze górnictwa węgla w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Minister Aktywów Państwowych	1 606,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	1 129,8
		wniesienie kapitału	476,2
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	323,5	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	323,5
Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie	36,3	zwolnienie z podatku lub obniżenie podatku	23,7
		zwolnienie z opłaty	12,6
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	6,9	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	6,9
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	4,0	zwolnienie z podatku	4,0
Marszałkowie województw	0,003	zwolnienie z opłaty	0,003
Suma	1 976,7		

Minister Aktywów Państwowych, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz marszałkowie województw udzielali pomocy podmiotom działającym w **sektorze górnictwa węgla** w ramach programów pomocowych:

- nr SA.52832(2019/N), SA.100533(2021/NN) - *Pomoc państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023* (1 976,7 mln zł).

Beneficjentami pomocy w tym sektorze byli:

- Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A. - 1 894,6 mln zł,
- Kompania Węglowa S.A. - 58,0 mln zł,
- Katowicki Holding Węglowy S.A. - 19,9 mln zł,
- Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. - 4,2 mln zł.

3.2. Sektor wytwarzania energii elektrycznej

Tabela 31. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze wytwarzania energii elektrycznej w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	114,2	rekompensata	114,2
Suma	114,2		

Pomoc dla podmiotów działających w **sektorze wytwarzania energii elektrycznej** została udzielona przez Zarządcę Rozliczeń w imieniu **Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki** w ramach programu pomocowego:

- nr C 43/2005 - *Rekompensata za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej* (114,2 mln zł).

Beneficjentami pomocy w tym sektorze byli:

- ZE PAK S.A. (Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin S.A.) - 96,2 mln zł,
- CEZ Chorzów S.A. - 18,0 mln zł.

3.3. Sektor kinematografii

Tabela 32. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze kinematografii w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej	307,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	307,0
Suma	307,0		

Pomoc publiczna dla podmiotów działających w sektorze **kinematografii** została udzielona przez **Dyrektora Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej** w ramach programów pomocowych:

- nr N 292/2009 - *Program dofinansowania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przedsięwzięć z zakresu kinematografii* (180,8 mln zł),
- nr SA.54399(2019/X) - *Wsparcie finansowe produkcji audiowizualnej* (126,2 mln zł).

Pomoc o największej wartości w tym sektorze otrzymali:

- Iron Mask Sp. z o.o. - 15,0 mln zł,
- Film Produkcja Sp. z o.o. - 13,6 mln zł,
- Alex Stern Sp. z o.o. - 13,5 mln zł,
- Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych - 10,6 mln zł.

3.4. Sektor telekomunikacyjny

Tabela 33. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze telekomunikacyjnym w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	2 732,7	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	2 732,7
Marszałkowie województw	40,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	40,3
Prezydenci i burmistrzowie miast, wójtowie gmin	13,4	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	13,4
Suma	2 786,5		

Pomoc publiczna w sektorze telekomunikacyjnym została udzielona głównie przez **Dyrektora Centrum Projektów Polska Cyfrowa** na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.105848 - *Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności* (2 732,7 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy na podstawie programu pomocowego:

- nr SA.46203(2017/N) - *Modyfikacje w programie pomocy dotyczącym projektu pt. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej* (SA.33438, SA.33439, SA.33441, SA.30851, SA.33440) (40,3 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin udzielili pomocy indywidualnej:

- nr SA.110097 - *Gmina i Miasto Pyzdry - dotacja na budowę szybkiej sieci telekomunikacyjnej - Fibee I sp. z o.o.* (6,1 mln zł),
- nr SA.110477 - *Gmina Lubin - dotacja na budowę szybkiej sieci telekomunikacyjnej dla KAMNET Kamil Turoń* (5,5 mln zł),
- nr SA.111017 - *Gmina Miedzichowo - dotacja na budowę szybkiej sieci telekomunikacyjnej (FIBEE I Sp. z o.o.)* (1,9 mln zł).

Pomoc o największej wartości w tym sektorze otrzymali:

- Orange Polska S.A. - 566,8 mln zł,
- Nexera Sp. z o.o. - 425,9 mln zł,
- ASTA-NET S.A. - 131,3 mln zł,
- Point Sp. z o.o. - 112,8 mln zł,
- IDEALAN Sp. z o.o. - 112,5 mln zł.

3.5. Sektor bankowy

Tabela 34. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze bankowym w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Bankowy Fundusz Gwarancyjny	111,2	gwarancja	111,2
Suma	111,2		

W 2023 roku w sektorze bankowym **Bankowy Fundusz Gwarancyjny** udzielił pomocy indywidualnej:

- nr SA.109418(2023/N) - *Zmiana pomocy na likwidację dla Getin Noble Bank S.A. w ramach przymusowej restrukturyzacji* (111,2 mln zł).

Beneficjentem tej pomocy był:

- Getin Noble Bank S.A. - 111,2 mln zł.

4. Inne przeznaczenia

4 615,9 mln zł

4.1. Pomoc stanowiąca rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych

Tabela 35. Wartość i formy pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	3 320,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	3 320,0
Prezydenci i burmistrzowie miast oraz wójtowie gmin	1 024,6	wniesienie kapitału	427,2
		dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	339,0
		refundacja	132,4
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych	114,2
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku	9,2
		pożyczka preferencyjna	1,6
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami	0,9
Bank Gospodarstwa Krajowego	150,6	kredyt preferencyjny	150,6
Minister Sportu i Turystyki	56,5	oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku	56,5
Organy podatkowe	43,5	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	43,5
Marszałkowie województw	20,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	20,3
Minister Aktywów Państwowych	0,4	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	0,4
Suma	4 615,9		

W 2023 roku w ramach rekompensaty z tytułu realizacji zadań publicznych udzielono pomocy o wartości 4 615,9 mln zł. Największą część (71,9 procent) stanowiły dotacje finansowane z opłat abonamentowych i rekompensata za wpływy utracone z tytułu ustawowych zwolnień z abonamentu. Pomoc ta została udzielona jednostkom radiofonii

i telewizji przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji (3 320,0 mln zł) następującym spółkom:

- Telewizja Polska S.A. - 2 662,0 mln zł;
- Polskie Radio S.A. - 337,9 mln zł;
- 17 regionalnych rozgłośni Polskiego Radia - łącznie 320,1 mln zł.

Okolo **22,2 procent** (1 024,6 mln zł) pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych to **różnego rodzaju wsparcie udzielane przez gminy i starostwa**. Najwyższą kwotę rekompensaty otrzymały:

- Urząd Miasta Łodzi - 76,9 mln zł;
- SIM Podkarpacie Sp. z o.o. - 76,5 mln zł;
- Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Łódź Sp. z o.o. - 70,9 mln zł;
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego Warszawa Południe Sp. z o.o. - 61,3 mln zł;
- Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Sp. z o.o. w Olsztynie - 59,6 mln zł.

Bank Gospodarstwa Krajowego udzielił kredytów preferencyjnych na kwotę nominalną 353,6 mln zł **towarzystwom budownictwa społecznego i społecznym inicjatywom mieszkaniowym**. Wartość pomocy publicznej w przeliczeniu na ekwiwalent dotacji brutto wyniosła 150,6 mln zł. Pomoc ta stanowiła rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych udzieloną na podstawie *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 października 2015 r. w sprawie warunków i trybu finansowania zwrotnego w ramach realizacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego oraz minimalnych wymagań dotyczących lokali powstałych przy udziale tego finansowania (Dz. U. z 2021 r. poz. 766)*.

Minister Sportu i Turystyki udzielił pomocy w formie **oddania do korzystania mienia** będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego (56,5 mln zł). Pomoc ta została udzielona spółce PL.2012+ Sp. z o.o. w ramach umowy powierzenia zarządzania Stadionem Narodowym w Warszawie oraz dzierżawy nieruchomości.

Marszałkowie województw udzielili pomocy o wartości 20,3 mln zł, głównie na podstawie umów dotyczących powierzenia funduszom rozwoju zadań związanych z zarządzaniem aktywami pochodzącymi z instrumentów inżynierii finansowej w ramach regionalnych programów operacyjnych z lat 2007-2013.

Organy podatkowe udzieliły dotacji o wartości 43,5 mln zł na podstawie *rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie dotacji przedmiotowych do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2014)*.

VI. POMOC PUBLICZNA W SEKTORZE TRANSPORTU

10 212,4 mln zł

1. Informacje ogólne

Zgodnie z przyjętą metodologią do pomocy publicznej w sektorze transportu zaliczono jedynie:

- pomoc udzieloną na szczególnych (tj. wynikających ze specyfiki sektora) zasadach, obowiązujących w następujących sektorach: żegluga morskiej, żegluga śródlądowej, lotnictwa, kolejowym, transportu intermodalnego;
- pomoc stanowiącą rekompensatę z tytułu realizacji usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym¹⁴, udzieloną beneficjentom prowadzącym działalność w sektorze transportu, dla podmiotów posiadających klasy PKD zaczynające się od liczby 49, 50, 51 lub 52.

Nie uwzględniono natomiast pomocy udzielonej przedsiębiorcom z ww. sektorów na zasadach ogólnych (np. w ramach pomocy horyzontalnej, regionalnej) lub zgodnie z *Wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji* (Dz. Urz. UE C 249 z 31.07.2014, str. 1).

W 2023 roku udzielono 10 212,4 mln zł pomocy publicznej podmiotom działającym w sektorze transportu, co stanowiło 22,2 procent ogólnej wartości udzielonej pomocy (poza pomocą kryzysową).

Z powyższej kwoty, pomocy o wartości 9 370,4 mln zł udzielono podmiotom działającym w sektorze transportu lądowego (91,8 proc. ogólnej wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu). Szczegółowe informacje o pomocy w sektorze transportu przedstawiono w tabelach.

W tabeli nr Tabela 36 przedstawiono wartości udzielonej pomocy w podziale na poszczególne rodzaje transportu. Należy wskazać, że w pozycjach odnoszących się do konkretnego rodzaju transportu uwzględniana jest jedynie pomoc dla przewoźników, natomiast pomoc udzielana na infrastrukturę jest wykazana w pozycji „Działalność wspomagająca transport” (zalicza się do niej działalność portów morskich, śródlądowych, lotniczych, działalność w zakresie przeladunku, magazynowania i przechowywania towarów, działalność agencji transportowych itp.).

¹⁴ W celu uproszczenia prezentacji wyników przeprowadzonych analiz, w odniesieniu do wszystkich usług świadczonych w ramach tzw. służby publicznej zastosowano jednakowe określenie: „usługi w ogólnym interesie gospodarczym”. Jest to uzasadnione analogicznym charakterem tych usług w poszczególnych sektorach, jak również brakiem wpływu zastosowanego nazewnictwa na ocenę zgodności pomocy na świadczenie tych usług z rynkiem wewnętrznym. Niemniej jednak trzeba mieć na względzie, że usługi o charakterze służby publicznej w transporcie nazywane są w prawie UE usługami publicznymi, a nie usługami w ogólnym interesie gospodarczym, jak ma to miejsce w pozostałych sektorach. Należy przy tym podkreślić, że ocena zgodności pomocy w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych w transporcie oraz usług w ogólnym interesie gospodarczym jest dokonywana na podstawie art. 93 i art. 106 ust. 2 TFUE oraz odnoszącego się do nich prawodawstwa wtórnego.

Tabela 36. Pomoc udzielana w sektorze transportu w podziale na rodzaje transportu w latach 2022-2023

Rodzaj transportu	2022		2023	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]	Wartość pomocy [mln zł]	Udział [%]
Transport kolejowy*	5 725,5	30,9	6 019,4	58,9
Transport lądowy pozostały	12 775,6	68,9	3 351,0	32,8
Transport rurociągowy	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport morski	1,6	0,01	1,2	0,01
Transport śródlądowy	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport lotniczy	0,0	0,0	0,0	0,0
Transport intermodalny	0,0	0,0	0,0	0,0
Działalność wspomagająca transport, w tym:	44,0	0,2	840,8	8,2
• lądowy	6,9	0,04	39,3	0,4
• morski	0,0	0,0	672,0	6,6
• śródlądowy	0,0	0,0	5,9	0,1
• lotniczy	12,6	0,1	55,1	0,5
• intermodalny	24,9	0,1	68,5	0,7
Ogółem	18 547,1	100,0	10 212,4	100,0

* Kwoty uwzględniają pomoc udzieloną przewoźnikom kolejowym przez marszałków województw na podstawie art. 15zzzzl¹ i 15zzzzl² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz pomoc udzieloną przez Ministra Infrastruktury na podstawie ustawy z dnia 23 marca 2022 r. o szczególnych regulacjach w zakresie transportu i gospodarki morskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy (Dz. U. poz. 684, z późn. zm.).

Tabela 37. Podmioty udzielające pomocy i główne formy pomocy udzielonej w sektorze transportu w 2023 roku

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Główna forma pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Marszałkowie województw	4 110,3	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	4 033,1
Minister Infrastruktury	3 521,7	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	2 849,8
Prezydenci, burmistrzowie, starostowie, wójtowie	2 521,5	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	2 428,5
Polskie Porty Lotnicze S.A.	51,8	wniesienie kapitału	51,8
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	5,9	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	5,9
Organy podatkowe i celne	1,2	zwolnienie z podatku	1,2
Ogółem	10 212,4		

2. Transport lądowy

Pomoc udzielona w 2023 roku w sektorze transportu trafiła w zdecydowanej większości (91,8 proc.) do beneficjentów działających w sektorze transportu lądowego, którzy otrzymali 9 370,4 mln zł. Do pomocy publicznej udzielonej w sektorze transportu lądowego zaliczono pomoc dla przewoźników kolejowych (6 019,4 mln zł) oraz pomoc dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w sektorze transportu lądowego innego niż kolejowy, głównie transportu pasażerskiego (3 351,0 mln zł). Ponadto udzielono pomocy na działalność wspomagającą transport lądowy (39,3 mln zł), zatem wartość całej pomocy związanej z transportem lądowym wyniosła 9 409,7 mln zł.

Pomoc w sektorze transportu lądowego została udzielona głównie w formie rekompensaty za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym przez: marszałków województw (4 025,3 mln zł), prezydentów i burmistrzów miast, starostów powiatów, zarządy związków gmin i powiatów (2 495,3 mln zł)¹⁵, Ministra Infrastruktury (2 849,8 mln zł).

Marszałkowie województw udzielili pomocy publicznej przede wszystkim w sektorze transportu kolejowego (3 120,0 mln zł) na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 2778). Powyższa pomoc była wypłacana w ramach umów zawartych pomiędzy przewoźnikiem kolejowym i samorządem województwa, do którego zadań należy organizowanie i dotowanie regionalnych kolejowych przewozów osób. W 2023 roku marszałkowie udzielili pomocy o największej wartości spółkom: POLREGIO S.A. - 821,4 mln zł, Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o. - 747,6 mln zł, Łódzka Kolej Aglomeracyjna Sp. z o.o. - 491,3 mln zł.

Marszałkowie województw udzielili również pomocy podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą w sektorze transportu lądowego innego niż kolejowy (855,7 mln zł), przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 295, z późn. zm.) (745,2 mln zł).

Minister Infrastruktury udzielił w 2023 roku przedsiębiorstwom działającym w sektorze transportu kolejowego dotacji o łącznej wartości 2 849,8 mln zł na podstawie trzech ustaw:

- ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym - 1 893,7 mln zł;
- ustawy z dnia 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego - 886,3 mln zł;
- ustawa z dnia 23 marca 2022 r. o szczególnych regulacjach w zakresie transportu i gospodarki morskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy (Dz. U. poz. 684, z późn. zm.) - 69,7 mln zł.

Największym beneficjentem ww. pomocy była spółka PKP Intercity S.A. (2 440,3 mln zł).

Prezydenci i burmistrzowie miast (niekiedy także związki gmin i powiatów) udzielili w 2023 roku pomocy publicznej będącej rekompensatą za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym w sektorze transportu lądowego innego niż kolejowy, w całości w zakresie transportu pasażerskiego, o wartości 2 495,3 mln zł, przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym. Pomoc o największej wartości została udzielona przez Prezydenta Miasta Poznania (702,4 mln zł), Prezydenta Miasta Łodzi (629,2 mln zł) i Prezydenta Miasta Krakowa (388,7 mln zł). Beneficjentami tej pomocy były

¹⁵ Wartość pomocy nie zawsze pokrywa się z kwotą wydatków poniesionych w danym roku. Może ona dotyczyć okresu wieloletniego, na który podpisano umowę o świadczenie usług.

miejskie przedsiębiorstwa komunikacyjne i inne spółki świadczące usługi przewozów pasażerskich.

Ponadto Marszałek Województwa Pomorskiego, Prezydent Miasta Gdańska i Prezydent Miasta Gdyni udzielili pomocy spółce Innobaltica Sp. z o.o., która zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności została zaliczona do kategorii „działalność wspomagająca transport”. Spółka otrzymała łącznie 39,3 mln zł (po 13,1 mln zł od każdego z podmiotów udzielających pomocy).

3. Transport morski

Wartość pomocy publicznej związanej z transportem morskim wyniosła w 2023 roku 673,2 mln zł, przy czym można tu wyodrębnić pomoc przeznaczoną na poprawę konkurencyjności transportu morskiego (1,2 mln zł) oraz pomoc dla portów, którą zalicza się do kategorii „działalność wspomagająca transport” (672,0 mln zł).

W 2023 roku urzędy skarbowe udzieliły pomocy w sektorze transportu morskiego na podstawie programu SA.46380(2016/N) - *Zwolnienie marynarzy z podatku dochodowego*. Łączna wartość udzielonej pomocy wyniosła 1,2 mln zł, a jej największymi beneficjentami były firmy: KNOT Management AS (169,4 tys. zł), ESVAGT A/S (169,4 tys. zł), Cyfadaco Shipmanagement Ltd. (161,8 tys. zł), Fred. Olsen Windcarrier ASA (126,3 tys. zł).

Ponadto Minister Infrastruktury udzielił Zarządowi Morskiego Portu Gdynia S.A. pomocy indywidualnej o wartości 672,0 mln zł (sprawa nr SA.110354). Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności została ona zaliczona do kategorii „działalność wspomagająca transport”.

4. Transport śródlądowy

Wartość pomocy publicznej związanej z transportem śródlądowym w 2023 roku wyniosła 5,9 mln zł. Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności została ona zaliczona do kategorii „działalność wspomagająca transport”. Pomocy tej udzielał Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości na podstawie programu pomocowego nr SA.101633 - *Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości*. Największe wsparcie przeznaczone na transport śródlądowy otrzymała La Mare Sp. z o.o. (1,9 mln zł).

5. Transport lotniczy

Wartość pomocy publicznej związanej z transportem lotniczym w 2023 roku wyniosła 55,1 mln zł. Pomoc ta była w całości udzielona portom lotniczym i zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności została zaliczona do kategorii „działalność wspomagająca transport”. Polskie Porty Lotnicze S.A. udzieliły Portowi Lotniczemu Szczecin-Goleniów Sp. z o.o. pomocy o wartości 51,8 mln zł (sprawa nr SA.111550), Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego - 3,2 mln zł Portowi Lotniczemu Bydgoszcz S.A. (sprawa nr SA.111416), a Marszałek Województwa Wielkopolskiego - 0,2 mln zł Portowi Lotniczemu Poznań-Ławica Sp. z o.o. (sprawa nr SA.111191).

6. Transport intermodalny

Wartość pomocy publicznej związanej z transportem intermodalnym wyniosła w 2023 roku 68,5 mln zł. Pomoc ta była przeznaczona na budowę terminali przeładunkowych i zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności została zaliczona do kategorii „działalność wspomagająca transport”. Marszałek Województwa Łódzkiego udzielił pomocy o wartości 51,7 mln zł spółce

PKP Cargo Terminale Sp. z o.o., a Marszałek Województwa Podkarpackiego - 16,8 mln zł spółce PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa Sp. z o.o.

7. Najwięksi beneficjenci pomocy w transporcie

Tabela 38. Najwięksi beneficjenci pomocy udzielanej w sektorze transportu w 2023 roku

Nazwa beneficjenta	Wartość pomocy [mln zł]
PKP Intercity S.A.	2 440,3
POLREGIO S.A.	982,5
Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o.	808,8
Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A.	672,0
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - Łódź Sp. z o.o.	629,2
Suma	5 532,7

Wśród beneficjentów prowadzących działalność w sektorze transportu w 2023 roku **najwięcej pomocy udzielono spółkom:** PKP Intercity S.A. (2 440,3 mln zł), POLREGIO S.A. (982,5 mln zł), Koleje Mazowieckie - KM Sp. z o.o. (808,8 mln zł), Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A. (672,0 mln zł) oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne - Łódź Sp. z o.o. (629,2 mln zł). Pomoc udzielona tym pięciu podmiotom wyniosła łącznie 5 532,7 mln zł, co stanowiło 54,2 proc. wartości pomocy udzielonej w sektorze transportu.

VII. POMOC KRYZYSOWA W 2023 ROKU

Większość pomocy kryzysowej w 2023 roku stanowiła pomoc kryzysowa wojenna, udzielana od 2022 roku w związku z agresją Rosji wobec Ukrainy. Dalej udzielana była również pomoc kryzysowa związana z sytuacją wywołaną przez COVID-19 (pomoc covidowa). Chociaż w 2023 roku nie obowiązywał już żaden z covidowych programów pomocowych, to w związku z wyrokami sądów ogłoszonymi w tym roku i przyznającymi przedsiębiorcom prawo do pomocy, pojawiły się kolejne jej przypadki. Wartość pomocy kryzysowej w 2023 roku wyniosła prawie **6 317,1 mln zł**, z czego ponad **99 proc.** (6 306,9 mln zł) to pomoc udzielona w ramach 6 programów pomocy kryzysowej wojennej, a **0,2 proc.** (10,2 mln zł) stanowiła pomoc udzielona po wyrokach sądów w ramach 8 programów pomocy kryzysowej covidowej.

Tabela 39. Pomoc kryzysowa w 2023 roku - dane ogólne

Pomoc kryzysowa	Wartość pomocy kryzysowej		Udział [%]	% PKB	Liczba przypadków pomocy
	mln zł	mln euro			
Pomoc covidowa	10,2	2,2	0,2	0,0003	69
Pomoc wojenna	6 306,9	1 401,2	99,8	0,2	3 615
Ogółem	6 317,1	1 403,4	100,0	0,2	3 684

W 2023 roku pomoc kryzysową otrzymało 2 761 beneficjentów, wśród których najliczniejszą grupę stanowiły podmioty spoza sektora MŚP (79,9 proc.), w tym duże przedsiębiorstwa. Średnia wartość udzielonej pomocy kryzysowej przypadającej na jednego beneficjenta wyniosła 2,29 mln zł.

Tabela 40. Informacje ogólne o pomocy kryzysowej udzielonej w 2023 roku

Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy	34
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	2 761
Liczba przypadków pomocy	3 684
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	1,3
Całkowita wartość pomocy	6 317,1 mln zł
Wartość pomocy przypadająca średnio na jednego beneficjenta	2,29 mln zł

Wśród 34 podmiotów udzielających w 2023 roku pomocy kryzysowej - wojennej i covidowej - największą jej część (71,2 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej) została udzielona przez Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w ramach 2 programów pomocy wojennej. Ponadto, pomocy kryzysowej udzielili:

- Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego,
- Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 2 starostów powiatów,
- 2 prezydentów miast,
- Marszałek Województwa Podlaskiego,
- 5 dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy,
- naczelnicy urzędów skarbowych,

- Polski Fundusz Rozwoju S.A.,
- 17 innych podmiotów, w tym: banki, fundusze pożyczkowo-poręczeniowe, stowarzyszenia, agencje rozwoju regionalnego, fundacje rozwoju i przedsiębiorczości.

Pomoc kryzysowa w 2023 roku stanowiła **0,2 proc.** PKB oraz **12,1 proc.** ogólnej wartości pomocy publicznej i jednocześnie **17,7 proc.** wartości pomocy publicznej (z wyłączeniem pomocy w transporcie), która wyniosła 35 737 mln zł.

Tabela 41. Pomoc publiczna w latach 2021-2023 - dane ogólne

Pomoc publiczna	Wartość pomocy publicznej [mln zł]			Udział w całkowitej wartości pomocy publicznej [%]		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Pomoc kryzysowa, w tym:	18 915,4	2 566,3	6 317,1	28,4	4,3	12,1
pomoc covidowa	18 915,4	2 039,3	10,2	39,7	3,4	0,02
pomoc wojenna	-	527,0	6 306,9	-	0,9	12,1
Pomoc publiczna niezwiązana z pomocą kryzysową, w tym:	47 620,2	56 622,7	45 949,4	71,6	95,7	87,9
pomoc publiczna z wyłączeniem transportu	41 827,1	38 075,6	35 737,0	87,8	68,7	68,4
pomoc publiczna w sektorze transportu	5 793,1	18 547,1	10 212,4	12,2	31,3	19,5
Ogółem	66 535,6	59 189,0	52 266,5	100,0	100,0	100,0

Wartość pomocy kryzysowej covidowej w 2023 roku była zdecydowanie niższa niż w latach poprzednich. Jest to skutek zakończenia okresu obowiązywania programów covidowych i udzielania tego rodzaju pomocy wyłącznie w związku z orzeczeniami sądów. Odwrotny trend zaobserwować można dla pomocy kryzysowej wojennej, której to wartość znacznie wzrosła względem pierwszego roku jej udzielania. Wzrost tej pomocy jest oczywiście związany z trwającym konfliktem w Ukrainie. Wysoki wzrost wartości kryzysowej wojennej spowodował wzrost wartości całej pomocy kryzysowej względem roku poprzedniego - w 2022 roku udzielono **2 566,3 mln zł** pomocy kryzysowej, a w 2023 - **6 317,1 mln zł**. W przypadku pozostałej pomocy publicznej niezwiązanej z sytuacją kryzysową, nastąpił spadek wartości pomocy zarówno dla pomocy w sektorze transportu jak i poza nim. Udział pomocy publicznej niezwiązanej z pomocą kryzysową w całkowitej wartości pomocy publicznej spadł o prawie 8 pkt. proc. pomiędzy rokiem 2022 a 2023. Tymczasem udział pomocy kryzysowej, który w 2022 roku stanowił **4,3 proc.** całkowitej wartości pomocy publicznej, w 2023 roku wzrósł do poziomu **12,1 proc.** ogólnej wartości pomocy publicznej.

1. Pomoc kryzysowa udzielana w związku z wystąpieniem COVID-19

Ogólnoświatowa sytuacja wywołana wirusem Sars-CoV-2 doprowadziła do wydania przez Komisję Europejską, w marcu 2020 roku, komunikatu „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19”¹⁶ (dalej jako tymczasowe ramy). Tymczasowe ramy miały zapewnić równowagę pomiędzy pozytywnymi skutkami środków pomocy udzielanej przedsiębiorstwom w czasie pandemii COVID-19 a ewentualnymi negatywnymi jej konsekwencjami dla konkurencji i wymiany handlowej. W odpowiedzi na zmieniającą się sytuację w kraju jak i całej Unii Europejskiej, ramy te były sześciokrotnie zmieniane, w tym też kilkakrotnie przedłużane. W listopadzie 2021 r. Komisja po raz ostatni zmieniła ramy tymczasowe¹⁷ i przedłużyła ich okres obowiązywania do 30 czerwca 2022 r.¹⁸. Koniec obowiązywania ram tymczasowych został ostatecznie potwierdzony w komunikacie Komisji z dnia 28 października 2022 r.¹⁹ W 2023 roku pomoc kryzysowa covidowa udzielana była wyłącznie w związku z wyrokami sądów, do których zwracali się przedsiębiorcy wskutek odmówienia im udzielenia pomocy kryzysowej covidowej przez Polski Fundusz Rozwoju S.A., Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prezydentów miast, wójtów, dyrektorów wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy.

1.1. Programy pomocy kryzysowej covidowej

W 2023 roku, w związku z wydaniem orzeczeń sądowych udzielono pomocy kryzysowej covidowej w ramach programów:

- **SA.56996(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw* (4,1 mln zł);
- **SA.59763(2020/N)** - *COVID-19 - Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 (pomoc w formie dotacji dla mikro- i w formie dopłat do niepokrytych kosztów stałych dla małych i średnich przedsiębiorstw)* (3,8 mln zł);
- **SA.60376(2020/N)** - *Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19* (1,4 mln zł);
- **SA.61825(2021/N)** - *Programy dotacji dla branż dotkniętych COVID-19* (0,5 mln zł);
- **SA.62885(2021/N)** - *Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (zmiana programu SA.61825)* (0,2 mln zł);
- **SA.56922(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki* (0,1 mln zł);
- **SA.57172(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Ordynacja podatkowa* (0,03 mln zł);

¹⁶ Komunikat Komisji z dnia 19 marca 2020 r., C(2020) 1863 (Dz. Urz. UE C 091 I z 20.03.2020, str. 1).

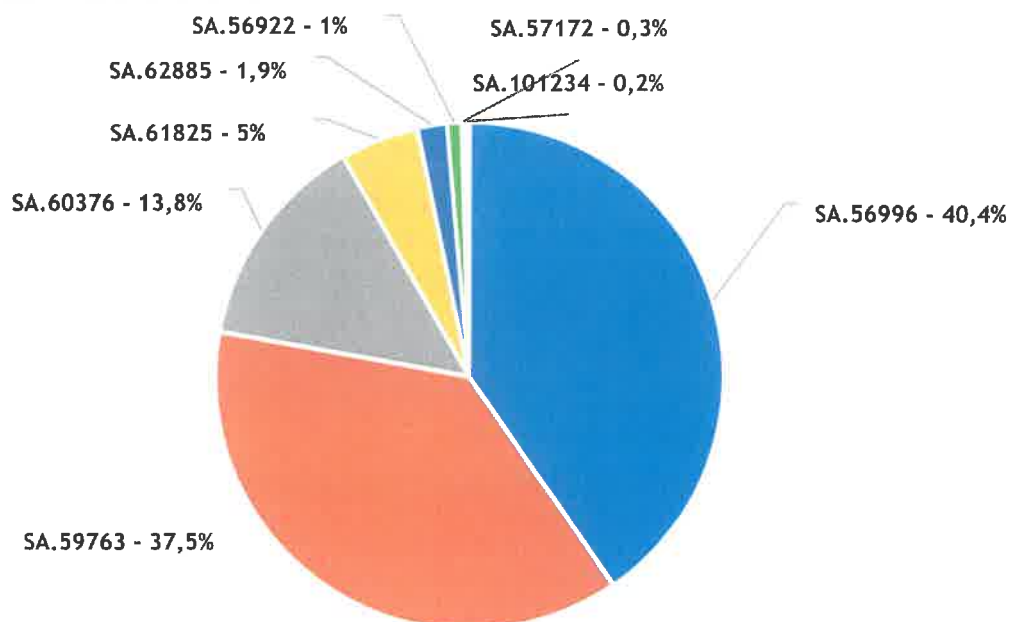
¹⁷ Komunikat Komisji z dnia 18 listopada 2021 r., C(2021) 8442 (Dz. Urz. UE C 473 z 24.11.2021, str. 1).

¹⁸ Zakończył się wtedy okres obowiązywania tymczasowych ram dla programów przyjętych na sekcjach 3.1-3.12. Po 30 czerwca 2022 r. nadal pozostała możliwość udzielenia pomocy publicznej na podstawie sekcji 3.13 i 3.14. Sekcja 3.13 zakładała umożliwienie udzielania wsparcia w dot. dofinansowaniu inwestycji (przedłużenie obowiązywało do końca roku 2022), natomiast sekcja 3.14 zakładała udzielanie wsparcia w zakresie wspierania wypłacalności beneficjentów (przedłużenie obowiązuje do końca roku 2023). Na podstawie obu ww. sekcji nie został zatwierdzony żaden polski środek pomocowy.

¹⁹ Komunikat Komisji z dnia 28 października 2022 r., C(2022) 7902 (Dz. Urz. UE C 423 z 07.11.2022, str. 9).

- **SA.101234(2021/NN)** - Czwarta zmiana programu **SA.61825(2021/N)** - *Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19* (0,02 mln zł).

Wykres 11. Udział wartości pomocy kryzysowej covidowej w 2023 roku w ramach poszczególnych programów pomocowych

Polski Fundusz Rozwoju S.A. udzielił w 2023 roku pomocy na podstawie programu **SA.56996(2020/N)** w formie zaliczek zwrotnych o wartości **4,1 mln zł**. Do końca 2023 roku wartość pomocy udzielonej w ramach tego programu wyniosła 60 244,4 mln zł. W tej samej formie PFR S.A. udzielił pomocy w ramach programu **SA.59763(2020/N)**, której wartość wyniosła **3,8 mln zł**. Od początku trwania tego programu, tj. od 2020 roku, do końca 2023 roku wartość udzielonej w jego ramach pomocy wyniosła 7 093,2 mln zł.

W ramach programu **SA.60376(2020/N)** w 2023 roku pomoc udzielana była w formie dotacji przez dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy oraz Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wartość tej pomocy w 2023 roku wyniosła **1,4 mln zł**, a od początku okresu obowiązywania programu do końca 2023 roku 1 697,2 mln zł.

Pomoc udzielana w ramach programu **SA.61825(2021/N)** (program dotacji dla branż dotkniętych pandemią COVID-19) w 2023 roku wyniosła **0,5 mln zł**. Najwięcej tej pomocy udzielił Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Wałbrzychu. Od początku obowiązywania tego programu do końca 2023 roku udzielono w jego ramach 1 660 mln zł pomocy.

Pomoc dla branż w formie dotacji udzielana była również w ramach programów **SA.62885(2021/N)** oraz **SA.101234(2021/NN)**, które stanowiły zmiany programu **SA.61825(2021/N)**. Wysokość pomocy udzielonej w ramach **SA.62885(2021/N)** od początku obowiązywania programu do końca 2023 roku wyniosła 4 554,6 mln zł, z czego w ostatnim roku było to **0,2 mln zł**. Całkowita wartość pomocy dla programu **SA.101234(2021/NN)** wyniosła 3,1 mln zł, w tym **0,02 mln zł** w 2023 roku.

Na podstawie programu **SA.56922(2020/N)** udzielono pomocy w postaci dotacji oraz ulg podatkowych, której wartość w 2023 roku wyniosła **0,1 mln zł**. Całkowita wartość pomocy udzielonej w ramach tego programu wyniosła 29 174,4 mln zł.

Pomoc udzielana w 2023 roku w ramach programu **SA.57172(2020/N)** w wysokości **0,03 mln zł** udzielona została przez naczelników urzędów skarbowych w formie odroczeń i rozłożeń na raty. Całkowita wartość pomocy udzielonej dla tego programu w okresie jego obowiązywania i w 2023 roku wyniosła 22,1 mln zł.

1.2. Przeznaczenia pomocy kryzysowej covidowej

W polskich programach pomocy kryzysowej covidowej notyfikowanych na podstawie tymczasowych ram oraz art. 107 ust 2 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w latach 2020 - 2022 obowiązywało sześć przeznaczeń pomocy. W 2023 roku pomoc udzielana była w ramach dwóch przeznaczeń:

- pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot (**10,1 mln zł**);
- pozostała pomoc kryzysowa (**0,1 mln zł**).

Wykres 12. Pomoc kryzysowa covidowa wg przeznaczeń w 2023 roku

Tabela 42. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale wg jej przeznaczeń w latach 2021-2023

Przeznaczenia pomocy kryzysowej covidowej	Wartość pomocy [mln zł]			Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot (a18.1)	12 307,0	424,6	10,1	65,1	16,5	0,2
Pomoc na infrastrukturę badawczą i testy związane z COVID-19 (a18.3)	0,8	0,0	-	0,004	0,0	-
Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe związane z COVID-19 (a18.2)	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
Pomoc inwestycyjna na produkcję wyrobów związanych z COVID-19 (a18.4)	1,5	0,0	-	0,008	0,0	-
Pozostała pomoc kryzysowa (covidowa) (a18.5)	6 087,2	1 269,3	0,1	32,2	49,5	0,002
Pomoc udzielana na naprawienie szkód wyrządzonych przez klęski żywiołowe lub inne nadzwyczajne zdarzenia (a17)	519,0	345,3	-	2,7	13,5	-
Ogółem	18 915,4	2 039,3	10,2	100,0	79,5	0,2

Największą część pomocy kryzysowej covidowej w latach 2021-2023 - prawie 61 proc. - stanowiła **pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot** (12 741,7 mln zł). W 2023 roku jej wartość wyniosła 10,1 mln zł, co stanowiło ok. 0,2 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej oraz 99 proc. pomocy kryzysowej związanej z COVID-19. W 2022 roku udział ten w ogólnej wartości pomocy kryzysowej wynosił 16,5 proc. (426,6 mln zł), a wcześniej - w 2021 roku - ponad 65 proc. W 2023 roku pomoc o tym przeznaczeniu była udzielana głównie w ramach programów:

- **SA.56996(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw* (4,1 mln zł);
- **SA.59763(2020/N)** - *COVID-19 - Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 (pomoc w formie dotacji dla mikro- i w formie dopłat do niepokrytych kosztów stałych dla małych i średnich przedsiębiorstw)* (3,8 mln zł);
- **SA.60376(2020/N)** - *Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19* (1,4 mln zł).

Wartość **pozostałej pomocy kryzysowej covidowej** w latach 2021-2023 wyniosła 7 356,6 mln zł (35,1 proc. całkowitej wartości pomocy związanej z COVID-19). Wartość pomocy o tym

przeznaczeniu w 2023 roku wyniosła 0,1 mln zł, co stanowiło ok. 0,002 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej i 1 proc. pomocy kryzysowej związanej z COVID-19. Udzielono jej w ramach programów:

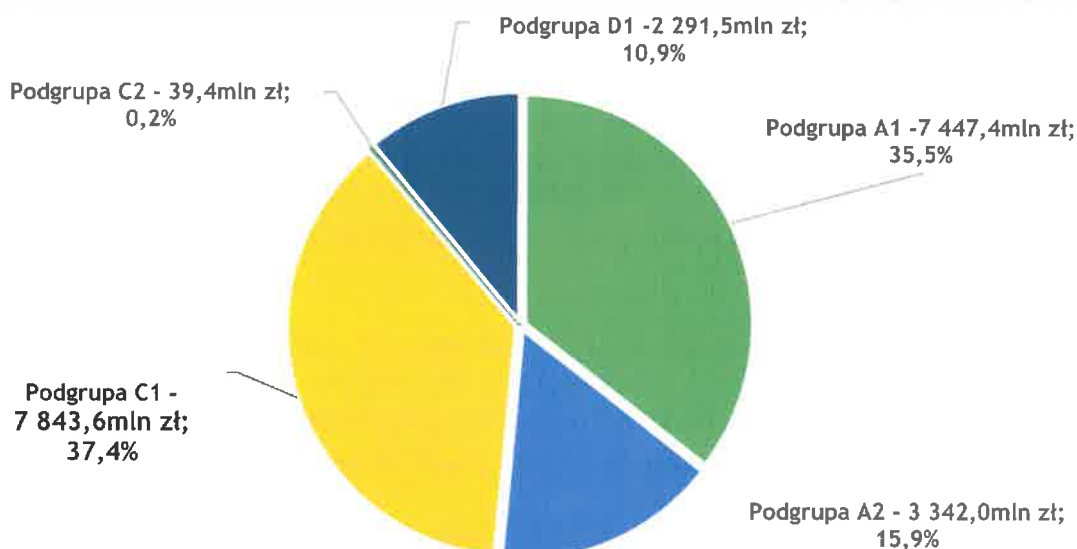
- **SA.56922(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki* (0,1 mln zł);
- **SA.57172(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Ordynacja podatkowa* (0,03 mln zł).

1.3. Formy pomocy kryzysowej covidowej

Pomoc kryzysowa covidowa w latach 2021 - 2023 udzielana była w formach należących do następujących podgrup form pomocy:

- podgrupa A1 - dotacje, refundacje, dopłaty do oprocentowania pożyczek lub kredytów (**7 447,3 mln zł**);
- podgrupa A2 - zwolnienia, ulgi, umorzenia w podatkach, opłatach i innych należnościach (**3 342 mln zł**);
- podgrupa C1 - pożyczki preferencyjne, pożyczki warunkowo umorzone, zaliczki zwrotne (**7 843,6 mln zł**);
- podgrupa C2 - odroczenia lub rozłożenia na raty podatku, opłaty i innych należności (**40,3 mln zł**);
- podgrupa D1 - gwarancje (**2 291,5 mln zł**).

Wykres 13. Pomoc kryzysowa covidowa w latach 2021-2023 w podziale według podgrup form pomocy

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje.

W latach 2021-2023 największa część pomocy kryzysowej covidowej udzielana była w formach z podgrupy C1 - pożyczki preferencyjne (37,4 proc.) oraz podgrupy A1 - dotacje (35,5 proc.). Pomoc w formach z podgrupy A2 - ulgi podatkowe stanowiła 15,9 proc. wartości pomocy kryzysowej covidowej w tych latach, a z podgrupy D1 - poręczenia i gwarancje - 10,9 proc. tej pomocy. Najmniejszą część stanowiła pomoc w formach z podgrupy C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, która wyniosła 0,2 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej covidowej.

Tabela 43. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według form pomocy w latach 2021-2023

Podział pomocy publicznej	Wartość pomocy [mln zł]			Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Grupa A	10 065,3	721,4	2,2	53,2	28,1	0,04
podgrupa A1	7 075,8	369,3	2,2	37,4	14,4	0,04
podgrupa A2	2 989,9	352,1	0,01	15,8	13,7	0,0001
Grupa C	7 649,7	226,3	8,0	40,4	8,8	0,1
podgrupa C1	7 612,3	223,4	7,9	40,2	8,7	0,1
podgrupa C2	37,4	2,9	0,03	0,2	0,1	0,0004
Grupa D - podgrupa D1	1 199,9	1 091,6	-	6,3	42,5	0
Ogółem	18 915,4	2 039,3	10,2	100	79,5	0,2

Największą część pomocy kryzysowej covidowej w 2023 roku - 79,3 proc. ogólnej wartości tej pomocy - stanowiły zaliczki zwrotne (**podgrupa C1**) udzielane po wyrokach sądów na podstawie programów:

- **SA.56996(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (4,1 mln zł);
- **SA.59763(2020/N)** - COVID-19 - Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 (pomoc w formie dotacji dla mikro- i w formie dopłat do niepokrytych kosztów stałych dla małych i średnich przedsiębiorstw) (3,8 mln zł).

Dotacje, refundacje i inne dopłaty (formy pomocy z **podgrupy A1**) w 2023 roku wyniosły 2,2 mln zł (0,04 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej). Pomoc ta udzielona została głównie na podstawie programu:

- **SA.60376(2020/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 (1,4 mln zł).

Pozostała pomoc kryzysowa covidowa w 2023 roku - 0,03 mln zł - udzielana była w formach pomocy z podgrup A2 oraz C2.

Tabela 44. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według form i przeznaczeń w 2023 roku

Podział pomocy publicznej	Pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	Pozostała pomoc kryzysowa	Łącznie
Grupa A	2,1	0,1	2,2
podgrupa A1	2,1	0,1	2,2
podgrupa A2	0,005	-	0,005
Grupa C	7,9	0,03	8,0
podgrupa C1	7,9	-	7,9
podgrupa C2	-	0,03	0,03
Ogółem	10,1	0,1	10,2

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty.

1.4. Podmioty udzielające pomocy covidowej

Tabela 45. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według podmiotów/grup podmiotów jej udzielających w latach 2021-2023

Nazwa podmiotu udzielającego pomocy	Wartość pomocy [mln zł]			Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	1 199,9	1 091,6	-	6,3	42,5	-
Polski Fundusz Rozwoju S.A.	7 964,0	436,8	8,0	42,1	17,0	0,1
Minister Aktywów Państwowych	0,0	215,9	-	-	8,4	-
Agencje rozwoju regionalnego, fundusze pożyczkowo-poręczeniowe, banki, instytucje finansowe i inne	335,1	182,2	-	1,8	7,1	-
Marszałkowie województw	302,6	96,1	-	1,6	3,7	-
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	3 234,9	6,9	0,1	17,1	0,3	0,001
Wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów	3 881,1	5,7	0,1	20,5	0,2	0,002
Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1,0	1,5	-	0,01	0,1	-

Naczelnicy urzędów skarbowych	18,7	1,4	0,03	0,1	0,1	0,0004
Minister Sportu i Turystyki	17,6	0,9	-	0,1	0,04	-
Dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	1 936,5	0,3	2,0	10,2	0,01	0,03
Nadleśniczy PGL Lasy Państwowe	23,2	0,0	-	0,1	0,0	-
Wojewodowie	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-
Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	0,8	0,0	-	0,004	0,0	-
Dyrektor Narodowego Centrum Kultury	0,2	0,0	-	0,001	0,0	-
Ogółem	18 915,4	2 039,3	10,2	100,0	79,5	0,2

Największa część pomocy kryzysowej covidowej w 2023 roku udzielanej w związku z wyrokami sądów (77,9 proc.) została przyznana przez **Polski Fundusz Rozwoju S.A.** (prawie 8 mln zł) w formie zaliczek zwrotnych w ramach programów:

- **SA.56996(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw* (4,1 mln zł);
- **SA.59763(2020/N)** - *COVID-19 - Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 (pomoc w formie dotacji dla mikro- i w formie dopłat do niepokrytych kosztów stałych dla małych i średnich przedsiębiorstw)* (3,8 mln zł).

Duża część pomocy covidowej (19,8 proc.) udzielona była również przez **dyrektorów wojewódzkich urzędów pracy** (2 mln zł) w formie dotacji, refundacji i innych dopłat w ramach programów:

- **SA.60376(2020/N)** - *Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19* (1,4 mln zł);
- **SA.61825(2021/N)** - *Programy dotacji dla branż dotkniętych COVID-19* (0,5 mln zł);
- **SA.62885(2021/N)** - *Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (zmiana programu SA.61825)* (0,1 mln zł).

Pomoc kryzysowa covidowa w 2023 roku została udzielona również przez **prezydentów miast oraz starostów powiatu** w formie dotacji, refundacji i innych dopłat w ramach programów:

- **SA.61825(2021/N)** - *Programy dotacji dla branż dotkniętych COVID-19* (0,01 mln zł);
- **SA.62885(2021/N)** - *Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 (zmiana programu SA.61825)* (0,02 mln zł);
- **SA.56922(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki* (0,1 mln zł);

- **SA.101234(2021/NN)** - Czwarta zmiana programu SA.61825(2021/N) - *Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19* (0,02 mln zł).

Przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w formie dotacji, refundacji i innych dopłat w ramach programów:

- **SA.61825(2021/N)** - *Programy dotacji dla branż dotkniętych COVID-19* (0,004 mln zł);
- **SA.62885(2021/N)** - *Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19* (zmiana programu SA.61825) (0,04 mln zł);
- **SA.60376(2020/N)** - *Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19* (0,02 mln zł);
- **SA.101234(2021/NN)** - Czwarta zmiana programu SA.61825(2021/N) - *Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19* (0,01 mln zł).

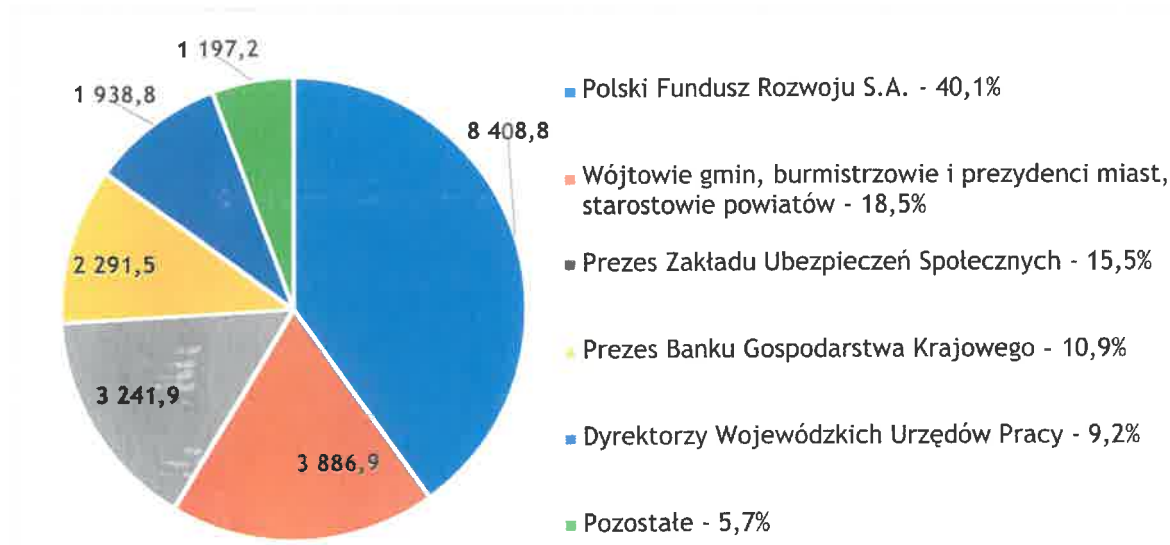
A także w formie zwolnień z podatku oraz zwolnień z opłaty w ramach programów:

- **SA.62885(2021/N)** - *Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19* (zmiana programu SA.61825) (0,004 mln zł);
- **SA.56922(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki* (0,002 mln zł).

Pomoc kryzysowa covidowa udzielana była również przez **naczelników urzędów skarbowych** w formie rozłożenia na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami w ramach programu:

- **SA.57172(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - Ordynacja podatkowa* (0,03 mln zł).

Wykres 14. Podmioty udzielające pomocy, które w latach 2021-2023 udzieliły pomocy kryzysowej covidowej o największej wartości [mln zł]

Największa część pomocy kryzysowej covidowej (ponad 40 proc.) w latach 2021 - 2023 była udzielona przez **Polski Fundusz Rozwoju S.A.** (8 408,8 mln zł) w formie zaliczek zwrotnych. Pomoc udzielana przez **wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast oraz starostów powiatów** stanowiła około 18,5 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej covidowej i udzielana była głównie w formie dotacji, refundacji i innych dopłat. **Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych** udzielał pomocy głównie w formie zwolnienia, umorzenia lub obniżenia opłaty w odniesieniu do składek na ubezpieczenie społeczne. Udział tej pomocy wyniósł ponad 15 proc. wartości pomocy covidowej udzielonej w latach 2021-2023. **Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego** pomimo braku udzielania pomocy covidowej w 2023 roku był dalej jednym z podmiotów, które udzieliły najwięcej pomocy w latach 2021-2023 - 2 291,5 mln zł pomocy w formie gwarancji stanowiło prawie 11 proc. pomocy covidowej przyznanej w tym okresie. Dużą część pomocy udzielili również dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy - 9,2 proc. (1 938,8 mln zł). Pomoc ta udzielana była w formie dotacji, refundacji i innych dopłat. Udział pomocy kryzysowej covidowej udzielonej przez pozostałe podmioty nie przekroczył 6 proc. ogólnej wartości tej pomocy.

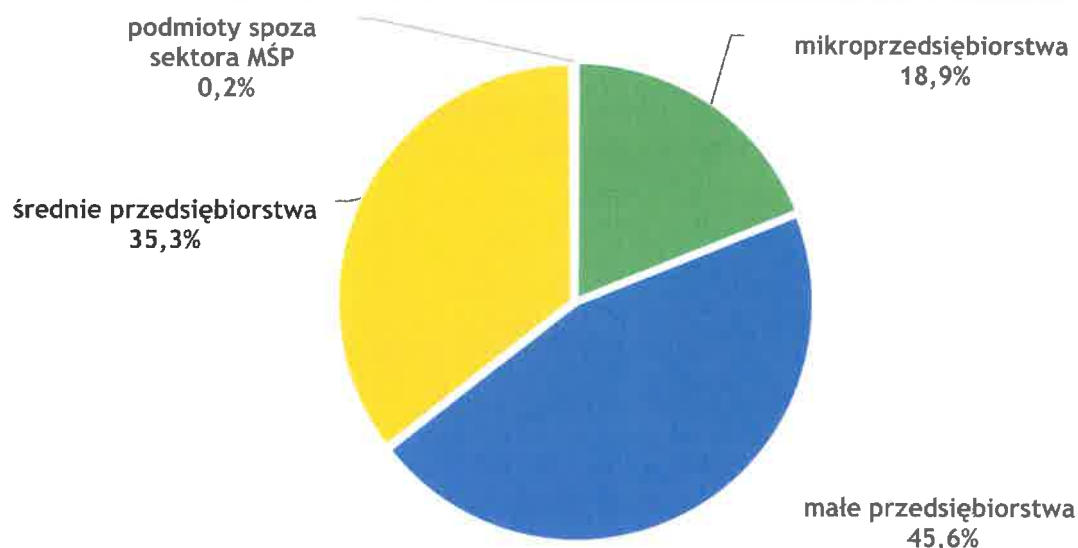
1.5. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według wielkości beneficjenta

Tabela 46. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku

Rodzaj przedsiębiorstwa	Pomoc kryzysowa covidowa		Pozostała pomoc (bez transportu i pomocy <i>de minimis</i>)	
	wartość pomocy [mln zł]	udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]	wartość pomocy [mln zł]	udział w ogólnej wartości pomocy publicznej [%]
Mikroprzedsiębiorstwa	1,9	0,03	2 013,6	3,9
Małe przedsiębiorstwa	4,6	0,07	3 576,4	6,8
Średnie przedsiębiorstwa	3,6	0,06	5 520,0	10,6
Pozostałe, poza MŚP, w tym duże przedsiębiorstwa	0,02	0,0004	24 627,1	47,1
Ogółem	10,2	0,2	35 737,0	68,4

Inaczej niż w przypadku pomocy publicznej poza transportem, gdzie większość beneficjentów stanowiły duże przedsiębiorstwa (prawie 70 proc. wartości tej pomocy), dla pomocy kryzysowej związanej z COVID-19 w 2023 roku beneficjentami pomocy były przede wszystkim małe i średnie przedsiębiorstwa. Pomoc im udzielona wyniosła 8,3 mln zł co odpowiadało 80,9 proc. wartości pomocy covidowej udzielonej w tym roku. Podmioty spoza grupy MŚP, w tym duże przedsiębiorstwa otrzymały najmniej pomocy covidowej w 2023 roku. Stanowiła ona zaledwie 0,2 proc. całkowitej wartości tej pomocy.

Wykres 15. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej covidowej w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku

Pomocy kryzysowej covidowej o największej wartości udzielono małym przedsiębiorstwom. Pomoc ta była głównie w formie zaliczek zwrotnych, udzielona na podstawie programów:

- **SA.56996(2020/N)** - *Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw* (3,1 mln zł);
- **SA.59763(2020/N)** - *COVID-19 - Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 (pomoc w formie dotacji dla mikro- i w formie dopłat do niepokrytych kosztów stałych dla małych i średnich przedsiębiorstw)* (1,3 mln zł).

Mali przedsiębiorcy w 2023 r. uzyskali ponadto pomoc w formach dotacji lub innych bezzwrotnych świadczeń (0,3 mln zł) a także rozłożenia na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami (0,01 mln zł).

Średniej wielkości przedsiębiorstwom udzielono pomocy w formie zaliczek zwrotnych (1,9 mln zł) oraz dotacji lub innych bezzwrotnych świadczeń (1,7 mln zł).

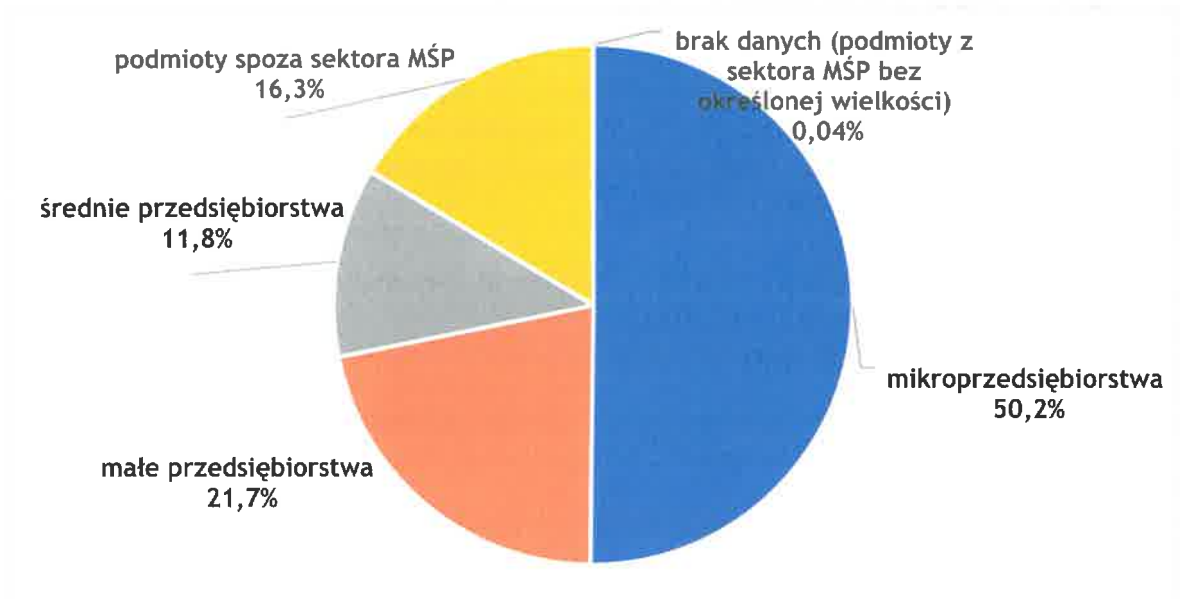
Mikroprzedsiębiorstwa uzyskały pomoc w formie zaliczek zwrotnych (1,7 mln zł), dotacji (0,2 mln zł), rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami (0,02 mln zł) oraz zwolnień z opłaty (0,004 mln zł) i podatku (0,002 mln zł).

Podmioty z sektora MŚP otrzymały łącznie 99,8 proc. (10,18 mln zł) pomocy covidowej w 2023 r.

Podmioty spoza sektora MŚP, w tym duże przedsiębiorstwa, otrzymały 0,02 mln zł pomocy, w ramach programów:

- **SA.60376(2020/N)** - *Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19* (0,02 mln zł);
- **SA.101234(2021/NN)** - *Czwarta zmiana programu SA.61825(2021/N) - Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19* (0,01 mln zł);
- **SA.61825(2021/N)** - *Programy dotacji dla branż dotkniętych COVID-19* (0,002 mln zł).

Wykres 16. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej covidowej w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2021-2023

*Wyjaśnienie: w części sprawozdań nie wskazano dokładnej wielkości beneficjenta, stąd wystąpiła konieczność wyodrębnienia dodatkowej pozycji pn. „brak danych (podmioty z sektora MŚP bez określonej wielkości)”.

W odróżnieniu od pomocy publicznej niezwiązanej z sytuacją kryzysową, której beneficjentami są przede wszystkim duże przedsiębiorstwa, ponad 83 proc. pomocy kryzysowej covidowej w latach 2021-2023 została udzielana podmiotom z sektora MŚP. Dominujący udział podmiotów z sektora MŚP w ubieganiu się o pomoc kryzysową obrazuje jej swoisty charakter, w porównaniu z pozostałą pomocą publiczną (bez pomocy w sektorze transportu i pomocy de minimis).

1.6. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według sektora działalności beneficjenta

Tabela 47. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej covidowej według sektora działalności beneficjenta w 2023 roku

Sektor działalności (dział PKD)*	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej [%]
Działalność usługowa związana z żywnością	2,2	0,03
Transport lądowy oraz transport rurociągowy	2,1	0,03
Zakwaterowanie	2,0	0,03
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	0,8	0,01
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	0,7	0,01
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	0,6	0,01
Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	0,4	0,01
Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	0,4	0,01

Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	0,3	0,005
Wynajem i dzierżawa	0,2	0,004
Pozostałe sektory	0,5	0,01
Ogółem	10,2	0,2

* Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

Pomoc kryzysowa związana z COVID-19, udzielona w związku z działalnością prowadzoną w 10 sektorach wymienionych w ww. tabeli stanowiła ponad 95 proc. wartości pomocy tego rodzaju udzielonej w 2023 roku. Pomoc o największej wartości otrzymały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sektorze działalności usługowej związanej z wyżywieniem (sektor 56) - 21 proc. wartości pomocy covidowej - udzielonej w formie zaliczek zwrotnych - (2,1 mln zł), dotacji lub innych bezzwrotnych świadczeń - (0,1 mln zł) oraz zwolnienia z opłaty - 0,004 mln zł). Pomocy tej udzielono m.in. w ramach programów:

- **SA.59763(2020/N)** - COVID-19 - Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 (pomoc w formie dotacji dla mikro- i w formie dopłat do niepokrytych kosztów stałych dla małych i średnich przedsiębiorstw) (2,1 mln zł);
- **SA.60376(2020/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 (0,1 mln zł).

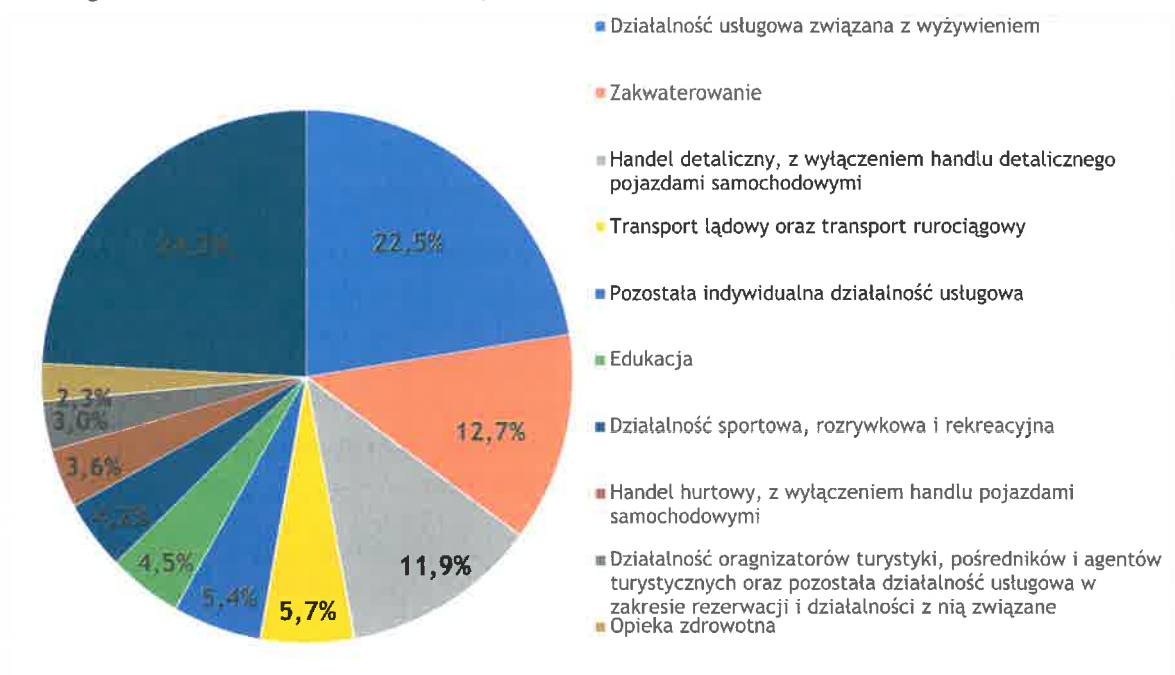
Podmioty prowadzące działalność w sektorze transportu lądowego oraz transportu rurociągowego (sektor 49) w 2023 roku otrzymały pomoc kryzysową covidową o wartości 2,1 mln zł (20,3 proc. wartości tej pomocy w 2023 roku), która została udzielona w formie zaliczek zwrotnych - 1,4 mln zł, a także dotacji lub innych bezzwrotnych świadczeń - 0,6 mln zł, m.in. w ramach programów:

- **SA.56996(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (1 mln zł);
- **SA.60376(2020/N)** - Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19 (0,6 mln zł).

Podmioty działające w sektorze zakwaterowania (sektor 55) otrzymały 19,1 proc. pomocy covidowej w 2023 roku. W sumie pomoc dla tych podmiotów wyniosła prawie 2 mln zł i była udzielona w formie zaliczek zwrotnych (1,4 mln zł) i dotacji lub innych bezzwrotnych świadczeń (0,5 mln zł), w ramach m.in. programów:

- **SA.59763(2020/N)** - COVID-19 - Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 (pomoc w formie dotacji dla mikro- i w formie dopłat do niepokrytych kosztów stałych dla małych i średnich przedsiębiorstw) (0,8 mln zł);
- **SA.56996(2020/N)** - Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (0,7 mln zł).

Wykres 17. Pomoc kryzysowa covidowa związana z COVID-19 udzielona w latach 2021-2023 według sektorów działalności beneficjenta

Analizując całą pomoc kryzysową związaną z COVID-19, udzieloną w latach 2021-2023, można zauważyć, że ponad 75 proc. ogólnej pomocy covidowej w tym okresie została udzielona podmiotom prowadzącym działalność w 10 głównych sektorach działalności, które wyodrębniono na wykresie nr 7. Pomoc o największej wartości otrzymały przedsiębiorstwa w sektorze działalności usługowej związanej z wyżywieniem (4 708,6 mln zł). Pomoc ta stanowiła ponad 22 proc. ogólnej wartości pomocy covidowej i została udzielona głównie w formach z grupy pożyczek preferencyjnych oraz dotacji. Duża część pomocy udzielona była również w sektorze zakwaterowania (2 663,8 mln zł - 12,7 proc.) oraz handlu detalicznego, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi (2 499,1 mln zł - 11,9 proc.).

1.7. Źródła finansowania pomocy kryzysowej covidowej

Pomoc kryzysowa związana z COVID-19 w 2023 roku (10,2 mln zł) była w pełni finansowana ze źródeł krajowych. Takie finansowanie wynika bezpośrednio z faktu, że pomoc covidowa w tym roku udzielana była wyłącznie na podstawie wyroków sądowych.

2. Pomoc kryzysowa wojenna udzielana w związku z agresją Rosji wobec Ukrainy²⁰

W związku z agresją Rosji wobec Ukrainy, 23 marca 2022 roku, Komisja Europejska przyjęła Tymczasowe Kryzysowe Ramy Prawne²¹ (dalej jako tymczasowe ramy wojenne), które wyjątkowo zaczęły obowiązywać od 1 lutego 2022 roku. Ramy te określały warunki, na podstawie których Komisja mogła uznawać zgłaszane jej środki jako zgodne z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 3 lit b) oraz c) TFUE. Celem stworzenia tymczasowych ram wojennych było wsparcie gospodarek państw członkowskich umożliwiając im udzielanie specjalnego rodzaju pomocy państwa, a tym samym zabezpieczenie ich przed ewentualnymi zagrożeniami powstałymi na skutek wybuchu wojny. Ważnym czynnikiem było zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz gospodarczego, któremu zagrażały między innymi sankcje nałożone na Rosję przez Unię Europejską oraz jej międzynarodowych partnerów.

Od początku istnienia ram wojennych, do końca 2023 roku, zostały one zmienione czterokrotnie. Zmiana tymczasowych ram wojennych z 9 marca 2023 roku wydłużyła niektóre z sekcji ram do 31.12.2025 r.²² W dniu 20 listopada 2023 r. Komisja Europejska przyjęła czwartą zmianę tymczasowych ram wojennych, w której przyjęto ograniczone przedłużenie sekcji 2.1 i 2.4 tymczasowych ram wojennych do 30.06.2024 r.²³

Polskie akty prawne stanowiące podstawę programów pomocowych, w ramach których udzielano kryzysowej pomocy wojennej w 2023 roku:

- ustawa z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1758),
 - rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy w formie dotacji lub pożyczki ze środków programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy (Dz. U. poz. 1941 oraz z 2023 r. poz. 121),
 - rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z 4 sierpnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy z instrumentów finansowych oraz ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu, w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy (Dz. U. poz. 1675);
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. poz. 583, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022-2024 (Dz. U. poz. 2088),

²⁰ Zwana dalej pomocą wojenną/kryzysową pomocą wojenną.

²¹ Komunikat Komisji z dnia 23 marca 2022 r., C (2022) 1890, (Dz. Urz. UE C 131 I z 24.03.2022, str. 1).

²² Obowiązywanie sekcji 2.5, 2.6, 2.8 zostały przedłużone zgodnie z komunikatem Komisji z dnia 9 marca 2023 r., C (2023) 1711, (Dz. Urz. UE C 101 z 17.03.2023, str. 3).

²³ Komunikat Komisji z dnia 20 listopada 2023 r., https://ec.europa.eu/commission/presscorner/api/files/document/print/pl/ip_23_5861/IP_23_5861_EN.pdf.

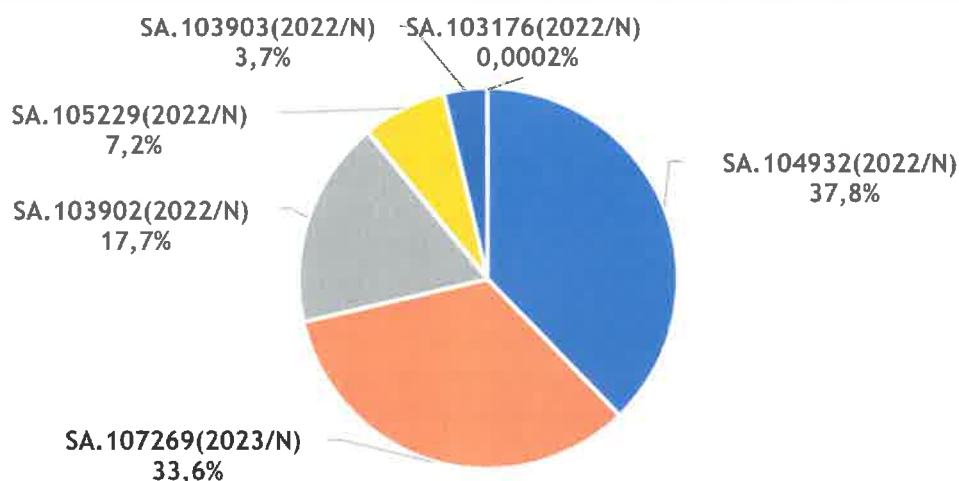
- uchwała Rady Ministrów w sprawie przyjęcia programu rządowego pod nazwą „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.”,
- uchwała Rady Ministrów w sprawie przyjęcia programu rządowego pod nazwą „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.”.

2.1. Programy pomocy kryzysowej wojennej

W związku z sytuacją wojenną w latach 2022- 2023 Polska notyfikowała 11 programów pomocy kryzysowej wojennej przeznaczonej dla przedsiębiorców, z czego 4 dotyczyły zmiany lub przedłużenia wcześniej zgłoszonych środków (SA.103902, SA.103903, SA.105214 i SA.105229). W 2023 roku pomoc była udzielana w ramach 6 poniższych programów:

- SA.104932(2022/N) - TCF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2022 r. (2 381,6 mln zł);
- SA.107269(2023/N) - TCTF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2023 r. (2 119,3 mln zł);
- SA.103902(2022/N) - zmiana programu SA.102866(2022/N) - Program gwarancji kredytów w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych (1 116 mln zł);
- SA.105229(2022/N) - Pomoc w formie dotacji lub pożyczki ze środków programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę (456,9 mln zł);
- SA.103903(2022/N) - zmiana programu SA.102867(2022/N) - Program gwarancji faktoringu w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych (233,1 mln zł);
- SA.103176(2022/N) - Pomoc z instrumentów finansowych oraz ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu, w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę (0,01 mln zł).

Wykres 18. Udział wartości pomocy kryzysowej wojennej względem programów pomocowych

Pomoc na podstawie programu **SA.104932(2022/N)** udzielana była wyłącznie w 2023 roku przez Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Pomoc ta była udzielana w formie dotacji a jej wartość wyniosła **2 381,6 mln zł**. Prezes Zarządu NFOŚiGW udzielał ponadto pomocy w formie dotacji w ramach programu **SA.107269(2023/N)**, której wartość wyniosła **2 119,3 mln zł**.

Pomoc udzielana w ramach programu gwarancji kredytów w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych - **SA.103902(2022/N)** - w 2023 roku wyniosła **1 116 mln zł**. Pomocy tej udzielił Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego. Od początku obowiązywania tego programu do końca 2023 roku udzielono **1 554,4 mln zł** pomocy w jego ramach.

Na podstawie programu **SA.105229(2022/N)** agencje rozwoju regionalnego, fundusze pożyczkowo-poręczeniowe, banki, instytucje finansowe i inne podmioty udzieliły pomocy w postaci dotacji oraz pożyczek preferencyjnych, której wartość w 2023 roku wyniosła **456,9 mln zł**.

Pomoc w formie gwarancji faktoringu w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych udzielana była w ramach programu **SA.103903(2022/N)** a jej wartość wyniosła **233,1 mln zł**. Pomoc ta udzielana była wyłącznie przez Prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego, a od początku obowiązywania tego programu do końca 2023 roku udzielono w sumie **287,7 mln zł** pomocy.

W 2023 roku udzielano jeszcze pomocy w ramach programu **SA.103176(2022/N)**. Podmiotem udzielającym była Marszałek Województwa Podlaskiego, który udzielił **0,01 mln zł** pomocy w formie pożyczek preferencyjnych. Całkowita wartość pomocy udzielonej dla tego programu w okresie jego obowiązywania wyniosła prawie **2,1 mln zł**.

2.2. Przeznaczenia pomocy kryzysowej wojennej

W polskich programach pomocy kryzysowej wojennej notyfikowanych na podstawie tymczasowych ram oraz art. 107 ust 2 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), w latach 2022-2023 obowiązywały cztery przeznaczenia pomocy. W 2023 roku pomoc udzielana była na cele objęte trzema z nich:

- pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo znaczącym wzrostem cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w wyniku wojny na Ukrainie (**4 500,9 mln zł**);
- pomoc wspierająca płynność przedsiębiorców dotkniętych wojną na Ukrainie (**1 349,1 mln zł**);
- pomoc na wsparcie gospodarki w następstwie agresji militarnej Rosji na Ukrainę w ramach ograniczonych kwot pomocy (**456,9 mln zł**).

Wykres 19. Pomoc kryzysowa wojenna według przeznaczeń w 2023 roku

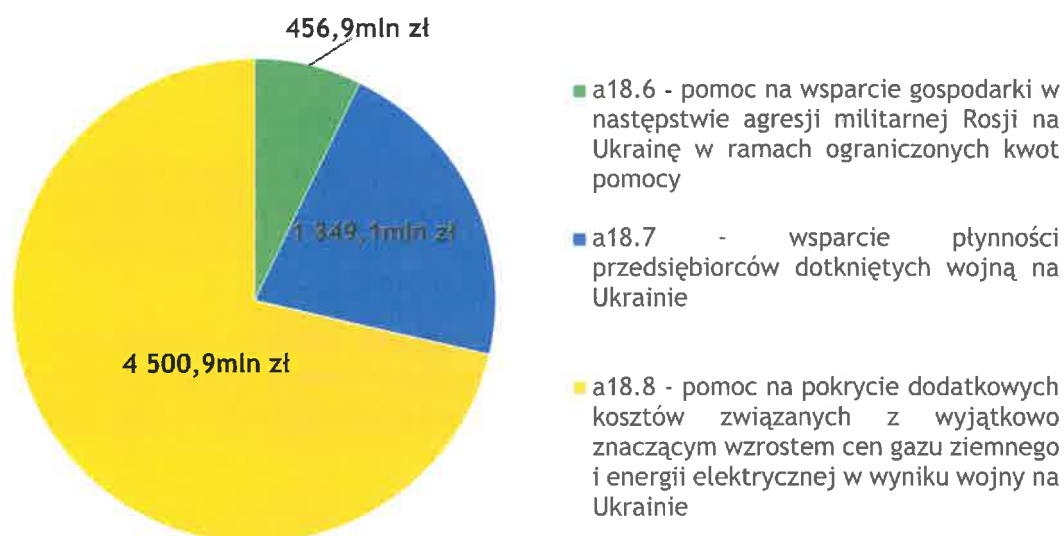

Tabela 48. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według przeznaczeń w 2023 roku

Przeznaczenia pomocy kryzysowej wojennej	Wartość pomocy [mln zł]		Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej wojennej [%]	
	2022	2023	2022	2023
Pomoc na wsparcie gospodarki w następstwie agresji militarnej Rosji na Ukrainę w ramach ograniczonych kwot pomocy (a18.6)	0,0	456,9	0,0	7,2
Wsparcie płynności przedsiębiorców dotkniętych wojną na Ukrainie (a18.7)	527,0	1 349,1	100	21,4
Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo znaczącym wzrostem cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w wyniku wojny na Ukrainie (a18.8)	0,0	4 500,9	0,0	71,4
Ogółem	527,0	6 306,9	100,0	100,0

W 2023 roku pomoc kryzysowa wojenna udzielana była w największym stopniu jako **pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo znaczącym wzrostem cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w wyniku wojny na Ukrainie** (4 500,9 mln zł). Pomoc o powyższym przeznaczeniu stanowiła 71,4 proc. wartości pomocy kryzysowej wojennej. Pomoc ta udzielana była w ramach programów:

- **SA.104932(2022/N)** - TCF: *Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2022 r.* (2 381,6 mln zł);
- **SA.107269(2023/N)** - TCF: *Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2023 r.* (2 119,3 mln zł).

W latach 2022-2023 wartość pomocy udzielanej na **wsparcie płynności przedsiębiorców dotkniętych wojną na Ukrainie** wyniosła 1 876,1 mln zł (27,5 proc. całkowitej wartości pomocy wojennej w tych latach). Wartość pomocy o tym przeznaczeniu w 2023 roku wyniosła 1 349,1 mln zł, co stanowiło 21,4 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej wojennej. Omawiane wsparcie zostało udzielone w ramach programów:

- **SA.103902(2022/N)** - zmiana programu SA.102866(2022/N) - *Program gwarancji kredytów w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych* (1 116 mln zł);
- **SA.103903(2022/N)** - zmiana programu SA.102867(2022/N) - *Program gwarancji faktoringu w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych* (233,1 mln zł);
- **SA.103176(2022/N)** - *Pomoc z instrumentów finansowych oraz ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu, w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę* (0,01 mln zł).

W 2023 roku udzielono ponadto **pomocy na wsparcie gospodarki w następstwie agresji militarnej Rosji na Ukrainę** w ramach ograniczonych kwot pomocy, której wartość wyniosła 456,9 mln zł, co stanowiło 7,2 proc. ogólnej wartości pomocy kryzysowej wojennej. Pomoc o tym przeznaczeniu udzielona została w ramach programu:

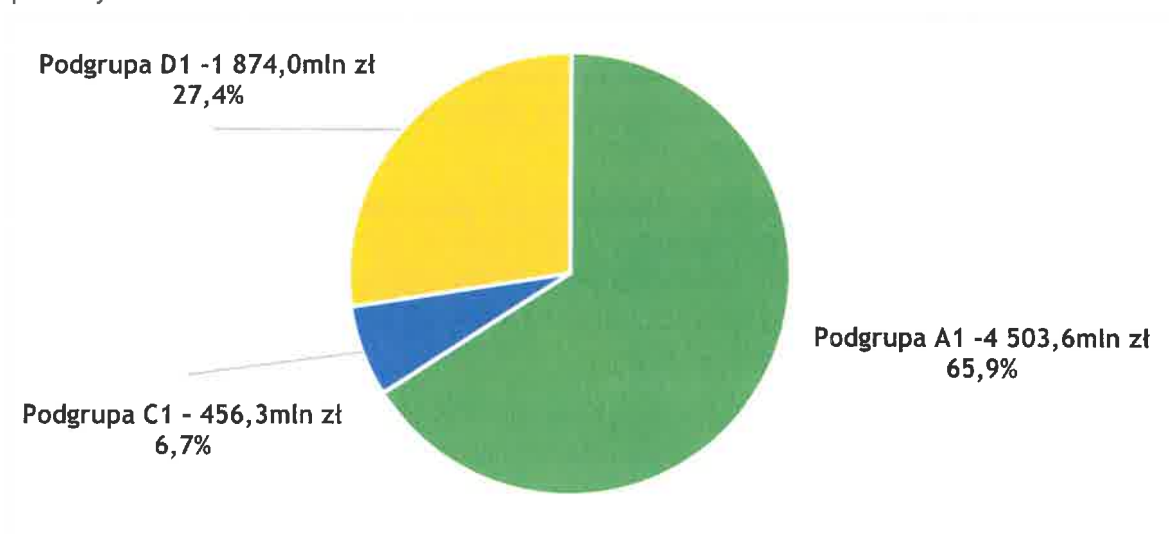
- **SA.105229(2022/N)** - *Pomoc w formie dotacji lub pożyczki ze środków programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę* (456,9 mln zł).

2.3. Formy pomocy kryzysowej wojennej

Pomoc kryzysowa wojenna w latach 2022 - 2023 udzielana była w formach należących do następujących podgrup form pomocy:

- podgrupa A1 - dotacje, refundacje, dopłaty do oprocentowania pożyczek lub kredytów (4 503,6 mln zł);
- podgrupa C1 - pożyczki preferencyjne, pożyczki warunkowo umorzone, zaliczki zwrotne (456,3 mln zł);
- podgrupa D1 - gwarancje (1 874 mln zł).

Wykres 20. Pomoc kryzysowa wojenna w latach 2022-2023 w podziale według podgrup form pomocy

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje.

W latach 2022-2023 największa część pomocy kryzysowej wojennej udzielana była w formach z podgrupy A1 - dotacje (65,9 proc.) oraz podgrupy D1 - poręczenia i gwarancje (27,4 proc.). Pomoc w formach z podgrupy C1 - pożyczki preferencyjne ulgi podatkowe stanowiła 6,7 proc. wartości pomocy kryzysowej wojennej w tych latach.

Tabela 49. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według form w latach 2022-2023

Podział pomocy kryzysowej wojennej	Wartość pomocy [mln zł]		Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej wojennej [%]	
	2022	2023	2022	2023
Grupa A - podgrupa A1	0,0	4 503,6	0,0	71,4
Grupa C - podgrupa C1	2,1	454,2	0,4	7,2
Grupa D - podgrupa D1	524,8	1 349,1	99,6	21,4
Ogółem	527,0	6 306,9	100,0	100,0

Podgrupy: A1 - dotacje, A2 - ulgi podatkowe, B1 - wniesienie kapitału, B2 - konwersja wierzytelności na kapitał, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, C2 - odroczenia i rozłożenia na raty, D1 - poręczenia i gwarancje.

Pomoc kryzysowa wojenna w 2023 roku była rzeczywiście udzielana w formach należących do trzech podgrup form pomocy:

- podgrupa A1 - dotacje (4 503,6 mln zł);
- podgrupa C1 - pożyczki preferencyjne (454,2 mln zł);
- podgrupa D1 - gwarancje (1 349,1 mln zł).

Największą część pomocy kryzysowej wojennej w 2023 roku - 71,4 proc. ogólnej wartości tej pomocy - stanowiły dotacje (podgrupa A1) udzielane na podstawie programów:

- **SA.104932(2022/N)** - TCF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2022 r. (2 381,6 mln zł);
- **SA.107269(2023/N)** - TCTF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2023 r. (2 119,3 mln zł);
- **SA.105229(2022/N)** - Pomoc w formie dotacji lub pożyczki ze środków programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę (2,7 mln zł).

Gwarancje (podgrupa D1) stanowiły 21,4 proc. pomocy kryzysowej wojennej w 2023 roku i udzielane były na podstawie dwóch programów:

- **SA.103902(2022/N)** - zmiana programu SA.102866(2022/N) - Program gwarancji kredytów w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych (1 116 mln zł);
- **SA.103903(2022/N)** - zmiana programu SA.102867(2022/N) - Program gwarancji faktoringu w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych (233,1 mln zł).

Pozostała część pomocy kryzysowej wojennej - 7,2 proc. - została udzielona w formie pożyczek preferencyjnych (podgrupa C1) w ramach programów:

- **SA.105229(2022/N)** - Pomoc w formie dotacji lub pożyczki ze środków programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę (454,2 mln zł);
- **SA.103176(2022/N)** - Pomoc z instrumentów finansowych oraz ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu, w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę (0,01 mln zł).

Tabela 50. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według form i przeznaczeń w 2023 roku

Podział pomocy kryzysowej wojennej	Pomoc na wsparcie gospodarki w następstwie agresji militarnej Rosji na Ukrainę w ramach ograniczonych kwot pomocy	Wsparcie płynności przedsiębiorców dotkniętych wojną na Ukrainie	Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo znaczącym wzrostem cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w wyniku wojny na Ukrainie	Łącznie
Grupa A - podgrupa A1	2,7	-	4 500,9	4 503,6
Grupa C - podgrupa C1	454,2	0,01	-	454,2
Grupa D podgrupa D1	0,0	1 349,1	-	1 349,1
Ogółem	456,9	1 349,1	4 500,9	6 306,9

Podgrupy: A1 - dotacje, C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone, D1 - poręczenia i gwarancje.

Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo znaczącym wzrostem cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w wyniku wojny na Ukrainie udzielana była w formach dotacyjnych - podgrupa A1 (4 500,9 mln zł). Stanowiła ona 71,4 proc. całej pomocy kryzysowej wojennej w 2023 roku. Pozostała pomoc wojenna udzielona w formach dotacyjnych (A1) - 2,7 mln zł - to pomoc na wsparcie gospodarki w następstwie agresji militarnej Rosji na Ukrainę w ramach ograniczonych kwot pomocy. Takie samo przeznaczenie miała również pomoc w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych (podgrupa C1), której wartość wyniosła 454,2 mln zł. Pomoc na wsparcie płynności przedsiębiorców dotkniętych wojną na Ukrainie, udzielona została przede wszystkim w formie gwarancji - 1 349,1 mln zł, a mały odsetek tej pomocy stanowiły pożyczki - 0,01 mln zł.

2.4. Podmioty udzielające pomocy kryzysowej wojennej

Tabela 51. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według podmiotów jej udzielających w latach 2022-2023

Nazwa podmiotu udzielającego pomocy	Wartość pomocy [mln zł]		Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej wojennej [%]	
	2022	2023	2022	2023
Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	525,0	1 349,1	99,6	21,4
Marszałek Województwa Podlaskiego	2,0	0,01	0,4	0,0002
Podkarpacki Fundusz Rozwoju Sp. z o.o.	0,03	-	0,01	-

Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	0,0	4 500,9	0,0	71,4
Agencje rozwoju regionalnego, fundusze pożyczkowo-poręczeniowe, banki, instytucje finansowe i inne	0,0	456,93	0,0	7,2
Ogółem	527,0	6 306,9	100,0	100,0

Największą część pomocy kryzysowej wojennej w 2023 roku (71,4 proc.) udzielił **Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej** (4 500,9 mln zł) w formie dotacji, w ramach dwóch programów:

- **SA.104932(2022/N)** - TCF: *Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2022 r.* (2 381,6 mln zł);
- **SA.107269(2023/N)** - TCTF: *Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2023 r.* (2 119,3 mln zł).

Duża część pomocy kryzysowej wojennej została udzielona przez **Prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego** (1 349,1 mln zł - 21,4 proc.). Pomoc ta udzielana była w formie gwarancji w ramach programów:

- **SA.103902(2022/N)** - zmiana programu SA.102866(2022/N) - *Program gwarancji kredytów w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych* (1 116 mln zł);
- **SA.103903(2022/N)** - zmiana programu SA.102867(2022/N) - *Program gwarancji faktoringu w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych* (233,1 mln zł).

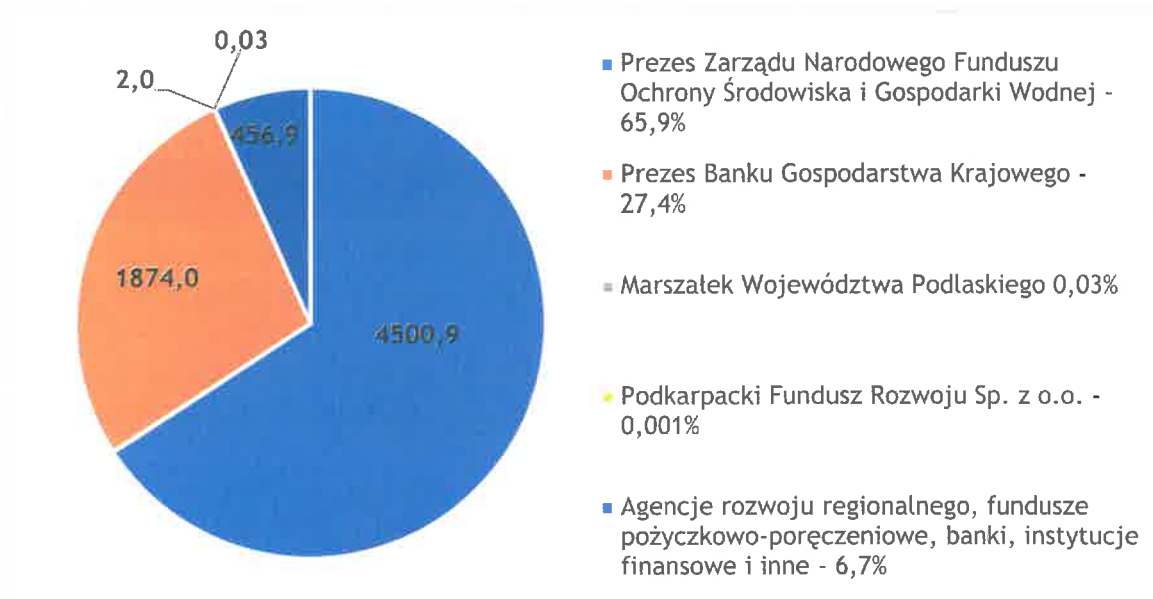
Pomocy kryzysowej wojennej o łącznej wartości 456,9 mln zł (7,2 proc. wartości tej pomocy wojennej jak i kryzysowej) udzieliły **agencje rozwoju regionalnego, fundusze pożyczkowo-poręczeniowe, banki, instytucje finansowe i inne**. Pomoc ta miała formę dotacji (2,7 mln zł) oraz pożyczek preferencyjnych (454,2 mln zł) pochodzących z programu:

- **SA.105229(2022/N)** - *Pomoc w formie dotacji lub pożyczki ze środków programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę* (456,9 mln zł).

Pozostałą część pomocy wojennej - 0,01 mln zł - udzielił **Marszałek Województwa Podlaskiego** w ramach programu:

- **SA.103176(2022/N)** - *Pomoc z instrumentów finansowych oraz ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu, w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę* (0,01 mln zł).

Wykres 21. Podmioty udzielające pomocy, które w latach 2022 - 2023 udzieliły pomocy kryzysowej wojennej [mln zł]

2.5. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według wielkości beneficjentów

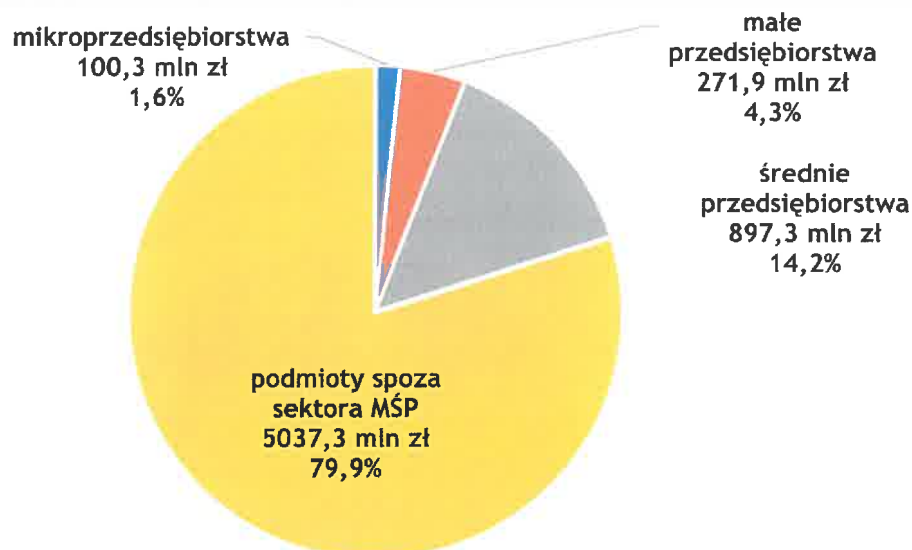
Tabela 52. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku

Rodzaj przedsiębiorstwa	Pomoc kryzysowa wojenna		Pozostała pomoc (bez transportu i pomocy <i>de minimis</i>)	
	wartość pomocy [mln zł]	udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej wojennej [%]	wartość pomocy [mln zł]	udział w ogólnej wartości pomocy publicznej [%]
Mikroprzedsiębiorstwa	100,3	1,6	2 013,6	3,9
Małe przedsiębiorstwa	271,9	4,3	3 576,4	6,8
Średnie przedsiębiorstwa	897,3	14,2	5 520,0	10,6
Pozostałe, poza MŚP, w tym duże przedsiębiorstwa	5 037,33	79,9	24 627,1	47,1
Ogółem	6 306,9	100,0	35 737	68,4

Pomoc kryzysowa wojenna, podobnie jak pomoc publiczna (bez transportu i pomocy *de minimis*), udzielona została przede wszystkim beneficjentom spoza MŚP, w tym dużym przedsiębiorstwom. Wartość tej pomocy stanowiła 79,7 proc. wartości całej pomocy kryzysowej. Najmniejszy odsetek pomocy kryzysowej wojennej - 1,6 proc. - otrzymały mikroprzedsiębiorstwa. Tożsama tendencja wystąpiła w pomocy publicznej poza transportem i pomocą *de minimis*, gdzie pomoc dla mikroprzedsiębiorstw stanowiła 5,9 proc. wartości

pomocy publicznej (bez transportu i pomocy *de minimis*) oraz 3,9 proc. wartości całej pomocy publicznej.

Wykres 22. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej wojennej w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku

Pomocy kryzysowej wojennej o największej wartości udzielono podmiotom spoza sektora MŚP, w tym dużym przedsiębiorstwom - 5 037,3 mln zł (79,9 proc. wartości całej pomocy wojennej). Pomoc ta była udzielana w formie dotacji lub innych bezzwrotnych świadczeń na podstawie programów:

- **SA.104932(2022/N)** - TCF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2022 r. (2 202,8 mln zł);
- **SA.107269(2023/N)** - TCTF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2023 r. (2 067,4 mln zł);

oraz w formie gwarancji w ramach:

- **SA.103902(2022/N)** - zmiana programu SA.102866(2022/N) - Program gwarancji kredytów w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych (637,5 mln zł);
- **SA.103903(2022/N)** - zmiana programu SA.102867(2022/N) - Program gwarancji faktoringu w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych (129,6 mln zł).

Średniej wielkości przedsiębiorstwa w 2023 roku uzyskały pomoc w ramach 5 programów pomocowych w formie gwarancji (553,3 mln zł), dotacji (226,6 mln zł) oraz pożyczek preferencyjnych (117,3 mln zł).

Małym przedsiębiorstwom udzielono pomocy o największej wartości w formie pożyczek preferencyjnych (238,3 mln zł). Ponadto otrzymali oni pomoc w formie gwarancji (27,4 mln zł) oraz dotacji (6,3 mln zł).

Mikroprzedsiębiorstwa, podobnie jak małe przedsiębiorstwa, uzyskały najwięcej pomocy w formie pożyczek preferencyjnych (98,7 mln zł). Pomoc o znacznie mniejszej wartości udzielona im została w formie gwarancji (1,2 mln zł) oraz dotacji (0,5 mln zł).

Wykres 23. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej wojennej w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2022-2023

Pomoc kryzysowa wojenna w pierwszych dwóch latach istnienia udzielana była podmiotom spoza sektora MŚP. Udział podmiotów MŚP otrzymujących tą pomoc wyniósł 21,8 proc. całej wartości udzielonej w latach 2022-2023 pomocy wojennej.

2.6. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według sektora działalności beneficjenta

Tabela 53. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej wojennej według sektora działalności beneficjenta w 2023 roku

Sektor działalności (dział PKD)*	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy kryzysowej wojennej [%]
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1323,6	21,0
Produkcja metali	1300,8	20,6
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	838,3	13,3
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	366,9	5,8
Produkcja artykułów spożywczych	299,2	4,7

Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	253,4	4,0
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	211,1	3,3
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	150,5	2,4
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	129,6	2,1
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	122,5	1,9
Pozostałe sektory	1311,0	20,8
Ogółem	6 306,9	100,0

* Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

Pomoc kryzysowa wojenna, udzielona w związku z działalnością prowadzoną w 10 sektorach wymienionych w ww. tabeli stanowiła ponad 79 proc. wartości tego rodzaju pomocy udzielonej w 2023 roku. Pomoc o największej wartości otrzymały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w sektorze **produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych** - 21 proc. wartości pomocy wojennej. Udzielana była w formie dotacji lub innych bezzwrotnych świadczeń (1 287 mln zł), gwarancji (30,2 mln zł) oraz pożyczek preferencyjnych (6,4 mln zł). Pomocy tej udzielono m.in. w ramach programów:

- **SA.104932(2022/N)** - TCF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2022 r. (836,5 mln zł);
- **SA.107269(2023/N)** - TCTF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2023 r. (450,4 mln zł).

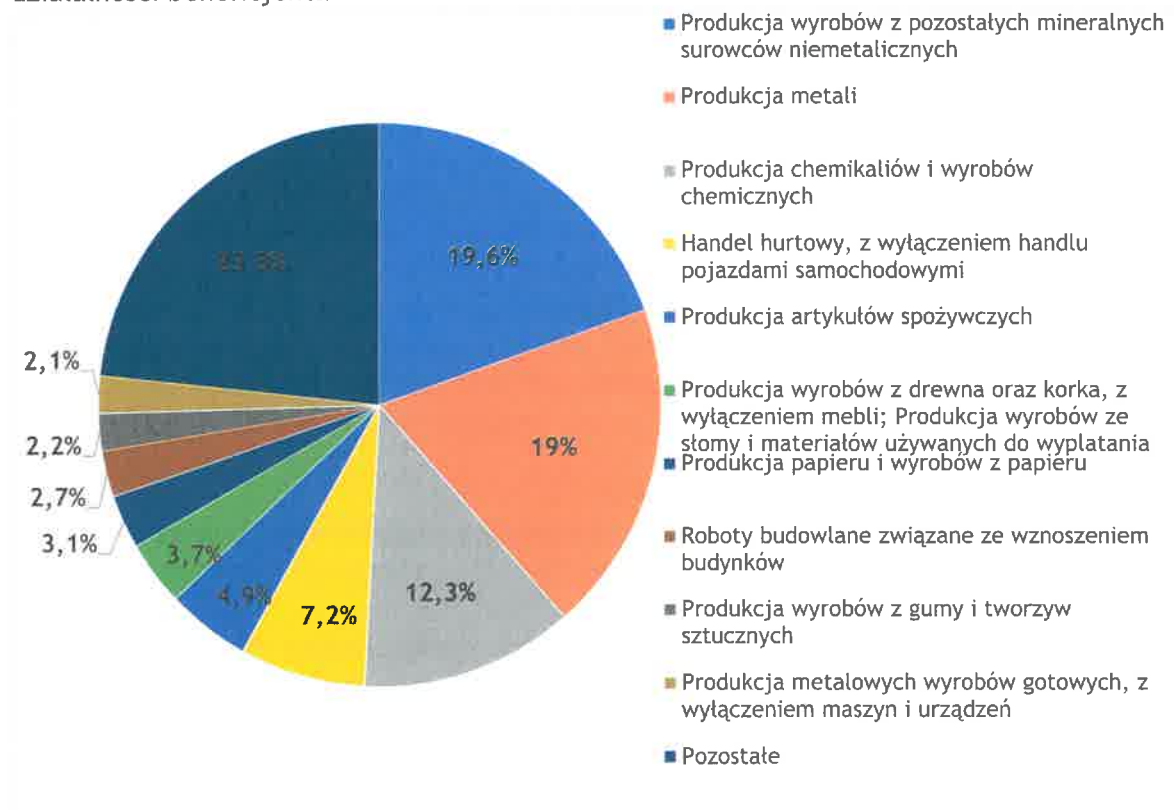
Podmioty prowadzące działalność w sektorze **produkcji metali** w 2023 roku otrzymały pomoc wojenną o wartości 1 300,8 mln zł (20,6 proc. wartości tej pomocy w 2023 roku), która została udzielona w formie dotacji - 1 271,5 mln zł, gwarancji - 28,4 mln zł, a także pożyczek preferencyjnych - 0,9 mln zł. Większość pomocy w tym sektorze udzielona została w ramach programów:

- **SA.104932(2022/N)** - TCF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2022 r. (702,2 mln zł);
- **SA.107269(2023/N)** - TCTF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2023 r. (569,3 mln zł).

Podmioty działające w sektorze **produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych** otrzymały pomoc o wartości 838,3 mln zł (13,3 proc. wartości pomocy wojennej w 2023 roku). Pomoc ta udzielana była w formie dotacji (819,2 mln zł), gwarancji (17,9 mln zł) oraz pożyczek preferencyjnych (1,2 mln zł). Największa część pomocy w tym sektorze udzielona była w ramach programów:

- SA.104932(2022/N) - TCF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2022 r. (515,4 mln zł);
- SA.107269(2023/N) - TCTF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2023 r. (303,8 mln zł).

Wykres 24. Pomoc kryzysowa wojenna udzielona w latach 2022-2023 według sektorów działalności beneficjenta

Analizując całą pomoc kryzysową wojenną, udzieloną w latach 2022-2023, pod względem sektora działalności beneficjentów można zauważyć, że prawie 77 proc. ogólnej pomocy wojennej w tym okresie udzielono podmiotom prowadzącym działalność w 10 głównych sektorach działalności, które wyodrębniono na wykresie nr 14. Pomoc o największej wartości otrzymały przedsiębiorstwa w sektorze produkcji wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych działalności usługowej związanej z wyżywieniem (1 337,4 mln zł). Pomoc ta stanowiła 19,6 proc. ogólnej wartości pomocy wojennej i została udzielona w formach dotacji, gwarancji oraz pożyczek preferencyjnych. Duża część pomocy udzielona była również w sektorze produkcji metali (1 300,8 mln zł - 19 proc.) oraz produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (838,3 mln zł - 12,3 proc.).

2.7. Źródła finansowania pomocy kryzysowej wojennej

Pomoc kryzysowa wojenna udzielona w 2023 roku została sfinansowana przede wszystkim z krajowych środków publicznych (93 proc.) pochodzących z budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Wartość pomocy finansowanej z tych źródeł wyniosła

5 866,2 mln zł. Pomoc wojenna sfinansowana, w części lub w całości, ze środków zagranicznych stanowiła około 7 proc. całkowitej wartości pomocy i została udzielona w ramach programu:

- **SA.105229(2022/N)** - Pomoc w formie dotacji lub pożyczki ze środków programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę (440,7 mln zł).

Wykres 25. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według źródeł pochodzenia środków w 2023 roku

VIII. PODSUMOWANIE I OCENA WPŁYWU POMOCY NA KONKURENCJĘ

W 2023 roku udzielono przedsiębiorcom pomocy publicznej w kwocie 52 266,5 mln zł (11 504,8 mln euro), przy czym 12,1 proc. tej wartości (6 317,1 mln zł) stanowiła **pomoc kryzysowa**, udzielona w celu wsparcia gospodarki w czasie epidemii COVID-19 oraz w związku z wybuchem wojny w Ukrainie. Jako że pomoc tę należy uznać za wsparcie o charakterze nadzwyczajnym, udzielone na podstawie szczególnych przepisów, została ona przeanalizowana odrębnie w rozdziale VII.

Po odliczeniu pomocy kryzysowej wartość **pozostałej pomocy publicznej** wyniosła 45 949,4 mln zł (10 114,3 mln euro), z czego 10 212,4 mln zł stanowiła **pomoc udzielona w sektorze transportu**.

Wartość udzielonej pomocy publicznej stanowiła 1,35 procent PKB, które w 2023 roku wynosiło 3 410 137 mln zł. Zgodnie z metodologią stosowaną przez Komisję Europejską, wszelkie szczegółowe zestawienia i analizy struktury udzielonej pomocy publicznej dokonywane są z wyłączeniem pomocy udzielonej podmiotom prowadzącym działalność w sektorze transportu. **Wartość pomocy publicznej po wyłączeniu pomocy w transporcie wyniosła 35 737,0 mln zł** i była o 2 338,6 mln zł niższa niż wartość pomocy udzielonej w 2022 roku (38 075,6 mln zł). Jej udział w PKB wyniósł 1,05 procent, zatem był niższy niż udział wartości udzielonej pomocy z wyłączeniem transportu w PKB w 2022 roku (1,24 procent PKB).

Tak jak w latach poprzednich, również w 2023 roku największa część pomocy (około 95 proc.) została udzielona w **formie dotacji lub zwolnień z podatku (grupa A)** - 33 958,4 mln, czyli o 4 349,0 mln zł więcej niż w 2022 roku. Pomoc w formie wniesienia kapitału (grupa B1) stanowiła 3 proc. wartości pomocy ogółem (1 060,6 mln zł, spadek o 469,3 mln zł). Wyższa w stosunku do poprzedniego roku była także wartość pomocy udzielonej w postaci tzw. „miękkiego kredytowania” (grupa C1), czyli w formie pożyczek preferencyjnych i warunkowo umorzonych - 480,3 mln zł (wzrost o 168,2 mln zł). Największy spadek wartości miał natomiast miejsce w przypadku pomocy udzielonej w formie poręczeń i gwarancji (grupa D1) - w 2023 roku wyniosła ona 131,8 mln zł, powracając do poziomów notowanych przed 2021 rokiem. Wydatki bezpośrednie stanowiły 85 procent wartości pomocy udzielonej w 2023 roku, natomiast 15 proc. zostało udzielone w tzw. formach pasywnych (głównie uszczuplenia wpływów do budżetu).

Pomoc horyzontalna wyniosła 19 726,6 mln zł, co oznacza, że ponad 55 procent udzielonej w 2023 roku pomocy było przeznaczone na cele horyzontalne, wśród których należy wymienić pomoc udzieloną na ochronę środowiska i cele związane z energią (12 695,4 mln zł), pomoc na zatrudnienie (3 705,0 mln zł) oraz pomoc na prace badawczo-rozwojowe i innowacyjne (2 503,3 mln zł). W porównaniu z rokiem wcześniejszym wartość pomocy horyzontalnej wzrosła o 4 352,4 mln zł (15 374,1 mln zł w 2022 roku). Wartość udzielonej **pomocy regionalnej** (6 099,1 mln zł) w porównaniu do 2022 roku była wyższa o 1 226,2 mln zł, a wartość **pomocy sektorowej** (5 295,6 mln zł) spadła o 8 703,4 mln zł. Największa część pomocy sektorowej była skierowana do sektora telekomunikacyjnego (2 786,5 mln zł), ponadto do sektora górnictwa węgla (1 976,7 mln zł), kinematografii (307,0 mln zł), energetyki (114,2 mln zł) i bankowego (111,2 mln zł). Wartość **pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych** (4 615,9 mln zł) wzrosła o 786,2 mln zł w stosunku do 2022 roku.

Spośród 29 podmiotów/grup podmiotów, które udzielały pomocy publicznej w 2023 roku (poza sektorem transportu), **pomocy o największej wartości udzielili**: podmioty z grupy Pozostałe, w tym przedsiębiorcy (większość pomocy udzieliły Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.), organy podatkowe, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki

Wodnej, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Minister Aktywów Państwowych, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego, wójtowie gmin oraz prezydenci i burmistrzowie miast, Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.

Tabela 54. Podmioty, które udzieliły najwięcej pomocy publicznej w 2023 roku

Nazwa podmiotu udzielającego pomocy	Wartość pomocy [mln zł]
Pozostałe, w tym przedsiębiorcy*	7 068,6
Organy podatkowe	3 784,6
Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji	3 320,0
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	3 262,9
Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	2 732,7
Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2 412,6
Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	2 404,9
Minister Aktywów Państwowych	1 735,6
Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	1 603,3
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	1 283,7

* W tym Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. - 6 747,9 mln zł.

Wskazane w tabeli podmioty (grupy podmiotów), udzieliły łącznie pomocy o wartości 29 608,8 mln zł, tj. prawie 83 proc. całkowitej wartości pomocy.

W 2023 roku, podobnie jak w latach poprzednich, **najwięcej pomocy publicznej zostało skierowane do beneficjentów spoza sektora MŚP (w tym dużych przedsiębiorców)**. Udział pomocy udzielonej tym beneficjentom spadł o około 15 punktów procentowych w stosunku do analogicznego udziału z 2022 roku i wyniósł 68,9 proc. wartości udzielonej pomocy publicznej. Gdyby uwzględnić całkowitą wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcom (pomoc publiczną oraz dedykowaną małym i średnim przedsiębiorcom pomoc *de minimis*), wartość pomocy udzielonej beneficjentom innym niż MŚP byłaby o 14,8 punktów procentowych mniejsza i wyniosłaby 54,1 procent. Mikroprzedsiębiorstwa otrzymały 5,6 procent całkowitej wartości pomocy publicznej, natomiast w przypadku uwzględnienia pomocy *de minimis* ich udział byłby wyższy o 12,4 punktów procentowych (18,0 procent).

Tabela 55. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2023 roku

Nazwa beneficjenta	Wartość pomocy [mln zł]
Telewizja Polska S.A.	2 663,4
Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.	1 894,6
PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A.	1 517,5
PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	1 228,0
Enea Wytwarzanie sp. z o. o.	947,6
Orange Polska S.A.	566,8
PGE Energia Ciepła S.A.	544,5
Tauron Wytwarzanie S.A.	437,4
Nexera sp. z o. o.	425,9
Orlen S.A.	395,8

Zdecydowana większość pomocy udzielonej w 2023 roku pochodziła ze źródeł krajowych - jej udział wyniósł 4/5 wartości pomocy. Udział środków zagranicznych i mieszanych (w tym funduszy unijnych) stanowił 1/5 wartości.

W 2022 roku udzielono pomocy na podstawie 88 programów pomocowych²⁴. Ta stosunkowo wysoka liczba wynika, przynajmniej częściowo, z przyjętej przez Komisję Europejską zasady, iż każda notyfikowana zmiana, przedłużenie, zwiększenie budżetu zatwierdzonego programu pomocowego uznawana jest za nowy, odrębny program, a ogłoszona 30 czerwca 2023 roku zmiana *rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu*²⁵ wymusiła ponowne zgłoszenie wszystkich środków pomocowych, których okres obowiązywania wykraczał poza 31 grudnia 2023 roku. Część programów obowiązujących w 2023 roku związana była jeszcze z realizacją programów operacyjnych w ramach unijnej perspektywy finansowej na lata 2014-2020. Łączna wartość pomocy udzielonej na podstawie wszystkich programów pomocowych wyniosła 30 558,1 mln zł. Udzielono także pomocy indywidualnej, której łączna wartość wyniosła 1 365,7 mln zł. Listę 59 beneficjentów pomocy indywidualnej zawiera załącznik nr 2. Pozostała kwota pomocy (14 025,6 mln zł) udzielona została w formie rekompensaty za realizację usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (z tego 9 409,7 mln zł w ramach pomocy w transporcie poza programami pomocowymi oraz 4 615,9 mln zł w ramach innej pomocy, np. pomocy udzielanej jednostkom radiofonii i telewizji w ramach programu pomocy istniejącej, pomocy w zakresie gospodarki odpadami, budownictwa społecznego czy dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych).

Ocena wpływu pomocy publicznej na konkurencję jest pochodną ogólnej kwestii zasadności wywierania przez państwo wpływu na gospodarkę rynkową. Głównym założeniem rozważań w tym kierunku jest stwierdzenie, że gospodarka rynkowa, dla której podstawowym warunkiem efektywności jest istnienie konkurencji, nie jest optymalnym sposobem na zapewnienie dostępu do wszystkich dóbr i usług. Niektóre z nich muszą być zapewnione przez państwo, a inne uznawane są przez społeczeństwo za takie, które państwo powinno sfinansować i udostępnić obywatelom. Ponadto, w gospodarce rynkowej wiele gałęzi gospodarki generuje negatywne efekty zewnętrzne takie jak np. zanieczyszczenie środowiska, które ograniczone być mogą na przykład na skutek interwencji państwa poprzez wspieranie rozwoju nowych, efektywniejszych technologii. Ingerencje państwa w gospodarce tłumaczone mogą być również potrzebą wyrównania szans osobom mającym określone trudności w funkcjonowaniu na rynku pracy, jak również potrzebą stymulowania gospodarczego rozwoju jakiegoś regionu, wsparcia handlu zagranicznego czy też promowania nowoczesnych gałęzi przemysłu. Wszystkie wymienione wyżej przejawy zasadnych interwencji Państwa w gospodarkę rynkową zakłócają lub mogą zakłócić konkurencję. Podstawowym zagadnieniem przy ocenie wpływu pomocy publicznej jest więc nie tylko czy i jak znaczący był wpływ przyznanej pomocy na konkurencję, ale też czy dana interwencja państwa osiągnęła zakładany cel przy możliwie najmniejszym zakłóceniu konkurencji na rynku. Należy bowiem pamiętać, iż nazbyt rozbudowany system pomocy publicznej może wyeliminować z danego rynku wszelkie mechanizmy rynkowe, czego skutkiem będzie zmniejszenie efektywności tegoż rynku.

²⁴ Liczba ta uwzględnia pomoc w transporcie oraz pomoc istniejącą przed przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, wykazaną w załączniku 1 z oznaczeniem PL.

²⁵ *Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/1315 z dnia 23 czerwca 2023 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 651/2014 uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu oraz rozporządzenie (UE) 2022/2473 uznające niektóre kategorie pomocy udzielanej przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w zakresie produkcji, przetwórstwa i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu* (Dz. Urz. UE L 167 z 23.06.2023 r.).

Przedstawiając ogólną ocenę wpływu udzielonej pomocy na konkurencję należy na wstępie zaznaczyć, iż **Prezes UOKiK jako organ krajowy, dokonując takiej oceny może czynić to jedynie z perspektywy krajowej.** Natomiast Komisja Europejska, będąca organem unijnym, bierze pod uwagę szerszy (unijny) kontekst udzielonej przez Polskę pomocy i jej wpływ na przedsiębiorców w innych państwach członkowskich. W związku z powyższym, konkluzje w zakresie oceny wpływu udzielonej pomocy na konkurencję dokonane przez Prezesa UOKiK i Komisję mogą się w pewnych sytuacjach różnić.

Ogólną analizę wpływu pomocy publicznej na konkurencję przeprowadzić można w oparciu o cztery podstawowe czynniki wynikające z doświadczeń Urzędu oraz materiałów publikowanych przez Komisję Europejską: **przeznaczenie pomocy, sektor, w którym prowadzi działalność gospodarczą beneficjent pomocy, poziom selektywności pomocy oraz wielkość beneficjenta i wartość pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi.**

Przeznaczenie pomocy

Pomoc sektorowa oraz pomoc na ratowanie i restrukturyzację stanowią potencjalnie największe zagrożenie naruszenia konkurencji. Pomoc na ratowanie i restrukturyzację stanowi doraźną reakcję państwa na problemy poszczególnych podmiotów, zwykle bez względu na przyczyny ich powstania (np. niegospodarność, błędy w zarządzaniu) i w pewnych sytuacjach powstrzymuje działanie normalnych mechanizmów rynkowych, które samoistnie eliminują z rynku przedsiębiorstwa nieefektywne, dając miejsce innym sprawniej działającym.

Natomiast **pomoc sektorowa** ze względu na fakt, iż jest dostępna tylko dla przedsiębiorców z danego sektora i w związku z tym **może być bardziej selektywna** niż pomoc horyzontalna i regionalna, **może, co nie znaczy że musi (o czym poniżej), w większym stopniu wpływać na warunki konkurencji.** Z drugiej strony za pomoc o mniej niekorzystnym wpływie na konkurencję uznaje się **pomoc horyzontalną** (np. pomoc na badania i rozwój, na zatrudnienie, na ochronę środowiska) oraz **pomoc regionalną.** Pomoc taka nie jest ograniczona do określonych sektorów, a jej głównym zadaniem jest wsparcie realizacji określonego celu społeczno-gospodarczego, np. zmniejszenie bezrobocia czy też wyrównanie dysproporcji w rozwoju ekonomicznym pomiędzy regionami. Osiągnięcie tych celów rekompensuje ewentualne negatywne skutki wynikające z niekorzystnego wpływu udzielanej pomocy na konkurencję.

Sektor, w którym prowadzi działalność gospodarczą beneficjent pomocy

Poszczególne sektory działalności gospodarczej różnią się od siebie pod względem struktury, tzn.: liczby działających podmiotów, ich wielkości, udziału w rynku, stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych, nasilenia konkurencji, itp. **W zależności od struktury danego sektora, pomoc udzielona podmiotom w nim działającym może wywierać mniejszy lub większy wpływ na konkurencję.** Przykładowo, jeśli w danym sektorze występuje tzw. nadwyżka mocy produkcyjnych, nawet niewielka wartość pomocy publicznej pozwala poprawić pozycję konkurencyjną beneficjenta w stosunku do jego konkurentów.

Poziom selektywności pomocy

Aby dany instrument wsparcia (w ramach programu pomocowego lub jako pomoc indywidualna) mógł zostać uznany za pomoc publiczną, musi być selektywny tzn. dotyczyć określonego, ograniczonego kręgu beneficjentów. Jednakże **poziom selektywności różnego rodzaju pomocy może być różny.** Im szerszy krąg beneficjentów oraz im większy automatyzm uzyskiwania pomocy (np. pomoc otrzymują automatycznie wszyscy, którzy spełnią określone warunki) tym selektywność jest mniejsza, a w konsekwencji mniejsze

zakłócenie konkurencji. I odwrotnie - wąski krąg beneficjentów, będący często pochodną znacznej uznaniowości podmiotów udzielających pomocy (które w ramach obowiązujących przepisów oraz w granicach wyznaczonych przez tzw. swobodę uznania administracyjnego mogą decydować o tym, by pewnym podmiotom pomocy udzielić a innym odmówić) oznacza bardziej niekorzystny wpływ na konkurencję.

Wielkość beneficjenta oraz wartość pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi

Należy przyjąć, że im większa jest wartość pomocy, tym większe wzmocnienie pozycji konkurencyjnej przedsiębiorcy, który ją otrzymał. Ponadto, pomoc publiczna udzielana dużym podmiotom dodatkowo wzmacnia ich pozycję, przez co może bardziej ograniczać lub eliminować istniejącą konkurencję lub też utrudniać jej powstanie. Należy jednak zaznaczyć, iż analizowanie wysokości pomocy w powiązaniu z wielkością podmiotu, który ją otrzymał, nie powinno następować w oderwaniu od sektora, w którym przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą a zwłaszcza jego struktury (liczba i wielkość działających w nim przedsiębiorców) oraz poziomu selektywności pomocy (jaka część przedsiębiorców z sektora skorzysta z pomocy). Pomoc udzielana symetrycznie wszystkim, nawet dużym podmiotom działającym na określonym rynku, nie musi mieć negatywnego wpływu na konkurencję (np. rekompensaty za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej czy przydział bezpłatnych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych). Każdy z uczestników rynku otrzymuje wówczas podobną pomoc, zaś uzyskanie lepszych od konkurentów wyników finansowych i możliwości rozwoju nadal zależeć będzie od wzrostu ich efektywności. Jednocześnie, nawet niewielka pomoc udzielona asymetrycznie jednemu z podmiotów na określonym rynku może znacząco poprawić jego pozycję konkurencyjną, a tym samym zakłócić działanie mechanizmów rynkowych (np. lokalne rynki transportowe). Ponadto, w sytuacji, gdy pomoc udzielana jest dużym podmiotom działającym w warunkach monopolu naturalnego na rynkach regulowanych (pomoc dla operatorów sieci przesyłowych i dystrybucyjnych w sektorze gazowym i energii elektrycznej), a więc gdy nie ma i/lub nie może być konkurentów, nie dojdzie do zakłócenia konkurencji (patrzac z perspektywy krajowej).

W tym kontekście należy również zwrócić uwagę na fakt, iż niekiedy wartość pomocy, w podziale według wielkości beneficjentów, zależy także od przyjętej konstrukcji programów pomocowych²⁶, która jednak nie wynika bezpośrednio z celu wspierania określonej grupy przedsiębiorców (dużych, średnich czy małych).

Mając na uwadze ww. czynniki można wskazać kategorie pomocy publicznej udzielonej w 2023 roku mogące potencjalnie stanowić największe zagrożenie naruszenia konkurencji oraz kategorie beneficjentów pomocy, w przypadku których udzielanie znacznej pomocy może wywierać największy wpływ na konkurencję.

W 2023 roku udzielono kilku beneficjentom pomocy na **restrukturyzację** o łącznej wartości **78,3 mln zł**. Pomoc tego rodzaju może mieć pewien wpływ na konkurencję w konkretnych przypadkach, stanowi jednak nieznaczną część pomocy publicznej udzielonej w Polsce (0,2 proc.).

²⁶ Na przykład w odniesieniu do środków wypłacanych w formie subsydiów płacowych na zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych (jeden z największych w ostatnich latach programów pomocowych - w 2023 roku przyznano w jego ramach 3 249,6 mln zł) pamiętać należy, iż art. 21 ust 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, z późn. zm.) zobowiązuje pracodawców zatrudniających powyżej 25 pracowników do zatrudnienia minimum 6 procent osób niepełnosprawnych lub odprowadzania stosownych wpłat pieniężnych do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Tym samym mechanizm ustawowy w praktyce zobowiązuje podmioty zatrudniające powyżej 25 osób do uczestniczenia w programie, który dla mniejszych podmiotów jest zupełnie fakultatywny.

Udział **pomocy sektorowej** wyniósł 14,8 proc. i spadł o 22 punkty procentowe w porównaniu z rokiem poprzednim. Biorąc jednak pod uwagę znaczną wartość tej pomocy (5 295,6 mln zł), a także względnie istotne prawdopodobieństwo zakłócenia konkurencji przez tego rodzaju pomoc, należy wskazać tę pomoc w kontekście możliwego negatywnego wpływu na konkurencję.

Ponad połowę wartości pomocy sektorowej udzielonej w 2023 roku stanowiła pomoc w **sektorze telekomunikacyjnym** - 2 786,5 mln zł. Została ona udzielona głównie przez Dyrektora Centrum Projektów Polska Cyfrowa (2 732,7 mln zł) na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. Pomoc ta nie ma co do zasady negatywnego wpływu na konkurencję, ponieważ dotyczy jedynie tych obszarów, na których nie istniała dotychczas tego rodzaju infrastruktura, a ponadto zgodnie z prawem unijnym wybudowana sieć musi zostać udostępniona na równych warunkach innym operatorom na poziomie hurtowym.

Ponad 1/3 wartości pomocy sektorowej (37 proc.) została udzielona w 2023 roku w **sektorze górnictwa węgla** - 1 976,7 mln zł. Pomoc ta została udzielona głównie przez Ministra Aktywów Państwowych (1 606,0 mln zł) w formie dotacji i wniesienia kapitału do Spółki Restrukturyzacji Kopalń S.A. Celem tej pomocy było pokrycie kosztów likwidacji kopalń i działań polikwidacyjnych, zatem jej wpływ na konkurencję jest ograniczony.

Odnosząc się natomiast do **pomocy stwarzającej relatywnie mniejsze zagrożenie dla konkurencji, czyli pomocy horyzontalnej oraz pomocy regionalnej należy zauważyć, iż stanowiły one łącznie w 2023 roku zdecydowaną większość (72,3 procent) udzielonej pomocy publicznej (z wyłączeniem pomocy w sektorze transportu)**. Biorąc powyższe pod uwagę (a w szczególności wskazane powyżej szczegółowe przeznaczenia pomocy sektorowej), strukturę pomocy publicznej udzielonej w 2023 roku pod względem przeznaczenia można ocenić pozytywnie.

Przechodząc do **wielkości beneficjenta oraz wartości pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi** należy zauważyć, iż raport ten nie obejmuje pomocy *de minimis* (pomocy, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów). Z tego powodu prezentowane w raporcie dane z samego założenia będą dotyczyć pomocy o większej wartości, której absorpcja jest najbardziej prawdopodobna w dużych podmiotach. W 2023 roku 68,9 proc. wartości pomocy udzielono przedsiębiorcom dużym, 15,4 proc. - przedsiębiorcom średnim, a 15,6 proc. - małym i mikroprzedsiębiorcom. Budzić to może pewne obawy o negatywny wpływ pomocy publicznej na konkurencję. Gdy jednak uwzględni się udzieloną pomoc *de minimis* proporcje ulegają zmianie i wyglądają następująco: duzi przedsiębiorcy - 54,1 proc., średni przedsiębiorcy - 14,8 proc., mali i mikroprzedsiębiorcy łącznie - 31,1 proc.

Skalę potencjalnego niekorzystnego wpływu **pomocy udzielonej pojedynczemu beneficjentowi w dużej wysokości** w warunkach polskich rozpatrywać można na przykładzie analizy **największych beneficjentów pomocy**, wśród których znalazły się spółki z sektora usług radiowo-telewizyjnych, górnictwa węgla, energetyki oraz telekomunikacji.

Największym beneficjentem pomocy w 2023 roku była **Telewizja Polska S.A.** (2 663,4 mln zł), która uzyskała głównie dofinansowanie z opłat abonamentowych i rekompensatę za wpływy utracone z tytułu ustawowych zwolnień z abonamentu (2 662,0 mln zł). Środki z opłat abonamentowych zostały przeznaczone na realizację misji publicznej i stanowią rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Beneficjentem tego rodzaju pomocy było również **Polskie Radio S.A.** (337,9 mln zł).

Drugim beneficjentem pod względem wartości pomocy była **Spółka Restrukturyzacji Kopalń S.A.**, która otrzymała pomoc o wartości 1 894,6 mln zł w ramach programów pomocowych dla

sektora górnictwa SA.52832(2019/N) i SA.100533(2021/NN). Środki te przeznaczone były na realizację zadań likwidacyjnych i polikwidacyjnych w kopalniach, rekultywację i naprawę szkód górniczych oraz na wypłatę świadczeń pracownikom kopalń likwidowanych. Zgodnie z decyzją Rady, pomoc ta obejmuje tylko te kopalnie, które postawiono w stan likwidacji, zatem jej wpływ na konkurencję jest ograniczony.

Podmiotom działającym na rynku energetycznym: PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o., PGE Energia Ciepła S.A., Tauron Wytwarzanie S.A., Orlen S.A. udzielono pomocy (w sumie 4 587,8 mln zł) przede wszystkim na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy. Pomoc przyznana tym sześciu beneficjentom stanowiła 14,2 proc. całkowitej wartości udzielonej pomocy publicznej w 2023 roku.

Rynek energii elektrycznej w UE jest zliberalizowany. Polski rynek energii jest powiązany z wewnętrznym (unijnym) rynkiem energii elektrycznej. Energia elektryczna podlega obrotowi w ramach tego rynku, a jego funkcjonowanie gwarantuje, że energia jest wytwarzana tam, gdzie kosztuje najmniej i przesyłana przez połączenia międzysystemowe w celu zużycia tam, gdzie zapotrzebowanie jest największe. Stworzenie osobnego strumienia przychodów dla mocy i zapewnienie określonej wielkości inwestycji w moce na polskim rynku wpływa na ceny energii elektrycznej, np. obniża ceny energii lub przynajmniej zmniejsza zmienność tych cen. Na podstawie przedstawionych wyjaśnień przez władze polskie, w trakcie postępowania notyfikacyjnego, KE uznała w decyzji z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie SA.46100(2017/N) - *Polski mechanizm rynku mocy*, iż zgłoszony środek pomocowy ma ograniczony negatywny wpływ na konkurencję i handel na wewnętrznym rynku energii elektrycznej.

Analizując dane dotyczące największych beneficjentów pomocy z ostatnich pięciu lat warto zauważyć, że udział udzielonej im pomocy zazwyczaj nie przekraczał połowy całkowitej wartości pomocy publicznej udzielonej w danym roku. W 2019 roku pomoc udzielona dziesięciu największym beneficjentom stanowiła 23 procent całkowitej wartości pomocy, w 2020 roku - 28 procent, w 2021 roku - 49 procent, w 2022 roku - 56 procent²⁷, a w 2023 roku - 30 procent. W związku z tym wpływ udzielonej pomocy na konkurencję jest w pewnym stopniu ograniczony.

Pomoc kryzysowa

W 2023 roku udzielano pomocy kryzysowej w związku z agresją Rosji na Ukrainę (pomoc kryzysowa wojenna) oraz ogólnowoświatową sytuacją wywołaną wirusem Sars-CoV-2 (pomoc kryzysowa covidowa). Wartość pomocy kryzysowej udzielonej w latach 2021-2023 wyniosła 27 798,8 mln zł, a w samym 2023 roku - 6 317,1 mln zł.

Pomoc kryzysowa covidowa w 2023 roku udzielana była wyłącznie w związku z wyrokami sądów, które przyznawały przedsiębiorcom prawo do tej pomocy. W latach 2021-2023 udzielono w sumie 20 964,9 mln zł pomocy covidowej, z czego w 2023 roku, ze względu na charakter jej udzielania, było to tylko 10,2 mln zł. Pomoc covidowa udzielona została w ramach 8 programów pomocowych, głównie w formie zaliczek zwrotnych, dotacji oraz ulg podatkowych.

W 2023 roku Komisja Europejska dwukrotnie zmieniła Tymczasowe Kryzysowe Ramy Prawne, które częściowo zmodyfikowały i przedłużyły okres obowiązywania dotychczasowo obowiązujących ram wojennych. Polska notyfikowała w sumie 11 programów pomocy wojennej dla przedsiębiorców. W samym 2023 roku udzielono tej pomocy w ramach 6

²⁷ Znaczny wzrost w 2021 roku był efektem pomocy dla Idea Bank S.A., która stanowiła 30 proc. wartości pomocy ogółem, a wzrost w 2022 roku wynikał z pomocy dla Getin Noble Bank S.A., stanowiącej 36 proc. wartości pomocy.

programów, a jej wartość wyniosła 6 306,9 mln zł. Najwięcej pomocy kryzysowej wojennej w 2023 roku udzielił Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w formie dotacji.

SPIS TABEL

Tabela 1. Formy pomocy publicznej	9
Tabela 2. Przeznaczenie i rodzaje pomocy publicznej (z wyłączeniem pomocy udzielonej w sektorze transportu i pomocy kryzysowej).....	11
Tabela 3. Informacje ogólne o pomocy publicznej udzielonej w 2023 roku	14
Tabela 4. Wielkość pomocy publicznej w 2023 roku	14
Tabela 5. Wielkość pomocy publicznej w latach 2019-2023	15
Tabela 6. Formy pomocy publicznej w latach 2019-2023	18
Tabela 7. Dynamika i udział form pomocy publicznej w latach 2019-2023	20
Tabela 8. Sposób finansowania pomocy państwa w Polsce w latach 2014-2023	21
Tabela 9. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2022-2023.....	23
Tabela 10. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2019-2023	25
Tabela 11. Pomoc publiczna (wartość i formy) udzielana przez poszczególne podmioty w latach 2023-2022.....	28
Tabela 12. Przeznaczenie pomocy udzielanej przez poszczególne podmioty w 2023 roku ...	40
Tabela 13. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2019-2023	45
Tabela 14. Udział w pomocy publicznej w latach 2019-2023 w podziale według wielkości przedsiębiorcy.....	47
Tabela 15. Wartość udzielonej pomocy z uwzględnieniem pomocy <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku.....	48
Tabela 16. Wartość udzielonej pomocy w podziale na sektor działalności beneficjenta w 2023 roku.....	49
Tabela 17. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2023 roku.....	50
Tabela 18. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną w 2023 roku	52
Tabela 19. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ochronę środowiska i cele związane z energią w 2023 roku	54
Tabela 20. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw w 2023 roku.....	58
Tabela 21. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na zatrudnienie w 2023 roku.....	59
Tabela 22. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na ratowanie i restrukturyzację w 2023 roku	61
Tabela 23. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w 2023 roku.....	62
Tabela 24. Wartość i formy pomocy horyzontalnej o charakterze socjalnym przeznaczonej dla indywidualnych konsumentów w 2023 roku	64
Tabela 25. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania w 2023 roku.....	64
Tabela 26. Wartość i formy pomocy horyzontalnej na infrastrukturę lokalną w 2023 roku ...	66
Tabela 27. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na działalność sportową i rekreacyjną w 2023 roku	67
Tabela 28. Wartość i formy pomocy horyzontalnej przeznaczonej na rzecz Europejskiej Współpracy Terytorialnej w 2023 roku	68
Tabela 29. Wartość i formy pomocy regionalnej udzielonej przez poszczególne podmioty w 2023 roku.....	69
Tabela 30. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze górnictwa węgla w 2023 roku	73
Tabela 31. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze wytwarzania energii elektrycznej w 2023 roku	74

Tabela 32. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze kinematografii w 2023 roku	75
Tabela 33. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze telekomunikacyjnym w 2023 roku.....	75
Tabela 34. Wartość i formy pomocy sektorowej udzielonej podmiotom działającym w sektorze bankowym w 2023 roku	76
Tabela 35. Wartość i formy pomocy stanowiącej rekompensatę z tytułu realizacji zadań publicznych w 2023 roku.....	77
Tabela 36. Pomoc udzielana w sektorze transportu w podziale na rodzaje transportu w latach 2022-2023	80
Tabela 37. Podmioty udzielające pomocy i główne formy pomocy udzielonej w sektorze transportu w 2023 roku	80
Tabela 38. Najwięksi beneficjenci pomocy udzielanej w sektorze transportu w 2023 roku ..	83
Tabela 39. Pomoc kryzysowa w 2023 roku - dane ogólne.....	84
Tabela 40. Informacje ogólne o pomocy kryzysowej udzielonej w 2023 roku.....	84
Tabela 41. Pomoc publiczna w latach 2021-2023 - dane ogólne	85
Tabela 42. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale wg jej przeznaczeń w latach 2021-2023	89
Tabela 43. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według form pomocy w latach 2021-2023	91
Tabela 44. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według form i przeznaczeń w 2023 roku	92
Tabela 45. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według podmiotów/grup podmiotów jej udzielających w latach 2021-2023	92
Tabela 46. Pomoc kryzysowa covidowa w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku	96
Tabela 47. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej covidowej według sektora działalności beneficjenta w 2023 roku	98
Tabela 48. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według przeznaczeń w 2023 roku.....	104
Tabela 49. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według form w latach 2022-2023	106
Tabela 50. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według form i przeznaczeń w 2023 roku	108
Tabela 51. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według podmiotów jej udzielających w latach 2022-2023	108
Tabela 52. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku	110
Tabela 53. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej wojennej według sektora działalności beneficjenta w 2023 roku	112
Tabela 54. Podmioty, które udzieliły najwięcej pomocy publicznej w 2023 roku	117
Tabela 55. Najwięksi beneficjenci pomocy publicznej w 2023 roku	117

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Rodzaje wsparcia publicznego w kontekście przepisów o pomocy publicznej	6
Wykres 2. Wartość udzielonej pomocy z wyodrębnieniem sektora transportu w latach 2019-2023	16
Wykres 3. Udział pomocy publicznej w produkcie krajowym brutto w latach 2019-2023	16
Wykres 4. Dynamika wartości udzielonej pomocy w latach 2019-2023 (2019 r. = 100)	17
Wykres 5. Formy pomocy publicznej w 2023 roku	19
Wykres 6. Formy pomocy publicznej w latach 2019-2023	19
Wykres 7. Przeznaczenie pomocy publicznej w 2023 roku	24
Wykres 8. Przeznaczenie pomocy publicznej w latach 2019-2023	25
Wykres 9. Udział poszczególnych przeznaczeń pomocy w ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej w latach 2019-2023	26
Wykres 10. Wartość udzielonej pomocy w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku	45
Wykres 11. Udział wartości pomocy kryzysowej covidowej w 2023 roku w ramach poszczególnych programów pomocowych	87
Wykres 12. Pomoc kryzysowa covidowa wg przeznaczeń w 2023 roku	88
Wykres 13. Pomoc kryzysowa covidowa w latach 2021-2023 w podziale według podgrup form pomocy	90
Wykres 14. Podmioty udzielające pomocy, które w latach 2021-2023 udzieliły pomocy kryzysowej covidowej o największej wartości [mln zł]	95
Wykres 15. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej covidowej w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku	96
Wykres 16. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej covidowej w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2021-2023	98
Wykres 17. Pomoc kryzysowa covidowa związana z COVID-19 udzielona w latach 2021-2023 według sektorów działalności beneficjenta	100
Wykres 18. Udział wartości pomocy kryzysowej wojennej względem programów pomocowych	102
Wykres 19. Pomoc kryzysowa wojenna według przeznaczeń w 2023 roku	104
Wykres 20. Pomoc kryzysowa wojenna w latach 2022-2023 w podziale według podgrup form pomocy	106
Wykres 21. Podmioty udzielające pomocy, które w latach 2022 - 2023 udzieliły pomocy kryzysowej wojennej [mln zł]	110
Wykres 22. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej wojennej w podziale według wielkości beneficjenta w 2023 roku	111
Wykres 23. Wartość udzielonej pomocy kryzysowej wojennej w podziale według wielkości beneficjenta w latach 2022-2023	112
Wykres 24. Pomoc kryzysowa wojenna udzielona w latach 2022-2023 według sektorów działalności beneficjenta	114
Wykres 25. Pomoc kryzysowa wojenna w podziale według źródeł pochodzenia środków w 2023 roku	115

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Lista programów pomocowych (z wyłączeniem programów pomocy kryzysowej), w ramach których udzielono pomocy publicznej w 2023 roku*

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjent pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
1.	SA.46100(2017/N)	Polski mechanizm rynku mocy	Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o rynku mocy	18.04.2018	07.02.2018 07.02.2030	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na rzecz bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, w tym pomoc na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych; pomoc na zapewnienie wystarczalności mocy wytwórczych	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.	—	—	5 936,3	6 571,3	6 747,9
2.	SA.64119(2021/X) zmiana SA.40525(2015/X)	Dofinansowanie do wynagrodzenia pracowników niepełnosprawnych	Art. 26a-26c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie miesięcznego dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych	—	01.07.2021 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników niepełnosprawnych; pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na zatrudnianie pracowników niepełnosprawnych	Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	—	—	1 602,5	3 073,1	3 249,6
3.	SA.105848	Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności	Art. 141c ust. 4 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057 oraz z 2022 r. poz. 1079 i 1846) Rozporządzenie Ministra Cyfryzacji z dnia 7 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na rozwój infrastruktury szerokopasmowej w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz. U. poz. 2604)	—	14.12.2022 06.02.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	sektor telekomunikacyjny - pomoc na stałe sieci szerokopasmowe	Dyrektor Centrum Projektów Polska Cyfrowa	—	—	—	0,0	2 732,7
4.	SA.64719(2022/N)	Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych 2021-2030	Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych	08.09.2021	01.01.2022 31.12.2031	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w postaci systemów przydziałów emisji gazów cieplarnianych	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	—	—	—	785,3	1 746,3
5.	SA.52832(2019/N) zmiana SA.46891(2017/N)	Zmiana pomocy państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023	Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego; Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska; Ustawa z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw	19.07.2019 (z mocą od 15.04.2019)	15.04.2019 31.12.2023	spółki węglowe	rozwój sektorowy - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	Minister Energii, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, PFRON, właściwe Urzędy Marszałkowskie i Urzędy Skarbowe, PGW Wody Polskie	508,6	1 960,4	1 651,2	220,8	1 500,5

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
6.	SA.105827	Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027	Art. 6b ust. 10b ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz. U. z 2022 r. poz. 2080 i 2185) Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 listopada 2022 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (Dz. U. poz. 2510)	—	07.12.2022 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na studia wykonalności, pomoc dla klastrów innowacyjnych, pomoc szkoleniowa, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc na gospodarowanie odpadami lub wspieranie przejścia na gospodarkę w obiegu zamkniętym, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc na wysokosprawną kogenerację, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	0,0	1 497,9
7.	X193/2009	Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	Art. 4 ust. 4 ustawy z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych; Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych; Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych	—	od 01.01.2007	przedsiębiorcy prowadzący działalność w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	regionalna pomoc inwestycyjna	organy podatkowe	970,2	1 146,9	1 246,4	1 283,2	1 394,8

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
8.	SA.105611	Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027” - Kredyt Technologiczny, Kredyt Ekologiczny, Fundusz Gwarancyjny, Zielony Fundusz Gwarancyjny oraz Instrumenty Kapitałowe	Art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079) Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 15 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis z udziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027” (Dz. U. poz. 2441)	—	29.11.2022 - 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	-	-	-	0,0	1 060,2
9.	SA.58757(2020/X) zmiana SA.41471(2015/X)	Udzielanie pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	Art. 33 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju; Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 sierpnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	—	01.09.2020 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc na działalność badawczo-rozwojową w sektorze rybactwa i akwakultury, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na studia wykonalności, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na koszty rozpoznania, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	—	31,4	3 343,8	894,5	1 025,4

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
10.	SA.101484 zmiana SA.61012(2021/X)	Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska	Art. 400a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska; Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027	—	01.01.2022 - 30.06.2024	małe przedsiębiorstwa, średnie przedsiębiorstwa, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom dostosowanie do norm unijnych, zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc na gospodarowanie odpadami, pomoc na gospodarowanie odpadami lub wspieranie przejścia na gospodarkę w obiegu zamkniętym, pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów, pomoc inwestycyjna na remediację szkód wyrządzonych środowisku, rekultywację zanieczyszczonych terenów, ochronę lub odbudowę bioróżnorodności lub wdrażanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody w celu łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania do niej, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc na wysokosprawną kogenerację, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na badania lub usługi doradcze w zakresie ochrony środowiska i kwestii związanych z energią, pomoc na badania środowiska, pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy, pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezesi Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	—	—	—	526,1	992,3

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
11.	SA.40523(2015/X)	Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwoleń wydanych w okresie od 25 grudnia 2014 r. do 31 grudnia 2020 r.	Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2008 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom działającym na podstawie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenach specjalnych stref ekonomicznych	—	25.12.2014 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc regionalna	organy podatkowe	302,0	522,3	668,3	946,7	979,1
12.	SA.51192(2019/N)	System wsparcia wysokosprawnej kogeneracji	Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji	15.04.2019	15.04.2019 31.12.2028	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wysokosprawną kogenerację	Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	0,0	92,2	46,1	219,7	859,3
13.	SA.63718(2021/N)	Rozwój infrastruktury ładowania pojazdów elektrycznych i stacji tankowania wodoru	Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska; Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych; Uchwała nr 105 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Strategii Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku"	29.10.2021	29.10.2021 31.12.2025	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę ładowania lub tankowania	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	—	—	0,0	21,2	741,2
14.	SA.37345(2015/NN)	Polski system świadectw pochodzenia w celu wsparcia odnawialnych źródeł energii i zmniejszenia obciążeń związanych z OZE dla odbiorców energochłonnych	Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne; Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	—	01.10.2005 31.12.2016 (wyплаты do 31.12.2035)	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	138,8	271,3	391,0	480,3	593,2

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
15.	SA.110668 zmiana SA.101484	Program horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska	Art. 400a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r., poz. 2556) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania horyzontalnej pomocy publicznej na cele z zakresu ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 804) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027 (Dz. U. poz. 2422)	-	07.12.2023 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc na gospodarowanie odpadami lub wspieranie przejścia na gospodarkę w obiegu zamkniętym, pomoc inwestycyjna na remediację szkód wyrządzonych środowisku, rekultywację zanieczyszczonych terenów, ochronę lub odbudowę bioróżnorodności lub wdrażanie rozwiązań opartych na zasobach przyrody w celu łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania do niej, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną,a2.4 pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną,a2.5 pomoc na wysokosprawną kogenerację,a2.6.1 pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych,a2.7 pomoc na badania lub usługi doradcze w zakresie ochrony środowiska i kwestii związanych z energią,a2.9 pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Prezesi Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	-	-	-	-	552,7

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
16.	SA.100533(2021/NN)	Pomoc państwa dla polskiego sektora węglowego w latach 2015-2023	Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2018 r., poz. 1374) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2018 r. poz. 799, ze zm.) Ustawa z dnia 10 października 2014 r. o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1395)	05.05.2023	05.05.2023 - 31.12.2027	duże przedsiębiorstwa	sektor górnictwa węgla - pomoc na pokrycie kosztów nadzwyczajnych	urzędy skarbowe, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Minister Klimatu i Środowiska, Minister Przemysłu, Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, marszałkowie województw, Minister Aktywów Państwowych	-	-	-	-	476,2
17.	SA.52028(2018/X)	Program pomocy regionalnej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowej inwestycji	Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji; Ustawa z dnia 15 lutego 1992r. o podatku dochodowym od osób prawnych; Ustawa z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	-	05.09.2018 - 31.12.2020	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	organy podatkowe	0,0	52,6	120,0	401,5	456,3
18.	SA.46134(2016/N) zmiana SA.33608(2011/N)	Program pomocy publicznej dla przedsiębiorców zatrudniających osoby pozbawione wolności	Ustawa z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności; Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszanych Zakładów Pracy	30.01.2017	od 01.06.2017	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w formie subsydiów placowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji	Dyrektor Generalny Służby Więziennej	154,7	100,5	103,4	457,5	444,3
19.	PL 39/2004	Program pomocy regionalnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 31 grudnia 2000 r.	Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych Rozporządzenie Rady Ministrów ustanawiające poszczególne specjalne strefy ekonomiczne	2005	od 13.05.2004	przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 31 grudnia 2000 r.	pomoc regionalna	organy podatkowe	847,0	607,6	728,0	814,8	349,7

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
20.	XR98/2007	Program pomocy regionalnej udzielanej przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	Ustawa z dnia 20 października 1994 r. o specjalnych strefach ekonomicznych; Rozporządzenia Rady Ministrów ustanawiające poszczególne specjalne strefy ekonomiczne	—	od 01.01.2007	przedsiębiorcy prowadzący działalność w specjalnych strefach ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego po 1 stycznia 2007 r.	pomoc regionalna	organy podatkowe	364,47	239,23	216,66	331,94	277,04

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
21.	SA.106534	Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027	Art. 30b ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. z 2022 r., poz. 2279) Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027” (Dz. U. poz. 187)	–	28.01.2023 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc na projekty, którym przyznano znak jakości w postaci pieczęci doskonałości, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na studia wykonalności, pomoc szkoleniowa, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc na gospodarowanie odpadami lub wspieranie przejścia na gospodarkę w obiegu zamkniętym, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc na wysokosprawną kogenerację, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na systemy ciepłownicze i chłodnicze, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na koszty rozpoznania, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	–	–	–	–	258,2

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
22.	SA.63179(2021/X)	Pomoc publiczna udzielana za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych	Art. 24 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Agencji Badań Medycznych; Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych	—	01.05.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na studia wykonalności, pomoc szkoleniowa, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	Agencja Badań Medycznych	—	—	186,1	177,8	253,8
23.	N 292/2009 zmiana N 505/2005	Program dofinansowania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przedsięwzięć z zakresu kinematografii	Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o kinematografii; Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 października 2005 r. w sprawie udzielania przez Polski Instytut Sztuki Filmowej dofinansowania przedsięwzięć z zakresu kinematografii	23.10.2009	nieokreślony	podmioty działające w sektorze kinematografii	wspieranie kultury i ochrona dziedzictwa narodowego	Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej	116,8	199,5	155,0	106,9	180,8
24.	SA.60659(2020/X) przedłużenie SA.51902(2018/X)	Pomoc w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy na finansowanie ryzyka i dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	01.07.2021 - 31.12.2023	MŚP	pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność	PFR Ventures Sp. z o.o.	—	—	106,37	203,3	162,5
25.	SA.101482 zmiana SA.63115(2021/X)	Program regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska określony rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska	Art. 400a ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska; Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania regionalnej pomocy publicznej inwestycyjnej na cele z zakresu ochrony środowiska; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2022-2027	—	01.01.2022 - 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Prezesi Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	—	—	—	50,4	155,7

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
26.	SA.60914(2020/X) przedłużenie SA.52028(2018/X)	Program pomocy regionalnej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowej inwestycji	Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji	—	01.01.2021 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	organy podatkowe	—	—	1,1	58,9	145,8
27.	SA.101605 zmiana SA.59211(2020/X)	Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmocnienia konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.01.2022 - 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	marszałkowie województw	—	—	—	143,5	144,8
28.	SA.54399(2019/X)	Wsparcie finansowe produkcji audiowizualnej	Ustawa z dnia 9 listopada 2018 r. o finansowym wspieraniu produkcji audiowizualnej; Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 11 lutego 2018 r. w sprawie szczegółowego wykazu polskich kosztów kwalifikowalnych, parametrów utworów audiowizualnych oraz dokumentów związanych z przyznawaniem wsparcia finansowego na produkcję audiowizualną przez Polski Instytut Sztuki Filmowej	—	19.02.2019 - 31.12.2027	MŚP, duże przedsiębiorstwa	sektor kinematografii - pomoc dotycząca kinematografii i innych przedsięwzięć audio-wizualnych	Dyrektor Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej	35,9	85,9	93,7	92,7	126,2
29.	C 43/2005	Rekompensata za rozwiązanie długoterminowych umów sprzedaży mocy i energii elektrycznej	Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	25.09.2007	01.01.2008 - 31.12.2025	wytwórcy energii, u których powstały koszty osieroczone i koszty gazu w wyniku przedterminowego rozwiązania umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej	sektor energetyczny	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	289,0	268,1	229,0	172,1	114,2

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
30.	SA.101633 zmiana SA.64582(2021/X)	Program pomocy publicznej niezwiązanej z programami operacyjnymi udzielanej przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości	Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości; Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 20 października 2020 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej niezwiązanej z programami operacyjnymi	—	01.01.2022 30.04.2024	MŚP	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom dostosowanie do norm unijnych, zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska, pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc na gospodarowanie odpadami, pomoc na gospodarowanie odpadami lub wspieranie przejścia na gospodarkę w obiegu zamkniętym, pomoc na wcześniejsze dostosowanie przedsiębiorstw do przyszłych norm unijnych, pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc na wysokosprawną kogenerację, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna, żegluga śródlądowa - pomoc na rzecz portów śródlądowych, żegluga morska - pomoc inwestycyjna, żegluga morska - pomoc na rzecz portów morskich, inna pomoc w sektorze transportu	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	—	113,6	94,9

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (w mln zł)				
									2019	2020	2021	2022	2023
31.	SA.108684	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych	Art. 24 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Agencji Badań Medycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 451, z 2023 r. poz. 605) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych (Dz. U. poz. 1786)	—	19.07.2023 17.08.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na studia wykonalności, pomoc szkoleniowa, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	Agencja Badań Medycznych	—	—	—	—	93,8
32.	SA.41495(2015/X)	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną	Art. 7 ust. 3 i art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną	—	17.02.2015 31.12.2023	różne podmioty	pomoc regionalna, wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	56,0	70,7	75,9	83,6	83,6
33.	SA.58255(2020/N) przedłużenie SA.43594(2015/N)	Przedłużenie polskiego programu pomocy na ratowanie i restrukturyzację MŚP	Ustawa z dnia 15 maja 2015 r. - Prawo restrukturyzacyjne; Ustawa z dnia 16 lipca 2020 r. o udzielaniu pomocy publicznej w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców	12.11.2020	12.11.2020 31.12.2026	MŚP	pomoc na ratowanie pomoc na restrukturyzację tymczasowa pomoc na restrukturyzację	Minister Rodziny i Polityki Społecznej Ministerstwo Finansów, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Prezes Zarządu Agencji Rozwoju Przemysłu S.A., Organy podatkowe	—	4,2	80,4	52,9	78,3

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
34.	SA.59558(2020/X) przedłużenie SA.43180(2015/X)	Pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	marszałkowie województw	—	—	25,8	54,1	72,8
35.	PI	Pomoc przyznana przed akcesją w formie dotacji i zwolnień podatkowych, których realizacja (wypłata) nastąpiła w roku xxxx [„xxxx” oznacza rok, za który są dane]	Różne	—	nieokreślony	różne podmioty	różne	różne podmioty	2 077,4	2 660,4	16,3	57,9	70,9
36.	SA.63449(2021/X) przedłużenie SA.51852(2018/X)	Taryfy i premie dla mikro i małych instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE)	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	—	01.07.2021 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w instalacjach działających na małą skalę	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	—	—	41,4	21,6	66,2
37.	SA.58400(2020/X) przedłużenie SA.49363(2017/X)	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie udzielania pomocy na kulturę i ochronę dziedzictwa kulturowego w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	—	01.07.2021 30.06.2024	MŚP, dla bibliotek, archiwów, muzeów, przedsiębiorstw prowadzących działalność miejsc historycznych i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	—	—	4,5	9,3	61,1
38.	SA.101607 zmiana SA.59143(2020/X)	Pomoc na układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.01.2022 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wysokosprawną kogenerację, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na badania lub usługi doradcze w zakresie ochrony środowiska i kwestii związanych z energią, pomoc na badania środowiska	marszałkowie województw	—	—	—	122,4	60,6

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
39.	SA.43697(2015/N)	Polski system wspierania OZE oraz zwolnienie dla energochłonnych użytkowników	Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii	13.12.2017	01.01.2016 - 30.12.2040	wytwórcy energii elektrycznej, wytwórcy i dystrybutorzy pary wodnej, gorącej wody i powietrza do układów klimatyzacyjnych	pomoc operacyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych; pomoc w formie ulg podatkowych na odnawialne źródła energii	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, Prezes Zarządu Zarządcy Rozliczeń S.A.	41,3	142,6	100,2	37,5	56,7
40.	SA.109222	Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych	Art. 24 ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Agencji Badań Medycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 451, z 2023 r. poz. 605) Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 5 września 2019 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Agencji Badań Medycznych (Dz. U. poz. 1786)	—	18.08.2023 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na studia wykonalności, pomoc szkoleniowa, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	Agencja Badań Medycznych	—	—	—	0,0	53,5
41.	SA.52530(2019/N)	Ulgi w opłacie kogeneracyjnej dla odbiorców przemysłowych	Ustawa z dnia 14 grudnia 2018 r. o promowaniu energii elektrycznej z wysokosprawnej kogeneracji (Dz. U. z 2019 r. poz. 42) Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 9 grudnia 2016 r. w sprawie sposobu obliczania współczynnika intensywności zużycia energii elektrycznej przez odbiorcę przemysłowego (Dz. U. poz. 2054)	15.04.2019	15.04.2019 - 31.12.2028	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wysokosprawną kogenerację	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	0,0	14,3	16,4	0,0	53,3
42.	SA.104902 zmiana SA.104568	Pomoc udzielana w ramach pobrewitowej rezerwy dostosowawczej	Art. 24 b ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju; Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 12 sierpnia 2022 r. w sprawie udzielania przedsiębiorcom pomocy w ramach pobrewitowej rezerwy dostosowawczej	—	13.10.2022 - 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc szkoleniowa, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A.	—	—	—	5,0	46,5

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
43.	SA.46203(2017/N)	Modyfikacje w programie pomocy dotyczącym projektu pt. Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej (SA.33438, SA.33439, SA.33441, SA.30851, SA.33440)	Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju; Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju sieci i usług telekomunikacyjnych; Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne; Ustawa z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi; Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej na tworzenie i umożliwienie dostępu do sieci szerokopasmowej w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013; Decyzja Komisji Europejskiej C (2007) 4568 w sprawie przyjęcia programu operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji w Polsce; Umowy z operatorami infrastruktury	21.12.2017	10.11.2011 - 21.12.2037	MŚP, duże przedsiębiorstwa, JST oferujące usługi dostępu hurtowego w sektorze teleinformatycznym	sektor telekomunikacyjny	Marszałek Lubelski, Podkarpacki, Podlaski, Świętokrzyski, Warmińsko-Mazurski	13,2	16,2	13,5	33,5	40,3
44.	SA.105825 zmiana SA.105034	Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027	Art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079) Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 października 2022 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 2161 i 2657)	–	04.11.2022 - 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	marszałkowie województw	–	–	–	0,0	36,7
45.	SA.60908(2020/X) zmiana SA.43906(2015/X)	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. poz. 1146, z późn. zm.) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 2011, z późn. zm.)	–	01.01.2021 - 30.06.2024		pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną, pomoc na badania lub usługi doradcze w zakresie ochrony środowiska i kwestii związanych z energią, pomoc na badania środowiska	marszałkowie województw	–	–	0,0	15,1	32,4

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
46.	SA.60012(2020/X) zmiana SA.55396(2019/X)	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 10 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	—	20.08.2020 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc na studia wykonalności, pomoc na innowacje procesowe i organizacyjne, pomoc dla klastrów innowacyjnych, pomoc szkoleniowa, pomoc na gospodarowanie odpadami, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc na finansowanie ryzyka, pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na koszty rozpoznania, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	0,0	523,5	136,3	34,1
47.	SA.108646 zmiana SA.106050	Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027	Art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079) Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy na badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. poz. 2573)	—	01.07.2023 - 30.06.2027	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc na studia wykonalności	marszałkowie województw	—	—	—	—	30,9
48.	SA.105830	Pomoc publiczna w ramach programów Interreg na lata 2021-2027	Art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079) Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 11 grudnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów Interreg na lata 2021-2027 (Dz. U. poz. 2755)	-	24.12.2022 - 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na udział w projektach w ramach EWT, pomoc w formie ograniczonych kwot na udział w projektach w ramach EWT, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną	Minister Funduszy i Polityki Regionalnej	—	—	—	0,0	29,8

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
49.	SA.101510 zmiana SA.60914(2020/X)	Program pomocy regionalnej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowej inwestycji	Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1752, z późn. zm.) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji (Dz. U. poz. 1713, z późn. zm.)	—	01.01.2022 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	urzędy skarbowe	—	—	—	0,0	28,1
50.	SA.106420 zmiana SA.101510	Program pomocy regionalnej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowej inwestycji	Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2020 r. poz. 1752, z późn. zm.) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji (Dz. U. poz. 1713, z późn. zm.)	—	01.01.2023 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	urzędy skarbowe	—	—	—	—	25,4
51.	SA.101508 zmiana SA.60657(2020/X)	Pomoc publiczna udzielana przez Bank Gospodarstwa Krajowego w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020	Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2021 r. poz. 442) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 czerwca 2018 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy publicznej w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 951, Dz. U. z 2021 r. poz. 1406)	—	01.01.2022 31.12.2027	MŚP	regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	—	—	—	15,6	20,6
52.	SA.101609 zmiana SA.59210(2020/X)	Regionalna pomoc inwestycyjna w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.01.2022 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	marszałkowie województw	—	—	—	31,1	19,3
53.	SA.64594(2021/X) przedłużenie SA.52995(2019/X)	Pomoc finansowa udzielana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 13 lipca 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach osi I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020	—	01.07.2021 30.06.2024	MŚP	pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności, pomoc szkoleniową, pomoc na dostęp małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania - pomoc dla przedsiębiorstw rozpoczynających działalność, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw, regionalna pomoc inwestycyjna	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	243,9	254,0	16,4

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
54.	SA.101604 zmiana SA.59214(2020/X)	Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy regionalnej na rzecz rozwoju obszarów miejskich w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.01.2022 - 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	—	—	—	17,8	15,8
55.	SA.58899(2020/X) przedłużenie SA.50221(2018/X)	Ulga w podatku dochodowym od osób prawnych na działalność B+R dla przedsiębiorców posiadających status centrum badawczo-rozwojowego	Art. 18d ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc dla małych i średnich przedsiębiorstw na wspieranie innowacyjności	organy podatkowe	—	—	0,0	9,4	13,2
56.	SA.101606 zmiana SA.59147(2020/X)	Pomoc na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.01.2022 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach, pomoc na badania lub usługi doradcze w zakresie ochrony środowiska i kwestii związanych z energią, pomoc na badania środowiska	fundacje, stowarzyszenia, przedsiębiorstwa i inne	—	—	—	42,4	12,7
57.	SA.109469	Pomoc inwestycyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027	Art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079) Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 7 sierpnia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. poz. 1678)	—	06.09.2023 - 30.06.2027	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	marszałkowie województw	—	—	—	—	12,1
58.	SA.64078(2021/X) przedłużenie SA.40693(2015/X)	Pomoc finansowa udzielana pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Art. 32 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie pomocy finansowej udzielanej pracodawcom prowadzącym zakłady pracy chronionej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	—	—	0,4	6,6	7,9

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
59.	SA.59139(2020/X) przedłużenie SA.42839(2015/X)	Pomoc na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania przemysłowe, pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: eksperymentalne prace rozwojowe, pomoc na studia wykonalności	marszałkowie województw	—	—	127,9	79,8	7,8
60.	SA.50427(2018/X) zmiana SA.41495(2015/X)	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną oraz pomoc na infrastrukturę lokalną	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów	—	09.01.2018 31.12.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną, regionalna pomoc inwestycyjna, lotnictwo - pomoc inwestycyjna na rzecz portów lotniczych, lotnictwo - pomoc operacyjna dla portów lotniczych	wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	2,7	6,2	9,0	5,6	7,4
61.	XR119/2008	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie warunków udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną; Art. 20d ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	—	27.08.2008 31.12.2027	różne podmioty	pomoc regionalna	wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	21,7	13,8	7,5	6,8	5,3
62.	SA.59212(2020/X) zmiana SA.43141(2015/X)	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (przedłużenie)	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r., poz. 818) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 1208)	—	01.07.2021 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną	marszałkowie województw	—	—	148,5	17,0	4,9

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
63.	SA.101555	Pomoc publiczna na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2020 r., poz. 818) Rozporządzenie Ministra Energii z dnia 23 listopada 2016 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej na projekty inwestycyjne w zakresie budowy lub przebudowy jednostek wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 Dz. U. z 2021 r. poz. 1826, 2437)	—	01.01.2022 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	—	—	—	81,9	4,7
64.	SA.58909(2020/X) przedłużenie SA.49970(2018/X)	Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury	Art. 87 ust. 7 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych; Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 27 września 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury	—	01.01.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	Pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	—	—	1,35	1,6	3,6
65.	PL 40/2004	Program pomocy regionalnej udzielanej w formie zwolnień z podatku od nieruchomości przedsiębiorcom dużym i z sektora motoryzacji prowadzącym działalność gospodarczą na terenach specjalnych stref ekonomicznych na podstawie zezwolenia wydanego przed 1 stycznia 2001 r. i zmienionego w trybie art. 6 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw	Art. 10 ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw	2005	Od 13.05.2004	przedsiębiorstwa duże i z sektora motoryzacji, prowadzące działalność gospodarczą na terenach specjalnych stref ekonomicznych	pomoc regionalna pomoc inwestycyjna	wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	4,3	4,2	3,4	3,5	3,5
66.	SA.102525 przedłużenie SA.43910(2015/X)	Warunki i tryb udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Nauki	Art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki; Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 września 2015 r. w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej za pośrednictwem Narodowego Centrum Nauki	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na projekty badawczo-rozwojowe: badania podstawowe	Dyrektor Narodowego Centrum Nauki	—	—	0,0	2,0	2,8

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
67.	SA.106817	Regionalna pomoc inwestycyjna udzielana ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027	Art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079) Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej ze środków Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. poz. 280)	—	25.02.2023 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Marszałek Województwa Łódzkiego, Marszałek Województwa Małopolskiego, Marszałek Województwa Wielkopolskiego	—	—	—	—	2,7
68.	SA.60913(2020/X) przedłużenie SA.50427(2018/X)	Rozp. RM z 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infr. rekreacyjną, pomoc na infr. lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów	Art. 7 ust. 3 i art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów	—	01.01.2021 31.12.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną, regionalna pomoc inwestycyjna, żegluga śródlądowa - pomoc na rzecz portów śródlądowych, żegluga morska - pomoc na rzecz portów morskich, lotnictwo - pomoc inwestycyjna na rzecz portów lotniczych, lotnictwo - pomoc operacyjna dla portów lotniczych, inna pomoc w sektorze transportu	wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	—	—	0,0	1,7	2,6
69.	SA.105216 przedłużenie SA.60913(2020/X)	Rozp. RM z 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infr. rekreacyjną, pomoc na infr. lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów	Art. 7 ust. 3 i art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 stycznia 2015 r. w sprawie warunków udzielania zwolnień z podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną, pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, pomoc na infrastrukturę lokalną, pomoc na rzecz regionalnych portów lotniczych oraz pomoc na rzecz portów	—	01.01.2022 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną, pomoc na działalność sportową i rekreacyjną, regionalna pomoc inwestycyjna, żegluga śródlądowa - pomoc na rzecz portów śródlądowych, żegluga morska - pomoc na rzecz portów morskich, lotnictwo - pomoc inwestycyjna na rzecz portów lotniczych, lotnictwo - pomoc operacyjna dla portów lotniczych, inna pomoc w sektorze transportu	wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	—	—	—	2,0	2,5

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
70.	SA.101365(2021/N) przedłużenie SA.42843(2015/N)	Rekompensata kosztów poniesionych na świadczenie usług pocztowych ustawowo zwolnionych od opłat pocztowych (2022-2025)	Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych; Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 września 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu udzielania i rozliczania dotacji przedmiotowych; Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 13 grudnia 2019 r. w sprawie dotacji przedmiotowej do świadczonych usług pocztowych podlegających ustawowemu zwolnieniu z opłat pocztowych; Ustawa z dnia 7 listopada 1996 r. o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych; Ustawa z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe; Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 6 września 2013 r. w sprawie wykazu bibliotek, organizacji osób niewidomych lub ociemniałych oraz organizacji, których celem statutowym jest działanie na rzecz osób niewidomych lub ociemniałych; Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji	29.07.2022	29.07.2022 - 31.12.2025	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego, pomoc o charakterze socjalnym dla indywidualnych konsumentów	Minister Aktywów Państwowych	—	—	—	2,3	2,4
71.	SA.39770(2014/X)	Program regionalnej pomocy inwestycyjnej - Stargard Szczeciński	Art. 7 ust. 3 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; Uchwała nr XLII/490/2014 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 30 września 2014 r.	—	01.07.2014 - 30.11.2025	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Stargard Szczeciński	1,0	2,8	2,7	2,1	2,3
72.	SA.59140(2020/X) przedłużenie SA.46091(2016/X)	Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dn. 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą	marszałkowie województw	—	—	9,5	7,9	2,0
73.	XR185/2007	Program pomocy dotyczący udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną	Art. 20d ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie udzielania przez gminy zwolnień od podatku od nieruchomości, stanowiących regionalną pomoc inwestycyjną	—	16.08.2007 - 31.12.2027	różne podmioty	pomoc regionalna pomoc inwestycyjna	wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	4,9	2,0	2,2	2,3	1,9

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
74.	SA.60120(2020/X) przedłużenie SA.55236(2019/X)	Zerowa stawka akcyzy na gaz ziemny o kodach CN 2711 11 00 i 2711 21 00 (LNG i CNG) oraz biogaz, wodór i biowodor przeznaczony do napędu silników spalinowych (przedłużenie)	Art. 89 ust. 1 pkt 12 lit. aa i lit. b oraz art. 163b ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym	—	01.01.2021 - 31.12.2023	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w formie ulg podatkowych na ochronę środowiska na mocy dyrektywy 2003/96/WE	organy podatkowe	—	—	0,5	1,2	1,9
75.	SA.101509	UCHWAŁA NR XXVI/576/20 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO z dnia 10 grudnia 2020 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze województwa dolnośląskiego	Art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa; Art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	—	07.01.2022 - 30.06.2024	Duże przedsiębiorstwa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego	Marszałek Województwa Dolnośląskiego	—	—	—	0,7	1,7
76.	SA.63131(2021/X) zmiana SA.61218(2021/X)	Pomoc de minimis oraz pomoc publiczna udzielana w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020	—	17.04.2021 - 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w formie subsydiów płacowych na rekrutację pracowników znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, pomoc w formie subsydiowania wynagrodzeń na rekrutację pracowników niepełnosprawnych, pomoc szkoleniowa, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	Marszałkowie województw, Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Minister Nauki i Szkolnictwa Wzrostu, Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej, Minister Rodziny i Polityki Społecznej	—	—	0,3	2,0	1,5
77.	SA.46380(2016/N)	Zwolnienie marynarzy z podatku dochodowego	Art. 85, 118 i 132 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu; Art. 1 i 2 ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych	16.12.2019	01.01.2020 - 31.12.2029	MŚP, duże przedsiębiorstwa	żegluga morska - pomoc na poprawę konkurencyjności	organy podatkowe	—	0,0	0,3	1,6	1,2
78.	SA.60660(2020/X) przedłużenie SA.43179(2015/X)	Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP oraz pomoc na udział MŚP w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	Art. 27 ust. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020	—	01.07.2021 - 30.06.2024	MŚP	pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw, pomoc na udział w targach dla małych i średnich przedsiębiorstw	marszałkowie województw	—	—	1,1	2,6	1,2

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
79.	XR181/2007	Program pomocy w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją	Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; Uchwała nr 157/XIV/2007 Rady Miasta Częstochowy z dnia 27 sierpnia 2007 roku w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją	—	01.10.2007 31.12.2027	przedsiębiorcy podejmujący nowe inwestycje i tworzący nowe miejsca pracy	pomoc regionalna	Prezydent Miasta Częstochowy	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0
80.	SA.63132(2021/X) zmiana SA.61219(2021/X)	Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez PARP pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020	Art. 6b ust. 10a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości; Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój	—	24.04.2021 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc szkoleniowa, pomoc na usługi doradcze dla małych i średnich przedsiębiorstw	Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	—	—	0,3	0,3	1,0
81.	SA.108683 zmiana SA.106021	Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027	Art. 30 ust. 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079) Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 listopada 2022 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz. U. poz. 2498)	—	01.07.2023 30.06.2027	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą	marszałkowie województw	—	—	—	0,0	0,9
82.	SA.40339(2014/X)	Uchwała nr LXIV/1639/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; Uchwała nr LXIV/1639/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia	—	11.11.2014 31.12.2036	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	2,8	2,9	4,5	3,5	0,7
83.	SA.64079(2021/X) przedłużenie SA.40694(2015/X)	Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	Art. 26 i 26d ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych; Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie zwrotu dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	—	01.07.2021 30.06.2024	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc na rekompensatę dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	starostowie powiatów	—	—	0,1	0,8	0,7

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (w mln zł)				
									2019	2020	2021	2022	2023
84.	SA.40340(2014/X)	Uchwała nr LXIV/1641/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref usytuowanych na terenie Wrocławia	Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych; Uchwała nr LXIV/1641/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 16 października 2014 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w obrębie parków przemysłowych, parków technologicznych oraz specjalnych stref usytuowanych na terenie Wrocławia	—	10.11.2014 - 31.12.2026	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	Prezydent Wrocławia	1,8	0,5	0,1	1,2	0,4
85.	XR97/2007	Uchwała nr III/13/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji przeznaczonego dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Wrocławia	Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) Art. 7 ust 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844)	—	do 31.12.2029	MŚP, duże przedsiębiorstwa	regionalna pomoc inwestycyjna	Prezydent Wrocławia	3,4	1,7	0,8	0,7	0,4
86.	XR100/2007	Uchwała nr III/16/06 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 grudnia 2006 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w zakresie pomocy regionalnej w ramach programu EIT + na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców innowacyjnych lub prowadzących działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia	Art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym; Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	—	19.01.2007 - 31.12.2030	przedsiębiorcy innowacyjni lub prowadzący działalność badawczo-rozwojową na terenie Wrocławia	pomoc regionalna	Prezydent Wrocławia	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Data zatwierdzenia przez KE	Okres obowiązywania	Beneficjenci pomocy	Przeznaczenie pomocy	Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy [w mln zł]				
									2019	2020	2021	2022	2023
87.	N 526/2005	Program ramowy pomocy regionalnej udzielanej przez gminy na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2006 r. w sprawie udzielania przez gminy pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją; Art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	11.05.2006	od 24.08.2006	przedsiębiorcy realizujący inwestycje początkowe lub tworzący nowe miejsca pracy związane z inwestycjami początkowymi	pomoc regionalna	wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast	0,9	0,2	0,2	0,2	0,2
88.	SA.53850(2019/N)	Rekompensata dla sektorów i podsektorów energochłonnych	Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych (Dz. U. poz. 1532)		01.01.2019 - 31.12.2021	MŚP, duże przedsiębiorstwa	pomoc w postaci systemów przydziałów emisji gazów cieplarnianych	Prezes Urzędu Regulacji Energetyki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Suma													30 558,1

* Lista uwzględnia programy pomocowe w ramach których udzielono pomocy publicznej w 2023 r., w tym programy, których termin obowiązywania wprawdzie upłynął przed 1 stycznia 2023 r., ale na ich podstawie w 2023 r. udzielono pomocy. W przypadku, gdy pomoc została udzielona na kilka lat, zwłaszcza w formie zwolnień podatkowych, dane o niej mogą być przekazywane przez podmioty udzielające pomocy również po upływie okresu obowiązywania programu. Beneficjent nabył bowiem prawo do otrzymania pomocy jeszcze w trakcie tego okresu i zachował je po jego zakończeniu.

Załącznik 2. Lista beneficjentów pomocy indywidualnej udzielonej w 2023 roku

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
1.	SA.110354	Zarząd Morskiego Portu Gdynia S.A. - Dokapitalizowanie z przeznaczeniem na budowę falochronów osłonowych w porcie morskim w Gdyni	672,0	Minister Infrastruktury	żegluga morska - pomoc na rzecz portów morskich
2.	SA.109418(2023/N)	Zmiana pomocy na likwidację dla Getin Noble Bank S.A. w ramach przymusowej restrukturyzacji	111,2	Bankowy Fundusz Gwarancyjny	sektor bankowy
3.	SA.107111	Skarbowe papiery wartościowe dla Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu	84,0	Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
4.	SA.106401	Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli „Wieliczka”	83,5	Minister Aktywów Państwowych	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
5.	SA.110098	Jacobs Douwe Egberts OPS PL Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	73,2	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
6.	SA.111550	Pomoc inwestycyjna w formie dokapitalizowania dla Portu Lotniczego Szczecin-Goleniów Sp. z o.o.	51,8	Polskie Porty Lotnicze S.A.	lotnictwo - pomoc inwestycyjna na rzecz portów lotniczych
7.	SA.105210(2022/N)	PKP Cargo Terminale Sp. z o.o. - Budowa terminalu multimodalnego w Zduńskiej Woli Karsznicach	51,7	Marszałek Województwa Łódzkiego	pomoc na koordynację transportu
8.	SA.111497	Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita - Dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	27,3	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
9.	SA.106521	Dotacja na zachowanie dziedzictwa kulturowego Kopalni Soli „Bochnia”	24,5	Minister Aktywów Państwowych	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
10.	SA.106584	Dotacja przeznaczona na prace zabezpieczające prowadzone przez Muzeum Górnictwa Węglowego	18,8	Minister Aktywów Państwowych	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
11.	SA.111498	Mignen Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	18,8	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
12.	SA.107452	Erwin Hymer Group Nowa Sól Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	18,2	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
13.	SA.55679(2019/N)	Budowa terminalu przeładunkowego PKP LHS na stacji Wola Baranowska LHS	16,8	Marszałek Województwa Podkarpackiego	pomoc na koordynację transportu
14.	SA.110480	Boneselect - Pro sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	16,3	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
15.	SA.106751	UMA Investments Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	13,9	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
16.	SA.53903(2019/NN)	Regionalna pomoc inwestycyjna dla LG CHEM 2 - LIP	7,4	Urzędy skarbowe	regionalna pomoc inwestycyjna
17.	SA.110097	Gmina i Miasto Pyzdry - dotacja na budowę szybkiej sieci telekomunikacyjnej - Fibee I sp. z o.o.	6,1	Burmistrz Miasta Pyzdry	sektor telekomunikacyjny - pomoc na stałe sieci szerokopasmowe
18.	SA.110477	Gmina Lubin - dotacja na budowę szybkiej sieci telekomunikacyjnej dla KAMNET Kamil Turoń	5,5	Wójt Gminy Lubin	sektor telekomunikacyjny - pomoc na stałe sieci szerokopasmowe
19.	SA.107261	Fordońska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Bydgoszczy - Umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-00260 z 23.02.2023, aneks nr 1 z 18.04.2023 (zmiana kwoty pomocy publicznej). Projekt: Modernizacja dźwigów osobowych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych wraz z zakresem niezbędnych robót budowlanych w zasobach Fordońskiej Spółdzielni Mieszkaniowej	4,7	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
20.	SA.109934	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Kolejarz" w Słupsku - Umowa inwestycyjna na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-02356 z dnia 28.09.2023 r. Projekt: „Program 1 - Zapewnienie dostępności budynków - Osiedle Piastów w Słupsku, ul. Szczecińska 64 i 69”	4,3	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
21.	SA.111416	Pomoc inwestycyjna dla Portu Lotniczego Bydgoszcz S.A.	3,2	Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego	lotnictwo - pomoc inwestycyjna na rzecz portów lotniczych
22.	SA.107263	Opolska Spółdzielnia Mieszkaniowa „Przyszłość” w Opolu - Umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-00801 z dnia 19.04.2023 r. Projekt: Wymiana wind na nieruchomości Administracji Centrum, Chabry, Zaodrze stanowiących własność Spółdzielni Mieszkaniowej „Przyszłość” w Opolu	3,0	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
23.	SA.106585	Mzuri World Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	3,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
24.	SA.106567	SENTREX Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	3,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
25.	SA.111011	Plastigram Polska Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	3,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
26.	SA.109047	Eurobox Polska Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	3,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
27.	SA.109046	Inforni Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	3,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
28.	SA.106566	Prefabbricati Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	2,4	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
29.	SA.106818	Polmotors Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	2,2	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
30.	SA.112079	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Centrum" w Lublinie - Umowa inwestycyjna na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-03820 z dnia 21.12.2023 r. Projekt: „Fundusz Dostępności - likwidacja barier dostępności do trzech budynków mieszkalnych przy ulicy Narutowicza 80A, Glinianej 2 oraz Czwartaków 9 w Lublinie”	2,1	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
31.	SA.110484	Vaillant Group Business Services Poland sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy	2,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
32.	SA.109160	MTM Industries Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	2,0	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
33.	SA.111017	Gmina Miedzichowo - dotacja na budowę szybkiej sieci telekomunikacyjnej (FIBEE I Sp. z o.o.)	1,9	Wójt Gminy Miedzichowo	sektor telekomunikacyjny - pomoc na stałe sieci szerokopasmowe
34.	SA.111506	Jabil Poland Sp. z o.o. - Dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	1,5	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
35.	SA.108748	Spółdzielnia Mieszkaniowa "BUDOWLANI" z siedzibą w Bydgoszczy - Umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-01163 z dnia 14.07.2023 r. Projekt: „Usunięcie barier architektonicznych ograniczających dostęp do budynków należących do SM Budowlani poprzez rozbudowę i modernizację dźwigów osobowych”	1,5	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
36.	SA.109935	Retkińska Spółdzielnia Mieszkaniowa "BOTANIK" w Łodzi - Umowa inwestycyjna na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-02376 z 28.09.2023 r. Projekt: „Likwidacja barier architektonicznych wraz z wymianą wind w następujących lokalizacjach: a) ul. Babickiego 2 klatka 2 (budynek 140), b) ul. Babickiego 4 klatka 4 (budynek 139), c) ul. Babickiego 8 klatka 2 i 5 [...]”	1,4	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
37.	SA.111549	Nord Performance Sp. z o.o. - Dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	1,3	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
38.	SA.107262	Spółdzielnia Mieszkaniowa przy Politechnice Śląskiej w Gliwicach - Umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-00769 z dnia 05.04.2023 r. Projekt: Poprawa dostępności do budynku poprzez usunięcie barier architektonicznych w budynkach należących do Spółdzielni Mieszkaniowej przy Politechnice Śląskiej w Gliwicach	1,3	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
39.	SA.112085	Spółdzielnia Mieszkaniowa "SILESIA" z siedzibą w Katowicach - Umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-00947 z dnia 26.05.2023 r. oraz Aneks nr 1 z dnia 03.08.2023 r. Projekt: „Likwidacja barier architektonicznych poprzez kompleksową modernizację [...] przy ul. Łętowskiego 8, Radockiego 56, 62,126,170,192,246,248,270 w Katowicach [...]”	1,3	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
40.	SA.108017	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA "POLNE" W LUBINIE - Umowa pożyczki nr 366/602/001/2023 z dnia 26.05.2023 r. Pożyczka z Funduszu Dostępności na realizację Projektu pod nazwą: „Wymiana dźwigów osobowych ul. Leszczyńska 7-15, 17-25 - poprawa dostępności poprzez likwidację barier architektonicznych”	1,2	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
41.	SA.109936	Spółdzielnia Mieszkaniowa "Karolew" w Łodzi - Umowa inwestycyjna na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-02441 z dnia 05.09.2023 r. Projekt: „Poprawa dostępności budynków dzięki rozbudowie i modernizacji dźwigów osobowych w budynkach stanowiących zasób Spółdzielni Mieszkaniowej „Karolew” w Łodzi”	1,2	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
42.	SA.111499	Spółdzielnia Mieszkaniowa NASZ DOM w Radomiu - Umowa pożyczki na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) nr. TARR7/8/OP/FD/TARR/XII/2023 z dnia 21 grudnia 2023 roku Projekt: Poprawa dostępności w budynkach przy ul. Struga 40/42, ul. Niedziałkowskiego 19/21 i ul. Żeromskiego 116 w Radomiu należących do Spółdzielni Mieszkaniowej „NASZ DOM” dzięki modernizacji dźwigów osobowych	1,2	Tarnowska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
43.	SA.107581	Spółdzielnia Budownictwa Mieszkaniowego w Stalowej Woli - Umowa pożyczki nr 365/601/001/2023 z dnia 24.04.2023 r. Pożyczka z Funduszu Dostępności, Projekt: „Likwidacja barier architektonicznych poprzez wymianę czterech sztuk wind, budowa dodatkowego przystanku dostępnego z poziomu gruntu, przebudowa wiatrolapu, [...] w budynku wielorodzinnym położonym w Stalowej Woli przy Al. Jana Pawła II 14”	1,1	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
44.	SA.109071	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA "KARLIK" - Umowa pożyczki nr 385/601/003/2023 z dnia 03.08.2023 r. Pożyczka z Funduszu Dostępności na realizację Projektu pod nazwą: „Wymiana dźwigów osobowych w budynkach mieszkalnych przy ul. Chopina 2B, ul. Chopina 4B, ul. W. Pola 4A, ul. W. Pola 4B, ul. Tetmajera 4B w Czerwionce-Leszczynach należących do Spółdzielni Mieszkaniowej KARLIK”	1,0	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
45.	SA.109651	Spółdzielnia Mieszkaniowa Czyżyny w Krakowie - Umowa pożyczki na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) nr. 5/FD/OPII/2023 z 12 września 2023 roku. Projekt „Modernizacja dźwigów osobowych i osobowo-towarowych w budynkach mieszkalnych w Krakowie przy os. 2 Pułku Lotniczego nr 9, nr 16, nr 19 i os. Dywizjonu 303 nr 5, nr 11 i nr 14 oraz wykonanie podjazdu dla niepełnosprawnych [...]”	1,0	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
46.	SA.109244	SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA "PODZAMCZE" W WAŁBRZYCHU - Umowa pożyczki nr 366/602/002/2023 z dnia 21.08.2023 r. Pożyczka z Funduszu Dostępności, Projekt: Wymiana dźwigów osobowych wraz z likwidacją barier architektonicznych, przebudowa wejść i przedsionków, dodatkowy przystanek na poziomie „+0,00” w budynkach przy ul. Grodzkiej - kl. 28, 40; ul. Blankowej - kl. 13, 35; ul. Palisadowej - kl. 79	1,0	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
47.	SA.109649	Kongsberg Maritime Poland Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu utworzenia nowych miejsc pracy	0,7	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
48.	SA.109652	SPÓŁDZIELNIA BUDOWNICTWA MIESZKANIOWEGO W STALOWEJ WOLI - Umowa pożyczki nr 365/601/002/2023 z dn. 30.06.2023 r. Pożyczka z Funduszu Dostępności, Projektu: „Likwidacja barier architektonicznych poprzez wymianę trzech sztuk wind, budowę dodatkowego przystanku dostępnego z poziomu gruntu, przebudowę wiatrolapu [...] w budynku wielorodzinnym położonym w Stalowej Woli przy ul. Jerzego Popiełuszki 17A”	0,7	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
49.	SA.112769	Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Krak-System” SA w Krakowie - Umowa pożyczki na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) nr. 7/FD/OPII/2023 z dnia 10 października 2023 roku Projekt: „Poprawa dostępności budynku przy ul. Tomickiego 19 w Krakowie”	0,7	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
50.	SA.107247	Spółdzielnia Mieszkaniowa Czyżyny w Krakowie - Umowa pożyczki na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) nr 1/FD/OP/2023 z 23.03.2023. Projekt Modernizacja dźwigów osobowych i osobowo-towarowych w budynkach mieszkalnych: os. 2 Pułku Lotniczego nr 11 i os. Dywizjonu 303 nr 37 i 28 (likwidacja barier architektonicznych i zapewnienie dostępności wszystkim grupom uprawnionym społecznie)	0,7	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
51.	SA.110096	DIP Draexlmaier Engineering Polska Sp. z o.o. - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	0,5	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna

Lp.	Nr sprawy	Nazwa sprawy / beneficjenta pomocy	Wartość pomocy [mln zł]	Podmioty udzielające pomocy	Przeznaczenie pomocy
52.	SA.109650	Zabrzańska Spółdzielnia Mieszkaniowa - Umowa pożyczki na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) nr. 2/FD/OPII/2023 z dnia 17 lipca 2023 r. Projekt: „Wymiana istniejących 5 dźwigów osobowych w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami zlokalizowanych w Zabrze w budynkach przy ul: Struzika 8A, Struzika 10, Skłodowskiej 18C, Kowalskiej 18, Klonowej 15E”	0,4	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
53.	SA.109390	Artur Pióro Machines-Pióro - dotacja celowa z tytułu poniesienia kwalifikowanych kosztów inwestycji	0,4	Minister Rozwoju i Technologii	regionalna pomoc inwestycyjna
54.	SA.109648	Zabrzańska Spółdzielnia Mieszkaniowa - Umowa pożyczki na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) nr. 3/FD/OPII/2023 z dnia 17 lipca 2023 r. Projekt: „Wymiana istniejących 5 dźwigów osobowych w celu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami zlokalizowanych w Zabrze w budynkach przy ul: Struzika 6A, Wolności 126A, Nad Kanałem 22B, Sobieskiego 9A, Sobieskiego 9B”	0,4	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
55.	SA.106994	Spółdzielnia Mieszkaniowa "ZŁOTE ŁANY" - Umowa pożyczki nr 385/601/002/2023 z dnia 09.03.2023 r. Pożyczka z Funduszu Dostępności na realizację Projektu pod nazwą: „Modernizacja dźwigów osobowych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych Łagodna 15, Jutrzenki 7, Podgórze 17 i Podgórze 24 w Bielsku-Białej dostosowująca je do obsługi osób niepełnosprawnych”	0,4	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
56.	SA.107451	Retkińska Spółdzielnia Mieszkaniowa "BOTANIK" w Łodzi - Likwidacja barier architektonicznych wraz z wymianą wind w następujących lokalizacjach: ul. Kostki Napierskiego 5, budynek 135, klatka 4, ul. Babickiego 8, budynek 137, klatka 3 oraz ul. Babickiego 4, budynek 139, klatka 2 - umowa pożyczki inwestycyjnej na zapewnienie dostępności budynków (Fundusz Dostępności) Nr PD23-01101	0,3	Bank Gospodarstwa Krajowego	pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną
57.	SA.108239	ARENA KRAKÓW S.A. - Pomoc operacyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego	0,3	Prezydent Miasta Krakowa	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
58.	SA.107877	COGITEON - Pomoc operacyjna na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego dla Małopolskiego Centrum Nauki COGITEON	0,3	Marszałek Województwa Małopolskiego	pomoc na wspieranie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego
59.	SA.111191	„Mobilne centrum zabezpieczenia technicznego na potrzeby serwisowe dla obsługi energetycznej Portu Lotniczego Poznań-Lawica” w ramach projektu „Poprawa efektywności energetycznej Portu Lotniczego Poznań-Lawica w oparciu o własną zieloną energię”	0,2	Marszałek Województwa Wielkopolskiego	lotnictwo - pomoc inwestycyjna na rzecz portów lotniczych
Suma			1 365,7		

Załącznik 3. Lista programów pomocowych, w ramach których udzielono pomocy kryzysowej covidowej w 2023 r.

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [mln zł] udzielonej w roku:		
									2021	2022	2023
1.	SA.56996(2020/N)	Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - tarcza finansowa dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	27.04.2020 - 31.12.2021	Polski Fundusz Rozwoju S.A.	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	zaliczka zwrotna	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,03	4,8	4,1
2.	SA.59763(2020/N)	COVID-19 - Tarcza finansowa dla MŚP 2.0 (pomoc w formie dotacji dla mikro- i w formie dopłat do niepokrytych kosztów stałych dla małych i średnich przedsiębiorstw)	Ustawa z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju	23.12.2020 - 31.12.2021	Polski Fundusz Rozwoju S.A.	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19 ²⁸	zaliczka zwrotna	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot pozostała pomoc kryzysowa	7 117,3	0,0	3,8
3.	SA.60376(2020/N)	Wsparcie dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami ograniczeń w prowadzeniu działalności gospodarczej, powziętych w celu przeciwdziałania COVID-19	Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych	21.12.2020 - 30.06.2022	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prezydenci miast na prawach powiatu, starostowie powiatów, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	przedsiębiorstwa i osoby prowadzące działalność gospodarczą, działające w branżach na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	1 653,6	2,3	1,4
4.	SA.61825(2021/N)	Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19	Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 stycznia 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19	01.02.2021 - 30.06.2022	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prezydenci miast na prawach powiatu, starostowie powiatów, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie branż określonych w rozporządzeniu	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	1 660,5	0,5	0,5
5.	SA.62885(2021/N) (zmiana SA.61825(2021/N))	Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 - zmiana programu SA.61825(2021/N)	Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19	28.02.2021 - 14.02.2022	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, prezydenci miast na prawach powiatu, starostowie powiatów, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie branż określonych w rozporządzeniu	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	4 556,3	1,7	0,2

²⁸ Z pomocy kryzysowej w ramach programu SA.59763(2020/N) mogły skorzystać także podmioty, które pod względem liczby zatrudnionych osób i obrotów kwalifikują się do sektora MŚP, jednak utraciły ten status z uwagi na udział podmiotu publicznego.

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [mln zł] udzielonej w roku:		
									2021	2022	2023
6.	SA.56922(2020/N)	Polskie środki antykrzysowe - COVID-19 – dopłaty do wynagrodzeń, ulgi podatkowe i w zakresie składek na ubezpieczenia społeczne oraz inne środki	Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	23.04.2020 30.06.2022	Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów, marszałkowie województw, organy wykonawcze JST	przedsiębiorstwa i osoby prowadzące działalność gospodarczą, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie, refundacja, pożyczka warunkowo umorzona, zwolnienie z podatku, obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku, odroczenie terminu płatności podatku, odroczenie terminu płatności opłaty (składki, wpłaty), rozłożenie na raty opłaty (składki, wpłaty) umorzenie opłaty (składki, wpłaty), umorzenie w całości lub w części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, kary), zwolnienie z opłaty, zaniechanie pobory opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot, pozostała pomoc kryzysowa	1 016,2	5,8	0,1
7.	SA.57172(2020/N)	Polskie środki antykrzysowe - COVID-19 - Ordynacja podatkowa	Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych; Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	10.04.2020 30.06.2022	wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, naczelnicy urzędów skarbowych	podmioty, na które negatywnie wpłynęła sytuacja wywołana COVID-19	odroczenie terminu płatności podatku odroczenie terminu płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami rozłożenie na raty płatności podatku rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami	pozostała pomoc kryzysowa	19,6	2,0	0,03
8.	SA.101234(2021/NN) (zmiana SA.61825(2021/N))	Nowe wsparcie dla branż dotkniętych pandemią COVID-19 - czwarta zmiana programu SA.61825(2021/N)	Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych; Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19	22.12.2021 30.06.2022	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, starostowie powiatów, dyrektorzy wojewódzkich urzędów pracy	przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie branż określonych w rozporządzeniu po jego zmianie	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie umorzenie opłaty (składki, wpłaty) zwolnienie z opłaty	pomoc rekompensująca negatywne konsekwencje ekonomiczne związane z COVID-19, udzielana w ramach ograniczonych kwot	0,0	3,1	0,02
Suma											10,2

Załącznik 4. Lista programów pomocowych, w ramach których udzielono pomocy kryzysowej wojennej w 2023 r.

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [mln zł] udzielonej w roku:	
									2022	2023
1.	SA.104932(2022/N)	TCF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2022 r.	Ustawa z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022-2024; Uchwała Rady Ministrów w sprawie przyjęcia programu rządowego pod nazwą „Pomoc dla sektorów energochłonnych związana z nagłymi wzrostami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2022 r.”	20.12.2022 - 31.12.2023	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	MŚP i duże przedsiębiorstwa	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo znaczącym wzrostem cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w wyniku wojny na Ukrainie, pozostała pomoc kryzysowa	0,0	2 381,6
2.	SA.107269(2023/N)	TCTF: Pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo poważnymi podwyżkami cen gazu ziemnego i energii elektrycznej poniesionymi w 2023 r.	Ustawa z dnia 29 września 2022 r. o zasadach realizacji programów wsparcia przedsiębiorców w związku z sytuacją na rynku energii w latach 2022-2024; Uchwała Rady Ministrów w sprawie przyjęcia programu rządowego pod nazwą „Pomoc dla przemysłu energochłonnego związana z cenami gazu ziemnego i energii elektrycznej w 2023 r.”	06.10.2023 - 30.03.2024	Prezes Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	MŚP i duże przedsiębiorstwa	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie	pozostała pomoc kryzysowa związana z COVID-19; pomoc na pokrycie dodatkowych kosztów związanych z wyjątkowo znaczącym wzrostem cen gazu ziemnego i energii elektrycznej w wyniku wojny na Ukrainie	-	2 119,3
3.	SA.103902(2022/N) (zmiana SA.102866(2022/N))	Program gwarancji kredytów w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych - zmiana programu SA.102866(2022/N)	Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	11.08.2022 - 31.12.2023	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	średnie i duże przedsiębiorstwa	gwarancja poręczenie	wsparcie płynności przedsiębiorców dotkniętych wojną na Ukrainie	438,4	1 116,0
4.	SA.105229(2022/N) (zmiana SA.103175(2022/N))	Pomoc w formie dotacji lub pożyczki ze środków programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę	Art. 31 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych; Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 8 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy w formie dotacji lub pożyczki ze środków programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy	17.01.2023 - 31.12.2023	pośrednicy finansowi	MŚP i duże przedsiębiorstwa	dotacja lub inne bezzwrotne świadczenie pożyczka preferencyjna	pomoc na wsparcie gospodarki w następstwie agresji militarnej Rosji na Ukrainę w ramach ograniczonych kwot pomocy	-	456,9
5.	SA.103903(2022/N) (zmiana SA.102867(2022/N))	Program gwarancji faktoringu w ramach Funduszu Gwarancji Kryzysowych - zmiana programu SA.102867(2022/N)	Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa	11.08.2022 - 31.12.2023	Prezes Banku Gospodarstwa Krajowego	MŚP i duże przedsiębiorstwa	gwarancja poręczenie	wsparcie płynności przedsiębiorców dotkniętych wojną na Ukrainie	54,7	233,1

Lp.	Nr programu	Nazwa programu	Podstawa prawna	Okres obowiązywania	Podmiot udzielający pomocy	Beneficjenci pomocy	Forma pomocy	Przeznaczenie pomocy	Wartość pomocy [mln zł] udzielonej w roku:	
									2022	2023
6.	SA.103176(2022/N)	Pomoc z instrumentów finansowych oraz ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu, w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę	Art. 31 i art. 32 w związku z art. 33 ust. 2 ustawy z dnia 3 kwietnia 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających realizację programów operacyjnych; Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z 4 sierpnia 2022 r. w sprawie udzielania pomocy z instrumentów finansowych oraz ze środków instrumentów inżynierii finansowej podlegających ponownemu wykorzystaniu, w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy	10.08.2022 31.12.2023	pośrednicy finansowi	MŚP i duże przedsiębiorstwa w województwach Podlaskim, Podkarpackim oraz Świętokrzyskim	pożyczka preferencyjna	wsparcie płynności przedsiębiorców dotkniętych wojną na Ukrainie	2,1	0,01
Suma										6 306,9

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT O POMOCY *DE MINIMIS* W POLSCE UDZIELONEJ PRZEDSIĘBIORCOM W 2023 ROKU

Warszawa, grudzień 2024 roku

Raport został opracowany przez Departament Monitorowania Pomocy Publicznej UOKiK

SPIS TREŚCI

I. POMOC <i>DE MINIMIS</i> I KOMPETENCJE PREZESA UOKIK	4
II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA	7
III. POMOC <i>DE MINIMIS</i> W UJĘCIU PRZEKROJOWYM	10
1. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według jej rodzaju	10
2. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według form pomocy	11
3. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podstaw prawnych	16
4. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według podmiotów udzielających pomocy	18
5. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy	24
6. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy	25
7. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według wielkości beneficjenta pomocy	26
8. Pomoc <i>de minimis</i> w podziale według źródła pochodzenia pomocy	27
IV. PODSUMOWANIE	28

I. POMOC *DE MINIMIS* I KOMPETENCJE PREZESA UOKiK

Zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm. dalej: rozporządzenie 1407/2013)¹, które obowiązywało od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r.² pomoc, której wartość dla danego beneficjenta w okresie trzech kolejnych lat podatkowych nie przekracza 200 tys. euro lub 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów (uwzględnia się wszelką pomoc *de minimis* otrzymaną przez danego przedsiębiorcę, niezależnie od jej źródła i przeznaczenia), czyli tzw. pomoc *de minimis*, nie wpływa na handel między państwami członkowskimi i/lub nie zakłóca bądź nie grozi zakłóceniem konkurencji i dlatego nie podlega art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)³.

Ponadto, od 29 kwietnia 2012 roku do 31 grudnia 2023 r. obowiązywało rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (dalej: rozporządzenie 360/2012)⁴, które określało warunki dopuszczalności pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym. Limit dla tego rodzaju pomocy wynosił 500 tys. euro w ciągu 3 lat podatkowych. Zgodnie z rozporządzeniem, pomoc tę można było łączyć z innymi rodzajami pomocy *de minimis* do wysokości 500 tys. euro w ciągu 3 kolejnych lat podatkowych⁵.

W związku z brakiem wpływu na handel wewnątrzunijny, pomoc *de minimis* nie jest szczegółowo omawiana w sporządzanym corocznie przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów *Raporcie o pomocy publicznej*. Ze względu jednak na to, że co roku łączna wartość pomocy *de minimis* jest stosunkowo duża (w roku 2023 wyniosła 10 337,3 mln zł)⁶, od 2008 roku Prezes UOKiK przygotowuje odrębny raport dotyczący tej pomocy. Niniejszy raport dotyczy pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku.

Jednocześnie należy wyjaśnić, iż niniejszy raport dotyczy wszelkiej pomocy udzielanej zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013. Biorąc pod uwagę fakt, iż rozporządzenie to, co do zasady, stosuje się również do pomocy w sektorze przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych⁷, niniejszy raport obejmuje również pomoc *de minimis*

¹ wcześniej pomoc *de minimis* była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 379 z 28.12.2006, str. 5, z późn. zm.).

² Rozporządzenie 1407/2013 miało okres przejściowy od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. Po 1 lipca 2024 r. rozporządzenie 1407/2013 zostało zastąpione przez rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 2023/2831 z 15.12.2023).

³ Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - Dz. Urz. UE C 202 z 07.06.2016, str. 47.

⁴ Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, z późn. zm.

⁵ Rozporządzenie 360/2012 miało okres przejściowy od 1 stycznia do 30 czerwca 2024 r. Po 1 lipca 2024 r. rozporządzenie 360/2012 zostało zastąpione przez rozporządzenie Komisji (UE) 2023/2832 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 2023/2832 z 15.12.2023).

⁶ Wszystkie dane liczbowe dotyczące pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku zostały przedstawione według stanu na dzień 31 lipca 2024 r.

⁷ Wyjątki w tym zakresie określone zostały w art. 2 ust. 1 lit. c rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*.

w tym sektorze. Raport obejmuje także pomoc *de minimis* stanowiącą rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym zgodnie z rozporządzeniem 360/2012.

Raport nie uwzględnia natomiast pomocy *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie, o której mowa w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 9, z późn. zm.)⁸ oraz rozporządzenia Komisji (UE) nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014, str. 45, z późn. zm.)⁹ Pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie jest monitorowana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 oraz rozporządzeniem 360/2012:

- łączna kwota pomocy *de minimis* na jedno przedsiębiorstwo¹⁰ nie może przekroczyć 200 tys. euro w okresie trzech kolejnych lat podatkowych, 100 tys. euro w sektorze transportu drogowego towarów oraz 500 tys. euro w zakresie finansowania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- pomoc *de minimis* musi być „przejrzysta”, tzn. musi istnieć możliwość obliczenia *ex ante* ekwiwalentu dotacji brutto bez potrzeby przeprowadzania oceny ryzyka,
- pomoc *de minimis* nie może być łączona z pomocą publiczną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowalnych, w przypadku gdyby taka kumulacja miała skutkować przekroczeniem poziomu intensywności tej pomocy publicznej,
- w niektórych sektorach możliwość udzielania pomocy *de minimis* podlega szczególnym zasadom, wykluczającym lub ograniczającym możliwości jej udzielania (dotyczy to produkcji rolnej, rybołówstwa, akwakultury i transportu),
- pomocy *de minimis* stanowiącej rekompensatę za świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym nie można łączyć z żadną rekompensatą w odniesieniu do tych samych usług bez względu na to, czy stanowi ona pomoc państwa czy nie.

Zgodnie z art. 6 rozporządzenia 1407/2013 oraz art. 3 rozporządzenia 360/2012, przed przyznaniem pomocy *de minimis* państwo członkowskie musi uzyskać od podmiotu ubiegającego się o tę pomoc oświadczenie w formie pisemnej na temat wszelkiej pomocy *de minimis* przyznanej mu w ciągu bieżącego roku oraz dwóch poprzedzających go lat. Zobowiązanie to zostało odzwierciedlone w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej¹¹, zgodnie z którym przedsiębiorca ubiegający się o pomoc *de minimis* ma obowiązek przedstawienia wszystkich zaświadczeń (lub oświadczenia) o wielkości takiej pomocy otrzymanej w powyższym okresie lub oświadczenia o nieotrzymaniu pomocy.

Zaświadczenia o pomocy *de minimis*, o których szczegółowo mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 20 marca 2007 r. w sprawie zaświadczeń o pomocy *de minimis* i pomocy

⁸ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 stycznia 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w rolnictwie i rybołówstwie była uregulowana rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1535/2007 z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie zastosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy *de minimis* w sektorze produkcji rolnej (Dz. Urz. UE L 337 z 21.12.2007, str. 35, z późn. zm.).

⁹ Rozporządzenie to obowiązuje od 1 lipca 2014 r., wcześniej pomoc *de minimis* w sektorze rybołówstwa i akwakultury była uregulowana rozporządzeniem nr 875/2007 z dnia 24 lipca 2007 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu WE w odniesieniu do pomocy w ramach zasady *de minimis* dla sektora rybołówstwa (Dz. Urz. UE L 193 z 25.07.2007, str. 6 z późn. zm.).

¹⁰ za „jedno przedsiębiorstwo” uznaje się wszystkie jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane w sposób określony w art. 2 ust. 2 rozporządzenia 1407/2013.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 702.

de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie¹², wydawane są beneficjentowi pomocy *de minimis* przez podmiot udzielający tego rodzaju pomocy na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej. Umożliwiają one weryfikowanie nieprzekraczania przez przedsiębiorcę właściwych limitów, o których mowa powyżej. W sytuacji, gdy limit ten zostałby przekroczony poprzez udzielenie nowej pomocy, organ, do którego zwrócił się wnioskodawca, zobowiązany jest odmówić udzielenia takiej pomocy.

Zadaniem Prezesa UOKiK w zakresie pomocy *de minimis* jest przede wszystkim monitorowanie jej udzielania, to jest gromadzenie przesyłanych sprawozdań o udzielonej pomocy *de minimis* w centralnej, na bieżąco aktualizowanej bazie danych o udzielonej pomocy *de minimis* (obsługiwanej przez aplikację SHRIMP). Baza ta, stanowiąca część centralnego systemu sprawozdawania pomocy publicznej, umożliwia podmiotom udzielającym pomocy *de minimis* dodatkową weryfikację bezpośrednio przed udzieleniem pomocy (na zasadzie dostępu *on-line*) wielkości pomocy *de minimis* otrzymanej już przez danego beneficjenta, a w konsekwencji zbadania możliwości udzielenia mu kolejnej pomocy przy uwzględnieniu obowiązującego limitu. Podmioty udzielające pomocy są zobowiązane do przekazywania poprzez aplikację SHRIMP sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej albo informacji o nieudzieleniu takiej pomocy w danym okresie sprawozdawczym. Zatem, na mocy art. 32 ust. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zapewniona została kompletność danych o udzielonej pomocy *de minimis* w 2023 roku.

Ponadto, rola Prezesa UOKiK w zakresie udzielania pomocy *de minimis* sprowadza się do zapewnienia zgodności projektów programów tej pomocy z przepisami rozporządzenia 1407/2013 oraz rozporządzenia 360/2012 i obejmuje m.in.:

- aktywne uczestnictwo w procesie legislacyjnym w odniesieniu do projektów aktów prawnych będących podstawami prawnymi udzielania pomocy *de minimis* (zgłaszanie uwag i propozycji sformułowań konkretnych przepisów),
- zgłaszanie w terminie 14 dni zastrzeżeń do projektów programów pomocowych *de minimis* w zakresie przejrzystości planowanej pomocy,
- zgłaszanie organom udzielającym pomocy *de minimis* informacji o zidentyfikowanych nieprawidłowościach w jej udzielaniu (niezgodność z przepisami rozporządzenia 1407/2013 lub rozporządzenia 360/2012) oraz sprawozdawaniu (brak sprawozdań, niezgodności z zaświadczeniami *de minimis*).

Niniejszy raport został opracowany na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach przekazywanych do Prezesa UOKiK przez podmioty udzielające pomocy. Do jego sporządzania przyjęto metodologię analogiczną do zastosowanej przy opracowaniu Raportu o pomocy publicznej w Polsce udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku.

¹² Dz. U. z 2018 r. poz. 350. (rozporządzenie obowiązywało dla zaświadczeń o pomocy *de minimis* wydawanych zgodnie z przepisami rozporządzenia 1407/2013 lub rozporządzenia 360/2012)

II. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA

Tabela 1. Statystyka ogólna.

Wskaźniki	2022	2023
Liczba podmiotów, które udzieliły pomocy <i>de minimis</i>	3,60 tys.	3,37 tys.
Liczba beneficjentów, którzy otrzymali pomoc	306 tys.	291 tys.
Liczba aktów pomocy*	486 tys.	525 tys.
Liczba aktów pomocy przypadających średnio na jednego beneficjenta	1,59	1,80
Liczba przypadków pomocy	694 tys.	694 tys.
Liczba przypadków przypadających średnio na jednego beneficjenta	2,27	2,38
Wielkość pomocy <i>de minimis</i> przypadająca średnio na jednego beneficjenta	32,5 tys. zł (6,9 tys. euro***)	35,4 tys. zł (7,8 tys. euro***)

* Aktem pomocy jest zazwyczaj umowa lub decyzja.

**Liczba przypadków pomocy jest kilkakrotnie wyższa od liczby beneficjentów, m.in. z następujących względów:

- możliwości korzystania przez jednego beneficjenta z pomocy o różnej formie, źródle pochodzenia,
- wykazywania 4 razy w roku (na dzień udzielenia) pomocy w formie ustawowego zwolnienia osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą z podatku od nieruchomości,
- wykazywania każdorazowo na moment przysporzenia korzyści pomocy w formie pokrycia wydatków ze środków zakładowego funduszu rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

***Przyjmując średnie kursy: w 2022 r. 1 euro = 4,6869 zł, w 2023 r. 1 euro = 4,5430 zł.

Tabela 2. Wartość pomocy *de minimis* udzielonej przedsiębiorcom w 2023 roku.

Ogólna wartość pomocy <i>de minimis</i>	2023		
	mln zł	mln euro	% PKB
	10 337,3	2 275,4	0,30

Analiza sprawozdań podmiotów udzielających pomocy wykazała, że ogólna wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku wyniosła 10 337,3 mln zł, co stanowi 2 275,4 mln euro¹³.

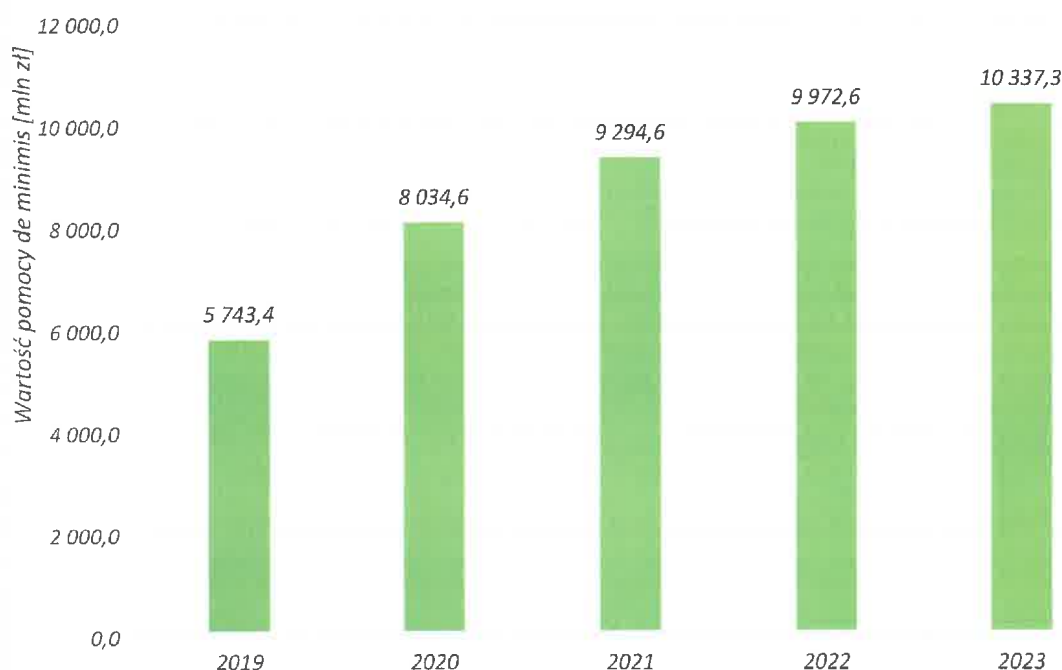
¹³ Przyjmując średni kurs w 2023 roku: 1 euro = 4,5430 zł.

Pomoc *de minimis* udzielona przedsiębiorcom stanowiła 0,30 proc. produktu krajowego brutto¹⁴ (PKB).

W porównaniu z rokiem wcześniejszym, w 2023 roku nieznacznie zmalała liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis*. Spadła też liczba beneficjentów tej pomocy o ok. 15 tysięcy. Natomiast liczba przypadków pomocy *de minimis* utrzymała się na tym samym poziomie. Wzrosła (o ok. 9 proc.) wartość pomocy *de minimis* przypadająca średnio na jednego beneficjenta, a ogólna wartość udzielonej pomocy *de minimis* w 2023 roku wzrosła o ok. 364 mln zł w porównaniu do wartości tej pomocy w 2022 roku (9 972,6 mln zł).

Na wykresie 1 przedstawiono wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2019-2023. W 2020 roku nastąpił znaczący wzrost wartości pomocy *de minimis* - o ok. 40 proc. względem roku poprzedniego. W 2021 roku nastąpił kolejny wzrost jej wartości - o ok. 16 proc. Dalszy wzrost wartości pomocy *de minimis* przyniósł rok 2022, tym razem o ponad 7 proc. W 2023 roku nastąpił kolejny wzrost wartości pomocy *de minimis* o ok. 4 proc.

Wykres 1. Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2019-2023.

-Na znaczący wzrost wartości pomocy *de minimis* w 2020 roku w porównaniu do wartości z 2019 roku wpływ miała pomoc udzielona na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów

¹⁴ PKB w 2023 r. wyniósł 3 410 137 mln zł według wstępnych szacunków publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny

Wiejskich na lata 2014-2020 (trzykrotne zwiększenie wartości udzielonej pomocy), *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (zwiększenie o ponad 100 proc.), *ustawy z dnia 28 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw* (dwudziestokrotne zwiększenie wartości) oraz *ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa* (zwiększenie prawie 2,5-krotnie).

Zwiększenie wartości pomocy *de minimis* w 2021 roku w głównej mierze było spowodowane wzrostem wartości pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (wzrost o 65 proc.), *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (wzrost o ok. 22 proc.) oraz *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* (wzrost o 20 proc.).

W 2022 roku wartości udzielonej pomocy *de minimis* ponownie wzrosła, co w głównej mierze było spowodowane wzrostem wartości pomocy udzielanej na podstawie *ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe* (wzrost o ok. 134 proc), *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych* (wzrost o ok. 133 proc.), *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (wzrost o ok. 20 proc.), *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (wzrost o ok. 11 proc.).

Rok 2023 przyniósł kolejny wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis*, na co wpływ miała wartość pomocy *de minimis* udzielona na podstawie dwóch ustaw: *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (wzrost o ok. 30 proc.) oraz *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (wzrost o ok. 20 proc.).

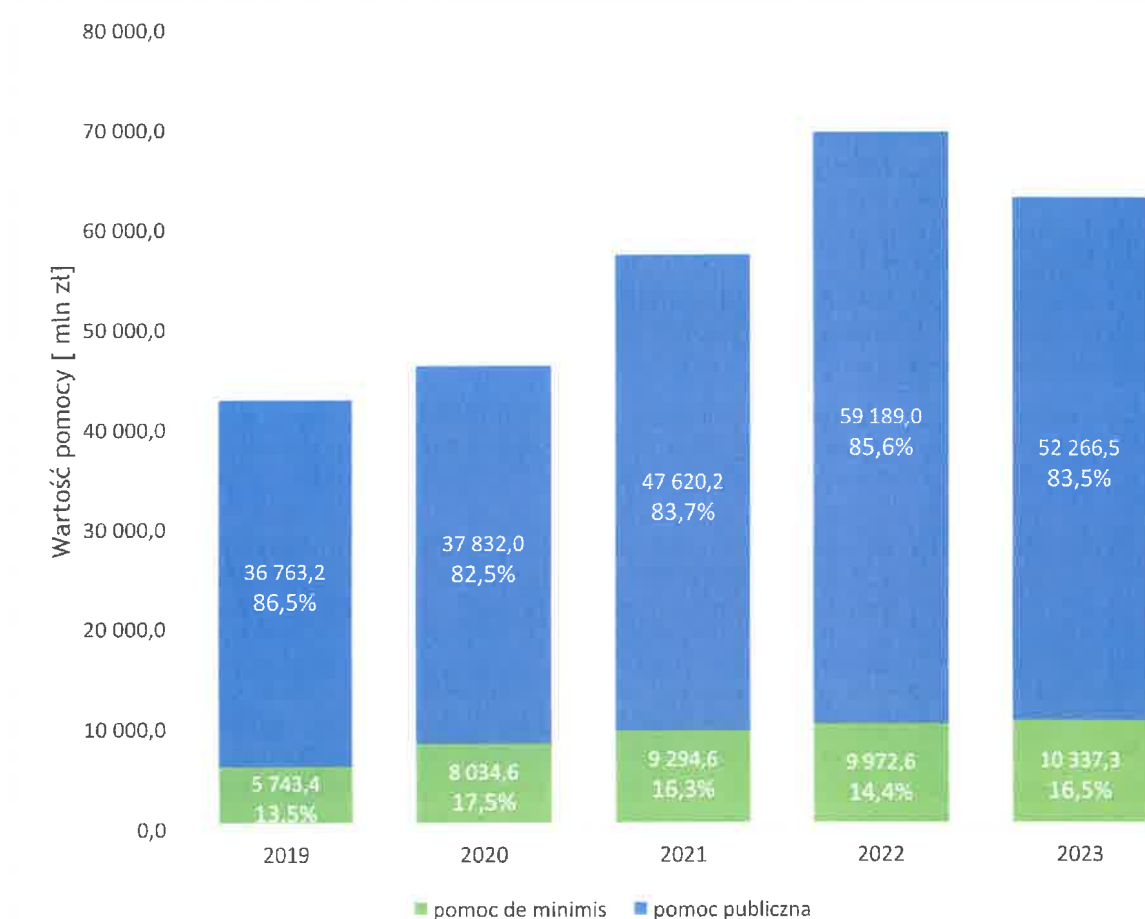
Z uwagi na ograniczony limit pomocy *de minimis* możliwej do uzyskania przez jedno przedsiębiorstwo w okresie 3 lat podatkowych, rokrocznie wartość udzielonej pomocy *de minimis* jest zdecydowanie niższa niż wartość pomocy publicznej¹⁵ spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE¹⁶. W 2019 roku udział pomocy *de minimis* w ogólnej wartości udzielonej pomocy publicznej stanowił 13,5 proc. W 2020 roku udział ten wzrósł do poziomu 17,5 proc. Z uwagi na istotny wzrost wartości udzielanej pomocy publicznej, dwa kolejne lata przyniosły spadek udziału pomocy *de minimis* w ogólnej wartości pomocy odpowiednio w 2021 roku do poziomu 16,3 proc. a w 2022 roku do poziomu 14,4 proc. W 2023 nastąpił wzrost udziału pomocy *de minimis* w ogólnej wartości pomocy do poziomu 16,5 proc. W latach 2019-2023 średnia wartość pomocy *de minimis* wynosiła 16 proc. ogólnej wartości pomocy.

Należy jednak pamiętać o tym, że powyższe dane wyrażone są w ujęciu nominalnym. Kwoty pomocy nie uwzględniają czynników zewnętrznych, takich jak np. zmiana wartości pieniądza w czasie.

¹⁵ Porównanie nie uwzględnia pomocy publicznej kryzysowej udzielanej w związku z sytuacją wywołaną COVID-19 ani pomocy kryzysowej związanej z agresją Rosji na Ukrainę.

¹⁶ Dalej zwana także pomocą publiczną.

Wykres 2. Wartość pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE i pomocy *de minimis* udzielonej w latach 2019-2023.

III. POMOC *DE MINIMIS* W UJĘCIU PRZEKROJOWYM

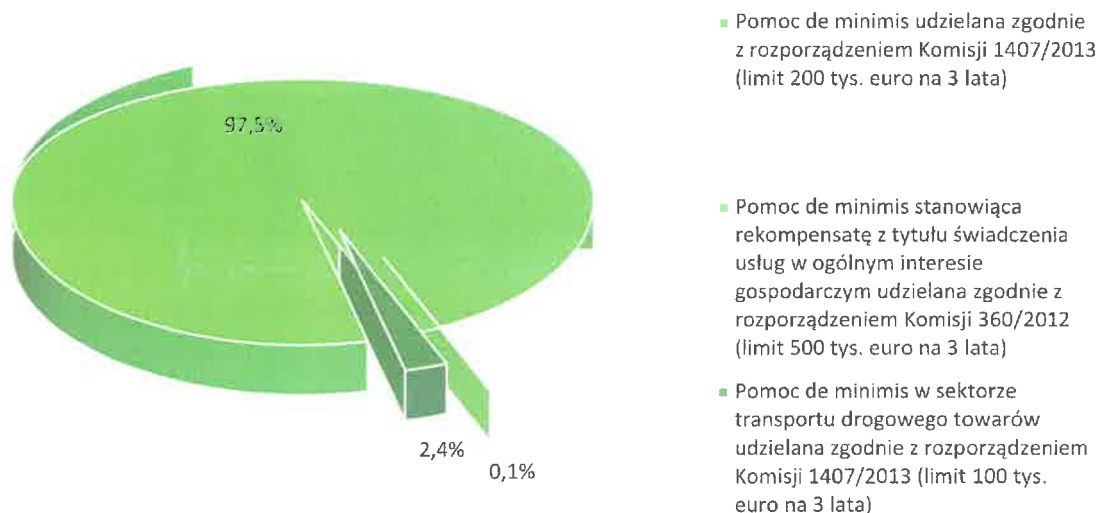
1. Pomoc *de minimis* w podziale według jej rodzaju

W 2023 roku blisko 98 proc. pomocy *de minimis* (10 080,9 mln zł) zostało udzielone zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013, zgodnie z którym limit pomocy *de minimis* możliwej do otrzymania przez jedno przedsiębiorstwo w okresie 3 lat podatkowych wynosi 200 tys. euro. Pomoc *de minimis* w sektorze transportu drogowego towarów (limit 100 tys. euro na 3 lata podatkowe) udzielana zgodnie z rozporządzeniem 1407/2013 stanowiła jedynie 2,4 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* (247,3 mln zł). Najmniejsza część pomocy *de minimis* została udzielona zgodnie z rozporządzeniem 360/2012¹⁷ (limit 500 tys. euro na 3 lata

¹⁷ rozporządzenie Komisji (UE) nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. Urz. UE L 114 z 26.04.2012, str. 8, sprostowanie w Dz. Urz. UE L 290 z 04.10.2014, str. 11)

kalendarzowe) - 9,0 mln zł, co stanowiło zaledwie 0,1 proc. Powyższe dane zostały przedstawione na wykresie 3.

Wykres 3. Wartość pomocy *de minimis* w 2023 roku według jej rodzaju.

2. Pomoc *de minimis* w podziale według form pomocy

W niniejszej części dokonano analizy form pomocy *de minimis* w ramach czterech grup oznaczonych literami A, B, C i D. W każdej grupie wyróżniono podgrupy, którym przypisano cyfrę 1 lub 2, w zależności od tego, czy następuje przepływ środków finansowych z budżetu (1), czy też pomoc jest związana z uszczupleniem wpływów budżetowych (2). Do poszczególnych grup i podgrup zaliczono formy pomocy przedstawione w tabeli 3.

Tabela 3. Formy pomocy *de minimis* udzielanej w 2023 roku.

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
A dotacje i ulgi podatkowe	A1	dotacje i inne bezzwrotne świadczenia
		dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych (bezpośrednio dla przedsiębiorców)
		inne wydatki związane z funkcjonowaniem jednostek budżetowych lub realizacją ich zadań statutowych
		refundacje
		rekompensaty
	A2	zwolnienie z podatku
		odliczenie od podatku
		obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
		obniżenie wysokości opłaty
		zwolnienie z opłaty
		zaniechanie poboru podatku
		umorzenie w całości lub części zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		umorzenie podatku
		umorzenie w całości lub części odsetek od zaległości podatkowej
		umorzenie w całości i części opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej) wraz z odsetkami za zwłokę
		umorzenie w całości lub w części odsetek za zwłokę z tytułu opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej, kary)
		umorzenie kary lub odstąpienie od nałożenia kary
		oddanie do korzystania mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych dla przedsiębiorcy od oferowanych na rynku
		zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego i ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku
		umorzenie kosztów egzekucyjnych
		jednorazowa amortyzacja
		umorzenie kosztów procesu sądowego
B subsydia kapitałowo- inwestycyjne	B1	wniesienie kapitału
C tzw. „miękkie kredytowanie”	C1	pożyczka, kredyt preferencyjny
		pożyczki lub kredyty warunkowo umorzone (w całości lub w części)
		zaliczka zwrotna
	C2	odroczenie terminu płatności podatku
		odroczenie terminu zapłaty zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		rozłożenie na raty płatności podatku
		rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami
		odroczenie terminu płatności opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej)
		odroczenie terminu zapłaty zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej kary) wraz z odsetkami
		rozłożenie na raty opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej)

Grupa	Podgrupa	Forma pomocy
		rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej kary) lub zaległej opłaty (składki, wpłaty, należności cywilnoprawnej kary) wraz z odsetkami
		odroczenie terminu płatności kary
		rozłożenie na raty kary
		rozłożenie na raty kosztów egzekucyjnych
		rozłożenie na raty odsetek
		odroczenie terminu płatności kosztów egzekucyjnych
		odroczenie terminu płatności odsetek
		odroczenie terminu płatności kosztów procesu sądowego
		rozłożenie na raty kosztów procesu sądowego
D Poręczenia i Gwarancje	D1	poręczenie i gwarancja
E inne	‘-	‘-

Wśród form pomocy *de minimis*, podobnie jak w latach poprzednich, **dominowały formy pomocy z grupy A, tj. dotacje i ulgi podatkowe (6 606,2 mln zł)**. Udział wartości pomocy udzielonej w formach z grupy A w ogólnej wartości pomocy *de minimis* wyniósł 63,9 proc. jednak w porównaniu do 2022 roku zarówno wartość pomocy udzielonej w tych formach była mniejsza o ok. 557 mln zł jak udział tej formy pomocy w ogólnej wartości pomocy *de minimis* był niższy o ok. 8 punktów procentowych od jej udziału w roku poprzednim (71,8 proc.).

W zakresie form pomocy z **grupy B, tj. subsydiów kapitałowo-inwestycyjnych**, nastąpił nieznaczny spadek wartości pomocy *de minimis* udzielonej w tych formach, aczkolwiek nie miało to przełożenia na udział form z tej grupy w całkowitej wartości pomocy *de minimis*. Pomoc udzielona w 2023 roku wyniosła **4,0 mln zł** (0,04 proc. całej pomocy *de minimis*), zmniejszając się o 0,3 mln zł (o ok. 8 proc.) w stosunku do roku poprzedniego.

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w formie z **grupy C, czyli tzw. „miękkiego kredytowania”**, osiągnęła wartość **937,3 mln zł** (9,1 proc. pomocy *de minimis* ogółem), co oznacza znaczący wzrost o 290,2 mln zł (o 44,9 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

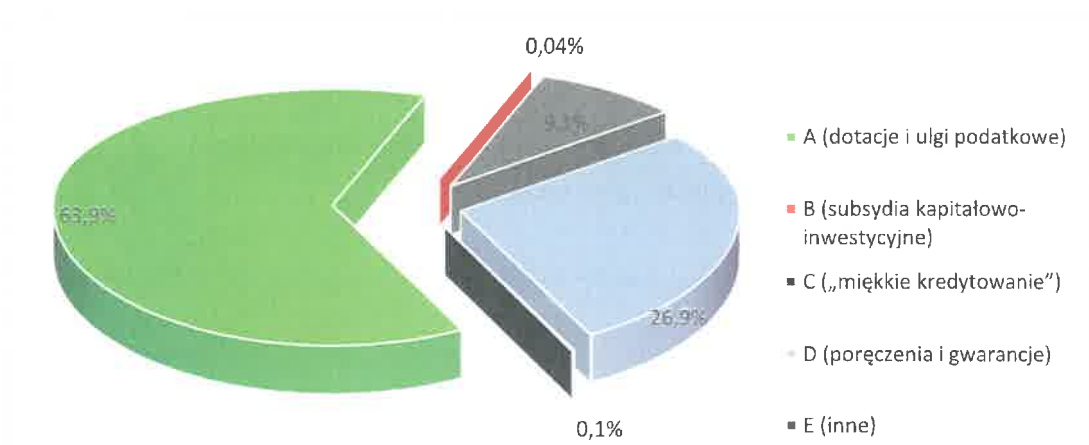
Wartość pomocy *de minimis* z **grupy D, tj. poręczeń i gwarancji kredytowych** wzrosła znacznie o 635,6 mln zł (o 29,7 proc.) i wyniosła w 2023 roku **2 777,8 mln zł** (26,9 proc. całej pomocy *de minimis*) powodując wzrost jej udziału w całkowitej wartości pomocy *de minimis* o 5,4 punktu procentowego.

Pomoc *de minimis* udzielona w formie **E - inne** wyniosła w 2023 roku 12,0 mln zł. Forma E wskazywana jest wtedy, gdy podmiot udzielający pomocy nie zdołał jej przyporządkować do żadnej z opisanych form pomocy zakwalifikowanych do grup od A do D.

Podsumowując, zaobserwowany w 2023 roku wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* w porównaniu z 2022 rokiem związany jest ze zwiększeniem wartości pomocy udzielonej

w formach pomocy z grupy C i grupy D. Największy wzrost wystąpił w grupie D obejmującej pomoc w formie **poręczeń i gwarancji** - w 2023 roku pomocy udzielono o 635,6 mln zł (29,7 proc.) więcej niż w 2022 roku. Największy, w ujęciu procentowym, spadek wartości pomocy nastąpił natomiast w grupie E. Pomoc udzielana w formie, w której podmiot udzielający pomocy nie zdołał jej przyporządkować do żadnej z opisanych form pomocy zakwalifikowanych do grup od A do D była mniejsza o 3,5 mln zł (o 22,6 proc.) w porównaniu z rokiem poprzednim.

Wykres 4. Udział poszczególnych form pomocy *de minimis* w ogólnej jej wartości w 2023 roku.

Analizując bardziej szczegółowo strukturę pomocy *de minimis* w podziale według form zauważyć można zdecydowaną przewagę pomocy udzielanej w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły ok. 60 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku - spadek udziału o ok. 7,6 pkt proc. w porównaniu z rokiem poprzednim.

Drugiej co do wielkości pomocy *de minimis* udzielono w formie poręczeń i gwarancji (podgrupa D1), przy czym udział tych form w całkowitej wartości udzielonej pomocy wzrósł - z 21,5 proc. w 2022 roku do 26,9 proc. w 2023 roku.

Udział pomocy *de minimis* udzielonej w formie ulg podatkowych (podgrupa A2) nieznacznie zmalał - z 4,2 proc. w 2022 roku do 3,9 proc. w 2023 roku, a w przypadku pomocy udzielanej w formach odroczeń, rozłożeń na raty (podgrupa C2) nieznacznie wzrósł - z 4,5 proc. w 2022 roku do 5,3 proc. w 2023 roku.

Tabela 4. Struktura pomocy *de minimis* w poszczególnych formach pomocy w latach 2022-2023.

Forma pomocy	2022			2023		
	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w grupie	Udział w pomocy <i>de minimis</i> ogółem
Grupa A - Dotacje i subsydia podatkowe ogółem	7 163,5	100,0%	71,8%	○ 6 606,2	100,0%	○ 63,9%
A1 - dotacje i refundacje	6 743,5	94,1%	67,6%	○ 6 205,0	93,9%	○ 60,0%
A2 - ulgi podatkowe	420,0	5,9%	4,2%	○ 401,2	6,1%	○ 3,9%
Grupa B - Subsydia kapitałowo-inwestycyjne ogółem	4,4	100,0%	0,04%	○ 4,0	100,0%	↔ 0,04%
B1 - wniesienie kapitału	4,4	100,0%	0,04%	○ 4,0	100,0%	↔ 0,04%
Grupa C - „Miękkie kredytowanie” ogółem	647,1	100,0%	6,5%	& 937,3	100,0%	& 9,1%
C1 - pożyczki preferencyjne i warunkowo umorzone	197,1	30,5%	2,0%	& 385,5	41,1%	& 3,7%
C2 - odroczenie i rozłożenie na raty płatności wobec budżetu i funduszu	450,0	69,5%	4,5%	& 551,8	58,9%	& 5,3%
Grupa D1 - Poręczenia i gwarancje kredytowe ogółem	2 142,1	100,0%	21,5%	& 2 777,8	100,0%	& 26,9%
Grupa E - Inne	15,6	100,0%	0,2%	○ 12,0	100,0%	○ 0,1%

W stosunku do roku poprzedniego znacznie wzrosła - o 188,4 mln zł - pomoc udzielana w formie pożyczek i kredytów preferencyjnych (podgrupa C1). Pomoc w formie wniesienia kapitału (podgrupa B1) nieznacznie spadła. Udział w całkowitej wartości pomocy w formach z podgrupy C1 w 2023 roku wyniósł 3,7 proc. a w 2022 roku - 2,0 proc. W przypadku form z podgrupy B1, udział w całkowitej wartości pomocy zarówno w roku 2022 jak i w 2023 roku wyniósł 0,04 proc.

Tabela 5. Sposób finansowania pomocy *de minimis* w Polsce w latach 2019-2023

Rok	Bezpośrednie wydatki (głównie dotacje)	Pozostałe formy (głównie uszczuplenia wpływów do budżetu)
2023	60,1%	39,9%
2022	67,1%	32,9%
2021	65,7%	34,3%
2020	68,7%	31,3%
2019	72,1%	27,9%

Analiza sposobu finansowania pomocy *de minimis* w 2023 roku w Polsce wskazuje, że podobnie jak w ostatnich pięciu latach, najczęściej udzielano tej pomocy w postaci bezpośrednich wydatków¹⁸. W 2023 roku było to ok. 60 proc. Udział form pomocy *de minimis* stanowiących głównie uszczuplenia wpływów czyli ulgi podatkowe, pożyczki preferencyjne, odroczenia i rozłożenia na raty, poręczenia i gwarancje oraz inne do budżetu wyniósł ok. 40 proc. pomocy *de minimis* ogółem. Z powyższych danych można zaobserwować, że udział bezpośrednich wydatków systematycznie spada. Jeszcze w roku 2019 udział bezpośrednich wydatków stanowił 72,1 proc. pomocy *de minimis*.

3. Pomoc *de minimis* w podziale według podstaw prawnych

W 2023 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielono na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* - 3 327,6 mln zł, co stanowiło 32,2 proc. pomocy *de minimis* udzielonej w tym roku. W porównaniu z 2022 rokiem wartość tej pomocy wzrosła o 559,0 mln (tj. o 20,2 proc.).

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* wzrosła o 638,8 mln i osiągnęła wartość 2 766,4 mln zł, czyli poziom o 30,0 proc. większy w stosunku do 2022 roku. Stanowiło to 26,8 proc. udziału w całej udzielonej pomocy *de minimis* w tym okresie.

Okolo 11 proc. wartości pomocy *de minimis* (1 086,1 mln zł) udzielono na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*. Wartość ta była niższa o 409,3 mln zł w stosunku do roku poprzedniego (o 27,4 proc.).

Pomoc *de minimis* udzielona na podstawie *ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020* wyniosła w 2023 roku 1 044,5 mln zł (10,1 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*). Wartość tej pomocy zmalała w stosunku do roku poprzedniego o 456,0 mln zł (co stanowiło spadek o 30,4 proc.).

Okolo 4 proc. pomocy *de minimis* (372,5 mln zł) udzielono w 2023 roku na podstawie *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych*. Wartość tej pomocy wzrosła w stosunku do 2022 roku o 55,9 mln zł (o 17,6 proc.).

¹⁸ Do bezpośrednich wydatków zaliczono pomoc udzieloną w formie dotacji (grupa A1) oraz w formie wniesienia kapitału do spółki (grupa B1).

Okolo 97 proc. pomocy *de minimis* w roku 2023 udzielono na podstawie piętnastu aktów prawnych. Zostały one przedstawione w tabeli 6.

Tabela 6. Pomocy *de minimis* według podstaw prawnych jej udzielenia w 2023 roku.

Podstawa prawna	2022		2023	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	2 768,6	27,8%	& 3 327,6	& 32,2%
ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	2 127,6	21,3%	& 2 766,4	& 26,8%
ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	1 495,4	15,0%	○ 1 086,1	○ 10,5%
ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	1 500,6	15,1%	○ 1 044,5	○ 10,1%
ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	316,5	3,2%	& 372,5	& 3,6%
ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	10,0	0,1%	& 240,7	& 2,3%
ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	340,1	3,4%	○ 221,0	○ 2,1%
ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	173,0	1,7%	& 208,9	& 2,0%
ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	165,6	1,7%	& 208,1	& 2,0%
ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	404,0	4,1%	○ 136,5	○ 1,3%
ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	120,1	1,2%	○ 108,7	○ 1,1%
ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	100,8	1,0%	& 105,8	1,0%
ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	84,5	0,9%	○ 76,2	○ 0,7%
ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	61,9	0,6%	○ 52,5	○ 0,5%
ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa	22,5	0,2%	& 27,9	& 0,3%
pozostałe akty prawne	281,4	2,8%	& 353,9	& 3,5%
Ogółem	9 972,6	100,0%	10 337,3	100,0%

*W tabeli wyszczególniono ustawy, na podstawie których udzielono w 2023 roku najwięcej pomocy *de minimis*; dla porównania podano również wartości pomocy udzielonej w 2022 roku na podstawie tych samych ustaw.

4. Pomoc *de minimis* w podziale według podmiotów udzielających pomocy

Tabela 7. Liczba podmiotów udzielających pomocy *de minimis* w 2023 roku.

Rodzaje podmiotów udzielających pomocy <i>de minimis</i>	Liczba podmiotów
Organy jednostek samorządu terytorialnego, w tym:	2 572
▪ marszałkowie województw	16
▪ starostowie powiatów	305 (spośród 314*)
▪ wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci (w tym prezydenci miast na prawach powiatu)	2 251 (spośród 2 477*)
Organy podatkowe**	407
Organy centralne	39
Organy terenowe	53
Pozostałe podmioty (w tym beneficjenci programów operacyjnych)	308
Ogółem	3 379

*Zgodnie ze stanem na dzień 01.01.2023 r.

**Przez organy podatkowe rozumiane są organy Krajowej Administracji Skarbowej.

W 2023 roku pomocy *de minimis* udzieliło około 3,4 tys. podmiotów spośród około 5 tysięcy podmiotów, które posiadały kompetencje do jej udzielania. Największą grupę udzielających stanowiły organy jednostek samorządu terytorialnego (ok. 2,6 tys.), w tym wszyscy marszałkowie województw, ok. 97 proc. starostów powiatów i ok. 89 proc. wójtów gmin, burmistrzów i prezydentów miast.

Tabela 8. Pomoc *de minimis* w 2023 roku według podmiotów udzielających pomocy oraz podstaw prawnych.

Podmiot udzielający pomocy	Wartość pomocy (ogółem) [mln zł]	Główne podstawy prawne	Wartość pomocy głównych form * (ogółem) [mln zł]	Główne formy pomocy	Wartość pomocy dla wskazanej formy pomocy [mln zł]
Bank Gospodarstwa Krajowego	2 880,6	ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne	2 766,4	gwarancja	2 766,4
Starostowie powiatów	1 469,1	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 431,4	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	858,8
				refundacja	571,3

Ochotnicze Hufce Pracy	1 426,0	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	1 426,0	refundacja	1 426,0
Beneficjenci ogólnopolskich i regionalnych programów współfinansowanych ze środków unijnych oraz przedsiębiorcy publiczni	1 101,6	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	702,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	296,6
				refundacja	104,3
				pożyczka preferencyjna	288,1
		ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju	239,9	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	238,6
				pożyczka preferencyjna	1,2
Wójtowie gmin / Burmistrzowie / Prezydenci miast	1 048,2	ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy	453,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	279,2
				refundacja	173,8
		ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe	221,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	219,1
		ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych	105,8	zwolnienie z podatku	90,1
		ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów	99,1	zbycie mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku	80,3
Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	854,1	ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	849,4	refundacja	849,4

Marszałkowie województw	515,7	ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020	264,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	253,4
				refundacja	9,8
		ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020	195,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	131,0
				refundacja	64,1
Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	423,8	ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych	372,5	rozłożenie na raty opłaty	204,4
				rozłożenie na raty płatności zaległej opłaty lub zaległej opłaty wraz z odsetkami	149,5
Urzędy Skarbowe	196,3	ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa	140,2	rozłożenie na raty płatności zaległości podatkowej lub zaległości podatkowej wraz z odsetkami	121,7
		ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych	52,5	obniżka lub zmniejszenie, powodujące obniżenie podstawy opodatkowania lub wysokości podatku	39,3
Prezes Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	149,6	ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	140,7	refundacja	140,7
Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej	92,4	ustawa z 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej	92,1	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	92,1
Wojewódzkie Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	59,6	ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska	59,5	pożyczka preferencyjna	23,9
				pożyczki lub kredyty warunkowo umorzone (w całości lub części)	17,9
				dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	17,7

Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	49,0	ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości	49,0	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	49,0
Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju	16,0	ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju	15,6	dotacja i inne bezzwrotne świadczenia	16,0
Inne podmioty	55,8				
Ogółem	10 337,3				

* formy pomocy z najwyższą wartością pomocy udzieloną przez podmiot udzielający pomocy na podstawie wskazanej podstawy prawnej

W 2023 roku pomocy *de minimis* o największej wartości udzielił **Bank Gospodarstwa Krajowego** - **2 880,6 mln zł** czyli 27,9 proc. całkowitej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w tym roku. Pomoc ta była przyznana głównie w formie gwarancji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne* (2 766,4 mln zł).

Starostowie powiatów - w imieniu których pomocy udzielali **dyrektorzy powiatowych urzędów pracy** - udzielili pomocy *de minimis* na łączną kwotę **1 469,1 mln zł** (14,2 proc. wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta została przyznana przede wszystkim w formie dotacji i świadczeń bezzwrotnych¹⁹ oraz refundacji udzielonych na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (1 431,4 mln zł).

Ochotnicze Hufce Pracy udzieliły pomocy *de minimis* o łącznej wartości **1 426,0 mln zł** (13,8 proc. wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta była udzielona w formie refundacji wynagrodzeń młodocianych pracowników i składek na ubezpieczenie społeczne dla pracodawców na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (1 426,0 mln zł).

Kolejną grupą podmiotów, które udzieliły pomocy *de minimis* o znacznej wartości - **1 101,6 mln zł** (10,7 proc. wartości pomocy *de minimis*) - byli **beneficjenci ogólnopolskich i regionalnych programów współfinansowanych ze środków unijnych oraz przedsiębiorcy publiczni**. W tej grupie przeważała pomoc w formie dotacji, refundacji i pożyczek preferencyjnych przekazanych na podstawie *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (702,1 mln zł) oraz w formie dotacji i pożyczek preferencyjnych na podstawie *ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* (239,9 mln zł).

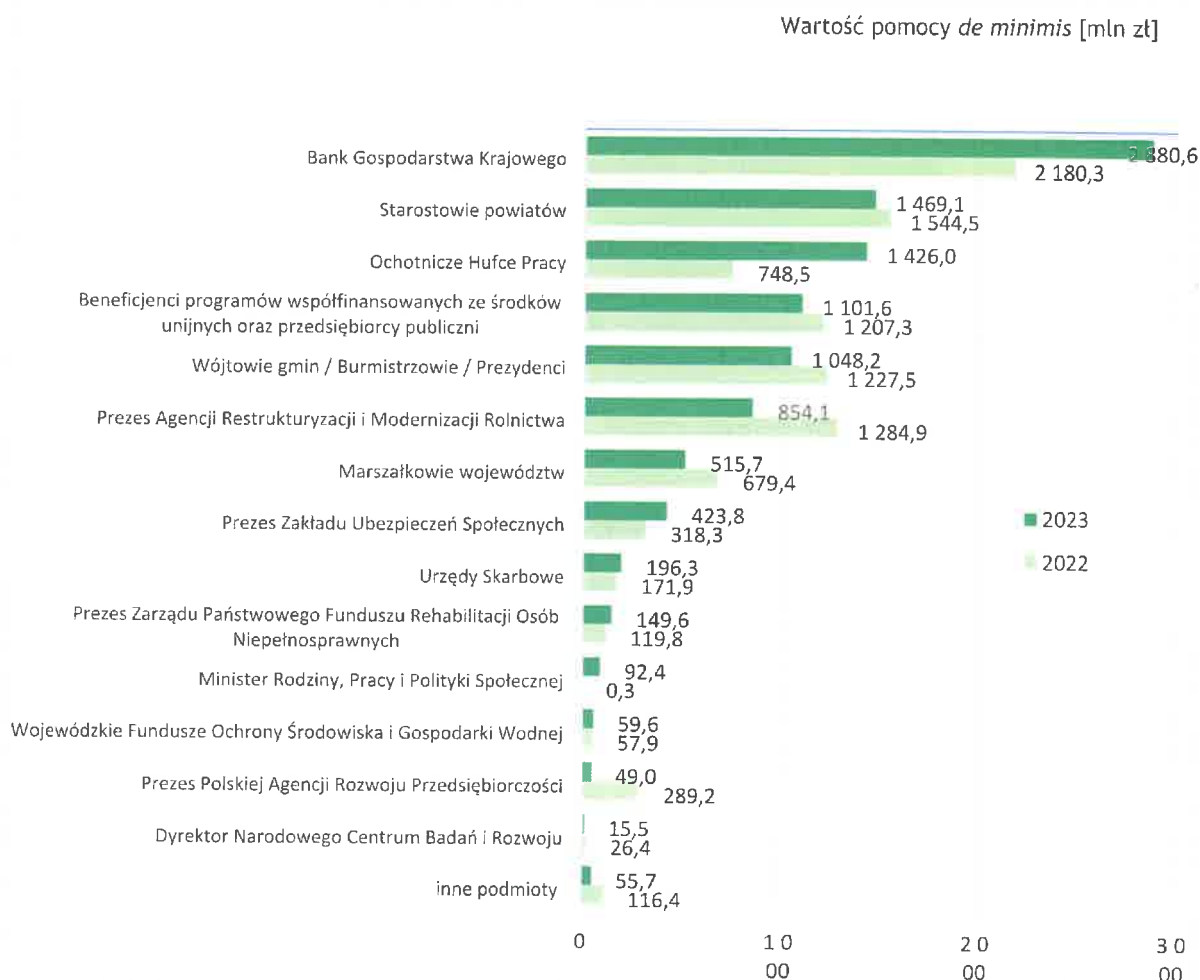
Wójtowie gmin oraz burmistrzowie i prezydenci miast udzielili pomocy *de minimis* o łącznej wartości **1 048,2 mln zł** (10,1 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta była udzielana głównie w formie dotacji i refundacji na podstawie *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (453,0 mln zł). Pomoc w formie dotacji była udzielana na podstawie *ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe* (221,0 mln zł), a w formie zwolnień podatkowych - na podstawie *ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych* (105,8 mln zł.). Ponadto, na podstawie *ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania*

¹⁹ Dalej nazywanych dotacją.

wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów udzielono pomocy w łącznej w kwocie 99,1 mln zł, głównie w formie zbycia mienia będącego własnością Skarbu Państwa albo jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków na warunkach korzystniejszych od oferowanych na rynku lub w formie obniżenia wysokości opłaty.

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa udzielił pomocy *de minimis* o łącznej wartości **854,1 mln zł** (8,3 proc. wartości pomocy *de minimis*). Pomoc ta była udzielona głównie w formie refundacji na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (849,4 mln zł).

Wykres 5. Pomoc *de minimis* według podmiotów udzielających pomocy w latach 2022-2023.

Analizując wielkość udzielonej pomocy w 2023 roku przez poszczególne podmioty można zauważyć znaczny wzrost udzielonej wartości pomocy *de minimis* tylko przez dwa podmioty: **Bank Gospodarstwa Krajowego** oraz **Ochotnicze Hufce Pracy**. Nieznaczny wzrost wartości pomocy *de minimis* wystąpił w przypadku: Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędów Skarbowych, Prezesa Zarządu Państwowego Funduszu Rehabilitacji

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Osób Niepełnosprawnych i Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Większość podmiotów udzieliło w 2023 roku mniej pomocy *de minimis* niż w roku 2022. Dotyczy to zwłaszcza starostów powiatów, beneficjentów krajowych i regionalnych programów współfinansowanych z funduszy unijnych, przedsiębiorców publicznych, wójtów gmin, burmistrzów, prezydentów miast oraz marszałków województw. Do podmiotów, które w 2023 roku udzieliły pomocy o znacznie mniejszej wartości niż w 2022 roku należą także: Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości. Czternaście grup podmiotów wskazanych w tabeli nr 7 udzieliło pomocy, której wartość stanowi 99,5 proc. całej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku.

5. Pomoc *de minimis* w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.

Ponad połowę (prawie 57 proc.) całkowitej wartości pomocy *de minimis* w 2023 roku udzielono przedsiębiorcom prowadzącym działalność w 10 sektorach, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Wartość udzielonej pomocy *de minimis* w 2023 roku w podziale według sektora działalności beneficjenta pomocy.

Sektor działalności beneficjenta (dział PKD)*	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i> [%]
handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	833,6	8,1%
roboty budowlane specjalistyczne	824,8	8,0%
handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	802,4	7,8%
handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	679,0	6,6%
pozostała indywidualna działalność usługowa	650,8	6,3%
uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	609,5	5,9%
działalność usługowa związana z żywnością	398,4	3,9%
roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	358,9	3,5%
produkcja artykułów spożywczych	347,8	3,4%
transport lądowy oraz transport rurociągowy	341,8	3,3%
pozostałe	4 490,3	43,4%
Ogółem	10 337,3	100,0%

*Podział na sektory został dokonany na podstawie klas PKD wskazanych w sprawozdaniach o udzielonej pomocy publicznej przekazanych przez podmioty udzielające pomocy.

W 2023 roku najwięcej pomocy otrzymali przedsiębiorcy działający w sektorze **handlu detalicznego, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi** (833,6 mln zł). Drugim i trzecim rodzajem działalności, w którym przedsiębiorcy otrzymali pomoc *de minimis* o największej wartości, były **roboty budowlane specjalistyczne** (824,8 mln zł) oraz **handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi** (802,4 mln zł).

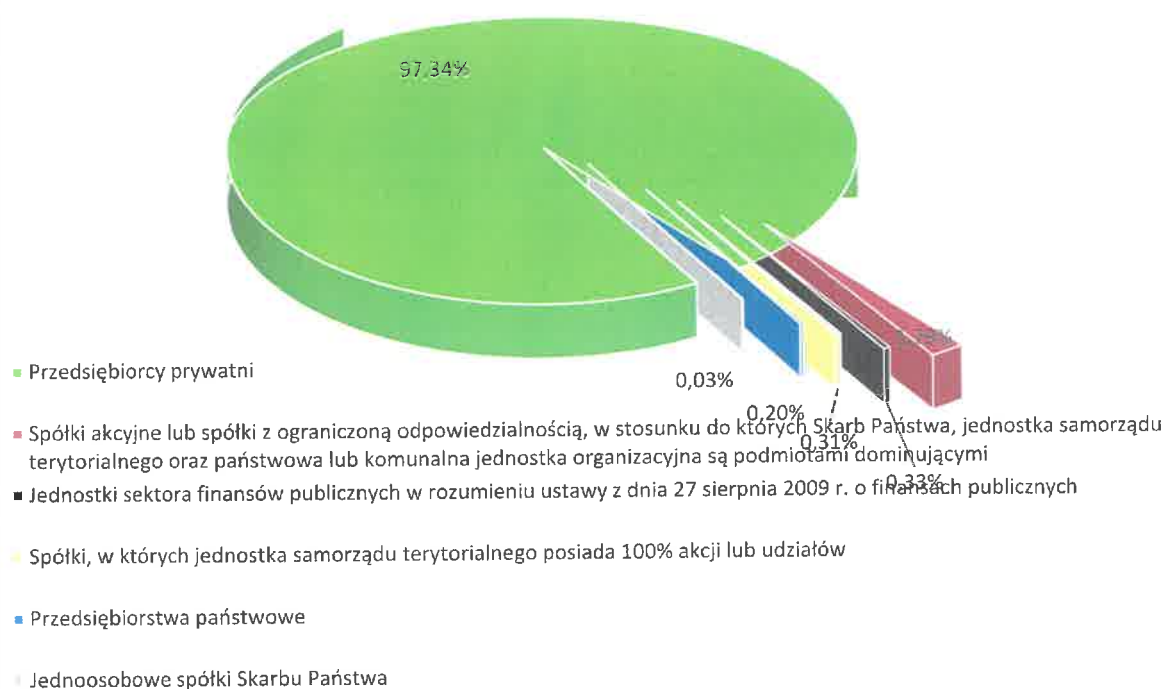
6. Pomoc *de minimis* w podziale według formy prawnej beneficjenta pomocy

W 2023 roku **najwięcej pomocy *de minimis* uzyskali przedsiębiorcy prywatni** (ponad 97 proc. ogólnej wartości pomocy). Pozostałe podmioty stanowiły niewielki procent beneficjentów pomocy *de minimis*.

Tabela 10. Pomoc *de minimis* według formy prawnej beneficjenta w 2023 roku.

Forma prawna przedsiębiorcy	Wartość pomocy (mln zł)	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
Przedsiębiorcy prywatni	10 062,4	97,3%
Spółki akcyjne lub spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, w stosunku do których Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego oraz państwowa lub komunalna jednostka organizacyjna są podmiotami dominującymi	185,4	1,8%
Jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych	34,31	0,33%
Spółki, w których jednostka samorządu terytorialnego posiada 100% akcji lub udziałów	31,9	0,31%
Przedsiębiorstwa państwowe	20,3	0,20%
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa	2,9	0,03%
Ogółem	10 337,3	100,0%

Wykres 6. Pomoc *de minimis* w 2023 roku ze względu na formę prawną beneficjenta.

7. Pomoc *de minimis* w podziale według wielkości beneficjenta pomocy

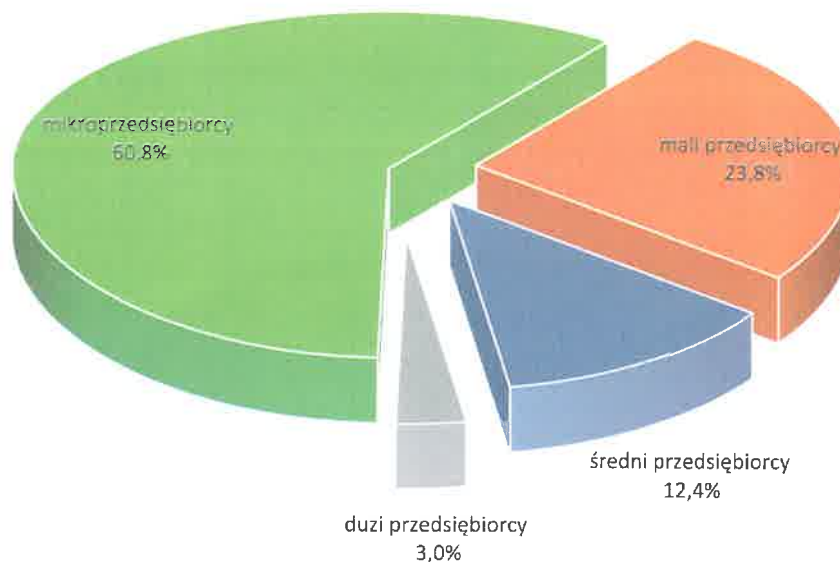
W 2023 roku prawie 97 proc. pomocy *de minimis* udzielono mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom. Czynniki, takie jak:

- proste zasady udzielania pomocy *de minimis* (warunkiem, który powinien spełnić jej beneficjent, było nieprzekraczanie w ciągu trzech lat określonego limitu pomocy),
- często brak powiązania z konkretnym projektem,
- ograniczone możliwości absorpcji kapitału sektora mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

powodują, że corocznie pomocą *de minimis* zainteresowane są przede wszystkim małe podmioty. Potwierdzeniem tego jest fakt, że około 61 proc. tego rodzaju pomocy w 2023 roku otrzymali mikroprzedsiębiorcy, a prawie 24 proc. ogólnej jej wartości - mali przedsiębiorcy. Podmioty spoza sektora MŚP otrzymały 3,0 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 rok.

Szczegółowe dane dotyczące podziału pomocy według wielkości beneficjenta przedstawiono na wykresie 7, a porównanie tych wielkości z 2022 rokiem - w tabeli 10.

Wykres 7. Pomoc *de minimis* udzielona w 2023 roku ze względu na wielkość beneficjenta.

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej mikroprzedsiębiorcom w 2023 roku zmalała o 240,8 mln zł (spadek o 3,7 proc.) w stosunku do 2022 roku i wyniosła 6,3 mld zł. Analogiczna sytuacja nastąpiła dla dużych przedsiębiorców, tu również zanotowano nieznaczny spadek wartości pomocy - o 29,8 mln zł (spadek o 8,8 proc.). Znaczące wzrosty wartości pomocy *de minimis* odnotowano w odniesieniu do pozostałych grup wielkości przedsiębiorców: dla małych przedsiębiorców - o 468,9 mln zł (wzrost prawie o 24 proc.), dla średnich przedsiębiorców - o 166,8 mln zł (wzrost o 15 proc.).

Tabela 11. Pomoc *de minimis* według wielkości beneficjenta w latach 2022-2023.

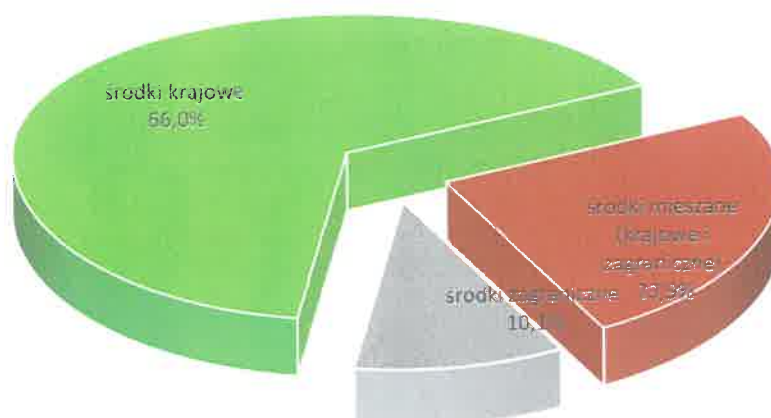
Wielkość przedsiębiorcy	2022		2023	
	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
mikroprzedsiębiorcy	6 530,8	65,5%	6 289,5	60,8%
mali przedsiębiorcy	1 991,8	20,0%	2 460,7	23,8%
średni przedsiębiorcy	1 110,4	11,1%	1 277,3	12,4%
duzi przedsiębiorcy	339,7	3,4%	309,8	3,0%
Ogółem	9 972,6	100,0%	10 337,3	100,0%

Udziały wartości otrzymanej pomocy *de minimis* w odniesieniu do ogólnej kwoty pomocy *de minimis* w poszczególnych grupach wielkości przedsiębiorstwa w 2023 roku nie uległy znaczącym zmianom. Mikroprzedsiębiorstwa otrzymały 60,8 proc. wartości udzielonej pomocy *de minimis*, zatem udział spadł o 4,7 punktów proc. (65,5 proc. w 2022 roku). Nieznaczny spadek wartości udzielonej pomocy *de minimis* o 0,4 punktów proc. nastąpił w grupie dużych przedsiębiorców, natomiast w grupach małych i średnich przedsiębiorców udziały pomocy im udzielonej w ogólnej wartości pomocy *de minimis* nieznacznie wzrosły odpowiednio o 3,8 punktów proc. i o 1,3 punktów proc.

8. Pomoc *de minimis* w podziale według źródła pochodzenia pomocy

Pomoc *de minimis* w 2023 roku udzielana była głównie ze środków pochodzenia krajowego - 6 821,5 mln zł (66,0 proc. pomocy *de minimis*), w mniejszej części ze środków mieszanych (jednocześnie pochodzenia zagranicznego i krajowego) - 2 469,0 mln zł, (23,9 proc. pomocy *de minimis*), a najmniej pomocy *de minimis* udzielono ze środków pochodzenia wyłącznie zagranicznego - 1 046,8 mln zł (10,1 proc. pomocy *de minimis*).

Wykres 8. Wartość pomocy *de minimis* według źródła jej pochodzenia.

W porównaniu do roku poprzedniego, znacznie wzrosła wartość pomocy udzielanej ze środków krajowych o 1 253,4 mln zł (wzrost o 10,2 pkt proc.). Znacznie spadła wartość pomocy udzielanej ze środków zarówno krajowych, jak i zagranicznych o 856,4 mln zł (spadek o 9,5 pkt proc.). Nieznacznie spadła wartość pomocy udzielanej ze środków zagranicznych o 32,3 mln zł (spadek o 0,7 pkt proc.). Natomiast jeżeli chodzi o udział w całkowitej wartości pomocy *de minimis* to pomoc udzielana ze środków krajowych w 2023 roku była wyraźnie większa od pomocy udzielanej ze środków zagranicznych wraz ze środkami zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi (66,0 proc. do 34,0 proc.).

Tabela 12. Pomoc *de minimis* według źródła jej pochodzenia w latach 2022-2023.

Pochodzenie źródła środków	2022		2023	
	Wartość pomocy <i>de minimis</i> [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>	Wartość pomocy <i>de minimis</i> [mln zł]	Udział w ogólnej wartości pomocy <i>de minimis</i>
środki krajowe	5 568,1	55,8%	6 821,5	66,0%
środki zarówno ze źródeł krajowych, jak i zagranicznych	3 325,4	33,3%	2 469,0	23,9%
środki zagraniczne	1 079,1	10,8%	1 046,8	10,1%
Ogółem	9 972,6	100,0%	10 337,3	100,0%

IV. PODSUMOWANIE

Wartość pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku w Polsce wyniosła 10 337,3 mln zł. Wartość pomocy publicznej (bez pomocy w transporcie i pomocy kryzysowej) wyniosła 35 737,0 mln zł. Łączna kwota udzielonej w 2023 roku pomocy publicznej i pomoc *de minimis* wyniosła 46 074,3 mln zł.

W 2020 roku odnotowano wzrost wartości pomocy *de minimis* (o ok. 40 proc.) w porównaniu do jej wartości z 2019 roku. W 2021 roku wartość pomocy *de minimis* była wyższa o 16 proc. w stosunku do 2020 roku, a w 2022 r. nastąpił kolejny wzrost jej wartości - o 7 proc. względem 2021 roku. Rok 2023 przyniósł następny wzrost wartości udzielonej pomocy *de minimis* o ok. 4 proc. w porównaniu do roku 2022.

Największą część (80 proc.) pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku stanowiła pomoc udzielona na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (3 327,6 mln zł), ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (2 766,4 mln zł), ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (1 086,1 mln zł) oraz ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (1 044,5 mln zł).

Pomoc *de minimis* była udzielana przede wszystkim w formie dotacji lub refundacji (podgrupa A1), które stanowiły 60 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku.

Wśród grup podmiotów, które w 2023 roku udzieliły pomocy *de minimis* o największej wartości byli kolejno Bank Gospodarstwa Krajowego, starostowie powiatów w imieniu, których pomocy udzielali dyrektorzy powiatowych urzędów pracy, Ochotnicze Hufce Pracy, beneficjenci programów operacyjnych, wójtowie gmin, burmistrzowie i prezydenci miast, Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, marszałkowie województw i Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Pomoc *de minimis* w podziale na poszczególne sektory gospodarki, w których działalność prowadzili jej beneficjenci, charakteryzowała się dość dużym rozproszeniem. Największy udział stanowiła pomoc udzielona przedsiębiorcom wykonującym działalność w sektorze handlu detalicznego, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi (8,06 proc.), robotach budowlanych specjalistycznych (7,98 proc.), handlu hurtowego, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi (7,76 proc.), handlu hurtowego i detalicznego pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych (6,57 proc.) oraz pozostałej indywidualnej działalności usługowej (6,3 proc.). W pozostałych ponad 60 proc. udzielona pomoc w poszczególnych sektorach nie przekroczyła udziału 6 proc. ogólnej wartości pomocy *de minimis* w 2023 roku.

Pomoc *de minimis* udzielona w 2023 roku wykazywała tendencje, które występowały również w przypadku pomocy publicznej spełniającej przesłanki art. 107 ust. 1 TFUE udzielonej w tym samym roku. Przede wszystkim występowała dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa. W przypadku pomocy publicznej dominacja bezpośrednich wydatków z budżetu państwa była większa i wyniosła ok. 85 proc. Około 66 proc. wartości pomocy *de minimis* stanowiła pomoc udzielona wyłącznie ze środków krajowych, z czego w przeważającej części były to dotacje i refundacje (60 proc. całej pomocy *de minimis* udzielonej w 2023 roku), a 40 proc. to uszczuplenia wpływów do budżetu państwa. Zdecydowanie największy pod względem liczby beneficjentów pomocy był udział prywatnych przedsiębiorców - prawie 97 proc. przypadków pomocy *de minimis*. W przypadku pomocy publicznej udział prywatnych przedsiębiorców był zdecydowanie mniejszy i wyniósł ok. 48 proc. Główna różnica pomiędzy pomocą publiczną a pomocą *de minimis*, to dominacja mikro-, małych i średnich przedsiębiorców wśród beneficjentów pomocy *de minimis*. Pomoc publiczną (za wyjątkiem pomocy kryzysowej) otrzymują zazwyczaj duże przedsiębiorstwa, podczas gdy pomoc *de minimis* udzielana jest najczęściej podmiotom z sektora MŚP. W 2023 roku 97 proc. pomocy *de minimis* zostało udzielone mikro, małym i średnim przedsiębiorstwom, w tym najwięcej - 61 proc. - pomocy *de minimis* otrzymali mikroprzedsiębiorcy.